

در گذشت غلامعلی خسروی
حسین شرفخانی، ابوالفضل اسلامی
اعضای گرانقدر جامعه حسابداران رسمی
ایران را به کلیه ی بستگان و همکاران
تسلیم عرض می کنیم.
فصلنامه ی حسابدار رسمی

ISSN: ۱۷۵۸-۱۷۳۵

صاحب امتیاز:
جامعه حسابداران رسمی ایران

مدیر مسئول:
سیدمحمد علوی

شورای سیاست گذاری (به ترتیب الفبا):

سعید جمشیدی فرد
غلامرضا شجری
رحمت اله صادقیان
حجت اله صیدی
سیدمحمد علوی
کاظم وادی زاده

زیر نظر هیأت تحریریه

همکار تحریریه:
مژده کدخدایی

امور اجرایی:
سمیرا آراین نژاد

طراح و صفحه آرا:
علی قاصدی

لیتوگرافی و چاپ:
ایران مصور

شماره پنجاه و دو | زمستان ۱۳۹۹
انتشار: اسفند ۹۹

نظرات و دیدگاه های مطرح شده،
در مقالات الزاماً دیدگاه جامعه
حسابداران رسمی ایران نیست؛
مگر در مواردی که قید می شود.

نشریه ی حسابدار رسمی در ارزیابی
مقالات، حسب مورد، از نظرگاه های
اعضای جامعه ی حسابداران
رسمی ایران و سایر خبرگان حرفه
حسابداری و حسابرسی سود می برد.

نشانی: تهران، خیابان سپهد
قرنی، نرسیده به پل کریم خان زند
خیابان شهید امانی، پلاک چهار،
جامعه ی حسابداران رسمی ایران

تلفن: ۴۲۹۲۵ نمابر: ۸۸۸۰۱۹۱۰

www.iacpa.ir

hesabdarrasmi@iacpa.ir

@iacpainfo

مقررات

یک بستر و دو رؤیا
سعید جمشیدی فرد

۴

تریبون آزاد

«نظام جامع حسابرسی و حسابداری» و «لایحه‌ی تشکیل سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی» زیر ذره‌بین

۵

از خودانتظامی تا نهاد ناظر
سید رحمت‌اله اکرمی

۷

باید سخن اهل حرفه را شنید
کوروش پرویزیان

۱۰

رویکرد متعارضی در اقدامات دولت و کارهای مجلس وجود ندارد
محمدرضا پورابراهیمی

۱۵

ضرورت‌ها و رویکردهای پیش‌نویس لایحه‌ی ایجاد سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی
محمدعلی دهقان دهنوی

۱۵

چرا غیر حرفه‌ای‌ها برای ما تصمیم می‌گیرند؟
محمدقسیم عثمانی

۲۱

کارآمدسازی در داشته‌ها نتیجه‌بخش‌تر از ایجاد نهادی ناشناخته با چشم‌اندازی مبهم است
لطفعلی لطفعلیان صارمی

۲۳

دیدگاه

۱۰ پیشران به «حساب» گرفتن «حساب» داری
سید محمد علوی

۲۴

دیدگاه

تحول در حق الزحمه‌ی حسابرسی دستاورد بزرگ حرفه در شورای هفتم
غلامرضا شجری

۳۸

روانشناسی حسابرسی
صالح ضیایی شهمیری

۳۹

کنکاش

آثار کرونا بر گزارشگری مالی در سالی که گذشت
علی هدایتی - مهدی یزدان دوست

۴۰

مشکلات و راهکارهای ارتقای نظام مالیاتی کشور
عباس کولیوند، سعید صدیق

۵۱

دور دنیا

دور دنیا
ترجمه و تدوین: مزده کدخدایی

۵۹

اطلاع رسانی

مجمع عمومی سالانه‌ی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران برگزار شد
گزارش بیست و ششمین و بیست و هفتمین جلسات شورای عالی

۷۷

فهرست مؤسسات حسابرسی عضو جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران
(پنجم اسفند ماه ۱۳۹۹)

۸۰

سعید جمشیدی فرد

یک بستر و دو رؤیا

عام‌تر محیط کسب‌وکار در ایران و مسایل نظارتی در حوزه‌ی حسابداری» به هیأت رئیسه‌ی مجلس شورای اسلامی از سوی برخی نمایندگان و تدوین «لایحه‌ی تشکیل سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابداری» در وزارت امور اقتصادی و دارایی، می‌تواند نشانه‌ی توجه هر دو دستگاه اجرایی و قانون‌گذاری به امور حسابداری و شفافیت مالی باشد. اگرچه تدوین همزمان دو سند پیشنهادی با موضوعی کاملاً مشابه، اما ساختار و اجزایی متفاوت، نشانه‌ای از ناهماهنگی آنان است. «طرح» و «لایحه» هر دو ملهم از تحولات جهانی در حوزه‌ی نظارت بر امر حسابداری از طریق ایجاد نهاد ناظر بیرونی بنظر می‌رسد. اما نوع ارتباط پیش‌بینی‌شده‌ی این نهاد با سایر نهادهای نظارتی و دولت در آن دو متفاوت نشانگر نگاه متفاوت تدوین‌کنندگان است.

اما نخستین نکته‌ای که درباره‌ی این دو «طرح» و «لایحه» به نظر می‌رسد این است که اگر هدف اصلی هر دو را ارتقای شفافیت مالی و پاسخ‌گویی در محیط کسب و کار در نظر بگیریم، باید پرسید بر مبنای کدام شیوه‌ی طرح مسأله، بازآرایی و تجدیدساختار، نظام حسابداری و حسابداری کشور برای این منظور اولویت پیدا کرده است؟ اقتصاد ایران درگیر مشکلات ساختاری متعددی است که بازتاب آن از جمله در فقدان شفافیت کافی در اقتصاد و به تبع آن بروز فساد مالی دیده می‌شود. این وضعیت زاییده‌ی کدام عوامل است و تغییر نظام‌های نظارتی بر حسابداری و حسابداری چه قدر می‌تواند بر عوامل ساختاری یادشده اثربخش باشد؟ در این زمینه، عموماً بر عواملی مانند سهم نسبی دولت و نهادهای حاکمیتی در اقتصاد، وجود نهادهای موازی تصمیم‌گیر و تأثیرگذار، محیط نامساعد کسب‌وکار، نظام مقرراتی دست‌وپاگیر، بوروکراسی فراگیر دولتی و شبه‌دولتی،... و البته قانون‌گریزی به‌عنوان عوامل مساعد برای ایجاد محیط غیرشفاف اقتصادی یاد می‌شود. در عین حال در سال‌های اخیر، عواملی مانند تحریم‌های بین‌المللی و جنگ اقتصادی تحمیلی و مقابله با آن از طریق جست‌وجوی کانال‌های غیررسمی برای عبور بمنظور تأمین نیازهای کشور، خود زمینه‌ساز فاصله گرفتن از هدف شفافیت مالی شده است. ساده‌انگاره و غیرمنصفانه است که عوامل ریشه‌ای‌تر و ساختاری‌تر را نادیده انگاشته و انگشت اتهام را به سوی مجموعه‌ای از سازوکارهای نظارتی در امر حسابداری نشانه رویم. تجربه‌ی بورس اوراق بهادار در سه دهه‌ی گذشته به‌خوبی نشان داده است که شکل‌گیری حباب‌های مالی در این بازار و فروریزی شاخص‌ها اساساً برخاسته از مشکلات

عام‌تر محیط کسب‌وکار در ایران و مسایل نظارتی در حوزه‌ی حسابداری» به هیأت رئیسه‌ی مجلس شورای اسلامی از سوی برخی نمایندگان و تدوین «لایحه‌ی تشکیل سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابداری» در وزارت امور اقتصادی و دارایی، می‌تواند نشانه‌ی توجه هر دو دستگاه اجرایی و قانون‌گذاری به امور حسابداری و شفافیت مالی باشد. اگرچه تدوین همزمان دو سند پیشنهادی با موضوعی کاملاً مشابه، اما ساختار و اجزایی متفاوت، نشانه‌ای از ناهماهنگی آنان است. «طرح» و «لایحه» هر دو ملهم از تحولات جهانی در حوزه‌ی نظارت بر امر حسابداری از طریق ایجاد نهاد ناظر بیرونی بنظر می‌رسد. اما نوع ارتباط پیش‌بینی‌شده‌ی این نهاد با سایر نهادهای نظارتی و دولت در آن دو متفاوت نشانگر نگاه متفاوت تدوین‌کنندگان است.

با این همه، صرف‌نظر از اینکه ارتقای ساختارهای حرفه‌ای حسابداری و حسابداری در کدام سطح از اولویت قرار گیرد، اتفاقاً خود اهل حرفه از اصلاح ساختار استقبال کرده و از آن بیشترین بهره را می‌برد. مسأله این است که ورود به اصلاح ساختار حرفه‌ی حسابداری مستلزم بهره‌مندی از گفتمان حرفه‌ای و نیز درگیر ساختن نهادها و اشخاص ذی‌صلاح حرفه‌ای در تصمیم‌سازی و سیاست‌گذاری برای تنظیم حرفه‌ی حسابداری است. منظور از درگیر ساختن، صرفاً حضور در جلساتی در محدوده معینی از ظرفیت بحث و گفتگو نیست، بلکه این است که خود دلسوزان آگاه حرفه‌ای تدوین‌گر و مبدع چنین تغییراتی بشوند نه ساختاری بوروکراتیک که بنا به تجربه، دل‌مشغولی‌های سیاسی و اجرایی متعدّدش به کرات نگاه کارشناسی را تحت‌الشعاع قرار داده است. این همان مسأله‌ای است که هم «طرح» و هم «لایحه» از آن آسیب می‌بینند. یعنی به جای این که تدوین این طرح و آن لایحه با لحاظ پیشنهاد، رویش و حرکتی از بستر نهادهای حرفه‌ای زاده شده و پیشرفت کرده باشد، نهادها و اشخاصی خارج از حرفه در مورد آن تصمیم گرفته‌اند. تردیدی نیست که این تصمیم می‌تواند در مراحل با مشورت برخی از اشخاص ذی‌صلاح حرفه‌ای تغییرات و تعدیلاتی یافته باشد، اما در عین حال نمی‌توان کتمان کرد که از دل نیازها و مقتضیاتی که اهل حرفه و ذی‌نفعان بیش از هر فرد و نهاد دیگری آن را تجربه کرده‌اند بیرون نیامده است. به عبارت دیگر، به گمان ما هر طرح و لایحه‌ی موفق برای آن که مثمر‌تر و کارآمد و کارساز باشد باید با تکامل و پختگی تدریجی از بستر نیازهای واقعی فعالان و ذی‌نفعان بروید و در تمامی مراحل حاصل مشورت با تشکلهای و جمع‌های حرفه‌ای باشد.

فراموش نکنیم که کاستی‌های بزرگ‌تر ریشه در جای دیگر دارد و بدون اصلاح آن ریشه‌ها، ایجاد سازمان‌هایی جدید ولو مشابه کشورهایی با پیشرفته‌ترین بازارهای مالی، صرفاً بر تناقض‌های موجود می‌افزاید و سال‌ها انباشت سرمایه شکل‌گیری نهاد حرفه‌ای را به خطر می‌اندازد.

«نظام جامع حسابرسی و حسابداری» و «لایحه‌ی تشکیل سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی» زیر ذره‌بین

در ماه‌های اخیر طرح «نظام جامع حسابرسی و حسابداری» از سوی جمعی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به هیأت رئیسه‌ی مجلس تقدیم و کموبیش به موازات آن «لایحه‌ی تشکیل سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی» در وزارت امور اقتصادی و دارایی تدوین و به هیأت دولت ارائه شد. ارائه‌ی همزمان یک طرح در مجلس شورای اسلامی و یک لایحه در هیأت دولت با موضوع مشابه از سویی نشان‌دهنده‌ی اهمیت موضوع در قوه مجریه و قوه مقننه است و از سوی دیگر نیز می‌تواند تاحدودی نشانه‌ای از ناهماهنگی دستگاه اجرایی و قانون‌گذاری باشد. گذشته از آن، این طرح و لایحه مورد توجه جامعه‌ی حرفه‌ای حسابداری و حسابرسی کشور نیز قرار گرفته چراکه تصویب و اجرایی شدن هریک از آن دو، ساختار اجرایی و نظارتی بسیار متفاوتی برای حرفه‌ی حسابرسی مستقل در کشور ایجاد می‌کند.

از این رو، لازم است دیدگاه‌های اشخاص دست‌اندر کار و صاحب نظر، بیش‌تر برای اعضای حرفه باز و تشریح شود. براین اساس، در شماره‌ی جدید نشریه‌ی «حسابدار رسمی» دیدگاه‌های مطروحه در «طرح نظام جامع حسابرسی و حسابداری» و «لایحه‌ی تشکیل سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی» را برای اعضای جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران و مخاطبان نشریه بازتاب داده و به طور مشخص پرسش‌های محوری زیر را مورد توجه قرار دادیم:

با دیدگاه‌هایی از:

سیدرحمت‌اله اکرمی

معاون وزیر اقتصاد در نظارت مالی و خزانه‌دار کل کشور

کوروش پرویزیان

نماینده‌ی بانک مرکزی در شورای عالی جامعه

محمد رضا پورابراهیمی

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس

محمدعلی دهقان دهنوی

معاون اقتصادی پیشین وزیر اقتصاد

و رئیس کنونی سازمان بورس و اوراق بهادار

محمدقسیم عثمانی

رئیس هیأت عالی نظارت سازمان حسابرسی

لطفعلی لطفعلیان صارمی

رئیس هیأت عالی نظارت جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران

معمولاً از تجربه‌ی کشورها در دو دهه‌ی اخیر و در پی رسوایی‌های مالی ابتدای قرن (مانند انرون، وردکام، پارمالات...) و به دنبال آن بحران بزرگ مالی سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ در بازارهای مالی کشورهای پیشرفته، به عنوان الزاماتی یاد می‌شود که تشکیل نهادهای نظارتی بیرونی بر حرفه‌ی حسابرسی را ضرورت می‌بخشد. تشکیل سازمانی مشابه در ایران علاوه بر این تجارب جهانی تا چه حد متکی بر نیاز بومی و محیط کسب و کار و شرایط بازارهای مالی ایران است. در تدوین این طرح و لایحه تا چه اندازه ویژگی‌های خاص محیطی و حرفه حسابرسی در ایران مورد توجه قرار گرفته است؟

هم اکنون ساختار حرفه‌ی حسابرسی مستقل در ایران از کدام ضعف‌ها آسیب می‌بیند که تشکیل یک سازمان نظارتی جدید را ضرورت بخشیده است؟ این ضعف‌ها تا چه حد ناشی از ساختار نهادی حرفه‌ی حسابرسی است و تا چه میزان به محیط عمومی کسب و کار و ساختارهای کلان اقتصادی بازمی‌گردد؟

در ارائه‌ی این طرح و تدوین این لایحه چه تدابیری اندیشیده شده که ساختار نهادی جدید از سازمانی کارآمد و چابک برخوردار باشد. هم اکنون سازمان‌های بورس و اوراق بهادار و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران سازوکارهای نظارتی مستقلی برای حسابرسی مستقل بخش‌های تحت نظارت خود طراحی کرده‌اند و این ساختارها در تمامی سال‌های اخیر رو به گسترش داشته است و گاه حسابرسان را با تعدد و تودرتویی نهادهای نظارتی مواجه ساخته است. از این رو برخی کارشناسان نگران‌اند که تصویب هریک از این دو طرح یا لایحه نوعی سردرگمی سازمانی و تودرتویی نهادی جدید در نظارت بر حرفه‌ی حسابرسی

مستقل پدید آورد و همین امر به ایجاد یک بوروکراسی ناکارآمد جدید در کنار انواع سازمان‌ها و تشکیلات موجود در حرفه‌ی حسابرسی بینجامد؟ برای عدم بروز چنین وضعیتی چه تدبیری اندیشیده شده است؟

با توجه به تاریخچه‌ی تصویب ماده واحدی تشکیل جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران و فعالیت جامعه طی کم‌تر از دو دهه، تجربه‌ی نظارت حرفه‌ای در ایران از کدام ضعف‌های ساختاری و کارکردی آسیب دیده که گذر از وضعیت موجود را ضرورت بخشیده است؟ کارنامه‌ی دهه‌ی نخست انقلاب در ایجاد سازمان‌های حاکمیتی متعدد در سال‌های بعد به بازنگری اساسی در گسترش دستگاه‌های دولتی منتهی گردید. با چنین کارنامه‌ای در دهه‌های اخیر، چه تدبیر یا تدابیری اندیشیده شده که در چارچوب ساختارهای موجود این طرح یا لایحه به یک دستگاه نظارتی جدید با بوروکراسی ناکارآمد منتهی نشود؟

تشکیل نهاد ناظر بر حرفه‌ی حسابرسی از شهریورماه ۱۳۹۴ در مجمع عمومی عادی سازمان حسابرسی مطرح و در آن مجمع به تصویب رسید و پیشنهاد مربوط توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی به هیأت وزیران ارایه گردیده است. کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی نیز هم‌زمان مطالعاتی بر محور طراحی مجدد ساختار حرفه‌ی حسابرسی مستقل در کشور انجام داده است که نهایتاً به طرح نهادی مشابه انجامید. علت ناهماهنگی و تلاش موازی دو دستگاه اجرایی و قانون‌گذاری در این امر چه بوده است و چرا تلاش نشد این طرح یا لایحه با مشارکت هر دو نهاد تهیه شود که با هم‌افزایی توان کارشناسی شاهد بسترسازی مقرراتی منسجم، همگن و هماهنگ باشیم؟

از خودانتظامی تا نهاد ناظر

سید رحمت‌اله اکرمی

با توجه به اهمیت انتظام بخشی به حرفه‌ی حسابرسی، سازمان‌های

حرفه‌ای در بسیاری از کشورها این مسئولیت را به عهده گرفتند و به اصطلاح حرفه‌ی حسابرسی یکی از حرفه‌های خودانتظام به‌شمار می‌رفت. با گذشت زمان با توجه به مشخص شدن نارسایی‌های خودانتظامی (از جمله رسوایی‌های بزرگ مالی ابتدای قرن بیست و یکم) و به دنبال آن افزایش انتظارات نسبت به کیفیت حسابرسی و کاهش اعتماد عمومی به حرفه، در بسیاری از کشورها (حداً ۵۰ کشور^۱) سازمان‌های دولتی برای نظارت مستقیم و یا غیرمستقیم بر حرفه‌ی حسابرسی ایجاد شد و به خودانتظامی حرفه پایان داد.

علت ایجاد نهاد ناظر بر حرفه‌ی حسابرسی در اکثر قریب به اتفاق کشورها، وجود تعارض منافع در جوامع حرفه‌ای بوده و فلسفه‌ی اصلی تشکیل چنین نهادی، تفکیک آن از جوامع حرفه‌ای بوده است به‌طوری‌که در حال حاضر هیچ نهاد ناظری در این کشورها در درون جامعه‌ی حرفه‌ای شکل نگرفته است، با این هدف که

افراد ذی‌نفع در آن دخالت نداشته باشند. اگرچه رسوایی‌های مالی رخ داده در برخی کشورهای پیشرفته یکی از عوامل توجیه‌کننده‌ی ایجاد نهادهای نظارتی بیرونی بر حرفه‌ی حسابرسی در کشورهای مزبور به‌شمار می‌رود اما تأسیس نهادهای مشابه در بسیاری از کشورهای دیگر که چنین رسوایی‌هایی در آن‌ها رخ نداده حاکی از آن است که ایجاد نظارت مستقل بر حرفه‌ی حسابرسی در بسیاری از کشورهای جهان برای جلوگیری از رخداد چنین رویدادهایی انجام شده است. به بیان دیگر، در بسیاری از کشورهایی که نهاد ناظر بر حرفه‌ی حسابرسی آن‌ها عضو انجمن بین‌المللی ناظران مستقل بر حسابرسی (IFIAR)^۲ هستند، تقویت نظارت بر حرفه‌ی حسابرسی پیش از رخداد رسوایی‌های مالی بزرگ در دستور کار قرار گرفته است. بر این اساس، عدم رخداد رسوایی‌های مالی بزرگ توجیه‌کننده‌ی عدم تقویت نظارت بر حرفه‌ی حسابرسی نیست چراکه به قول معروف پیشگیری بهتر از درمان است.

شایان ذکر است که کشور ما هم از این قاعده مستثنی نیست و بهینه نبودن

نظارت می‌تواند هزینه‌های هنگفتی به دنبال داشته باشد به‌طوری‌که پایین بودن کیفیت حسابرسی خطر دو دفته بودن شرکت‌ها، فرار مالیاتی، فسادهای مالی و تقلب (همچون برخی مؤسسات اعتباری ورشکسته، گروه امیرمنصور آریا، کنتورسازی، پدیده شاندیز و ...) را افزایش می‌دهد و در نهایت هزینه‌ی هنگفتی به جامعه تحمیل خواهد کرد.

نظارت بر حرفه‌ی حسابرسی در حال حاضر در کشور ما تقریباً ماهیت خودانتظام دارد که تشکیل یک نهاد انتظام بخش مستقل از حرفه را ضروری می‌سازد. یکی از مهم‌ترین مشکلات موجود در ساختار فعلی نظارت بر حرفه‌ی حسابرسی در ارتباط با عدم استقلال کارکنان جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران و وجود تضاد منافع به عنوان نهاد ناظر است. مستقل بودن کارکنان نهاد ناظر از حرفه‌ی حسابرسی لازمه اجرای نظارت اثربخش و کارآمد بر حرفه‌ی حسابرسی است. پنجمین اصل از اصول IFIAR نیز بر این موضوع تأکید دارد که کارکنان نهاد ناظر باید از حرفه مستقل باشند. در این اصل تأکید می‌شود که کارکنانی که بازرسی

منابع تأمین مالی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران عمدتاً ناشی از حق عضویت‌های دریافتی از اعضا است. تأمین منابع مالی از افراد تحت نظارت می‌تواند آثاری منفی بر نظارت داشته باشد و از طرفی این منابع برای انجام مسئولیت‌های جامعه کافی نیست و ممکن است کیفیت بازرسی‌های انجام شده را تحت تأثیر قرار دهد.

موضوع دیگری که باید به آن اشاره کنم بحث تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی کشور است. به موجب قانون تشکیل سازمان حسابرسی، این سازمان همزمان تدوین‌کننده‌ی ضوابط و استانداردهای حسابداری و حسابرسی و همچنین متولی ارائه‌ی خدمات حرفه‌ای است. ضروری است موضوع استانداردگذاری نیز از اجرا تفکیک شود تا ملاحظات اجرا فرآیند تدوین استانداردها را خدشه‌دار نسازد.

یکی از مشکلات موجود در نظام نظارتی موجود بر حرفه‌ی حسابرسی در کشور موازی‌کاری در نظارت است که گاه حسابرسان را با تعدد و تودردتویی نهادهای نظارتی مواجه ساخته است. بر این اساس، انتقال و تمرکز وظایف حاکمیتی نظارت بر حرفه‌ی حسابرسی از نهادهای فعلی به نهاد ناظر یکی از محورهای اساسی پیش‌نویس لایحه‌ی تشکیل سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی است، به‌طوری‌که در پیش‌نویس لایحه‌ی مزبور، ضوابط کنترل کیفیت فعالیت حرفه‌ای مؤسسات حسابرسی و سایر ضوابط مربوط به نظارت بر حرفه از مراجع ذی‌ربط اعم از جامعه‌ی حسابداران رسمی، سازمان بورس و اوراق بهادار و بانک مرکزی منتزع و به سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی منتقل شده است. همچنین وظایف مربوط به تدوین و تصویب استانداردهای

مطمئن بوده و تحت نفوذ حسابرسان و مؤسسات حسابرسی نباشد و برای انجام مسئولیت‌های آن کافی باشد. به‌منظور جلوگیری از نفوذ بر نهاد نظارتی از طریق تأمین منابع مالی، تقریباً در ۳۴ کشور بودجه این نهادها به‌طور کلی یا به میزان زیادی از طریق دولت یا قوانین خاص تأمین می‌شود. عمده‌ی نهادهای ناظر بر حرفه‌ی حسابرسی از طریق بودجه‌ی دولتی و مبالغ دریافتی تحت عناوین جرایم حاصل از انجام اقدامات انضباطی، حق عضویت، حق الزحمه‌ی صدور مجوز، حق الزحمه‌ی نظارت و بازرسی مؤسسات حسابرسی، و ... تأمین مالی می‌شوند. نتایج بررسی کشورهای مختلف حاکی از آن است که نهاد ناظر از منابع مختلفی می‌تواند تأمین مالی کند که ضمن برآورده ساختن نیازهای مالی لطمه‌ای به استقلال آن وارد نشود. برای نمونه، دریافت جرایم مالی در راستای اجرای اقدامات انضباطی و یا دریافت مبالغی از مشارکت‌کنندگان بازار یا بیمه و... این در حالی است که

مؤسسات حسابرسی را انجام می‌دهند، باید از حسابرسان شاغل یا افراد مرتبط با مؤسسات حسابرسی نباشند. عدم استقلال ارکان اجرایی جامعه‌ی حسابداران رسمی یکی دیگر از چالش‌های موجود در حرفه‌ی حسابرسی مستقل می‌باشد. حداقل ۴ عضو از ۱۱ عضو شورای عالی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران از اعضای شاغل در حرفه‌ی حسابرسی هستند. همچنین، تمامی ۱۱ عضو شورای عالی جامعه توسط مجمع عمومی که همان حسابداران رسمی هستند، انتخاب می‌شوند. این موضوع به معنی انتخاب هیات راهبری جامعه‌ی حسابداران رسمی توسط افرادی است که قرار است جامعه بر آن‌ها نظارت کند. افزون بر این، یکی از ویژگی‌های اصلی یک نهاد ناظر، مستقل بودن آن از لحاظ تأمین مالی از حرفه‌ی تحت نظارت خود است. IFIAR نیز در اصل دوم به این موضوع اشاره می‌کند که نهاد ناظر باید منبع پایدار تأمین مالی داشته باشد که

حسابداری و حسابرسی و آیین رفتار حرفه‌ای از سازمان حسابرسی به این سازمان انتقال یافته است. به این ترتیب، سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی به تنها نهاد انتظام‌بخش به حرفه‌ی حسابرسی تبدیل می‌شود که می‌تواند منجر به حل مسئله موازی‌کاری در نظارت بر حرفه شود.

۴ انتظام‌بخشی بر حرفه‌ی حسابرسی در کشور با مسائل و چالش‌هایی روبه‌رو است که تعارض منافع (عدم استقلال جامعه‌ی حسابداران رسمی نسبت به نظارت‌شوندگان و همچنین استانداردگذاری توسط حرفه) و موازی‌کاری در نظارت بر حرفه مهم‌ترین آن‌ها هستند که با برطرف کردن آن‌ها می‌توان کیفیت حسابرسی و در نتیجه اعتماد عمومی به حرفه را ارتقا داد. از سوی دیگر، با توجه به این اصل که پیشگیری بهتر از درمان است لزوماً نباید منتظر وقوع رسوایی‌های مالی و تقلب‌های گسترده بمانیم و بعد به فکر تقویت کیفیت حسابرسی از طریق ارتقای انتظام‌بخشی به حرفه‌ی حسابرسی باشیم. شایان ذکر است مقایسه سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی با سازمان‌های حاکمیتی متعدد ایجاد شده در دهه‌ی نخست انقلاب که به گسترش ابعاد دولت منجر شد، مقایسه‌ی صحیحی نیست. اصولاً سازمان‌های ناظر برای رقابت با بخش خصوصی ایجاد نمی‌شوند بلکه هدف آن‌ها تنها نظارت بر حرفه در جهت حمایت از منافع عمومی است. برقراری نظارت حاکمیتی بر حرفه‌ی

حسابرسی در بسیاری از بزرگ‌ترین اقتصادهای آزاد دنیا نیز نشان‌گر این موضوع است که وجود نظارت حاکمیتی مستقل از حرفه نه تنها به اقتصاد آزاد ضربه‌ای وارد نمی‌کند بلکه ضمن حمایت از منافع عمومی، عامل تضمین‌کننده‌ی شفافیت اقتصادی و کاهش زمینه‌های فساد است.

۵ تهیه و ارائه‌ی طرح و لایحه دو سازوکاری است که برای قانون‌گذاری پیش‌بینی شده است. با توجه به رویه‌های موجود برای قانون‌گذاری، طرح از طرف مجلس و لایحه از طرف دولت به‌طور مستقل پیگیری می‌شود و

لزومی به تهیه آن‌ها با مشارکت طرفین وجود ندارد. از سوی دیگر، پیگیری ایجاد نهاد ناظر مستقل بر حرفه‌ی حسابرسی از این دو مسیر متفاوت نشانگر حساسیت و اهمیت موضوع تقویت انتظام‌بخشی به حرفه‌ی حسابرسی با هدف ارتقای کیفیت حسابرسی، شفافیت و در نهایت حمایت از منافع عمومی می‌باشد. به عبارت دیگر، نیاز به وجود چنین نهادی برای نظارت بر حرفه‌ی حسابرسی هم از سوی دولت احساس شده است و هم از سوی نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی. قاعدتاً با توجه به سازوکارهای موجود، هماهنگی لازم در این مسیر بین مجلس و دولت ایجاد خواهد شد. ■

پی‌نوشت‌ها:

۱- در بسیاری از کشورها نهادهای مستقل که اکثراً دولتی هستند برای نظارت بر حرفه ایجاد شده‌اند. از بین آن‌ها، نهادهای ۵۰ کشور عضو انجمن بین‌المللی ناظران مستقل بر حسابرسی هستند. این کشورها شامل امارات (ابوظبی و دب)، آلبانی، استرالیا، اتریش، بلژیک، بوتسوانا، برزیل، بلغارستان، کانادا، جزایر کیمن، تایوان، کرواسی، قبرس، جمهوری چک، دانمارک، مصر، فنلاند، فرانسه، آلمان، جبل‌الطارق، یونان، مجارستان، اندونزی، ایرلند، ایتالیا، ژاپن، جرزی، کره، لیختن‌اشتاین، لیتوانی، لوکزامبورگ، مالزی، موریس، هلند، نیوزیلند، نروژ، لهستان، پرتغال، روسیه، سنگاپور، اسلواکی، آفریقای جنوبی، اسپانیا، سری‌لانکا، سوئد، سوئیس، تایلند، ترکیه، انگلستان و آمریکا می‌شود.

2- International Forum of Independent Audit Regulators

باید سخن اهل حرفه را شنید

کوروش پرویزیان

۱

در مقدمه و قبل از پاسخ به سؤال مطرح شده، لازم است توضیحاتی در مورد لزوم کیفیت گزارشگری واحدهای تجاری و اقدامات نظارتی در حال انجام در کشور جهت پایش عملکرد مؤسسات حسابرسی و حفظ کیفیت آن‌ها با توجه به تجارت بین‌المللی ارائه شود. نقش اصلی گزارشگری مالی در بازارهای سرمایه فراهم کردن زمینه‌های لازم برای تخصیص بهینه منابع و ایجاد اطمینان برای ذی‌نفعان از گزارش‌ها است. ارتقا و بهبود حسابرسی با کیفیت حسابرسی و گزارشگری مالی پیوند ناگسستنی دارد. تشکیل هر نهاد نظارتی دیگر به غیر از نهادهای موجود و یا ادغام، انحلال نهادهای موجود و ایجاد نهادهای جدید بدون توجه به این موضوع و بدون توجه به خواست، جایگاه و ویژگی‌های نهادهای حسابرسی و حسابداری، سمن‌ها، خبرگان و صاحب‌نظران کافی به مقصود نبوده و اثربخشی نخواهد داشت. در نتیجه رخ دادن حوادث نامطلوب مالی و سوءاستفاده‌های مختلف کشف

شده نظیر انرون و وردکام در خارج و یا پرونده‌ی گروه آریا در داخل، اطمینان و اعتماد سرمایه‌گذاران به سیستم گزارشگری مالی تضعیف شده از این‌رو کیفیت گزارشگری مالی به‌عنوان یک عامل مهم مورد استفاده‌ی تحلیل‌گران و سرمایه‌گذاران در تعیین اعتبار و قابلیت اعتماد ارقام گزارش شده نمود پیدا کرد، و لذا تعیین کیفیت اطلاعات حسابداری و نتایج حاصل از آن، برای سرمایه‌گذاران، مدیران، قانون‌گذاران و تدوین‌کنندگان استانداردها اهمیت دوچندان پیدا کرد. هم‌زمان با توجه به جنبه‌های اقتصادی اطلاعات، گزارشگری مالی و سیستم حسابداری نقش حیاتی در بازارهای مالی و ازجمله بازار سرمایه و بازار پول ایفا می‌کنند. بر این اساس تدوین‌کنندگان استانداردهای حسابداری تلاش می‌کنند تا بر انطباق اطلاعات سیستم حسابداری با اطلاعات سودمند موردنیاز سرمایه‌گذاران و کیفیت گزارشگری مالی بیفزایند. به همین لحاظ نیز ارزیابی کیفیت گزارشگری مالی و مربوط بودن اطلاعات

حسابداری در پیش‌بینی بازده سهام و یا ارزش‌یابی سهام بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است. امروزه کنترل کیفیت مؤسسات حسابرسی در داخل کشور ما توسط جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران و در آمریکا و برخی از سایر کشورهای خارجی نیز از طریق مختلف و من‌جمله بررسی هم‌پیشگان انجام می‌پذیرد. لذا هر طرح جدید نباید این نقش مهم را نادیده بگیرد.

شایان ذکر است تعاریف مختلفی که از کیفیت گزارشگری (مالی) و کیفیت حسابرسی وجود دارد و به‌عنوان مثال گفته می‌شود که:

کیفیت گزارشگری مالی از دقت اطلاعات گزارش‌شده برای تشریح بهتر عملیات شرکت و ارائه‌ی اطلاعات مربوط به جریان وجه نقد شرکت برای کمک به تصمیم‌گیری بهتر مدیران و سرمایه‌گذاران حکایت دارد و کیفیت حسابرسی به ارزیابی صحیح وقایع مالی و انعکاس درست آن‌ها مرتبط می‌شود. به صورت مفهومی از کیفیت حسابرسی با ارزیابی بازار (سرمایه‌گذاران) و احتمال

این که حسابرس (۱) موارد تحریف بااهمیت در صورت‌های مالی و یا سیستم حسابداری صاحب کار را کشف کند، و (۲) تحریف با اهمیت کشف شده را گزارش دهد، یاد می‌شود. به طور مشخص احتمال این که حسابرس موارد تحریف بااهمیت را کشف کند به شایستگی حسابرس ارتباط داده می‌شود، و احتمال این که حسابرس موارد تحریفات بااهمیت کشف شده را گزارش کند، به استقلال حسابرس پیوند داده می‌شود.

در این بین نکته‌ی بسیار مهم فرایند این کار و به ویژه موضوع پایش کیفیت حسابرسی و گزارشگری مالی است. همان‌گونه که پایش کیفیت حسابرسی در عرصه‌های خارجی مهم است در داخل نیز اهمیت روزافزون دارد. همان‌گونه که قبلاً اشاره شد این امر در سایر کشورهایی مانند آمریکا از طریق بررسی هم‌پیشگان انجام می‌پذیرد. مطالعه و ارزیابی رویه‌ها و روش‌های کنترل کیفیت حسابرسی یک مؤسسه توسط مؤسسه‌ی دیگر یا گروهی از حسابرسان مستقل را که بررسی هم‌پیشگان گفته می‌شود، در پایش کیفیت حسابرسی اهمیت دارد.

بررسی هم‌پیشگان برای حصول اطمینان از کنترل کیفیت کار حسابرسی انجام می‌شود. نخستین سازوکارهای رسمی برای بررسی هم‌پیشگان در دهه‌ی ۱۹۷۰ انجام شد و در ۱۷ دسامبر ۱۹۷۷، انجمن حسابداران رسمی آمریکا، بخش نحوه‌ی عمل کمیسیون بورس و اوراق بهادار نیویورک را به‌عنوان یک سازمان داوطلبانه از مؤسسه‌های حسابداری رسمی تأسیس کرد که خدمات حسابرسی حرفه‌ای را به شرکت‌های پذیرفته شده در بورس و اوراق بهادار نیویورک ارائه می‌کردند: اهداف این بخش عبارتند از: (۱) بهبود کیفیت مؤسسه‌ی حسابدار رسمی (۲) ایجاد و حفظ بررسی‌های

هم‌پیشگان برای مؤسسه‌های عضو و یک کارگروه اجرایی فعالیت‌های این بخش را مدیریت می‌کند. هیأت نظارت همگانی بر همه‌ی فعالیت‌های این بخش و گزارش‌های این فعالیت نظارت می‌کند. سه عنصر کلیدی برای برنامه‌ی خودانتظامی مؤسسه‌های حسابدار رسمی وجود داشته که شامل: (۱) بررسی هم‌پیشگان برای سامانه‌ی کنترل کیفیت هر سه سال یک بار، (۲) پرس‌وجوها برای تعیین این که آیا شکست‌ها معرف از کارافتادگی سامانه‌ی کنترل کیفیت مؤسسه است، و (۳) نظارت هیأت نظارت همگانی بر فرایند. هیأت نظارت همگانی در سال ۱۹۷۷ توسط در انجمن حسابداران رسمی آمریکا ایجاد شد. این هیأت نهاد مستقل خصوصی است که برنامه‌های خودانتظامی حسابرسان مستقل شرکت‌های پذیرفته شده در بورس را کنترل می‌کند. این هیأت پنج عضو دارد که عمدتاً حسابدار نیستند و این اعضا بر روی طیفی قرار دارند که تجربه قانون‌گذاری، مقررات‌گذاری و حرف‌های تجاری دارند. جلسات این هیأت تقریباً ۸ مرتبه در سال تشکیل برگزار می‌شود. کارکردهای اصلی این هیأت عبارت است از: کنترل و سنجش فعالیت‌های قانونی و تجویزی بررسی هم‌پیشگان و کارگروه‌های اجرایی برای اطمینان از اثربخشی آن‌ها، مشخص کردن این که کارگروه بررسی هم‌پیشگان در نتیجه‌ی بررسی‌های انجام‌شده مؤسسه‌هایی را که به شکل مناسب عمل می‌کنند شناسایی کرده است، اجرای نظارت مستمر بر سایر فعالیت‌های بخش، ارائه‌ی توصیه‌هایی به کارگروه اجرایی برای بهبود عملیات بخش، انتشار گزارش سالانه و سایر گزارش‌هایی که می‌تواند در ارتباط با فعالیت‌ها ضروری باشد.

پایش کیفیت مؤسسات حسابرسی

در ایران نیز توسط جامعه‌ی حسابداران رسمی و براساس آیین‌نامه‌ی نظارت حرفه‌ای مصوب وزارت امور اقتصاد و دارایی مورخ ۱۳۸۳/۵/۱۲ انجام می‌پذیرد و طبق مفاد ماده ۱ آیین‌نامه هدف از نظارت حرفه‌ای، حصول اطمینان موارد زیر است:

(الف) افزایش کیفیت خدمات حرفه‌ای اعضا و گزارش‌های صادره توسط آنان
(ب) هماهنگی در روش‌های انجام امور حسابرسی و بازرسان قانونی
(ج) پیشگیری از رفتار ناسازگار با شئون حرفه‌ای مندرج در «آیین رفتار حرفه‌ای» مصوب

(د) رعایت استانداردهای حسابرسی، قوانین و مقررات، مفاد اساسنامه جامعه‌ی حسابداران و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی مربوط

طبق مفاد ماده‌ی ۲ آیین‌نامه، کلیه‌ی مؤسسات حسابرسی عضو جامعه‌ی حسابداران، شرکای مؤسسات حسابرسی، حسابداران رسمی شاغل انفرادی و حسابداران رسمی شاغل استخدام سازمان حسابرسی و مؤسسات حسابرسی عضو از طریق «آیین‌نامه‌ی کارگروه کنترل کیفیت» مشمول نظارت مستمر جامعه‌اند.

کنترل کیفیت در سطح مؤسسات حسابرسی، هر سال حداقل یک‌بار از طریق مراجعه‌ی حضوری، بررسی وضعیت مؤسسه‌ی حسابرسی و تکمیل پرسش‌نامه «کنترل کیفیت مؤسسه‌ی حسابرسی» مصوب شورای عالی انجام می‌شود.

طبق مفاد ماده ۵ آیین‌نامه، کنترل کیفیت در سطح کار حسابرسی اعضا، شامل مؤسسات حسابرسی، حسابداران رسمی شاغل انفرادی و حسابداران رسمی شاغل تحت استخدام سازمان حسابرسی و مؤسسات حسابرسی عضو به صورت انتخابی توسط کارگروه انجام می‌شود که در آن، ضمن بررسی پرونده‌های یک کار حسابرسی، پرسشنامه‌ی کنترل

کیفیت کار حسابرسی برای آن تکمیل می‌شود. کنترل کیفیت کار حسابرسی اعضا به گونه‌ای خواهد بود که هر ۳ سال حداقل یک کار حسابرسی (که گزارش آن صادر شده است) از هر عضو بررسی شود که در حال حاضر موضوع فوق اصلاح و به‌طور سالانه انجام می‌پذیرد. طبق مفاد ماده ۸ آیین‌نامه کارگروه کنترل کیفیت جهت انجام وظایف خود حسب مورد از همکاران حسابداران رسمی استفاده می‌کند.

در مورد طرح نظام جامع حسابداری و حسابرسی با لحاظ توضیحات پیش گفته دقت بیش از پیش مورد نیاز است. احصای نقاط قوت و ضعف گذشته ساختارها، نهادها و مقررات موجود توجه به مطالعات تطبیقی و تجارب بین‌المللی، ضرورت‌های داخلی (خارج از موضوعات سیاسی) حرفه، استانداردهای ملی و بین‌المللی از جمله مواردی است که در هر طرح و لایحه باید بدان توجه شود. لایحه و طرح‌های پیشنهادی واجد نقاط قوت و نقاط ضعف است. حداقل نمودن نقاط اشتراک طرح نمایندگان محترم با لایحه قابل پیشنهاد دولت و به نوعی سازگاری طرح‌ها می‌تواند از نقاط ضعف کم کند مشروط به این که سخن حرفه‌ای‌ها و اهل حرفه شنیده شود.

اگرچه در طرح موردنظر یکی از اهداف تشکیل سازمان راهبردی حرفه حسابداری و حسابرسی، کنترل کیفیت فعالیت مؤسسات حسابرسی و کنترل کیفیت گزارش‌های حسابرسی مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی است از طریق سازمان و نهادی مستقل از جامعه‌ی حسابداران رسمی است ولی نحوه‌ی اجرای این امر توسط آن سازمان در این طرح پیش‌بینی و مطرح نشده و منوط به تدوین دستورالعمل‌های مربوط توسط هیأت‌مدیره‌ی سازمان در آینده شده که در حال حاضر نمی‌توان نسبت به کارایی و اثربخشی بیش‌تر این کنترل‌ها نسبت به کنترل کیفیت‌های

انجام شده توسط جامعه‌ی حسابداران رسمی اظهارنظر کرد. همچنین دلایل توجیهی ذکر شده در طرح بسیار کلی و مختصر بوده تا براساس آن نسبت به ضرورت ارایه این طرح اظهارنظر نمود و علاوه بر آن نقش و جایگاه جامعه‌ی حسابداران رسمی که در حال حاضر متولی سازماندهی، قانون‌گذاری و کنترل مؤسسات حسابرسی است، مشخص نشده تا به موجب آن نحوه‌ی ارتباط جامعه با سازمان یاد شده مشخص گردد.

بحث ضرورت تغییر، با توجه به اقتضات جدید، تغییرات تکنولوژی، تغییرات در محیط قانونی همواره مطرح بوده است. مخاطره‌ی اصلی این است که تغییرات احتمالی جدید کارکرد و کارایی لازم مورد نظر اهل حرفه را نداشته باشد.

با توجه به تنوع و تعداد مؤسسات حسابرسی، لزوم توجه به ارتقای سطح کیفی آن‌ها به صورت روزافزون مورد توجه قرار گرفته است. نظر به این که عمده مشتریان (شرکت‌های پذیرفته شده در بورس و شرکت‌های دارای ساختار مناسب و قانونمند) و سرمایه‌گذاران، مؤسسات حسابرسی با رتبه کیفی بالاتر را در اولویت قرار می‌دهند، لذا ارزیابی عملکرد کیفی مؤسسات حسابرسی بسیار مورد توجه قرار گرفته است. همچنین، از آن‌جاکه امروزه نحوه‌ی ارزیابی عملکرد مؤسسات حسابرسی به‌طور مستقیم تعیین‌کننده‌ی کیفیت مؤسسه‌ی حسابرسی است، بررسی ارتباط بین نحوه‌ی ارزیابی عملکرد مؤسسات حسابرسی و اثرات آن بر روی رفتارهای ناکارآمد حساب‌برسان به‌عنوان یک چالش جدی مطرح می‌گردد و چه بسا همین امر موجب تقویت نظر بر تشکیل یک سازمان نظارتی جدید شده و الزاماً ناشی از ضعف‌های موجود در ساختار حرفه‌ی حسابرسی مستقل نبوده و بلکه برای

تقویت بیش‌تر آن و الگوبرداری از سایر کشورها در خصوص بررسی از طریق هم‌پیشگان صورت گرفته باشد. ضمناً لازم است در کنار تقویت نظارت بر مؤسسات حسابرسی، نظارت بر اجرای قوانین مربوط به الزامات واحدهای تجاری به رعایت تکالیف قانونی و مالی آن‌ها و ایجاد نظارت بیش‌تر سایر نهادها از طریق سامانه‌های جامع و مرتبط مالی و نظارتی جهت شفاف‌سازی گزارشگری آن واحدها نیز تلاش شود.

از طرف دیگر گفتنی است ارتباط بین سرمایه‌ی انسانی و عملکرد مؤسسات حسابرسی (عملکرد شامل مالی، اقتصادی، انسانی و عوامل مؤثر در ارتقای مؤسسات حسابرسی) رابطه‌ی مستقیم داشته و حفظ و ارتقای نیروی انسانی منجر به عملکرد بالای حسابرسی می‌شود که جذب نیروی انسانی متخصص و آموزش مستمر آن نیازمند هزینه است. برقراری توازن بین درآمد و هزینه‌های حفظ کیفیت مؤسسات، باتوجه به فشارهای کارفرما و محدودیت‌های موجود در توزیع درآمد حسابرسی در فضای رقابتی بعضاً نابرابر، یکی از چالش‌های اساسی مؤسسات حسابرسی است که مرتبط با محیط عمومی کسب و کار و ساختارهای کلان اقتصادی کشور می‌باشد و مستلزم افزایش نرخ خدمات حسابرسی خواهد بود.

به زعم اینجانب این که هر سازمان و ارگانی بتواند الزامات مورد نظر خود را به جامعه‌ی حسابداران و حساب‌برسان منتقل کند، ناپسند نیست ولی این که هر نهادی برای خودش یک سازوکار نظارتی و رتبه‌بندی خاصی برای مؤسسات حسابرسی مشخص کند و تعدادی از مؤسسات را بدون توجه به نظام حرفه‌ای موجود در سازوکارهای موازی قرار دهد، قابل دفاع نیست. باید متذکر شد در اغلب موارد، برنامه‌ریزی و اجرای واحد و یکپارچه اقدامات و عملیات منجر به کارایی و اثربخشی بیش‌تر آن

عملیات خواهد شد که عملیات نظارت بر حسابرسی نیز از این امر مستثنی نبوده و تدوین آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مختلف و متعدد و نظارت بر اجرای آن که در حال حاضر از طریق سازمان بورس، بانک مرکزی، بیمه‌ی مرکزی و جامعه‌ی حسابداران رسمی در حال اجرا بوده، موجب سردرگمی و عدم تمرکز مناسب در جهت نیل به اهداف متعدد تعریف شده در هر یک از آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های تدوین شده موردنظر توسط حسابرسان خواهد شد. در حالی که برای جلوگیری از بروز چنین وضعیتی، با تمرکز بر یک چارچوب واحد و جامع که با مشارکت کلیه عوامل تصمیم‌گیر و تصمیم‌ساز اعم از بانک مرکزی، سازمان بورس، بیمه‌ی مرکزی، سازمان حسابرسی، جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران و... تدوین و تهیه شده باشد، می‌تواند نقش نظارتی مؤثرتری داشته باشد و حسابرسان نیز می‌توانند با اجرای این چارچوب جامع از حفظ و ارتقای کیفیت خود اطمینان حاصل نموده و پاسخ‌گویی به نهادهای نظارتی متعدد که موجب صرف وقت و هزینه بیش‌تر برای مؤسسات می‌شود را امکان پذیر نماید. در

لایحه و طرح پیشنهادی توجه به موضوع یکپارچگی در آیین‌نامه و مقررات نظارت جامع قابل انتظار است ولی امکان اجرای آن نیز باید به خوبی دیده شود. مثلاً در ترکیب شورای عالی سازمان زیر نظر معاون اول و با حضور اشخاص مهم و دولتی هفت نفر و صرفاً دو نفر نماینده‌ی انجمن و استاد دانشگاه و دونفر حسابدار رسمی بدون حق رأی، مخاطره‌ی دولتی شدن حرفه‌ی حسابرسی و حسابداری و وابستگی حرفه به دولت را افزایش می‌دهد، از طرفی بالا بردن رکن اداره‌ی سازمان در ساختار دولت لزوماً به مفهوم کمک به ارتقای حرفه و عمق بخشی به خدمات آن نیست. حل مسائل رگلاتوری به دلیل ساختارهای قدرت غیر متمرکز در دولت، قوه‌ی قضاییه و مجلس راحت نیست.

تجربه‌ی تشکیل جامعه‌ی حسابداران رسمی در کشور مفید و مبارک بوده و به مرور زمان هم نقاط ضعف آن در حال برطرف شدن است. این نهاد را هر چند که موضوعاتی پیرامون آن مطرح رسیدگی است ولی اقدام بسیار مهمی بود که توسط

بزرگان حرفه صورت گرفته است. با نگاه به ساختار جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، که اگر چه مطابق قانون با تشکلی خودانتظام است، ولی نقش نهادهای حاکمیتی و به‌ویژه وزارت امور اقتصادی و دارایی نیز قابل انکار نیست. در این ساختار اعضای هیأت تشخیص صلاحیت حسابداران رسمی، اعضای هیأت عالی انتظامی و سه عضو هیأت عالی نظارت، توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌شوند. همچنین احراز صلاحیت داوطلبان عضویت در شورای عالی، تایید صحت انتخابات شورای عالی، و احکام عضویت آن‌ها توسط وزیر انجام می‌شود و نماینده‌ی وزیر محترم همانند نماینده بانک مرکزی و بورس در جلسات شورای عالی شرکت می‌کنند و مصوبات شورای عالی باید به تصویب وزیر برسد. از این نقش و تعامل برای روابط سازنده و گفتگوی مستمر می‌توان در جهت تعالی حرفه بهره‌گیری کرد و در صورت عدم وجود تعامل مثبت و سازنده مخاطراتی نیز در پی دارد که قابل کتمان نیست. به بیان دیگر می‌توان این‌گونه عنوان کرد که ساختار فعلی ترکیبی از خودانتظامی و حاکمیت است

که وزن هر یک در زمان‌های مختلف بسته به عملکرد متفاوت می‌شود. در طرح نظام جامع حسابرسی و حسابداری این موضوع بهبود نیافته است چرا که ساختاری را نشان نمی‌دهد. برای مثال در طرح یاد شده انجمن حسابداران رسمی به این گونه تعریف شده «انجمن خودانتظامی که متشکل از کلیه‌ی حسابداران امین و حسابداران رسمی که به‌صورت مؤسسه‌ی غیردولتی، غیرتجاری و غیرانتفاعی طبق اساسنامه‌ی مصوب سازمان به ثبت می‌رسد». سؤال اصلی این‌جا است که طراحان با ارائه‌ی یک نام جدید واقعاً به دنبال چه دستاوردی هستند که جامعه‌ی حسابداران رسمی نتوانسته به آن جامعه‌ی عمل ببوشاند. ساختار فعلی با کدام عارضه و مشکل مواجه است که ساختار جدید بتواند آن را مرتفع نماید و خودش عارضه‌ی جدیدی ایجاد نکند. آیا ضمانتی بر کارایی و اثر بخشی این تغییر وجود دارد؟ بیان این تضامین در طرح امکان‌پذیر است یا خیر؟ آن‌چه قابل مشاهده است این است که مانند گذشته و در قالب آیین‌نامه‌هایی که به تصویب خواهد رسید، پیش‌بینی‌هایی

انجام شده است. این چارچوب نمی‌تواند راه‌حلی برای رهایی ساختارهای متفرق و ناهمگون موجود پیش روی حسابران باشد. لذا برای ایجاد یک دستگاه نظارتی کارآمد بهره‌گیری از تجربیات موجود و مشارکت اهالی حرفه در تکامل طرح و یا لایحه پیشنهاد می‌شود تا خطر ایجاد یک ساختار با بوروکراسی پیچیده‌تر و غیر اثربخش بر طرف گردد.

طبعاً این سؤال را از مسئولین مرتبط باید پرسیده شود ولی گفت‌وگو برای نزدیکی میان اهالی حرفه و مسئولان دولتی ضرورت دارد. محورهای اصلی طرح نظام جامع حسابرسی و حسابداری و لایحه‌ی سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی نشان می‌دهد که تأکید اصلی بر روی حضور حاکمیت در فرایندهای نظارت است. این سؤال همچنان قابل طرح است که آیا در ساختار فعلی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران مسأله‌ی لاینحلی وجود داد. مثلاً اگر حضور حاکمیت در فرایندهای نظارت موضوعیت دارد، آیا این حضور کمرنگ‌تر بشود بهتر است یا پررنگ‌تر و در این حال موضوع استقلال حرفه و

میزان حاکمیتی شدن حسابرسی چگونه قابل اعمال است. اگر ساختارهای موجود مشکل‌زاست آیا محاسن ساختارهای پیش نهادی جدید می‌تواند معایب ساختار فعلی را پوشش دهد؟ پر واضح است مشارکت دولت و مجلس و اهالی حرفه می‌تواند هم‌افزایی لازم را برای ارایه‌ی یک راهکار مناسب فراهم نماید، لیکن این خوش‌بینی وجود دارد که طرح و لوایح ارائه شده با اصلاحاتی و با هم‌گرایی این مسأله را تا حدودی حل نماید. تنظیم لایحه‌ی جدید برای رفع نگرانی‌های حاکمیت و رفع دغدغه‌های اهالی حرفه و خدمات گیرندگان از حرفه ضرورت دارد. در این لایحه جدید حتماً باید از مشتریان و استفاده‌کنندگان از خدمات حرفه و روابط فی مابین آن‌ها نیز نظر خواهی شود. یعنی علاوه بر مشارکت دولت و حاکمیت و به ویژه وزارت امور اقتصادی و دارایی، جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، انجمن‌ها، خبرگان و صاحب نظران رشته به‌ذی‌نفعان حرفه و منجمله خدمات گیرندگان، اتاق‌های بازرگانی و تعاون، اصناف نیز باید در لایحه بدان‌ها توجه شود. ■

رویکرد متعارضی در اقدامات دولت و کارهای مجلس وجود ندارد

محمد رضا پور ابراهیمی

قرار دهیم. علت این موارد از ابتدا در ذات آیین‌نامه‌ها و الزامات حرفه‌ای مربوط وجود داشته است. نگاه ما این است که بتوانیم هم با لزوم تغییر مفاد دستورالعمل‌ها و قوانین موجود و هم متناسب‌سازی مأموریت‌های این حرفه با نیازهای پیرامونی در جامعه و همچنین با توجه به اتفاقات مثبتی که در دنیا رخ داده این ضرورت ایجاد شود.

بخشی از این موضوع چنان که اشاره کردم برمی‌گردد به ماهیت قوانین و مقرراتی که در شرایط کنونی داریم. بخشی از آن نیز برمی‌گردد به عوامل پیرامونی و وسعت و گستره فعالیت‌هایی که در این حوزه‌های پیرامونی دارد شکل می‌گیرد. همانند تغییراتی که در فضای بازار سرمایه کشور شاهدیم که جنس رفتار را در بازار سرمایه با گذشته کاملاً متفاوت کرده و طبعاً باید برای این موضوعات

این موضوع به افزایش کیفیت گزارشگری در حوزه‌ی حسابداری و حسابرسی کشور کمک می‌کند و ارتقای کیفیت در این حوزه‌ها می‌تواند اثرات مثبتی بر اعتماد عمومی به نظام اقتصادی فراهم کند و مأموریت‌های بخش‌های مختلف اقتصاد کشور را به هدف خود نزدیک‌تر کند. لذا تغییراتی که در ماهیت کلی اقتصاد ما در راستای اهدافی مثل حرکت از بخش دولتی به سمت بخش خصوصی، اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ در طی سال‌های اخیر، تقویت بخش تعاون در اقتصاد کشور، هم‌زمان با گسترش فعالیت‌های بازار سرمایه و حضور ذی‌نفعان چند میلیونی پیرامون ما این ضرورت‌ها را دوچندان کرده است. اگرچه در حوزه حسابرسی و حسابداری در ایران فارغ از این الزامات پیرامونی، از قبل نیز این انتظار بود که بتوانیم اشکالات مربوط را مدنظر

طبیعتاً عوامل بیرونی و محیطی از ضرورت‌های ما در اصلاح قانون بوده به نحوی که بتوانیم یک جایگاه نظارتی را بر مجموعه تصمیم‌هایی که در حوزه‌ی حرفه‌ی حسابرسی اتخاذ می‌شود ایجاد کنیم. توسعه‌ی اقتصاد ایران در بخش‌های خصوصی و دولتی و تعاونی، توسعه‌ی فعالیت‌های بازارهای سرمایه کشور (با حجم قابل توجهی از ذی‌نفعان مرتبط با آن که در نوع خود در طول یکی - دو سال اخیر به ویژه در ماه‌های اخیر کم‌نظیر بوده و تأثیر گزارش‌های حسابرسی بر این موضوع)، و گسترش بخش‌ها و حوزه‌های دیگر اقتصاد ایران، شرایطی را ایجاد کرده که الزاماتی برای ایجاد یک ساختار نظارتی بر مجموعه تشکلهایی که با حرفه‌ی حسابرسی و حسابداری در ایران مرتبطند فراهم کرده است.

تصمیم‌گیری متناسب با شرایط کنونی اتخاذ شود.

بحث تغییر قوانین و مقررات هم در حوزه‌ی حسابرسی بخش دولتی مطرح است و هم در بخش خصوصی. اگرچه چارچوب ضوابط و مقررات مشخصی برای آن وجود داشته اما اساساً عملکرد بخش دولتی و بخش خصوصی نشان‌دهنده‌ی این موضوع است که آنچه که به‌عنوان الزامات موفقیت در کیفیت گزارش‌های حسابرسی در نظام اقتصادی کشور انتظار داشتیم تحقق لازم را پیدا نکرده است. اگرچه در ساختارهای حرفه‌ی حسابرسی هم بخش خصوصی و هم بخش دولتی به دنبال این بودند که موضوعات مربوط به ارائه‌ی گزارش‌های حسابرسی را در حوزه مأموریت خودشان از کیفیت بالا برخوردار کنند اما به دلایل مختلف این اتفاق رقم نخورده است. یکی از آن موضوعات بحث خودتنظیم‌گری است. در این موضوع، نیاز مؤسسات و مجموعه‌ها این است که بتوانند با ساختارهای درونی خودشان نحوه‌ی از تنظیم‌گری را به وجود بیاورند که اشکالات و مسائل مربوط به این حوزه

را با اقداماتی که انجام می‌دهد مدیریت کنند تا شاهد مشکلات و مسائل مرتبط نباشیم.

در بخش جامعه‌ی حسابداران رسمی طبیعتاً یکی از موضوعات اساسی ما این است که نیاز به گزارش جامعه‌ی داریم در ارتباط با عملکرد این مجموعه، مواردی که منجر به افزایش کیفیت گزارش‌های حسابرسی شده، مواردی که منجر به لغو مجوزهای حسابرسانی شده که در چارچوب ضوابط و مقررات عمل نکرده‌اند، و مسائل و موضوعاتی که لازم است در این حوزه انجام شود. خواسته یا ناخواسته، امروز در مجموعه‌های بخش خصوصی متولیان با رأی اعتماد اعضای خودشان که باید بر آنها نظارت انجام دهند تعیین می‌شوند. این قضیه در برخی موارد در تصمیم‌گیری‌ها باعث تناقض‌هایی شده و در این خصوص باید بازنگری جدی انجام می‌شد.

در بخش ساختار دولتی نیز همین اشکالات وجود دارد، حتی شاید در بخش دولتی اشکالات به‌مراتب بیشتر از بخش خصوصی باشد. یک اشکال این است که بعضاً ما شاهدیم موضوع تضاد منافع پیش می‌آید؛ بین متولیان

و مسئولانی که در این حوزه تعیین تکلیف می‌کنند با کسانی که باید عملیات گزارشگری و گزارش‌دهی ارائه کنند. به شکلی در این حوزه نیز متوجه این موضوع می‌شوید که کسانی هم باید پاسخگو باشند و هم در کنار آن مبنای رعایت ضوابط و مقررات را در نظر بگیرند. این موضوع در عمل باعث تناقض می‌شود. به‌عنوان مثال دولت و مشخصاً وزارت اقتصاد هم‌زمان با تعیین جایگاه مدیریتی سازمان حسابرسی که متولی اظهارنظر در خصوص صورت‌های مالی شرکت‌های دولتی است، در همان حال مسئول تعیین مدیر ارشد مثلاً یکی از بانک‌های دولتی است که باید گزارش حسابرسی آن به تأیید سازمان حسابرسی برسد. بنابراین در اینجا بعضاً تضاد منفععی رخ می‌دهد و بحث استقلال در حوزه حرفه‌ی حسابرسی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. لذا باید در این مورد بازنگری می‌شد.

موضوع مهم‌تر در بحث هم‌زمانی کار حسابرسی با تدوین استاندارد است. طبعاً بر این مبنا نمی‌توان تصمیم‌گیری انجام داد. ما انتظار داریم در ضوابط و مقررات بتوانیم این اشکال را اصلاح کنیم به نحوی که قوانین و مقررات و دستورالعمل‌ها و استانداردهای حوزه‌ی گزارشگری توسط کسانی تدوین شود که در عملیات اجرایی حسابرسی حضور ندارند. بنابراین به نظر می‌رسد اشکال اساسی در شرایط کنونی به ساختارهای درونی حرفه چه در بخش خصوصی و چه در بخش دولتی باز می‌گردد. موضوعی که ما مدنظر قرار دادیم تفکیک وظایف سیاست‌گذاری از وظایف نظارتی و از وظایف عملیاتی است. یعنی عملیات حرفه‌ی حسابرسی باید کاملاً مجزا و منفک باشد، حوزه‌ی نظارت بر عملیات باید استقلال خود را داشته باشد، تدوین استانداردها باید در حوزه‌ای جداگانه از عملیات شکل بگیرد و نظارت عالی و سیاست‌گذاری عالی

در این حوزه نیز مستقل باشد تا بتواند مبنای تصمیم‌گیری برای ارتقا و کیفیت عملکرد این حرفه را در نظام اقتصادی کشور فراهم کند. لذا عمده‌ی ایرادات در ساختار فعلی است که باید اصلاح شود.

۳ این موضوع محل اشکال نخواهد بود. ما در اصلاح قانون مبنا را تفکیک سه حوزه‌ی سیاست‌گذاری و نظارت و عملیات قرار داده‌ایم به نحوی که هر کدام از این سه جزء بتوانند در قانون جدید وظایف خودشان را به نحو مطلوب ایفا کنند. متأسفانه این سه جزء هم‌اکنون در هم ادغام شده‌اند. در صورت تصویب قانون جدید این موضوع هیچ مغایرتی با آنچه که دستگاه‌ها در حوزه‌ی تصمیم‌گیری خاص خودشان در ارتباط با استفاده از خدمات حسابرسی مدنظر قرار می‌دهند پدید نخواهد آورد. بنابراین سازمان بورس در حوزه‌ی حسابداران خودش می‌تواند از گزیده‌های حسابداری و رتبه‌های برتر استفاده کند و الزاماتی را برای این موضوع فراهم کند. این مورد بی‌منظور نبوده که ضوابط و مقررات در این حوزه تحت تأثیر سازمان بورس قرار گیرد. همچنین در مورد سایر سازمان‌ها و شرکت‌های بخش خصوصی که از خدمات این حرفه استفاده می‌کنند، طبیعتاً متناسب با قوانین داخلی آنها این موضوع باید به شکلی، منجر به تغییر نحوه‌ی گزارش‌دهی یا نحوه‌ی انتخاب حسابرس باشد. در ساختار حرفه‌ی حسابرسی در ایران، تفکیک سه رکن اصلی که پیش‌تر توضیح دادم، منافاتی با استفاده از خدمات تخصصی با توجه به دستورالعمل‌های داخلی هر کدام از سازمان‌ها نخواهد داشت. مسیر حرکت کاملاً مشخص است. بنابراین ضوابط و مقررات تکمیل‌کننده‌ی نحوه‌ی استفاده از خدمات تخصصی برای دستگاه‌هایی خواهد بود که بخواهند به صورت ویژه از این خدمات استفاده کنند. به نظر من

هیچ مشکلی در این حوزه اتفاق نخواهد افتاد و هیچ بوروکراسی جدیدی ایجاد نخواهد شد.

۴ فکر می‌کنم این نگرانی وجود نخواهد داشت. طبیعتاً گزارش‌های مرتبط با بخش حسابرسی ما باید با بخش حاکمیتی همخوانی داشته باشد. اگر در جایی قرار است گزارش‌های بخش دولتی توسط ساختارهای بخش دولتی تدوین و ارائه شود متناسب با آن موضوع این اتفاق رقم خواهد خورد و منافاتی از این جهت نخواهد داشت که در حوزه‌ی بخش دولتی بتوانیم تصمیم‌گیری خودمان را داشته باشیم. اما توجه به بحث تضاد منافع و استقلال در عملکرد، فارغ از این که گزارش‌مان برای بخش دولتی دارد تدوین می‌شود یا برای بخش خصوصی، حتماً باید احصاء شود و عملیاتی شود. قابل پذیرش نیست که در بخش دولتی یا در بخش خصوصی، اگر گزارش حسابرسی بخواهد مبنای تصمیم‌گیری قرار بگیرد، در ساختار جنس استقلال حسابرس از نحوه‌ی ارائه‌ی گزارش مدنظر قرار نگیرد. بنابراین اصلاحاتی که در این حوزه مدنظر است ایجاد مکانیسمی است که جدا از این که گزارش در بخش خصوصی یا دولتی تهیه می‌شود استقلال سه جزء لحاظ شود. این تفکیک را نیز قبول داریم که اگر نیاز بود در حوزه‌ی تدوین گزارش برای حاکمیت جنس رفتار دولتی باشد، حسابرسی دولتی باید در رویکرد و ساختار جدید خودش از استقلال لازم برای ارائه‌ی گزارش نظارتی برخوردار باشد. هیچ منافاتی هم ندارد که ما این موضوع را در قالب آن ساختار در بخش دولتی ببینیم. بنابراین نگاه ما این است.

مهم‌تر از آن بحث جدا کردن تدوین استانداردها از عملیات حسابرسی است که معمولاً در هیچ کجای دنیا چنین روندی وجود ندارد. قانون جدید

می‌تواند کمک کند و جای هیچ نگرانی وجود ندارد. حاکمیت بر کل موضوع در چارچوب قانون نظارت دارد. هدف ما این است که یک متولی مشخص وجود داشته باشد که بخش دولت بتواند در مورد اجرای قانون پاسخگو باشد. طبیعتاً متولی وزارت اقتصاد خواهد بود اما اختیارات مجموعه‌ها در این حوزه متناسب با تکالیفی خواهد بود که به آنها محول می‌شود و این‌طور نیست که مبنای تصمیم‌تداخل وظایف باشد که قاعداً ایجاد مشکل می‌کند. با شرایط کنونی که ما شاهدیم، بعضاً از کیفیت گزارش‌های حسابرسی کاسته می‌شود و ادامه‌ی این مسیر قطعاً به صلاح کشور نخواهد بود.

۵ من فکر می‌کنم هیچ منافاتی بین اقدامی که ما در قالب طرح نمایندگان مجلس داریم در کمیسیون مورد بررسی قرار می‌دهیم با اقداماتی که دولت طی سال‌های اخیر انجام داده ملاحظه نمی‌شود. البته قانون جدیدی که قرار است در حوزه‌ی حسابرسی بیاید با استفاده از جمع‌آوری تمامی نظرات کارشناسی صاحب‌نظران بخش خصوصی، بخش دولتی، مراکز دانشگاهی و همه‌ی فعالانی آماده می‌شود که در این حوزه فعالیت می‌کنند تا از این طریق بتواند قانونی کامل و جامع باشد. بنابراین ما از این نظر جای نگرانی نداریم. به‌رحال قانون قبلی در چارچوب ضوابط و مقررات می‌تواند اصلاح شود. هیچ موانعی کاری نیز در این حوزه شکل نمی‌گیرد و قانون جدید در صورت نهایی شدن و تصویب و ابلاغ، ساختاری متناسب با شرایط کنونی کشور در نظر می‌گیرد. اگر لازم باشد ادغامی صورت بگیرد طبیعتاً در چارچوب قانون ادغام انجام می‌شود. اگر وظایف قابل‌توجهی در ساختارهای کنونی دولت وجود داشته باشد نیز طبیعتاً ادغام انجام می‌شود. بنابراین

مبنای همه‌ی این موارد تصمیمی است که در یک کار جامع و تخصصی انجام می‌شود. در این باره مثال مشخص اصلاح قوانین بازار سرمایه است؛ وقتی در سال قبل از ۱۳۸۴ قرار بود قانون بازار سرمایه تغییر کند بسیاری از افرادی که با رویکرد سنتی در حوزه‌ی بازار سرمایه کار کرده بودند تقریباً همین گونه سؤالات را مطرح می‌کردند و همین دغدغه‌ها را داشتند. نگرانی این بود که با قانون جدید در حوزه‌ی بازار سرمایه چه اتفاقی می‌افتد؟ همه یادشان است که آن موقع سازمانی به نام سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران وجود داشت که در این سازمان هم پذیرش انجام می‌شد، هم فهرست کردن شرکت‌ها، هم نظارت بر عملیات، و هم سیاست‌گذاری. خلاصه هرچه که بود در همین سازمان بود و مالکیت و ماهیت و تصمیمات هم بر می‌گشت به بخشی خصوصی تحت عنوان کارگزاران. قانون جدید که آمد همه‌ی این وظایف را تفکیک کرد. تفکیک در چارچوب قانون انجام شد؛ یک جایگاه سیاست‌گذاری به نام شورای عالی سازمان بورس شکل گرفت، یک جایگاه نظارتی قدرتمند به

نام سازمان بورس و یک جایگاه عملیاتی اجرایی که دربرگیرنده مجموعه‌ی حوزه‌ی بورس‌های کالایی، بورس اوراق بهادار، بورس انرژی و امثال اینها بود. اگر در آن زمان دغدغه‌هایی وجود داشت که چه اتفاقی برای ساختار قبلی می‌افتد امروز می‌بینیم که هر کدام از اینها در مأموریت‌های خودشان مسیرشان کاملاً تعریف شده است، چارچوب وظایف و مقررات مشخص است، و هیچ منافاتی هم بین ساختار جدید با چارچوب‌هایی که در حوزه‌ی تصمیم‌گیری و شرایط تشکیلاتی سابق بود به وجود نیامد و تبدیل و تفکیک شد به یک ساختار جدید. بنابراین هرکدام از مواردی که در شرایط کنونی در حوزه‌ی نظارتی دولت قرار گرفته در ساختار جدید طبیعتاً وظایفش باقی می‌ماند، در عین اینکه ادغام‌ها و یا تغییر ساختارها صورت می‌گیرد و کیفیت کار را افزایش می‌دهد. هدف ما این است که کیفیت گزارش‌های حسابرسی را افزایش دهیم. بخشی از مشکلاتی که امروز ما در حوزه‌ی کیفیت گزارش‌های حسابرسی داریم قطعاً منتج از شرایط ساختاری کنونی است. این ساختار حتماً باید تغییر پیدا کند.

تصمیمات دولت در سال‌های اخیر نیز منافاتی با این قانون ندارد و هر کجا که این تصمیمات منجر به ارتقا شده باشد در ساختار جدید باقی می‌ماند، دست کم وظایف می‌ماند اما چارچوب و باکس سازمانی ممکن است متناسب با عنوان «قانون جامع حسابرسی و حسابداری» تغییر کند. هدف ما این است که بتوانیم با کسب نظرات همه‌ی کارشناسان در حوزه‌ی حسابرسی و حسابداری کشور، اساتید دانشگاه و پژوهشگران و متولیان و به‌ویژه مدیران دو بخش سازمان حسابرسی و جامعه‌ی حسابداران رسمی کشور، مجموعه تصمیماتی که در قانون جدید مدنظر قرار می‌دهیم منجر به ارتقای جایگاه و افزایش کیفیت گزارش‌های حسابرسی در کشور شود و بتواند کمک کند به افزایش ظرفیت استفاده از کارشناسان این حوزه که تعدادشان بسیار زیاد است و هر سال نیز به فارغ‌التحصیلان آن اضافه می‌شود. هم‌اکنون یکی از مشکلات ما نحوه‌ی جذب کارشناسانی است که در حوزه‌های تخصصی حسابداری و مالی کار می‌کنند. در این ساختار جدید می‌توان به صورت ویژه الزاماتی را برای استفاده از آنها داشت و ظرفیت‌سازی برای بهره‌گیری از آنها انجام شود. لذا همه‌ی تلاش بر این است که با این رویکرد آنچه را که به عنوان نقایص است برطرف کنیم. من هیچ منافات و رویکرد متعارضی در اقداماتی که تا امروز دولت انجام داده با آن کارهایی که در مجلس می‌خواهد انجام شود نمی‌بینم و فکر می‌کنم این کار تکمیل کارهای دولت در یک ساختار قانونی جدید است. طبیعتاً مجلس هم اساس قانون‌گذاری کشور است و اگر ضوابط قبلی هم وجود داشته متناسب با رویکرد جدید می‌تواند تغییر کند و این حق مجلس است که در این خصوص یک تصمیم جامع را با نظر کارشناسی صاحب‌نظران مدنظر قرار دهد. ■

ضرورت‌ها و رویکردهای پیش‌نویس لایحه‌ی ایجاد سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی

محمدعلی دهقان دهنوی

کشور و سایر صاحب‌نظران حرفه برگزار گردید و به نظر می‌رسد با اتخاذ رویکردهای مذکور در تدوین پیش‌نویس لایحه، ضمن یکپارچه‌سازی اصل نظارت بر حرفه‌ی حسابرسی و انتقال آن به یک مرجع حاکمیتی ذیل قوه مجریه، از اتخاذ رویکردهای متنوع و بعضاً سلیقه‌ای نظارت بر حرفه اجتناب به عمل آمده و نظام گزارشگری مالی از شفافیت و اعتماد بیش‌تری در حرفه برخوردار گردد. در ایجاد ساختار سازمانی جدید نظارت بر حرفه بر محورهای ذیل تاکید شده است:

محور اول: انتقال و تمرکز وظایف حاکمیتی نظارت بر حرفه از نهادهای فعلی به سازمان ناظر: در پیش‌نویس لایحه، وظایف مربوط به تدوین و تصویب استانداردهای حسابرسی و حسابداری، آیین رفتار حرفه‌ای و همچنین ضوابط کنترل کیفیت فعالیت حرفه‌ای مؤسسات حسابرسی و سایر ضوابط مربوط به

موجب بند (الف) ماده‌ی (۱۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و واگذاری امر نظارت به مرجعی مجزا از حرفه، تشکیل سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی از طریق بازنگری در وظایف و مأموریت‌های سازمان حسابرسی و جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران و انتقال وظایف نظارت بر حرفه‌ی حسابرسی به سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی در قالب پیش‌نویس لایحه مورد تأکید وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار گرفت. در تهیه‌ی پیش‌نویس لایحه‌ی مذکور، علاوه بر انجام مطالعات پشتیبان در سازمان حسابرسی و معاونت امور اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی طی یک سال اخیر، در مجموع بیش از ۱۱۰۰ نفر ساعت جلسه با حضور سایر مراجع ذی‌ربط از جمله جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار، سازمان امور اداری و استخدامی

نظارت بر حرفه‌ی حسابرسی، رکن مهم ایجاد شفافیت، تأمین اطلاعات قابل اتکاء برای تصمیم‌گیری، پیش‌گیری از فساد و کشف آن و در نهایت فراهم‌سازی اعتماد عمومی به بازارهای مالی و دولت می‌باشد. موضوعی که در سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی مقام معظم رهبری نیز مورد توجه قرار گرفته است (بند ۱۹). لازم به ذکر است ایفای این نقش مهم، مستلزم وجود ساختارهای یکپارچه، پویا، مؤثر و به‌روز بوده و بر این اساس تجدید ساختارهای نظارت بر حرفه‌ی حسابرسی یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر است.

در راستای نیل به هدف مذکور، اجتناب از پراکندگی در امر نظارت بر حرفه‌ی حسابرسی و به‌ویژه تفکیک امور تصدی‌گری اجرای حرفه‌ی حسابرسی از امر حاکمیتی نظارت بر حرفه و به

نظارت بر حرفه از دستگاه‌های ذینفع اعم از سازمان حسابرسی، جامعه‌ی حسابداران رسمی و ... منتزع و به سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی منتقل شده است.

محور دوم. ارتقای ضمانت اجرایی لایحه با پیش‌بینی شورای سیاست‌گذاری در ارکان سازمان ناظر: در تبیین ارکان و تشکیلات سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی، به جهت وجود ذینفعان متعدد اعم از بخش دولتی و غیردولتی و لزوم جلب نظرات این بخش‌ها و به تبع آن ارتقای ضمانت اجرایی تصمیمات اتخاذ شده و همچنین بهره‌گیری از آرا و نظرات حرفه‌ای خبرگان، شورای سیاست‌گذاری نظارت بر حرفه‌ی حسابرسی تعبیه شده است به‌نحوی که مقررات و استانداردها از طریق شورا به عنوان رکن فراسازمانی به تصویب می‌رسد. (مانند شورای عالی بورس،

شورای عالی تنظیم مقررات رادیویی و...) **محور سوم. ماهیت مستقل و دولتی سازمان ناظر:** در راستای استقلال سازمان ناظر از امور حرفه‌ای و همچنین عدم اتکا منابع تأمین مالی آن از عواید حاصل از حرفه و اجتناب از تعارضات منافع در این خصوص، ساختار سازمانی و تشکیلاتی سازمان ناظر در الگوی پیشنهادی در قالب مؤسسه‌ی دولتی وابسته به وزارت امور اقتصادی و دارایی تعریف شده است، به‌نحوی که اعتبارات آن از محل بودجه عمومی دولت تأمین می‌گردد. مضافاً این‌که تسهیلاتی از منظر نحوه‌ی خرج وجوه و سهولت در تأمین کادر تخصصی و فنی برای سازمان پیش‌بینی شده است.

محور چهارم. استفاده از الگوهای جهانی: در تبیین محورهای اشاره شده به شرح مذکور از تجارب کشورها استفاده شده و همچنین اصول یازده‌گانه‌ی مجمع بین‌المللی ناظران

مستقل حسابرسی، در تاسیس نهاد ناظر بر حرفه از جمله استقلال نهاد مذکور از نظارت شوندگان، عدم اتکای بودجه نهاد ناظر به عواید حاصل از نظارت شوندگان، ماهیت تنظیم‌گری و استانداردگذاری وظایف و مأموریت‌های نهاد ناظر و لزوم تعبیه‌ی اقدامات انضباطی برای ارتقای ضمانت اجرای ضوابط و استانداردها و ... مورد تأکید قرار گرفته است.

محور پنجم. تنقیح قوانین: با هدف اجتناب از هم‌پوشانی و مغایرت‌های احتمالی قانونی، احکام مغایر با محورهای مذکور، از چارچوب‌های قانونی موجود (از جمله قانون تشکیل سازمان حسابرسی، قانون اساسنامه‌ی سازمان حسابرسی، قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و اساسنامه جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران) احصا و در پیش‌نویس لایحه تعیین تکلیف شده‌اند. ■

چرا غیر حرفه‌ای‌ها برای ما تصمیم می‌گیرند؟

محمد قسیم عثمانی

سهام با وضعیت سودآوری شرکت‌ها اظهار نظری ضمنی انجام دهد تا در آینده بتوان به‌عنوان ابزار دفاع از عملکرد حسابرسان مستقل از آن استفاده شود.

۲ مشکلی که الان متوجه حرفه است فقدان یک نهاد ناظر واحد و مستقل است. سازمان حسابرسی که متولی حسابرسی اکثر شرکت‌ها، بانک‌ها و مؤسسات دولتی و برخی از نهادهای غیر دولتی است، سیستم نظارتی خاص خود را دارد و جامعه‌ی حسابداران رسمی نیز یک نهاد نظارتی داخلی و خودانتظام دارد و برخی نظارت‌های سلیقه‌ای هم توسط بانک مرکزی و سازمان بورس و اوراق بهادار انجام می‌شود که این تعدد و عدم تمرکز نظارت، مشکلی از حرفه حل ننموده و وجود این نظارت‌ها و نهادهای ناظر نتوانسته است به‌عنوان یک ابزار حمایتی و یک سپر دفاعی از حرفه‌ی حسابرسی

بروز هر اتفاقی باید به‌دنبال وجود یک نهاد ناظر قوی، مستقل و قانونی باشد تا اتفاقات آتی در حوزه‌ی اقتصادی و بازار سرمایه دامن حرفه‌ی حسابرسی را نگیرد و علاج واقعه را قبل از وقوع انجام داد.

شکی نیست که بازار سرمایه‌ای که بی‌اعتنا به صورت‌های مالی و گزارش‌های حسابرسی است، روزی به‌هم می‌ریزد و آن‌گاه هیچ‌کس نیست که این بی‌اعتنایی فعلی را به یاد آورد و همه‌ی کاسه کوزه‌ها بر سر حسابرسان خواهد شکست از این رو باید برای صیانت از حرفه یک نهاد ناظر قانونی مستقل تدبیر شود تا هم اطمینان‌بخشی گزارش‌های حسابرسی را تقویت بخشد و هم در زمان‌های بحران، از آن به‌عنوان سپر دفاعی برای حسابرسان استفاده نکرد.

حتی به نظر بنده باید تدبیری در تدوین استانداردها صورت گیرد تا حسابرس نسبت به عدم تناسب قیمت

حسابرسی مستقل به‌عنوان یک مکانیسم رسمی برای اطمینان‌بخشی صورت‌های مالی مورد پذیرش عموم قرار گرفته است اما این مکانیسم باید به‌نحوی عمل کند که این نقش در گذر زمان و در شرایط مختلف اقتصادی و سیاسی کم‌رنگ نشود. اگر رسوایی‌های مالی ابتدای قرن مثل انرون و وردکام و غیره را در نظر بیاوریم در می‌یابیم که حرفه‌ی حسابرسی دیوارش کوتاه‌تر از جاهای دیگر است و به‌راحتی بحران‌های مالی و اقتصادی خصوصاً در حوزه‌ی بازار سرمایه را به حرفه‌ی حسابرسی نسبت می‌دهند که این اتفاق در ایران ما کار ساده‌تری هم هست.

لذا به نظر می‌رسد حرفه‌ی حسابرسی به‌عنوان متقاضی نظارت و به‌منظور حراست از جایگاه و نقش خود، قبل از

و حساب‌رسان، عمل نماید.

بخشی از ایراداتی که نظارت فعلی حرفه را نشانه می‌رود دور تسلسلی است که در انتخاب شورای عالی جامعه و انتخاب هیأت نظارت صورت می‌گیرد و در مورد هیأت عالی نظارت سازمان حسابرسی نیز هر چند از سه قوه‌ی مختلف اعضای هیأت انتخاب و معرفی می‌شوند اما حقوق و مزایای این اعضا توسط سازمان پرداخت می‌شود و کارکنان هیأت عالی نظارت در استخدام سازمان حسابرسی هستند.

به نظر بنده باید از الگوی تجربه شده‌ی کشورهای موفق استفاده کرد و با تجمع و تمرکز نظارت و اعطای قدرت قانونی و حاکمیتی به آن، برای حرفه‌ی حسابرسی یک دژ محکم دفاعی ایجاد کرد و با اعمال قانون بتوان حساب‌رسان خوب و قوی را از حساب‌رسان ضعیف تشخیص داده و بر اساس نظارت یک نهاد ناظر مستقل، یک نظام رتبه‌بندی دقیق و شفاف را اجرایی کرد.

ناگفته نماند که بخشی از مشکلات موجود ناشی از فضای عمومی و اقتصادی کشور است. گاهی می‌بینیم که مدیر عامل و اعضای هیأت‌مدیره‌ی

یک شرکت بزرگ را کسانی تشکیل می‌دهند که هیچ دانش و تخصصی در حوزه‌ی مربوطه ندارند و بازماندگان سیاسی جریان سیاسی غیر غالب عمدتاً در هیأت‌مدیره‌ها و جاهای مشابه دوره‌ی نقاقت خود را می‌گذرانند که این مشکلات در فضای اقتصادی و بنگاه‌های اقتصادی مشکلات عدیده‌ای را ایجاد کرده است که خواسته یا ناخواسته دامن حساب‌رسان را نیز می‌گیرد.

آنچه گفتنی است این است که ساختار فعلی حرفه‌ی حسابرسی کشور اشکال جدی و قابل ملاحظه‌ای ندارد اما می‌توان ساختار فعلی را بهبود بخشید و آن را بهینه کرد ولی در همین شکل فعلی نیز، ساختار حرفه‌ی حسابرسی نسبت به اکثریت ساختارهای موجود اقتصادی و غیر اقتصادی کشور، جزو بهترین‌هاست و نسبت به بقیه می‌توان گفت بی‌اشکال است.

تعجب این جاست که با این همه مشکلات و وظایف معلق و معوق دولت و مجلس، این دو نهاد انگار همه‌ی مشکلات کشور را رفع نموده‌اند و تنها کار بر زمین‌مانده همین ساختار

حسابرسی کشور است!

به نظر بنده دولت و مجلس در رقابت با هم دچار دستپاچگی در برخورد با این موضوع شده‌اند و نه لایحه‌ی دولت و نه طرح برخی از نمایندگان مجلس، کار جامع و مثبتی نیست و اگر وضع فعلی را از سامان موجود ساقط نکند، سامانی به آن نمی‌بخشد.

جامعه‌ی حسابداران رسمی کشور نهاد نوپایی است که دوران گذار خود را طی می‌کند و استحکام و انسجام آن نیاز به زمان بیش‌تر دارد. تا این نقطه نیز جامعه سریع‌تر از انتظار حرکت نموده و به نظر بنده از زمان جلو است.

به نظر می‌رسد برای رفع اشکالات احتمالی موجود نیاز به این نیست که این نهاد کوبیده شود و از نو بنای جدیدی را ایجاد نمود. این نهاد و اصولاً ساختار حسابرسی کشور به اصلاح نیاز دارد نه به انقلاب در حالیکه طرح مجلس این بنای جدید و نوپا را نفی و به‌دنبال نهاد جدید و تازه تأسیسی است که در هیچ جای دنیا این ساختار پیشنهادی تجربه نشده است و این طرح

نو، برای برهم زدن سامان موجود کفایت می‌کند ولی برای سامان‌بخشی بیش‌تر، پیشنهادی ناکافی و ناپخته است.

از تکالیف مجمع سازمان حسابرسی به هیأت عامل این سازمان، پیشنهاد طرح نهاد ناظر بوده اما وزارت اقتصاد خود رأساً از طریق معاونت اقتصادی پیشنهادی غیر کارشناسی تهیه و با تشکیل یک تیم غیر حرفه‌ای که بنده در آخرین جلسه آن حضور داشتم، پیش‌نویس لایحه‌ی نظارت بر حرفه‌ی حسابرسی را برای تصویب، به دولت فرستادند و دولت نیز در اقدامی عجیب تر آن را به کمیسیون اجتماعی خود ارجاع نموده که قاعدتاً به این دولت نخواهد رسید.

به‌نظر بنده نه سازمان و نه جامعه به تنهایی نمی‌توانند چنین طرحی را آماده کنند بلکه در اثر تعامل و تضارب افکار سازمان حسابرسی و جامعه‌ی حسابداران رسمی است که میتوان به نتیجه مطلوب و یک طرح جامع و مانع دست یافت. سؤالی که مطرح است این است که چرا غیر حرفه‌ای‌ها برای حرفه‌ی ما تصمیم می‌گیرند؟

به نظر بنده باید ایراد را در خودمان جست‌وجو کنیم نه دیگران و هر اتفاق بدی بیفتد مقصر بزرگان حرفه در سازمان حسابرسی و جامعه‌ی حسابداران رسمی هستند. به نظر بنده باید این دو به‌جای نفی همدیگر و مقابله پیدا و پنهان، با تعامل و نگاه حرفه‌ای باعث

هم افزایی شده و با استفاده از تجربه و عقلانیت پیشکسوتان علمی و حرفه‌ای، مسیر صحیح‌تری را در پیش گرفته و به حرفه و شاغلان در آن، ارزش بیش‌تری ببخشند و همگان را متوجه نقش شایسته و بایسته حسابرسی در کشور نمایند.

جالب این‌ست که دیوان محاسبات که نهاد نظارتی خود مجلس شورای اسلامی است هیچ ناظر مستقلی ندارد و هیچ کس در این آشفته بازار طرح و لایحه نیز، حرفی از این نقیصه به میان نمی‌آورد!

به امید روزی که جامعه‌ی ما به اهمیت حسابرسی واقف گردد و همه‌ی ما حساب‌رسان نیز قدر همدیگر را به‌طور شایسته بدانیم. ■

کارآمدسازی در داشته‌ها نتیجه بخش‌تر از ایجاد نهادهی ناشناخته با چشم اندازی مبهم است

لطفعلی لطفعلیان صارمی

تجربه نشان داده است که بازنگری در داشته‌ها و زدودن عوامل کارآمدی در جهت توانمند کردن و چابک‌سازی آن‌ها با توجه به ویژگی‌های کشور، آسان‌تر و نتیجه بخش‌تر و سهل‌الوصول‌تر از ایجاد نهادهی ناشناخته با چشم‌اندازی مبهم است. ■

رسمی ایران، آسیب‌شناسی مؤثر صورت می‌گرفت تا مشخص شود ظرف این مدت به چه میزان از اهداف دست یافته‌اند و در چه مواردی با مشکل یا مشکلات مواجه‌اند و متناسب با نیازهای روز، شرایط، الزامات و ... مقررات مربوط، به‌روز رسانی مقرراتی شود.

به نظر می‌رسد پیش‌نویس طرح و لایحه‌ی مدنظر، ناظر به رفع مشکلات حرفه‌ی حسابرسی در دستیابی به اهداف تشکیل، تهیه نشده است. زیرا براساس قاعده می‌بایست با توجه به تجربه‌ی بیش از سه دهه فعالیت سازمان حسابرسی و دو دهه فعالیت جامعه‌ی حسابداران

۱۰ پیشران

به «حساب» گرفتن
«حساب» داری

سید محمد علوی

آیا بازنگری ساختارهای حرفه نیازمند تقلید محض است یا در نظر گرفتن مختصات اجتماعی ما؟ آیا اساساً این نسخه‌ها مرهم و همدردی‌های حرفه خواهد بود؟ به‌درستی که «خانه از پای بست ویران است»، خواجه در بند نقش ایوان است». اصولاً هر پدیده را از سه منظر می‌توان تحلیل کرد: از درون، از بیرون و از دریچه‌ی آرزو و آرمان‌ها.

قبل از هر چیز، ضرورت دارد پیشینه، شأن نزول و کلیدواژه‌های این پیشنهادها را واکاوی کنیم. نظر به این که خط و مشی حرفه و قلمرو آن تحت استیلای دولت است و کشتی بی‌سکان حرفه در تلاطم‌های محیطی امکان تنظیم‌گری و هدایت به‌موقع ندارد. پس از استقرار دولت یازدهم از شهریور ۱۳۹۲ و انتشار برنامه‌های راهبردی وزیر امور اقتصادی و دارایی در خصوص مبارزه با فساد، ایجاد انضباط مالی و بهبود محیط کسب‌وکار، مسائل و چالش‌های اصلی گریبانگیر حرفه در راستای برنامه‌های اعلامی، با ایشان در میان گذاشته شد: ماده واحده‌ی محدود به حسابرسی و بازرسی، قل و زنجیر دولت بر پای حرفه، مواد محدودکننده‌ی اساسنامه، هم‌پوشی متقابل وظایف با سازمان حسابرسی، افزایش فاصله‌ی انتظارات با ذی‌نفعان کلیدی حرفه، مراجع نظارتی گوناگون بر حرفه، عدم امکان پیشرفت حرفه با مقررات فعلی، حق‌الزحمه‌ی پایین، فقدان منابع مالی لازم برای سرمایه‌گذاری در حوزه‌ی فناوری اطلاعات، عقب‌ماندگی روش‌شناسی و فناوری حسابرسی، جدایی هیأت تشخیص صلاحیت حسابداران رسمی از حرفه و بسیاری موارد دیگر. مقرر شد در راستای رفع موانع و محدودیت‌های موجود، تصمیمات مقتضی توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی اتخاذ شود. بر این بنیان در جلسه‌ی شهریور ۱۳۹۴ مجمع عمومی سازمان حسابرسی، این مطالبات به سمت‌وسوی ایجاد نهاد ناظر مستقل و

زندگی کردن، کار فناورانه و کارآمدی. در این سال حرفه شاهد رونمایی «طرح نظام جامع حسابداری و حسابرسی» و «طرح اصلاح قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذی‌صلاح به عنوان حسابدار رسمی» از سوی تعدادی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی بود و از سوی دیگر وزارت امور اقتصادی و دارایی نیز «لایحه‌ی تشکیل سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی» را به هیأت وزیران ارایه کرد. اهالی حرفه مبهور شدند که با این همه چالش و معضلات حادی که با آن مواجه‌ایم، چگونه است که حرفه‌ی حسابرسی در اولویت قانون‌گذار و دولت قرار گرفته است؟ اگر به‌راستی حسابرسی در اولویت است چرا چالش‌های اصلی آن مغفول مانده؟ آیا انبوه معضلات اساسی که پیش‌نیاز ارتقای حسابرسی‌اند رفع شده و فقط مانده حسابرسی را با آخرین تحولات و تغییرات جهانی روزآمد کنند؟

مرگ هرگز برای ماضی نیست
مرگ از بهر حال و آینده است

حال و آینده را توان کشتن
آن چه بگذشته تا ابد زنده است
(دهخدا)

سالی که آخرین روزهای آن را می‌گذرانیم بی‌شک روزهای سختی برای ما و جهانیان بود. سال هراس، سال تنهایی، سال اشک، سال شک. این سال برای حرفه خسران بسیار به همراه داشت. بخشی از سرمایه‌های انسانی خود را زود هنگام از دست دادیم و بسیاری از همکاران ناباورانه سوگوار عزیزانشان شدند و برخی دیگر گرفتار مصایب این بیماری مرموز بودند. اگرچه این سال یکی از تلخ‌ترین سال‌های زندگی بشر در سده‌های اخیر بود که تا سال‌ها بعد با همین غم‌ها، تنهایی‌ها و حسرت‌ها آن را به یاد خواهیم آورد، اما این بیماری تلنگری نیز بود برای دریافتن ارزش

تفکیک ضابطه‌گذاری از اجرای عملیات حسابرسی سوق داده شد. باید پرسید چه فکر می‌کردیم و چه شد؟ برخی بر این باورند چون فرایند قانون‌گذاری در کشور حرفه‌ای و اصولی نیست و نتیجه‌ی مد نظر غیر قابل پیش‌بینی است و در نهایت تعاملات و ارتباطات گروه‌های ذی‌نفع حرف اول را می‌زند. لذا نباید برای بازنگری مقررات اقدام کرد. آیا یعنی از ترس مرگ باید خودکشی کنیم؟ در این زمینه، جامعه پیشنهادی به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارایه نمود که محور آن بازنگری ساختارهای جامعه و استقلال هیأت عالی نظارت و حذف اشخاص تحت نظارت از فرایندهای نظارتی بود و سازمان نیز به استناد حکم حکومتی دریافتی و محتوای دو جلد کتاب منتشره با عنوان گزارش توجیهی و حسابرسی شرکت‌های دولتی پیشنهاد تشکیل نهاد ناظر، تثبیت وظایف و ادامه‌ی تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی را ارایه نمود. تناقضی که از یک طرف مدعی بود سازمان به صورت بخش دولتی به‌تدریج تحلیل می‌رود و از سوی دیگر اصول یازده‌گانه‌ی «مجمع بین‌المللی ناظران مستقل حسابرسی IFIAR» قابل پیاده شدن در جامعه نیست و باید در یک مؤسسه‌ی دولتی مستقر گردد. الله علم! در این زمینه جلسات کارشناسی و تبیین ابعاد و پیامدهای هریک از محورهای پیشنهادی در وزارت امور اقتصادی و دارایی برگزار گردید. لیکن بخش دولتی از توجیهات عدم تأسیس نهاد جدید در این زمینه هرگز قانع نشدند. خشت اول گر نهد معمار کج - تا ثریا می‌رود دیوار کج. جلسات کارشناسی ادامه داشت و همواره نمایندگان رسمی طرفین در جلسات مربوط حضور داشتند که البته بیش‌تر چانه‌زنی بود تا تفاهم، اقناع، اجماع فکری و نگاه ملی به حرفه‌ی حسابرسی. بر اساس آسیب‌شناسی صورت گرفته، دولت

مشتاق ادامه‌ی سلطه‌ی خود و هم‌تباران حرفه‌ای هم همواره در پی حفظ و ارتقای موقعیت خویش در این تغییرات و تحولات پیش رو بودند و متأسفانه نه حرفه‌ی حسابرسی، غافل از این که آجر به آجر تکیه می‌کند. آن شد که لایحه‌ی وزارت امور اقتصادی و دارایی بسیار سطحی و در حد اصلاحات ظاهری با حرفه برخورد کرد. در نهایت مقرر شد نهاد ناظر مستقل به صورت مؤسسه‌ی دولتی تأسیس شود که وظیفه‌ی اصلی آن کنترل کیفیت مؤسسات حسابرسی و تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی باشد و سازمان هم عضو بالاترین رکن آن و ماده واحد و هیأت تشخیص صلاحیت حسابداران رسمی و جامعه هم با همین وضعیت موجود بمانند و تغییراتی جدا از دو مورد مد نظر در اساسنامه‌ی طرفین انجام نشود. من نگوییم که مرا از قفس آزاد کنید، قسم برده به باغی و دلم شاد کنید. نکته‌ی حائز اهمیت که به آن اصلاً توجه نشد این است که تجربه‌ی موفق سازمان حسابرسی به‌عنوان بخش دولتی ارایه‌ی خدمات حسابرسی مستقل، تولید و انتشار کتب موردنیاز حرفه و ترجمه و تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی در این موضوع ابداً تکرار نخواهد شد، چراکه سازمان حسابرسی در سال ۱۳۶۶ از صفر «تأسیس» نشده، بلکه براساس سرمایه‌ی انسانی و

خمیرمایه‌ی نزدیک به ۲۰ سال فعالیت حرفه‌ای مؤسسات حسابرسی خصوصی و مؤسسات حسابرسی بین‌المللی «تشکیل» گردیده و در راستای شرایط خاص سیاسی و اقتصادی حاکم مقرر شد فعالیت این‌گونه مؤسسات حسابرسی در بخش دولتی تداوم داشته باشد. از سوی دیگر، پیشنهاد تأسیس نهاد ناظر با قانون‌گذاران نیز مطرح شد. در این راستا کمیسیون اقتصادی مجلس با دریافت پیشنهادهای جدید جامعه و سازمان، بررسی هم‌زمان موضوع را شروع کرد. در کمیسیون اقتصادی مجلس پیشنهادهای کلیدی جامعه مبنی توسعه‌ی موضوع ماده واحد، تعیین تکلیف هیأت تشخیص صلاحیت حسابداران رسمی، موضوع اختلاط وظایف با سازمان حسابرسی، استفاده از فناوری‌های نوین، پشتیبانی اطلاعاتی از حرفه‌ی حسابرسی، حق‌الزحمه‌ی حسابرسی، سامانه‌های اطلاعاتی، تأکید بر استقلال و غیردولتی بودن جامعه و... مورد قبول واقع و بر این پایه نظام جامع حسابداری و حسابرسی تدوین شد. هم‌اینک در برخی محورها اختلاف‌نظرهایی وجود دارد که تحت بررسی کمیته‌ی تخصصی کمیسیون قرار دارد. تا چه قبول افتد و چه در نظر آید. در کشورهای توسعه‌نیافته به دلیل تعارض دائمی نظام حکمرانی با نخبگان

ساختار در یکی از آن کشورها جواب بدهد، ساختار مربوط قابلیت تعمیم به کشورهای مشابه را نیز دارد، ولی هر یک از کشورهای در حال توسعه به لحاظ پیشینه‌ی تاریخی و مناسبات خاص سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و... نه شبیه هم هستند و نه شبیه کشورهای توسعه‌یافته و هر کدام در مسائل و چالش‌های منحصر به فرد خود غوطه‌ورند و هریک الگوی توسعه‌ای متفاوتی را دنبال می‌کنند. از این رو مسایل هر کدام از آن‌ها نسخه‌ی خاص خود را می‌خواهد و نسخه واحد و عمومی در این زمینه کافی به مقصود نیست. حسابداری نرم‌افزاری است که اجرا و بهره‌مندی از مزایا و کیفیت آن سخت‌افزار مختص خودش را می‌طلبد، پی، بنیان و اسکلت نیاز دارد و تا زیربنای آن مهیا نشود روبنای آن ساخته نمی‌شود. پذیرش لایحه‌ی تقلیل گرایانه و ساده‌انگارانه‌ی وزارت امور اقتصادی و دارایی در واقع سرپوش نهادن و بی‌توجهی به چالش‌های ساختاری حرفه است: بر ما بسی کمان ملامت کشیده‌اند / ما کار خود ز ابروی جانان گشاده‌ایم.

هم‌تباران، ارتقای کیفیت حسابرسی را از دلایل محوری تأسیس نهاد ناظر و کارکرد آن را شفاف‌بخش نابسامانی حرفه‌ی حسابرسی شمرده‌اند. اسباب ناکارآمدی حسابرسی از جمله وضعیت کیفیت و زمین‌گیری آن ارتباط وثیق و وسیع با سیستم‌های حکمرانی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و... کشور دارد. تحلیل تک‌بعدی و عدم صورت‌بندی صحیح مسائل و حل‌وفصل ناقص و مبتنی بر آزمون و خطا، تحقیر و ظلم به حرفه و آدرس غلط دادن است. دیدن پدیده‌های مشهود، مثل «نهاد ناظر» در سایر کشورها کار ساده، راحت و قابل‌فهمی است. مشکل اما در توصیف و بازگو کردن پدیده‌های نامشهود مثل «درد» است. دردهای مشاهده نشده را باید تشخیص، بیان و تفاهم مشترک در

استفاده می‌کنیم و البته آن هم با تاخیرات قابل‌ملاحظه و یک برگ هم به دانش حسابداری اضافه نکرده‌ایم. حتی در حوزه‌ی حسابداری اسلامی هم که مدعی هستیم دستاوردمان تقریباً هیچ بوده است. هنر ما تاکنون اقتباس به روش تخت پروکرست بوده که تنها عسر و حرج نصیب‌مان کرده و مانع چشیدن حلاوت این کاربردها شده است. در صورتی که هرگونه دنباله‌روی باید با توجه جدی به خاستگاه و مبانی نظری هریک از ساختارها و فرایندهای مربوط انجام شود. ترجمه‌ی صرف ساختارها و فرایندهای مربوط و تجویز کامل آن در داخل بدون بنیان‌ها و استلزاماتش به‌سادگی دیاگ عمل نمی‌کند که معجزه‌وار عیوب را نمایان و مرتفع کند. نتیجه‌ی این تقلید ناشیانه می‌گوید «مریض خر خورده است». دانش و حرفه‌ی حسابداری خاستگاه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بسیار متمایزی در کشورهای مختلف دارد. تقریباً همه‌ی کشورهای توسعه‌یافته تقریباً در یک سری از شاخص‌های توسعه‌یافتگی مشابه هم هستند. پس معمولاً اگر یک

و نهادهای مدنی و... قوانین و مقررات، بر اساس اصول بدیهی و اراده‌ی عامه تدوین و بازنگری نمی‌شود، بلکه اصولاً اراده‌ی حاکمیت تحت عنوان قانون و مقررات، تحمیل می‌شود. بازنگری و تدوین مقررات قاعداً ریشه در رفع نواقص و جلوگیری از انباشت مسائل دارد. در صورت پیش‌بینی عدم بهبود وضعیت واقعی، پیچیده‌تر شدن مسائل و فزونی مشکلات را به همراه خواهد داشت. حرفه‌ی حسابداری و حسابرسی متعلق به عموم است و همه باید برای تکوین، بازسازی و نوسازی آن همت و از منافع فردی، سازمانی و کوتاه‌مدت خود چشم‌پوشی کنیم. وقتی به گذشته‌ی حرفه نگاه می‌کنیم با افتخار می‌بینیم که هرگام از شکل‌گیری و تکامل آن همواره به همت افراد درستکار، صادق، شریف، نیک‌اندیش و اخلاق‌مدار برداشته شده است.

حسابداری دانش و حرفه‌ای وارداتی است و ما به‌دلیل نوپا بودن آن در داخل کشور، محدودیت‌های ارتباطی و... فعلاً تنها از کوشش‌های فکری و دستاوردهای کشورهای پیشرو در این زمینه چه‌بسا طوطی‌وار و محتاطانه

سیاسی و اقتصادی شامل قانون دیوان محاسبات ۱۳۸۹، قانون محاسبات عمومی ۱۳۸۹، وزارت مالیه ۱۳۹۴، آموزش و پرورش نوین ۱۳۰۵، تأسیس بانک سپه ۱۳۰۴، قانون مدنی ۱۳۰۷، تأسیس بانک ملی ایران ۱۳۰۷، قانون تجارت ۱۳۱۱، تأسیس دیوان محاسبات کشور ۱۳۱۲، تأسیس بانک کشاورزی ۱۳۱۲، نظامنامه دیوان محاسبات ۱۳۱۲، قانون مالیات بر عایدات و حق تمبر ۱۳۱۲، تأسیس دانشگاه تهران ۱۳۱۳، تأسیس بیمه ایران ۱۳۱۴، تأسیس شرکت ملی نفت ایران ۱۳۲۷ و... از مهم ترین موارد توسعه ی نهادهای و قوانین جدید بوده است. لیکن به دلیل فقدان منابع انسانی مورد نیاز، امور حسابداری و حسابرسی همگی این نهادها عمدتاً توسط مستشاران خارجی انجام می شدند. نیاز به حسابداران حرفه ای و متخصص برای اداره ی امور مربوط بسیار روشن و حیاتی بود. بنابراین بانک ملی ایران در سال ۱۳۱۵

سمت و سوی راه حل های مؤثر و عملیاتی رهنمون می کند و مانع از توهّم و تولید مسائل و چالش های جدیدتر می شود. شواهد تجربی بیانگر آن است، وجود ده نیروی پیشران و محرک کلیدی درون و برون حرفه ای عامل به حساب گرفتن حسابداری و کلید ترقی تدریجی آن بوده است. حرفه ی حسابداری بر روی این ده ستون اصلی استوار شده و هریک از این پایه ها نباشند و یا لرزان و سست باشند حرفه ی حسابداری نیز متزلزل و ضعیف می شود. آینده و کارآمدی حرفه هم بدون تردید در گرو وجود و استحکام هریک از این ستون ها نهفته است. وقتی حرفه می تواند نقش و وظایف خود را به درستی و شایستگی ایفا کند که از پشتوانه های نظری، قانونی، اخلاقی و عملیاتی مستحکمی برخوردار باشد.

◀ پیشران اول: نظام آموزش و

پژوهش

تعریف رشته ی حسابداری به عنوان رشته ی تخصصی در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی و شروع تولید انبوه حسابدار به عنوان تکنسین و کارشناس در مقاطع کارشناسی و نیز تربیت متفکر و مجتهد حسابداری در مقطع دکتری حسابداری و همزمان انجام تحقیقات گسترده ی نظری و توسعه ی تئوری و مفاهیم نظری حسابداری و تولید و انتشار گسترده ی کتب، نشریات و مطبوعات حسابداری و ارتباطات تنگاتنگ دانشگاه و حرفه موتور محرک حسابداری بوده است. اولین بار به سال ۱۸۸۱ در پنسیلوانیای آمریکا و چهار سال بعد در دانشکده ی اقتصاد لندن تدریس رشته ی تخصصی حسابداری به صورت مستقل شروع و سپس توسعه یافته و فراگیر شده است. در کشور ما انقلاب مشروطه و تصویب متمم قانون اساسی ۱۲۸۶ جرقه ی شکل گیری و پیدایش و به حساب آمدن حسابداری و حسابرسی نوین را زد. نظامات و ساختارهای برآمده از این نظام

درمان آن ایجاد کنیم. این کار به مؤلف نیاز دارد و کار مترجمین به تنهایی نیست: نه هرکه چهره برافروخت دلبری داند / نه هرکه آینه سازد سکندری داند. کمیت و کیفیت حسابداری، گزارشگری مالی و حسابرسی به شدت تحت تأثیر عوامل محیطی خود قرار دارد. از این رو، برای حل و فصل مسایل و چالش های آن ابتدا باید محیط مختلف و متنوع آن مورد کالبدشکافی قرار گیرد. در این صورت بر اساس عارضه یابی، نظام بازخورد و بهینه کاوی می توان بازنگری و اصلاحات ضروری جهت بهبود وضعیت را کلید زد. مشارکت ندادن حرفه در بازسازی و مقدرات آن باعث می شود بدنه ی حرفه نسبت به جایگاه خود بیگانه باشد و بر منافع فردی خود تمرکز یابد و تعلق حرفه ای خود را از دست بدهد. هزار داستان حضرت مستطاب حسابداری گویای به حساب گرفتن تدریجی آن بوده است. جوهر به حساب آمدن، به حساب گرفته شدن و دیده شدن سودمندی، احساس نیاز و احتیاج است. به حساب گرفته شدن نیاز فطری بشر هست. مؤلفه های اصلی آن بیش تر جوششی است اما یک سلسله اقدامات و فعالیت های کوششی را نیز می طلبد. بدون داشتن خمیرمایه ی وجودی چیزی به حساب گرفته نمی شود. مشک آن است که خود ببوید نه آن که عطار بگوید. خاستگاه حسابداری نوین نظام های سرمایه داری صنعتی و سپس سرمایه داری مالی بوده، لذا اول باید بدانی محیط مستعد و نیازمند حسابداری چه نوع محیطی است. روند شکل گیری دانش و حرفه ی مدرن حسابداری چگونه بوده است؟ تکوین، بالندگی و پایداری آن چگونه صورت گرفته است؟ مشکلات، مسائل و چالش ها و نحوه ی رویارویی با آن ها چگونه بوده است؟ راز اعتلا و افول آن در چه مواردی بوده است؟ لذا هرگونه تحلیل و بینش واقع بینانه ما را به

نخستین گروه ۱۲ نفری و بعد وزارت دارایی گروه ۸ نفری از داوطلبان را برای تحصیل در رشته‌ی تخصصی حسابداری و کسب عنوان حسابدار رسمی به انگلستان اعزام نمودند. بازگشت اولین گروه فارغ‌التحصیلان خارج از کشور با عنوان حسابدار رسمی، هسته‌ی اولیه‌ی شکل‌گیری آموزش عالی رشته حسابداری در کشور را پایه‌ریزی کرد. بنابراین در آموزشگاه فنی آبدان ۱۳۱۸، آموزشگاه بانک ملی ایران ۱۳۱۹، آموزشگاه عالی حسابداری شرکت نفت ۱۳۳۶، مدرسه‌ی عالی بازرگانی ۱۳۳۶، دانشکده‌ی علوم اداری دانشگاه تهران ۱۳۳۸، مؤسسه‌ی علوم بانکی ۱۳۴۲، مؤسسه‌ی عالی حسابداری ۱۳۴۳، مدرسه‌ی عالی دختران ۱۳۴۳ و... رشته‌ی حسابداری به عنوان رشته‌ی تخصصی ایجاد و تدریس گردید. اولین گروه فارغ‌التحصیلان دانشگاهی داخلی رشته‌ی حسابداری از اوایل دهه‌ی ۴۰ با ظرفیت حدود ۵۰۰ فارغ‌التحصیل در سال به تدریج وارد حرفه‌ی حسابداری شده و با کسب پنج و شش سال تجربه‌ی عملی موردنیاز زمینه‌ی طلوع حرفه‌ی حسابرسی را نیز فراهم کردند. پذیرش

دانشجوی حسابداری در دهه‌های ۴۰ و ۵۰ عمدتاً در مقطع کارشناسی صورت می‌گرفت و دانشکده‌ی حسابداری شرکت نفت در مقطع کارشناسی ارشد پیوسته به صورت محدود دانشجو پذیرش می‌نمود.

سپس در دهه‌ی ۶۰ و بعد از انقلاب فرهنگی دوره‌های کارشناسی ارشد در دانشگاه‌های مادر و از اواخر دهه‌ی ۷۰ دوره‌های دکتری حسابداری هم راه‌اندازی شد که فارغ‌التحصیلان آن از ابتدای دهه‌ی ۸۰ شروع به فعالیت کردند. فارغ‌التحصیلان محدود دکتری خارج از کشور نیز عمدتاً از کشورهای دست‌دوم و نه از کشورهای خاستگاه و رهبری حسابداری بوده‌اند. بنابراین از زمان ورود دانش حسابداری تنها آموزش نظری در کلیه‌ی مقاطع تحصیلی صورت گرفته و نظام آموزش عالی در دانشگاه نسل اول آموزش‌محور و سنتی، متوقف مانده است. در صورتی که دانشگاه محل نقد، نظر، تحقیق و طرح و حل مسئله و درواقع پشتیبان آموزشی و علمی حرفه و مرجع تولید و انتشار کتب و نشریات حسابداری و پاسخ‌گوی نیازهای روز افزون صنعت است.

در کشورهای پیشرو، توسعه و پیشرفت تئوری و مفاهیم نظری حسابداری عمدتاً از طریق رساله‌های دکتری صورت می‌گیرد. از آن‌جا که حسابداری رشته‌ی کاربردی است در اساسنامه‌ی دانشکده‌ی حسابداری شرکت نفت یکی از شروط به‌کارگیری مدرسین دروس تخصصی حسابداری، شرط حسابدار رسمی بودن مدرس و نیز پیش‌بینی انجام کارآموزی حین تحصیل بود، همچون دانشجویان رشته‌ی پزشکی که بخشی از دروس تخصصی خود را در بیمارستان‌های تحت پوشش می‌گذرانند. بعد از انقلاب اسلامی شرط مزبور معکوس و دارندگان دکتری حسابداری بدون آزمون مربوط حسابدار رسمی می‌شوند و کارآموزی

نیز از برنامه‌ی درسی یکپارچه حذف شد. کیفیت در این زمینه قربانی کمیت شده به‌طوری که ایران ۵ برابر کشورهای پیشرفته دانشگاه، هیأت علمی و دانشجو دارد ولی تولید ناخالص داخلی واقعی سرانه‌مان کم‌تر از ۵۰ سال پیش شده است. پدیده‌ی «مدیران ابدمدت» در نظام اجرایی و شکل‌گیری «مدیران هیأت علمی» باعث شده بخش بزرگی از مدیران، هم‌زمان عضو هیأت علمی دانشگاه نیز باشند. این موارد در مجموع منجر به این شده که دانشگاه از رسالت اصلی خود در حل مشکلات جامعه باز بماند و باعث عمیق‌تر شدن فاصله‌ی آموزش و پژوهش مورد عمل با نیازهای روزمره‌ی کاربران متنوع شده است. خروجی و کیفیت حرفه‌ی وابستگی تام به ورودی سرمایه‌ی انسانی و فکری ناشی از کارکرد نظام تعلیم و تربیت آن دارد.

با توجه به موارد مذکور به نظر پیش‌بینی تأسیس انجمن محاسبین قسم‌خورده در سال‌های ۱۳۲۸ و ۱۳۳۵ در اجرای قانون مالیات‌ها، واقع‌بینانه و شواخی بیش نبوده و به همین دلیل محقق نشد.

◀ پیش‌ران دوم نظام حکمرانی و اقتصادی

نظام لیبرال دموکراسی در قرن هیجدهم در انگلستان و امریکا مبداء اصلی شکل‌گیری دانش و حرفه‌ی حسابداری و عامل جهش و رشد خیره‌کننده‌ی آن بوده است. کشورهای مستعمره‌ی سابق انگلستان بیش‌تر به نهادهای حرفه‌ای انگلستان گرایش داشته‌اند و در این‌گونه از کشورها دانش و حرفه‌ی حسابداری بر مبنای الگوی انگلیسی تدریس و پیاده شده و کشورهایی که از لحاظ سیاسی و اقتصادی تحت نفوذ امریکا بوده‌اند، مدل آمریکایی در آن‌ها شکل گرفته است. کشورهایی هم روش گلچینی را انتخاب

کرده و دانش و حرفه را کاملاً متناسب شرایط و مناسبات بومی خودشان پیاده کرده‌اند. بنابراین نظام‌های حکمرانی دموکراتیک تا خودکامه طیف وسیعی را شامل می‌شود و هرچه قدر نظام حکمرانی بر مبنای مدل کارگماری و کارگزاری استوار باشد، پاسخ‌گویی، حسابدهی و گزارشدهی نهادینه و حسابداری بیش‌تر به حساب گرفته شده و هر قدر نظام حکمرانی به سمت خودکامگی گرایش داشته، حسابداری کم‌تر مورد احتیاج و نیاز بوده است. دولت‌های لیبرال، محافظه‌کار و خودکامه سیاست‌های متفاوتی نسبت به نهادهای مدنی و حرفه‌ی حسابداری و حسابرسی داشته‌اند. حسابداری به‌عنوان نظام اطلاعاتی ابزاری برای اتخاذ تصمیمات آگاهانه، درست و به‌جای اقتصادی، تخصیص بهینه‌ی منابع محدود و کمیاب، برنامه‌ریزی و اعمال نظارت مالی، حسابدهی، شفافیت، پاسخ‌گویی و مهد آن بازار آزاد است. حسابداری در خلاء رشد و توسعه پیدا نمی‌کند بلکه تابع عوامل محیطی و آیینی تمام‌نمای آن و هرگز روبین‌تن و نامیرا نیز نبوده، در صورت کامیابی اقتصاد، سیاست و حکمرانی نیز به تبع آن کامیاب می‌شود.

در غیر این‌صورت هیچ‌گاه اعتلای مستقل نداشته است. اقتصاد دولتی، سنتی، متکی به فروش منابع معدنی، نابازار، رشد اقتصادی پایین و منفی، محیط بایر، ملتهب، بی‌ثبات، ناامن، جنگ و تحریم اقتصادی و... بسیاری از وظایف و رسالت‌های حسابداری را ساده و آن را در حد دفترداری تقلیل داده و رهیافت آن انحصار، رانت، فساد، نرخ‌های دستوری، تورم مزمن، عدم شفافیت و پاسخ‌گویی، فقدان چشم‌انداز روشن و تضعیف، و افول حسابداری است.

◀ پیش‌ران سوم اتکا به منابع مالی مالیاتی

بعد از جنگ جهانی دوم در سال ۱۹۴۵ در کشورهای پیشرفته، مالیات رکن و سهم اصلی را در تأمین منابع مالی دولت در اداره‌ی امور کشور عهده‌دار شد. پیش‌نیاز نظام مالیات‌ستانی کارآمد به حساب گرفتن حسابداری بود. تشخیص مالیات بر مبنای رسیدگی به دفاتر و صورت‌های مالی حسابرسی‌شده باعث شد حسابداری و حسابرسی در بطن واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی به صورت مویرگی ریشه بدواند. فرار مالیاتی بزرگ‌ترین جرم

و گناه نابخشودنی به حساب آمد. به حساب گرفتن حسابداری در این گونه از کشورها مدیون نظام مالیات‌ستانی کارآمد و مقتدر است که سهم اصلی در تأمین منابع مالی دولت دارد. در صورتی که در کشورمان به دلیل اتکای بودجه‌ی کشور به درآمدهای ناشی از فروش منابع طبیعی و نفت و عدم توجه جدی به منابع مالیاتی برای تأمین هزینه‌های دولت، نظام مالیاتی بیش‌تر بر مبنای توافق، مقطوع و علی‌الرأس پایه‌گذاری شده تا رسیدگی به دفاتر و صورت‌های مالی حسابرسی‌شده، فرار مالیاتی و داشتن دفاتر دوم و سوم نشانه زرنگی و بخشی از فرهنگ کسب‌وکار شده است. از ظرفیت گسترده‌ی این پیش‌ران هم در کشورمان استفاده مطلوب نمی‌شود. اطلاعات مالی واقعی طیف گسترده‌ای از شرکت‌ها هنوز جزو رمز و رازها تلقی می‌شود. طی ۵۰ سال گذشته نسبت درآمدهای مالیاتی به تولید ناخالص داخلی در کشور کم‌تر از ۸ درصد بوده که در مقایسه با ۳۰ درصد متوسط این شاخص در کشورهای پیشرفته خود گویای فاصله‌ی عمیق این حوزه با وضعیت مطلوب دارد. از نزدیک به ۳۱۰ هزار اظهارنامه‌ی مالیاتی مؤدیان حقوقی تسلیمی، تنها نزدیک به ۱۰ درصد آن حسابرسی می‌شود. نظام نظارت مالی ما بر مبنای محصول - محور طراحی شده یعنی ارایه‌ی صورت‌های مالی حسابرسی‌شده هفت ماه بعد از پایان سال مالی توسط مؤدی؛ در صورتی که در کشورهای پیشرو نظام نظارت مالی سیستم - محور جایگزین شده و مؤدی از مرحله‌ی تکمیل اظهارنامه‌ی مالیاتی تحت نظارت مالی قرار می‌گیرد. علی‌رغم پیش‌بینی حسابرسی مالیاتی در قانون مالیات‌های مستقیم از ظرفیت حرفه‌ی حسابرسی در این زمینه استفاده نمی‌شود. در مورد نزدیک به ۱۲۰۰ هزار اظهارنامه‌ی مالیاتی مؤدیان حقیقی تسلیمی و نزدیک به

۳۱۵ هزار اظهارنامه‌ی مالیات بر ارزش افزوده‌ی مؤدیان حقوقی تسلیمی، هیچ گونه حسابرسی صورت نمی‌گیرد. هم چنین به دلیل تعارضات اصول و ضوابط حسابداری با قوانین و مقررات مالیاتی، این پیشران در کشورمان در برخی مواقع معکوس عمل می‌کند و باعث شده که اصول و ضوابط حسابداری در تاروپود واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی گسترده نشود.

◀ پیشران چهارم بازارهای پول و سرمایه

بورس اوراق بهادار محل دادوستد اطلاعات مالی حسابرسی شده است. تولید اطلاعات مالی توسط حرفه‌ی حسابداری و اطمینان بخشی به آن توسط حرفه‌ی حسابرسی مستقل صورت می‌گیرد. بورس لندن ۱۸۰۱ و بورس نیویورک ۱۸۱۷ تأسیس شدند و سرمایه‌داری مالی یکی از پیشران‌های اصلی حسابداری به‌ویژه از نیمه‌ی دوم قرن بیستم بوده است. عمق بازار سرمایه و بازار بدهی و ابزارهای مالی متنوع آن و معاملات اولیه و ثانویه‌ی گسترده و بازار کارای سرمایه (متکی به اطلاعات مالی) یکی از عوامل شکوفایی و قدرت مجذوب‌کننده‌ی حرفه‌ی حسابداری شده است. مؤسسات حسابرسی دیلویت ۱۸۴۵، پرایس واتر هاس ۱۸۴۹، کوپرز ۱۸۵۴ و ارنست اند یانگ ۱۸۷۰ به‌عنوان چهار مؤسسه‌ی حسابرسی بزرگ بین‌المللی بخش عمده‌ی شرکت‌های فعال در بازار سرمایه در جهان را حسابرسی می‌کنند. جالب این‌که مؤسسه‌ی حسابرسی پرایس واتر هاس در سال ۱۹۰۳ اولین گزارش حسابرسی شرکت فولاد امریکا Us Steel را به صورت داوطلبانه جهت اطمینان بازار سرمایه منتشر کرد.

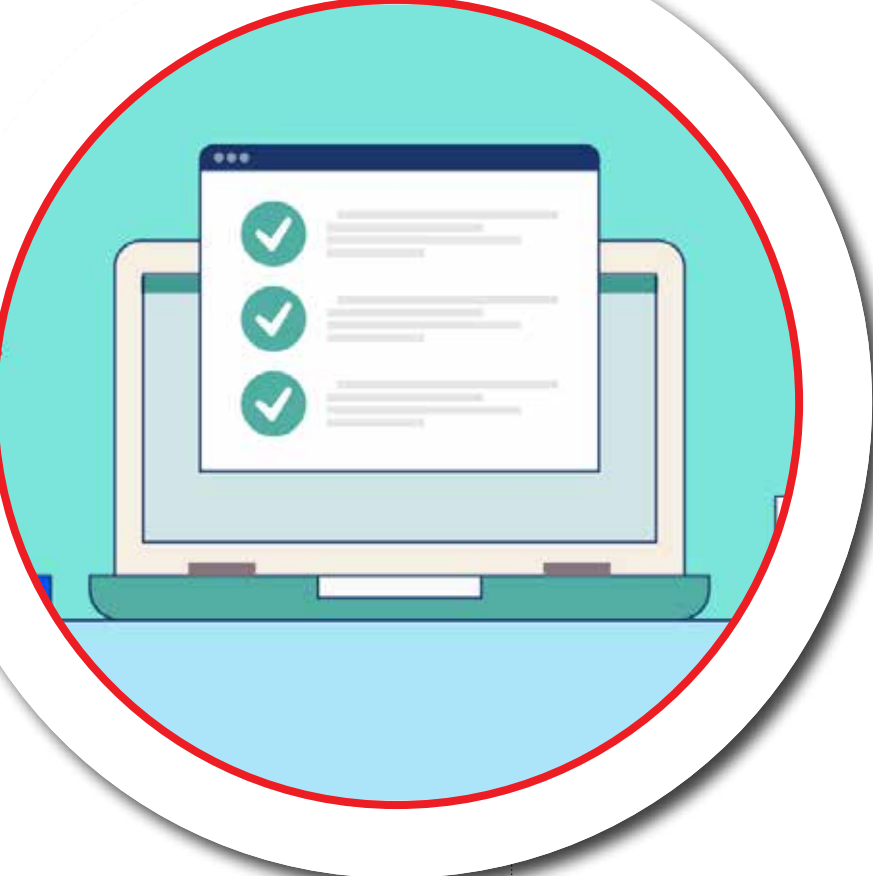
در کشور ما، دهه‌ی ۴۰ با تصویب قانون تأسیس سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران ۱۳۴۵، اصلاح

قانون مالیات‌ها و پیش‌بینی استفاده از خدمات حسابداران رسمی برای اولین بار در ۱۳۴۵، تأسیس اولین مؤسسه‌ی حسابرسی ۱۳۴۵، اصلاح قانون تجارت بخش شرکت‌های تجاری ۱۳۴۷ و سپس تأسیس تعدادی دیگر مؤسسه حسابرسی و ورود و فعالیت مؤسسات حسابرسی بین‌المللی، طلوع حرفه‌ی حسابداری و حسابرسی تلقی می‌شود. از شروع معاملات در بورس اوراق بهادار تهران تا انقلاب اسلامی سهام حدود ۱۰۰ شرکت در بورس پذیرفته و دادوستد شده و در حال حاضر نیز نزدیک ۶۵۰ شرکت در بورس پذیرش شده و سهام آن‌ها معامله می‌شوند. نظر به ظرفیت قانونی و حرفه‌ای بازار سرمایه در ایجاد تقاضا برای خدمات حسابداری و حسابرسی در این زمینه تنها خدمات حسابرسی مستقل صورت‌های مالی به مؤسسات حسابرسی «معتد» تخصیص داده شده و خدمات متنوع غیرحسابرسی که ظرفیت ارایه‌ی آن در مؤسسات حسابرسی وجود دارد به صورت انحصاری به نهادهای مالی واگذار شده است و بدین ترتیب به‌طور

قانونی از رشد و توسعه‌ی مؤسسات حسابرسی جلوگیری شده است. در صورتی که ظرفیت و صلاحیت ارایه‌ی خدمات مشاوره‌ی پذیرش، ارزش‌یابی دارایی‌ها، پردازش اطلاعات مالی، رتبه‌بندی، شرکت‌آزمایی، ادغام و تملک و تجدید سازمان، طراحی مدل‌های پایش و مدیریت ریسک، آموزش حرفه‌ای ارکان راهبری بنگاه نسبت به مسئولیت‌های قانونی و حرفه‌ای، آموزش مبارزه با پول‌شویی و فساد و تقلب و...

در مؤسسات حسابرسی وجود دارد. ارایه‌ی خدمات تخصصی در بازار سرمایه‌ی کشورمان بر اساس مجوز، انحصار و مقررات نانوشته پایه‌گذاری شده که سرنوشت محتوم آن فساد ساختاری خواهد بود. در صورتی که مؤسسات حسابرسی بین‌المللی در بازارهای سرمایه‌ی جهان نزدیک به ۱۰۰ نوع خدمت تخصصی و حرفه‌ای را بر پایه‌ی رقابت به ناشران بازار ارایه می‌نمایند. ارایه‌ی خدمات اطمینان بخشی؛ حسابرسی صورت‌های مالی، رعایت مسئولیت‌های اجتماعی، محیط زیست، سرمایه‌ی فکری، اجتماعی، دیجیتال،

مالیاتی، خاص، دادگاهی، رعایت قراردادهای، رعایت قوانین و مقررات، رعایت الزامات قانونی بانکها، رعایت الزامات قانونی بازار سرمایه، بازرسی و نظارت مستمر، بررسی اجمالی صورتهای مالی، رسیدگی به اطلاعات مالی آتی، خدمات آموزشی و پژوهشی، آموزش استانداردهای حسابداری، حسابرسی، گزارشگری مالی، بخش عمومی، قوانین و مقررات، نیازسنجی آموزش حرفه‌ای، استخدام، ارزیابی و آموزش مدیران، مسئولیت‌های حرفه‌ای و قانونی مدیران، رهنمودهای حرفه‌ای، دستورالعمل‌های کاربردی، کتب همراه، خدمات مالی، اجرای روش‌های توافقی رسیدگی به اطلاعات مالی، تنظیم اطلاعات مالی، مدیریت مالی، مدیریت دارایی و بدهی، مدیریت سرمایه در گردش، مدیریت منابع مالی، مدیریت ریسک، تقلب، تدوین اصول و ضوابط حرفه‌ای، ارزش‌یابی دارایی‌ها، بهبود گزارشگری مالی، فناوری گزارشگری مالی، طرح توجیه اقتصادی پروژه‌ها، تغییر استانداردهای حسابداری، تهیه صورتهای مالی بر مبنای IRFS، خدمات مشاوره‌ی مدیریت، مالیات عملکرد، حقوق، ارزش افزوده، حل اختلافات مالیاتی، سیاست‌های مالیاتی، برنامه‌ریزی و شفافیت مالیاتی، حسابرسی داخلی، راهبری شرکتی، پایداری شرکتی، ریزه‌کاوی عملیات، بهینه‌سازی فرایندهای عملیاتی، تجدید سازمان، اصلاح ساختار، تحقیق و توسعه، محافظت از شرکت، شتابدهی به رشد و توسعه، تحول کسب‌وکار، تدوین استراتژی کسب‌وکار، توسعه‌ی بازار، چابک‌سازی سازمان، دگرگونی سازمانی، چشم‌انداز تجاری، انعطاف‌پذیری، تغییرات اقلیمی، مالکیت معنوی، رقابت‌پذیری، تحقیقات بازاریابی، حقوق تجاری و مالی، شبکه‌ی جهانی نیروی ماهر، تأمین نیروی انسانی ماهر، مدیریت منابع انسانی،

مصاحبه، ارزیابی و جبران خدمات کارکنان، تدوین استراتژی تجارت بین‌المللی، زنجیره‌ی بلوکی، زنجیره‌ی تأمین، ساده‌سازی فرایندها، حسابرسی سبد سرمایه‌گذاری، فروش سهام، کارآفرینی، مبارزه با پول‌شویی، مبارزه با رشوه و فساد، مدل‌های مشتری‌محوری، مدیریت بحران، نگهداری وجوه باننشستگی، اکچوئری، مدیریت فناوری اطلاعات، هوش مصنوعی، فناوری‌های نو ظهور، اتوماسیون هوشمند، بلاک چین، رمز ارز، امنیت و دفاع سایبری، تحلیل داده‌ها، حفظ محرمانگی، دیجیتال‌سازی، محافظت از داده‌ها، اینترنت، استارت‌آپ‌ها و جز آن بخشی از این فهرست بلندبالای انواع خدمات ارائه شده‌ی مؤسسات حسابرسی است. گزارشگری مالی بازار سرمایه وجوه مختلفی دارد. وجه اطمینان‌بخش آن در مقایسه با سایر وجوه گزارشگری مالی عقب‌ماندگی عمیقی به لحاظ نفوذ خدمات و ارزش‌آفرینی و ثروت طی ۵۰ سال گذشته دارد و حرفه‌ی حسابرسی به جای رشد و توسعه‌ی همسان به نوعی تحریم و منجمد شده است. بازار سرمایه به عنوان ذی‌نفع کلیدی حرفه اختیارات زیادی در جهت دهی به حرکت حرفه

می‌تواند ایفا کند. توسعه‌ی تدریجی منظومه‌ی گزارشگری مالی در بازار سرمایه باعث توسعه و نهادینه شدن حرفه‌ی حسابداری می‌شود. بازار پول در زمینه‌ی اعطای تسهیلات مالی، نحوه‌ی مصرف تسهیلات بانکی، تخصیص ارز، برگشت ارز، یاری به وظایف نظارتی بانک مرکزی و... از قابلیت حرفه بسیار می‌تواند استفاده نماید. در صورتی که این چنین نشده و بیش‌تر به روش سنتی تنها صورتهای مالی حسابرسی‌شده در پرداخت تسهیلات مالی دریافت می‌شود.

◀ پیش‌ران پنجم تشکلهای حرفه‌ای فراگیر

حسابداری در موطن اصلی‌اش ایتالیا در سال ۱۵۸۱ صاحب اولین انجمن حرفه‌ای شده و سال ۱۷۴۲ اقدام به تعیین نخستین تعرفه‌ی خدمات حسابداران رسمی کرده است. در انگلستان اولین بار در سال ۱۸۵۴ نخستین انجمن حرفه‌ی حسابداری تشکیل و در امریکا اولین انجمن حرفه‌ای در سال ۱۸۸۲ با حدود ۱۰۰۰ عضو شکل گرفت. سپس بر مبنای نظام بازخورد، بهبود مستمر، ادغام‌ها، انحلال‌ها و تأسیس‌های مکرر

داخلی نیز کم‌تر از ۵۰ عضو خبره‌ی فعال دارند. سایر انجمن‌های علمی و حرفه‌ای نیز در پایگاه اطلاع‌رسانی خود گزارش و آماری از فعالیت و تعداد اعضایشان منتشر نکرده‌اند. این درحالی است که حدود ۵ هزار عضو هیأت علمی گروه حسابداری در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی فعالیت می‌کنند و در مرجع ثبت شرکت‌ها نزدیک به ۱٫۸۰۰ هزار شخص حقوقی دارای شناسه‌ی ملی هستند و ۳۱۰ هزار شخص حقوقی اظهارنامه‌ی مالیاتی تسلیم نموده و نزدیک به ۵ هزار شرکت در بازار سرمایه، پول و بخش عمومی و نزدیک ۳٫۵۰۰ واحد گزارشگر بخش عمومی در کشور فعالیت می‌کنند.

با توجه به آمار مزبور به نظر می‌رسد تشکلهای حرفه‌ای فراگیری لازم را ندارند. تشکلهای حرفه‌ای نقش اندیشکده و قرارگاه پشتیبانی حرفه را بر عهده دارند و باید با خانه‌تکانی اساسی و بازکردن درها و پنجره‌ها باعث شوند هوای تازه در مناسبات حرفه جریان یابد.

◀ پیشران ششم اصول و ضوابط حرفه‌ای و اخلاقی

نخستین مسأله اصول و ضوابط حرفه‌ای است پیچیدگی و گوناگونی محیط اقتصادی حسابداری و بهره‌گیری از زبان حسابداری در زبان تجارت قاعده‌گذاری حسابداری را در سطح ملی الزامی کرد. بحث حسابداری همسان در سال ۱۹۱۷ مطرح و سپس کمیته‌ی رویه‌های حسابداری ۱۹۳۶، هیأت اصول حسابداری ۱۹۵۷ و هیأت استانداردهای حسابداری ۱۹۷۲ بر تدوین استانداردهای حسابداری تأکید کردند. سپس با عنایت به بازارهای سرمایه‌ی بین‌المللی و فعالیت شرکت‌های چندملیتی، هماهنگ‌سازی استانداردهای حسابداری در سطح بین‌المللی ضرورت پیدا کرد. در سال

گرفته و آن جوشش، رویش، کشش، جذابیت و مشارکت همه‌جانبه‌ی اصحاب دانش و حرفه و اثر، ثمر و ارزش‌آفرینی قابل‌ملاحظه درون حرفه‌ای و رد وجودی و عرض‌اندام ملی و بین‌المللی را ندارند. حتی نسل بعدی علاقمند، این کنشگری حرفه‌ای را در حد مدیریت یک کانال یا گروه تلگرامی تقلیل داده‌اند. به این دلیل در مقطع انقلاب اسلامی می‌بینیم که کانون به‌راحتی دود شد و هوا رفت. چون اهمیت نداشتند و آن رگ و ریشه و پشتوانه‌ی گسترده و نقش‌آفرینی و تأثیرگذاری فراگیر را نداشتند.

جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران در سال ۱۳۸۰ پس از یک دوره‌ی فترت ۲۰ ساله با سلطه‌ی دولت بر کلیه‌ی شئون آن راه‌اندازی شد و در حال حاضر به‌عنوان نهاد قانونی حرفه، با وظایف حاکمیتی، نظارتی و آموزشی، نزدیک ۲٫۷۰۰ عضو، همراه با نزدیک ۱۰٫۰۰۰ نفر کارکنان حرفه‌ای شاغل در مؤسسات حسابرسی، در حرفه‌ی حسابرسی مستقل مشغول فعالیت است. هم‌چنین انجمن حسابداران خبره ایران نزدیک به ۷۵۰ عضو خبره، انجمن حسابداری ایران نزدیک به ۳٫۵۰۰ عضو پیوسته، انجمن مدیران مالی حرفه‌ای ایران کم‌تر از ۱۰۰۰ عضو و انجمن حسابرسان

در نهایت به فرهیختگی و استحکام امروز رسیده‌اند. در آمریکا تا پایان جنگ جهانی دوم (۱۹۴۵) تنها ۹ هزار حسابدار رسمی مشغول ارائه‌ی خدمات حرفه‌ای بوده‌اند و در سال ۱۹۷۳ این تعداد به ۹۵ هزار حسابدار رسمی و در سال ۱۹۹۶ به ۳۵۰ هزار و در سال ۲۰۲۰ به ۶۵۰ هزار حسابدار رسمی بالغ شده است. در ایران در اجرای قانون مالیات‌های مستقیم سال ۱۳۴۵ اساسنامه‌ی کانون حسابداران رسمی مورخ ۱۳۵۲/۱۲/۱۸ تصویب و در تاریخ ۱۳۵۲/۱۲/۲۵ اولین مجمع عمومی آن برای انتخاب اعضای هیأت مدیره تشکیل شد. لیکن این تشکل از بطن حرفه رویش نکرد و توسط مقامات دولتی و بیش‌تر با مقاصد مالیاتی شکل گرفت. به‌صورتی که بعد از در مقطع توقف فعالیت در خرداد ۱۳۵۹ به لحاظ شرایط خاص سیاسی و اقتصادی و مباحث حسابداری و حسابرس مکتبی و اسلامی، با تعداد ۱۲۸ حسابداری رسمی فعالیت کرده بود. انجمن حسابداران خبره‌ی ایران از تأسیس در سال ۱۳۵۱ تا مقطع انقلاب اسلامی تنها ۱۷۴ عضو داشته است. انجمن‌افروزی در حرفه توسط پیشکسوتان و کارگزاران دانشگاه و حرفه از سر عشق، علاقه و دل‌مشغولی صورت

۱۹۷۳ کمیته‌ی استانداردهای بین‌المللی حسابداری شکل گرفت و سعی کرد که بین استانداردهای ملی کشورهای مختلف و استانداردهای بین‌المللی در زمینه‌ی حسابداری نقاط مشترکی ایجاد کند. بنیاد استانداردهای بین‌المللی حسابداری به توسعه‌ی این استانداردها پرداخت تا این که استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی منتشر شد و در سال ۲۰۰۲ نیز اتحادیه‌ی اروپا موافقت کرد که از ابتدای سال ۲۰۰۵ این استانداردها را در کشورهای عضو عملیاتی کند. در سال‌های بعد نیز کشورهای بیشتری به این استانداردها پیوسته‌اند. در حال حاضر نزدیک به ۱۷۰ کشور این استانداردها را پذیرفته‌اند و از آن در تهیه‌ی صورت‌های مالی استفاده می‌کنند.

در کشور ما، از سال ۱۳۸۰ استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا و سپس همگرایی و هماهنگ‌سازی آن با استانداردهای بین‌المللی انجام شد، اما استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و استانداردهای حسابداری بخش عمومی علی‌رغم ترجمه تاکنون اجرا نشده و استانداردهای حسابداری واحدهای کوچک و متوسط متناسب با محیط اقتصادی کشور، استانداردهای حسابرسی داخلی، استانداردهای ارزیابی دارایی‌ها و... تا کنون تدوین نشده است. استانداردهای حسابداری به‌عنوان قواعد رسمی نوعی رسمیت، مشروعیت و اقتدار به حسابداری و گزارشگری مالی می‌دهد. در نتیجه، با فقدان این گونه مقررات حرفه‌ای یکی از پشتوانه‌ها و پیشران‌های حیاتی تثبیت تقاضا برای حسابداری را از دست می‌دهیم.

مسأله‌ی دوم آیین اخلاق و رفتار حرفه‌ای است. وجود آیین اخلاق و رفتار حرفه‌ای و پایبندی به آن، به حرفه اعتبار، قرب و منزلت می‌بخشد و باعث می‌شود عموم با رغبت تمام و اطمینان خاطر از انواع خدمات حرفه‌ای استفاده

کنند. میزان بهره‌مندی اجتماع از وجود و کارکرد حرفه و میزان پایبندی حرفه‌ها به حفظ منافع عمومی، راز ماندگاری و پایداری آن‌ها بوده است. گرچه اخلاق حرفه‌ای متأثر از اخلاق عمومی و حسنه‌ی جامعه است و هر چه قدر اخلاق حسنه در جامعه جاری شده باشد به تأثر از آن اخلاق حرفه‌ای هم رعایت و نهادینه می‌شود و بالعکس نیز صادق است. لیکن باید به این محدودیت توجه کرد که در مدینه فاسده امکان

تضمین و هزینه‌ی آن را صفر کند. نه این که زندگی و کار شرافتمدانه پرهزینه و محال شود. برای مثال در این وضعیت ترافیکی چگونه می‌توانیم درست رانندگی کنیم؟ چه بسا به‌ناچار و برخلاف میل باطنی و برای تنازع بقا به رانندگی خلاف آیین‌نامه‌ها سوق پیدا کنیم. ولی در کشورهای پیشرفته همه ما را وادار به رانندگی خوب می‌کنند و همه اجازه‌ی رانندگی بد به ما نمی‌دهند و همه هزینه‌ی سلامت و انضباط

ندارد ابرمرد و انسان نیکوکار شد. خلاف جهت رودخانه برای همیشه نمی‌توان شنا کرد. مگر می‌شود در فضای سراسر فساد و بی حساب و کتاب، طهارت محض بود، شرایط و جو غالب اکثریت را مطیع و دنباله‌رو و اقلیت را خانه‌نشین می‌کند. فرهنگ جامعه، حاکمیت اخلاق، سرمشق‌های عینی و متکثر آن، آدم درستکار، صادق و شریف تربیت می‌کند و تحویل می‌دهد. جامعه باید زندگی و کار شرافتمند را

جامعه را تقبل می‌کنند. از سوی دیگر نیز باید توجه کنیم که زیربنای اصلی حرفه‌ی ما اخلاق است و منابع حرفه به عموم تعلق می‌یابد. نباید اجازه بدهیم به همین بهانه‌ها کسی آن را به بازی بگیرد، آلوده، صادره، بی‌حرمت، لکه دار و لجن مال کند. ما حق نداریم در برابر مظلومی که - حتی اندک - نسبت به آن می‌کنند سکوت اختیار کنیم و بی تفاوت باشیم. اگر نمی‌توانیم کژی‌ها را ساقط کنیم، رسوا که می‌توانیم. در

ورزش‌های رزمی برای شکستن دیوار سنگی فقط با اندکی فاصله‌گذاری بین هریک از رشته سنگ‌ها، با کوچک‌ترین ضربه کل دیوار خرد می‌شود. در صورتی که اگر آن فاصله نبود امکان خرد شدن دیوار محال بود شکنندگی حرفه هم از همین فاصله‌هاست. ما همه در سلامت بخشیدن به حرفه‌ی خودمان مسئول هستیم و باید سهمی در این زمینه داشته باشیم. نمی‌شود که فقط نظاره‌گر و محافظه‌کار و یا توجیه‌کننده و کاسب‌کار بود. اگر اجتماع احساس کند این حرفه فاقد اصول اخلاقی است و نسبت به آن سوءظن پیدا کند، بار دیگر حرفه مثل مقطع انقلاب نابود می‌شود. ضامن ماندگاری حرفه، شکوه، عظمت و آینده‌ی روشن آن پایبندی جدی به اصول بنیادین آیین اخلاق و رفتار حرفه‌ای است. درستکاری، راستگویی، صداقت، آداب و رفتار حرفه‌ای، اعتماد، قبول داشتن همدیگر و... نباید کیمیا باشد. به نظر می‌رسد حرفه علی‌رغم ظرفیت، لیاقت، شایستگی، سرمایه‌های انسانی بی‌نظیر و اکثریت درستکار و پاک‌دست، چوب رفتار و عملکرد اقلیت را می‌خورد، و در مقابل غفلت از این امر همان اکثریت خانه‌خواب می‌شود.

◀ پیشران هفتم شناخت قانونی

در پیشینه‌ی تاریخی مراجع حرفه‌ای، فرامین حکومتی و پشتوانه‌ی قانونی و ضمانت اجرایی مربوط شرط لازم شکل‌گیری و مشروعیت بخشیدن به حرفه تلقی می‌شود ولی شرط کافی پیشرفت آن نیست. حرفه وقتی به توسعه‌ی پایدار خواهد رسید که مورد پذیرش، اعتماد و مقبولیت عمومی قرار گیرد. به عبارت دیگر زمانی که بتواند از یک تشکل حرفه‌ای و مدافع منافع صنفی به یک سرمایه‌ی اجتماعی و حافظ منافع عمومی تبدیل شود. رشد و توسعه‌ی حرفه مرهون همگامی پیشران‌های کلیدی در مسیر پر

پیچ‌وخم، سنگلاخ و دشوار است. به راحتی و سادگی نیست که به صرف قانون و بدون رنج، سختی، گذشت از منافع فردی، فداکاری و مجاهدت حرفه به صورت تصادفی، اتفاقی و قارچ‌گونه به درخشش و پایداری دست یابد. قناعت صرف به جنبه‌های الزام قانونی ما را در لاک دفاعی، خودبزرگ‌بینی، کاهلی،

رفتاری جامعه‌طی نشده بود و فقط از اسم و ظواهر مدرنیزاسیون استفاده می‌شد و رسوم و ریشه‌های آن مغفول و جاری نشده بود. این هنر اهالی حرفه است که با کارنامه‌ی درخشان، با جریان هم‌افزایی و همگرایی، باروری لازم را در محرک‌های کلیدی ایجاد کنند و فقط دل‌خوش به اقتدار قانونی نباشند. اتکای

بی‌مهارتی، بی‌هنری، فرصت‌سوزی و رشد‌باذکنکی نگه می‌دارد و مانع از تلاش و کوشش برای ارتقای قابلیت، ظرفیت، مهارت، روزآمدی، کارآمدی و بهره‌وری می‌شود و در نهایت نحیف و ناقص‌الخلقه می‌مانیم. راحت عاجل عاقبت محنت آجل می‌شود. گو این‌که در برخی کشورها و از جمله دهه‌های ۲۰ و ۳۰ شمسی نیز علیرغم وجود الزام قانونی تهیه و ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده، حسابداری و حسابرسی منزوی و کم‌فروغ بوده زیرا مبانی فلسفی و حرکت هماهنگ نوگرایی و بلوغ ساختاری، هنجاری و

صرف به اقتدار قانونی و مهیا نبودن سایر پیشران‌ها و زیرساخت‌های ضروری برای انجام حسابرسی نه فرصت بلکه تهدید محسوب می‌شود و حرفه را در وادی شکلی و رفع تکلیف قانونی سوق می‌دهد و آن را در نهایت به ابتذال می‌کشاند. پیامدهای آن امضافروشی و کاربرد گزارش حسابرسی همچون اخذ گواهی استراحت پزشکی خواهد بود. ساختارهای ظاهری ایجاد می‌شود هم‌رگز قادر به رفع آن خارج از هماهنگی با تمامی مجموعه قطعات پیشران نخواهد بود.

◀ پیشران هشتم حسابرسی مستقل

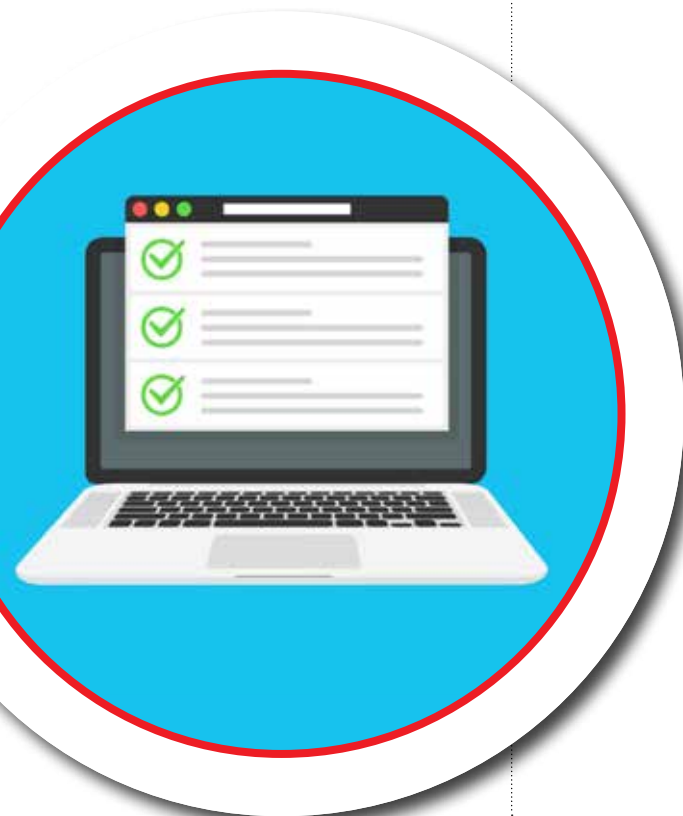
حسابرسی از ارکان اساسی فرایند پاسخ‌گویی و شفافیت محسوب می‌شود. محصولات فرعی حسابرسی مستقل بسیار متنوع و در سطح گسترده‌ای تاثیرگذار و محرک و پیشران بوده‌اند. حسابرسی مستقل، باعث شکل‌گیری و نهادینه شدن مدیریت مالی حرفه‌ای، حسابرسی داخلی حرفه‌ای، حسابداری مدیریت حرفه‌ای، تعلیم و تربیت نیروی انسانی باکیفیت، استقرار نظام راهبری شرکتی، نهادینه شدن کنترل‌های داخلی، تقویت کمیته‌های حسابرسی، اطمینان از اجرای قوانین و مقررات، اعتمادبخشی به اطلاعات مالی و... می‌شود. در مقابل، انجام شکلی و صرف قانونی و بدون کیفیت، مانع از شکل‌گیری، قوام و دوام چرخه و زنجیره‌ی گزارشگری مالی خواهد شد. بنابراین به حساب آمدن حسابرسی باعث به حساب‌گرفتن حسابداری و به حساب‌گرفتن حسابداری باعث توسعه‌ی حسابرسی می‌شود. حسابداری و حسابرسی لازم و ملزوم، وابسته و هم‌خون هستند. باید پشت هم باشیم و همدیگر را قبول، حمایت و تقویت کنیم و صف بلند حسد، کینه و خودشیفتگی را کوتاه کنیم.

انواع مختلف حسابرسی شامل حسابرسی مستقل صورت‌های مالی، حسابرسی خاص، حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، حسابرسی بیمه‌ای و... است، خدمات حسابرسی بخشی از خدمات اطمینان‌بخشی است. خدمات اطمینان‌بخشی شامل بررسی اجمالی، رسیدگی به اطلاعات مالی آتی، اجرای روش‌های توافقی، تنظیم اطلاعات مالی و... می‌شود که در این حوزه نیز از ظرفیت و پتانسیل‌های گوناگون خدمات اطمینان‌بخشی استفاده‌ی مطلوب نمی‌شود و عمدتاً به حسابرسی مستقل صورت‌های مالی منحصر شده است.

◀ پیشران نهم فعالیت مؤسسات حسابرسی بزرگ و بین‌المللی

نقش بی‌بدیل مؤسسات حسابرسی به‌عنوان ویرترین و کانون حرفه در ارائه‌ی خدمات تخصصی متنوع، کارآفرینی، ارزش‌افزایی، مولد ثروت، تعلیم و تربیت نیروی انسانی، ترویج اخلاق حرفه‌ای، قانون‌گرایی، اقتدار حرفه، بسط نظارت مالی، تجهیز منابع مالی و... برای هرگونه رشد و پیشرفت حرفه‌ای غیر قابل‌انکار است. به همین دلیل شایسته‌ی حداکثر توجه، صیانت، حمایت و مراقبت است. از آن‌جا که هدف حسابرسی چیزی جز شفاف‌سازی و ایجاد پاسخ‌گویی نیست، مؤسسات حسابرسی باید در فرایند ارائه‌ی خدمات تخصصی دارای ساختارهای حرفه‌ای و مناسبات کاملاً شفاف و روشن در روابط میان شرکا، کارکنان و صاحب‌کاران خود باشند. پیشرفت و توسعه‌ی حرفه به شکل مؤسسه‌داری سنتی، منحصر به شرکای مؤسس، کوچک، جزیره‌ای، آب‌باریکه‌ای، درویش‌مسلكی و تک‌محوری امکان‌پذیر نیست و نیازمند از محاق درآمدن و به‌کارگیری و بازآفرینی الگوهایی نوین کسب‌وکار حسابداری و حسابرسی با سرمایه‌گذاری در سرمایه‌های فکری از دانش و مهارت‌های مختلف، منابع انسانی ماهر و چابک، فناوری‌های پیشرفته، ارائه‌ی خدمات تخصصی نوآورانه، فناورانه، با کیفیت بالا، ارتباطات و همکاری‌های بین‌المللی، شعب گسترده، ارزش‌آفرینی برای مشتریان و مواردی از این دست است. ارائه‌ی خدمات متنوع، باکیفیت و رقابتی ضامن رشد و توسعه‌ی حرفه است. مدل توسعه‌ی مؤسسات حسابرسی بزرگ بین‌المللی مدل رشد طبیعی و تدریجی نبوده بلکه با مؤسسات حسابرسی تک‌شریکه آغاز و با ادغام‌های پی‌درپی و تمرکز بر خدمات غیر حسابرسی و ایجاد تنوع در آن همراه با برندسازی

بوده است. امروز بیش از ۶۰ درصد درآمد مؤسسات حسابرسی بزرگ از محل درآمدهای غیر حسابرسی حاصل می‌شود. خدمات حسابرسی به دلیل حاشیه‌ی سود پایین، حق‌الزحمه بر مبنای ساعات کار (فروش زمان)، نرخ رشد سالیانه‌ی اندک، ضرب‌الاجل‌های غیرمنطقی و استرس، فصلی بودن، دامن‌های محافظه‌کاری بالا، صرف پرستیژ صلاحیت قانونی، اصطکاک و استهلاک بالا، ریسک واخواهی قانونی و موارد دیگری از این دست است و نتیجه‌ی نهایی آن برد (صاحب‌کار) - باخت (حسابرس مستقل) است. در مقابل مزیت خدمات غیر حسابرسی در حاشیه‌ی سود بالا، حق‌الزحمه‌ی ناشی از تجارب و حسن شهرت (فروش دانایی و توانایی)، پرستیژ صلاحیت حرفه‌ای، افزایش مهارت کارکنان و در نتیجه ارتقای کیفیت خدمات، تأمین استقلال مؤسسه و نتیجه‌ی نهایی آن برد (مشرتری) - برد (مؤسسه) است.

حسابرسی مستقل به معنای اخص کاری برای تمام فصول نیست، باید ظرفیت حرفه را به صورت حرفه‌ای برای تمام فصول ارتقا داد. به طور مثال شغل کلیدسازی در کشور کاری است زیر پله‌ای، نیمه‌وقت و فردی، ولی با ورود نسل جوان، تحصیل کرده، فناور و با انگیزه این شغل به ارایه‌ی انواع خدمات ایمنی و حفاظتی جهش و به بر خیابان‌های اصلی شهر ورود و به کسب‌وکاری تمام وقت و گروهی تبدیل شده است. در صورتی که برخی از ما هنوز نمی‌خواهیم هزینه‌های اداری فعالیت خود را متحمل شویم و بدون نصب تابلو و معرفی خود می‌خواهیم در فضایی با کاربری مسکونی و عدم حفظ شئون و ظواهر کسب‌وکار، همگان ما و خدمات ما را بشناسند و به ما ارزش و احترام بگذارند. در این میلیون‌ها تابلوی مشاغل مختلف نصب‌شده در سطح شهر سهم حرفه چقدر است؟ ما ابتدا باید خودمان به خودمان احترام بگذاریم و برای خدمات خود ارزش

قابل شویم و سپس از دیگران در این زمینه توقع داشته باشیم قدمی برای‌مان بردارند. ما به حسابرسی فقط به‌عنوان خرد فنی توجه داشتیم و تاکنون به آن به‌عنوان کسب‌وکار و فعالیتی که انواع و اقسام خرده‌ها را لازم دارد نگاه نکرده‌ایم. کلکسیون افتخارات حرفه در معرفی سالیانه‌ی مؤسسات حسابرسی بزرگ بین‌المللی به عنوان برترین کارفرما، پرداخت‌کننده‌ی بالاترین حقوق و مزایا، بهترین ارایه‌کننده‌ی آموزش ضمن خدمت، پرداخت بالاترین مزایا برای پدر و مادر شدن کارکنان، بهترین پیشرفت شغلی کارکنان و... ناشی از بکارگیری همین رویکرد بوده است. بنابراین تنها در پرتو شکل‌گیری و فعالیت مؤسسات حسابرسی بزرگ است که امکان حفظ استقلال باطنی و ظاهری، دریافت حق الزحمه‌ی واقعی خدمات، جذب و نگهداری نیروی انسانی، باکیفیت، تعلیم و تربیت نیروی انسانی، کیفیت حسابرسی، آموزش حرفه‌ای مستمر، ارایه‌ی خدمات متنوع تخصصی، ارزش‌آفرینی، شهرت حرفه‌ای و برند سازی، تحقیقات حرفه‌ای، تبلیغات و معرفی حرفه، تخصص در صنعت، پیشرفت شغلی مستمر، دورنمای روشن مدیریت و شراکت، مدیران و شرکای از نسل‌های مختلف، حقوق و مزایای متناسب، یادگیری مستمر، ارائه‌ی بورس تحصیلی، کشف و نگهداری استعدادها، سازگاری به‌موقع با تحولات فزاینده، سرمایه‌گذاری در فناوری اطلاعات و دیگر مواردی از این دست میسر و پیشرفت و توسعه‌ی حرفه هموار می‌شود.

◀ پیش‌ران دهم حضور در عرصه‌های عمومی

حسابداری و حسابرسی بخشی از بدنه‌ی کسب‌وکار و جامعه‌ی مدنی است بنابراین برای پیشرفت آن باید اعضای حرفه به عرصه‌های عمومی، مسئولیت

اجتماعی و مناسبات قدرت وارد شوند و در جمع تصمیم‌سازان، تصمیم‌گیران، اثرگذاران بر افکار عمومی و... حاضر شوند. حسابداری برای پیشرفت باید از بن‌بست کنونی خارج شود چون گودال را هرچه بکنی فقط عمیق‌تر می‌شود. برای پیشرفت حرفه، حضور با چراغ خاموش، در حاشیه، منفعل، منزوی و یا نیابتی، عاریتی، فیلترشده و محافظه‌کارانه جواب نمی‌دهد. باید گفت‌وگوی وسیع، سازنده و مثبت با ذی‌نفعان، ذی‌حقان و مخاطبان عام حرفه برقرار کرد. این امر مستلزم صرف وقت و هزینه و ارتقای توانایی و مهارت‌های نوشتاری و گفتاری، نیازمند سیاست‌ورزی، مشارکت فعال، همدلی و پویایی نخبگان، پیشکسوتان، فرهیختگان، عالمان، دلسوزان، منتقدین، پژوهشگران، و تمامی اهل فکر در حرفه است که با ارتباط، تعامل، تعاون، معاشرت، مذاکره، مناظره، گفتگو، اظهار نظر، مصاحبه، انتشار مقاله، کتاب، یادداشت و... در مورد مباحث جاری و روز، قابلیت و ظرفیت حرفه را به عموم معرفی و مسیر پذیرش عمومی حرفه را هموار کنند. نه این‌که این عرصه محدود به تخریب، نزاع، کشمکش، تریبون مغرضین، مطالب منفی اهالی حرفه علیه یکدیگر و خود حرفه باشد. به این دلیل است که می‌بینیم حسابداران رسمی به عنوان کاندیدای ریاست جمهوری امریکا، وزیر امور خارجه کانادا، رئیس دولت استرالیا و... ظاهر می‌شوند. در صورتی که در کشور ما حضور اعضای حرفه به عنوان سیاستمدار، دولتمرد، قانون‌گذار و جز آن به عدد انگشتان دست هم نمی‌رسد زیرا بسیاری از ما به‌جای حمایت حرفه‌ای و هموارسازی حضور، با بی‌تفاوتی، نگویش و تهمت‌پراکنی، انگیزه‌ی تلاش‌های جسته و گریخته‌ی فردی را هم از بین برده‌ایم. در صورتی که پیشرفت حرفه یتیم و بدون تأمین و پرداخت هزینه‌های حضور در عرصه‌های عمومی و ایفای مسئولیت‌های اجتماعی

امکان پذیر نخواهد بود.

ده گام یادشده باید متوالی و هماهنگ برداشته شود تا به استحکام، فرهیختگی، پایداری و اعتلای حرفه برسیم. عمده‌ی این اقدامات در ید و اختیار حرفه به‌تنهایی نیست و پاشنه‌آشیل اصلی حرفه این است که با اقدامات درون حرفه‌ای و صرف خواست خود نمی‌تواند به پیشرفت درخور دست پیدا کند، و برای تنارع بقا بر مبنای الگوی تاب‌آوری باید بسوزد و بسازد تا امیدوار باشد روزی ققنوس‌مان از خاکستر بلند شود. لیکن نباید متوقف باشیم و بر مبنای حرکت جوهری و دگردیسی احساس وجود مشکلات مبنی بر یک نارضایتی، نگرانی و یا یک وضعیت نامطلوب و تبدیل آن‌ها به مسئله و حل آن‌ها الزامی است. همه باید مشکلات را رصد و پایش و حل آن‌ها را مطالبه کنند. زمانی که مشکل‌ها هرچند ساده در حرفه دیده و حل نشوند، چشم‌پوشی و رفتار کبک‌وار منجر به انباشتگی آن‌ها شده و تولید معضل می‌کند. معمولاً رفع معضل کاری دشوار، زمان‌بر و پر هزینه است. چالش‌ها ناشی از تحمیل عوامل بیرونی و ناظر بر واقعیاتی جدید، عینی، معطوف به آینده هستند که فراگیری و تأثیر آن، کل جامعه را به مبارزه می‌طلبد و برای پشت سر نهادن آن‌ها به تلاش گسترده‌ای نیاز است. مشکل، مسئله، چالش و معضل دست‌اندازی در برابر حرکت گام‌به‌گام حرفه به سوی پیشرفت و شکوه است و بطور جدی رشد و توسعه آن را مختل و کند می‌کند. مشکلات و مسائل داخلی حرفه که گریبانگیر حرفه شده است، شامل مؤسسه‌داری سنتی، تک‌محصولی و فقدان تنوع خدمات، حق‌الزحمه‌ی پایین، نرخ‌شکنی و رقابت ناسالم، شرکت در مناقصه، کیفیت حسابرسی، سنجش کیفیت حسابرسی، استقلال حسابررس، پایین بودن حقوق و مزایای کارکنان، عدم توجه به جایگاه نسل جوان، عدم اشراف به موضوعات

غیر حسابرسی (فنون مدیریت، مباحث اقتصادی و روز، درک عمیق از مسئولیت حرفه‌ای، تسلط به فرایندهای کسب‌وکار، تحلیل آماری، نرم‌افزارهای کاربردی، زبان انگلیسی و...)، عدول از آیین اخلاق و رفتار حرفه‌ای، هزینه‌ی پایین تخلفات حرفه‌ای، عدم نظارت همگانی هم‌پیشگان، فقدان جانشین‌پروری، میانگین سنی بالا، فقدان بازنشستگی حرفه‌ای، عدم حضور در مناسبات عمومی و... است.

چالش‌های بیرونی آن نظام حکمرانی و اقتصادی، فقدان فرهنگ پاسخ‌گویی و حسابداری، عدم حاکمیت اخلاق و قانون، فقدان فرهنگ کار گروهی، فرهنگ نظارت‌گریزی، فرهنگ فردگرایی، متناسب نبودن استانداردهای حسابداری و حسابرسی، نهادینه شدن مدیریت سود و گزارشگری مالی متقلبانه، عدم اجرای نظام راهبری شرکتی، تمکین قانونی به حسابرسی نه نیاز به آن، تغییر حسابررس، عدم ضمانت اجرایی مفاد گزارش حسابرسی، نظارت‌های گوناگون بر حرفه، شرایط و فرایند آزمون حسابدار رسمی، انتخاب بدون آزمون، صلاحیت حرفه‌ای مساوی، روزآمد نبودن قوانین و مقررات مرتبط، فقدان منظومه‌ی گزارشگری مالی، عدم کیفیت نظام آموزش عالی، عدم باور عمومی به نقش حرفه، نپیوستن به نظام جهانی، تحریم، بیماری کرونا و... است.

حل مشکلات و مسایل داخلی حرفه فقط با حضور و خواست جدی اهالی حرفه امکان‌پذیر می‌شود و به صورت بفرموده و از بالا به پایین حل‌وفصل نخواهد شد. کس نخارد پشت من جز ناخن انگشت من. چالش‌های تحمیلی با تعامل و گفت‌وگوی مستمر ارکان با ذی‌نفعان و شرکای کلیدی حرفه، همراهی اهالی حرفه و مشارکت شخصیت‌های مؤثر، نافذ، نامور، راجل، اهل حل و عقد آن قابل‌رفع خواهد بود. حرفه به مثابه‌ی موجود زنده همواره باید آماده‌ی مواجه شدن با تغییرات محیطی و همگامی و خودتنظیمی با آن باشد تا بتواند رشد و بقای خود را تضمین کند و منقرض نشود. معمولاً قدمت طولانی یک کسب‌وکار پاداش اخلاق‌مداری و انعطاف‌پذیری آن محسوب می‌شود. اگر بخواهیم حرفه را برای آینده حفظ و بانی رشد، توسعه و اعتلای آن باشیم باید با لحاظ منافع عمومی مشکلات و مسائل آن را حل‌وفصل کنیم و اگر در این زمینه بی‌تفاوت باشیم و آن را نادیده انگاریم و فقط فکر منافع فعلی و کسب‌وکار خویش باشیم خود و نسل آینده را از داشتن حرفه‌ای مرفقی و متعالی محروم کرده‌ایم. ما وظیفه داریم برای نسل بعدی توشه‌ای از امید و انگیزه به یادگار بگذاریم همچون سنت پیشینیان پاک‌نهاد و بلندنظر که آن را چون ودیعه‌ای به دست ما سپرده بودند. ■

استراتژی به کار گرفته شده در قیمت گذاری پایهی حق الزحمه‌ی حسابرسی

استراتژی قیمت گذاری روش تعیین ارزش خدماتی است که مؤسسات در مبادله دریافت می کنند. یکی از اهداف هر کسب و کاری کسب سود است و یکی از روش های سودآوری، قیمت گذاری مناسب محصول یا خدمت است. انتخاب دقیق استراتژی قیمت گذاری به درک عمیق از محصول یا خدمت، بازار و مشتریان نیاز دارد. با توجه به محدودیت نیروی انسانی در حرفه‌ی حسابرسی، رشد کسب و کار ارائه‌ی خدمات حرفه‌ای نمی تواند از طریق اضافه نمودن پروژه های بیش تری ایجاد شود بلکه از طریق قیمت مناسب تر این مهم امکان پذیر است.

از میان انواع استراتژی قیمت گذاری تصمیم بر آن شد که «استراتژی ارزش» مبنای قیمت گذاری ارائه‌ی خدمات حسابرسی قرار گیرد چرا که سال ها بود ارزش ارائه‌ی خدمات حسابرسی آن چنان ناچیز شده بود که در شمول سایر هزینه های عمومی اداری در صورت های مالی طبقه بندی می شد و مشتریان خدمات حرفه‌ای اطمینان بخش تصور نمی کردند که چون این خدمات ارزش افزوده‌ای برای سازمان آن ها ایجاد نمی کند بنابراین سعی در انعقاد قرارداد در نازل ترین قیمت ها را داشتند. اگرچه با استفاده از همین گزارش های حسابرسی قادر به دریافت تسهیلات قابل توجه، ایجاد شفافیت در بورس، مبنای ارزش گذاری حقوق مالکانه و تجدید ارزیابی ها، اعتبارسنجی و رتبه بندی، کنترل پرداخت مالیات به دولت و ده ها مزیت دیگر ارزش آفرین را نادیده می گرفتند.

سخن آخر

امید است با تحول در نرخ های حق الزحمه شاهد رفع بسیاری از کاستی هایی که تا قبل از این تحول به نازل بودن نرخ های حق الزحمه مربوط بود و یا نسبت داده می شد باشیم. ■

تحول در حق الزحمه‌ی حسابرسی

دست آورد بزرگ حرفه

در شورای هفتم

غلامرضا شجری

به کار بست که فارق از نیاز به تغییرات اساسنامه‌ی حسابداران رسمی باشد. در نهایت شورای هفتم به مدد هیأت مدیره هم پیمان شدن که بحران ناشی از نقصان حق الزحمه را در قالب برنامه های عملیاتی و در فرآیندی مرحله‌ای با مطالعات میدانی همچنین استفاده از صاحب نظران در حرفه و تحقیقات قبلی در مؤسسات بزرگ بین المللی، پیگیری و در دو مرحله به نتیجه برسانند.

۱- مرحله‌ی اول با استفاده از ظرفیت اساسنامه و قوانین جامعه تعیین حداقل نرخ حق الزحمه برای ۱۰۰ ساعت کارکرد (کف حق الزحمه) منتج شد و با این اقدام از انعقاد بیش از ۸ هزار قرارداد با نرخ نازل تر از حداقل جلوگیری شد.

۲- مرحله‌ی دوم تعیین حداقل نرخ حق الزحمه برای سایر سطوح عملکردی بیش از ۱۰۰ ساعت کارکرد

اهداف اصلی قیمت گذاری پایهی حق الزحمه‌ی حسابرسی:

- ۱- کمک به بقای مؤسسات حسابرسی به دلیل فقدان سودآوری و زیان دهی
- ۲- کمک به ساختار سازی مؤسسات حسابرسی در جهت افزایش توان ارائه خدمات با کیفیت
- ۳- ممانعت از هرگونه نرخ شکنی و رقابت ناسالم احتمالی
- ۴- تناسب با واقعیت های اقتصادی حاکم بر فضای کسب و کار

یکی از تعاریف «قیمت» این است که قیمت، وسیله‌ای برای درک مشتری از محصول یا خدمت است که بر روی موقعیت تجاری محصول یا خدمت تأثیر می گذارد. قیمت یکی از مهم ترین عوامل، برای تصمیم مشتریان درباره‌ی خرید محصول یا خدمت است، قیمت به محصول یا خدمت ارزش می دهد. سال ها است که حرفه‌ی حسابرسی در بخش خصوصی و حتی دولتی از عدم تناسب حق الزحمه‌ی خدمات حرفه‌ای قابل ارائه در مقایسه با دیگر حرفه ها رنج می برد و در تمامی ادوار گذشته تاکنون ارکان جامعه‌ی حسابداران رسمی و مؤسسات عضو به این معضل اعتراف کرده اند. سوابق نشان می دهد حتی کار به جایی رسیده بود که رفع این معضل به عنوان آرزو در قالب برنامه های انتخاباتی کاندیداهای شورا در ادوار گذشته دیده می شد، لیکن بنا به دلایلی همواره جدی گرفته نشد و اقدامات به سخنرانی و چاپ مقالات محدود شد. تمامی راه ها کم و بیش به اصلاح اساسنامه منتج می شد، و شرایط اصلاح اساسنامه تاکنون فراهم نشد و اخیراً نیز با داغ شدن نظریه‌ی نهاد ناظر مستقل عملاً این اصلاح به حاشیه رانده شد و اعضای شورا و هیأت مدیره در یافتن راه حل عملیاتی باید

روان‌شناسی حسابرسی

صالح ضیایی شه‌میری

نخستین شرط لازم برای یک حسابدار و حسابرس درستی و صحت عمل اوست

پرویز نبوی

در این یادداشت قصدم این نیست که از مبانی نظری و تجربی و فرضیه‌های دیروز و امروز رشته‌های روان‌شناسی و روان‌کاوی بگویم، که نه در صلاحیت بنده است و نه تخصص و تجربه‌ای در آن دارم، بلکه در نظر دارم نقش سلامت روحی و روانی حسابداران و حسابرسان را که اثر مستقیم و غیرمستقیم در سالم‌سازی و سلامت حرفه‌ی حسابرسی می‌گذارد بیان کنم.

بیش از نیم قرن است که روان‌شناسان حرفه‌ها و مشاغل متعدد در کشورهای توسعه‌یافته مطرح است. محور بحث حاضر مشاغل و حرفه‌هایی نظیر قضاوت و طبابت و حسابرسی است که با واسطه و یا بی‌واسطه با مال و جان انسان‌ها ارتباط دارد. این قبیل حرفه‌ها و تخصص‌ها برای انجام هرچه بهتر وظیفه‌ی سنگین و خطیر خود سوگندی با مضمون زیر یاد می‌کنند:

اینجانب در پیشگاه کتاب آسمانی به خداوند قادر متعال سوگند یاد می‌کنم در اجرای وظایف خود به‌عنوان حسابدار رسمی عضو جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، همواره اصول و ضوابط حرفه‌ای را رعایت کنم. درست‌کاری، بی‌طرفی

و استقلال حرفه‌ای را رعایت کنم. درست‌کاری، بی‌طرفی و استقلال حرفه‌ای خویش را حفظ کنم، به اخلاق و رازداری حرفه‌ای در زمان اشتغال و بعد از آن پای‌بند باشم. در راه اعتلای نام و شرافت اجتماعی حسابداری رسمی گام بردارم و در حفظ شوون حرفه‌ای کوشش نمایم. این قبیل حرفه‌ها که در خدمت مردم و جامعه‌ی خود هستند باید از جنبه‌های سلامت روحی و روانی و نیازهای روان‌شناختی مورد ارزیابی قرار گیرند. بنابراین فردی که علاقه‌مند به فعالیت در حرفه‌ی خطیر و حساس حسابرسی و حسابداری است، شایسته است قبل از ادای سوگند و اخذ پروانه‌ی کار از جهات روحی و روانی گزینش شود تا حتی‌الامکان از صدور گزارش‌های حسابرسی غیرشفاف که صورت‌های مالی آن ابهام دارد خودداری کند و یا از چنین گزارش‌هایی کاسته شود.

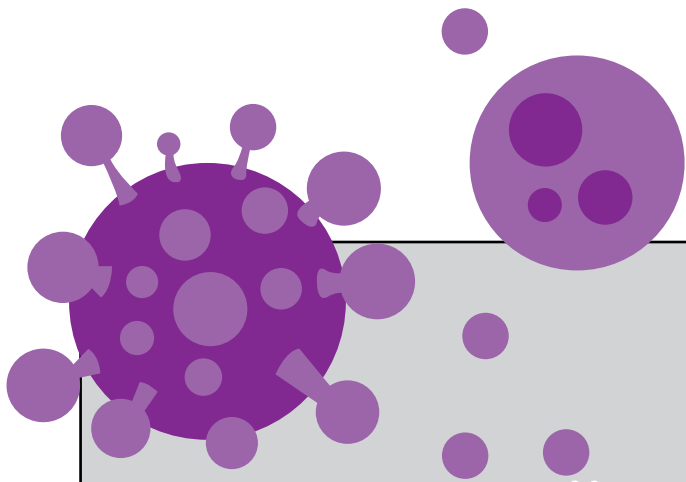
اگر باور داشته باشیم که توسعه‌ی اقتصادی و مالی در گرو توسعه‌ی سیاسی است، پس زمانی که اقتصاد و سیاسی و حتی علوم انسانی و هنرهای هفت‌گانه برپایه‌ی رانت، رشوه، زدوبند، مافیابازری و انواع فسادهای ریزودرشت می‌چرخد، ضروری است علامه بر کنترل کیفی مؤسسات حسابرسی که جامعه‌ی حسابداران رسمی انجام می‌دهد، کنترل و نظارت بر فرایند حسابرسی و از همه

مهم‌تر مدیریت کنترل و نظارت نیز از که از اهمیت به‌سزایی برخوردار است، انجام پذیرد.

اعضای کمیته‌ای که مسئولیت کنترل و نظارت بر امر حسابرسی و همچنین مدیریت کنترل و نظارت حسابرسی را تقبل می‌کند، می‌باید پیشینه‌ی سالمی داشته باشند و در صداقت و درستی و اخلاق اجتماعی که سرمایه‌ی ملی و ارزشمند یک جامعه است مورد تأیید سازمان یا ارگان ذی‌صلاحی غیر از جامعه‌ی حسابداران رسمی باشند.

در جوامعی که اخلاق اجتماعی یک سرمایه‌ی ملی محسوب می‌شود و علاوه بر مردم، بنگاه‌های اقتصادی و مشاغل گوناگون برای رعایت اخلاق اجتماعی و خدمت به انسان‌ها ارزش قابل‌توجه‌ای قائل هستند هستند. برعکس در جوامعی که مدیریت‌های محفلی و تحمیلی است و انواع فسادهای ریز و درشت رخ می‌دهد و کارکرد اقتصاد و سیاست ناسالم است و مسلم است که بر عملکرد انواع حرفه‌ها و مشاغل تخصصی و غیرتخصصی که نیاز روان‌شناختی هم دارند اثر منفی می‌گذارد و حسابرس یا حسابدار رسمی که تحت شرایط ناسالم اقتصادی و سیاسی جامعه‌ی خود قرار می‌گیرد و برای تأمین منافع فردی و جمعی اشخاص حقوقی و حقیقی با آن‌ها هم‌هویت می‌شود و ناسالم عمل می‌کند. طبیعی است که در چنین شرایطی گزارش حسابدار رسمی از سوی کنترل و نظارت و مدیریت کنترل و نظارت بر عملکرد حسابرسی که اختیار تام و قانونی دارد، مردود و یا ابطال اعلام می‌شود. چنانچه کمیته‌ی کنترل و نظارت بر حسابرسی و حسابداری نیز ناسالیم عمل کند، مدیریت کنترل و نظارت به مسئولیت و اختیاری که دارای با قدرت عمل می‌کند...

سخن آخر آن که کریشان فیلسوف و عارف هندی می‌گوید: «تا حاکمان حکیم و حکیمان حاکم نشوند، جهان و کشورها روی سعادت نخواهند دید.» ■

آثار کرونا بر گزارشگری مالی در سالی که گذشت

علی هدایتی - مهدی یزدان دوست

مقدمه

در این مقاله قصد داریم تا بخش‌ها و حوزه‌های مهمی از گزارشگری مالی را که در سال گذشته میلادی (۲۰۲۰) و همچنین سال ۱۳۹۹، شرکت‌ها ملزم شدند به منظور تعیین اثرات همه‌گیری کرونا بر گزارشگری مالی در نظر بگیرند، مطرح کنیم. گفتنی است که این موارد، فهرست جامعی نیست و شرکت‌ها نیز با توجه به شرایط خود، اثر این همه‌گیری بر گزارشگری مالی را مدنظر قرار دادند و هدف از آن بررسی موضوعاتی است که بواسطه همه‌گیری کرونا به ادبیات گزارشگری مالی راه یافت. همچنین این روال همچنان ادامه دارد و پیش‌بینی می‌شود تا مهار کامل این بیماری و حتی مدت‌ها پس از آن، بدلیل آسیب‌هایی که بر پیکره شرکت‌ها وارد آمده، این تأثیر بر گزارشگری مالی پابرجا باشد.

۱- کاهش ارزش دارایی‌ها

با توجه به شیوع روزافزون همه‌گیری کرونا، دولت‌ها تدابیر سخت‌گیرانه‌ای برای مقابله با آن اتخاذ کردند. در نتیجه تقاضا برای خدمات و محصولات بسیاری

از شرکت‌ها کاهش یافت، برخی از شرکت‌ها در زنجیره تأمین خود دچار مشکل شدند و به‌طور کلی مراودات و تجارت بین کشورها به شدت آسیب دید. بنابراین وجود نشانه‌هایی از کاهش ارزش دارایی‌های^۱ شرکت‌ها نمایان شده و شرکت‌ها ملزم به انجام آزمون کاهش ارزش برای دارایی‌های خود شدند. طبق الزامات استاندارد حسابداری شماره ۳۲، واحدهای تجاری ملزم به ارزیابی دارایی‌های خود در زمان وجود نشانه‌هایی از کاهش ارزش هستند. البته در رابطه با سرقفلی و دارایی‌های نامشهود با عمر مفید نامعین، این الزام به صورت سالانه وجود دارد. برخی از نشانه‌های کاهش ارزش، درون‌سازمانی و برخی از آن‌ها برون‌سازمانی هستند.

نشانه‌های کاهش ارزش دارایی‌ها

• تغییرات عمده در میزان یا نحوه استفاده از دارایی‌ها
• تغییرات قابل ملاحظه در عوامل قانونی یا محیط تجاری که بر ارزش دارایی‌ها اثرگذار است: بسته شدن مرزها و عدم امکان صادرات و واردات
• کاهش در نرخ بهره و در نتیجه کاهش در ارزش استفاده دارایی‌ها
• کاهش تقاضا برای محصولات و خدمات دارایی‌ها
• تردید نسبت به تداوم فعالیت نیز می‌تواند نشانه کاهش ارزش تمامی دارایی‌ها باشد.
• فزونی ارزش دفتری خالص دارایی‌ها به ارزش بازار آن‌ها.

چک‌لیست کنترل اقدامات عملی مدیریت برای بررسی نشانه‌های وجود کاهش ارزش در واحد تجاری:
۱- ارزیابی تأثیر تدابیر دولت بر کسب‌وکار واحد تجاری و این‌که آیا ارزش بازار شرکت کمتر از ارزش دفتری آن شده است یا خیر؟
۲- بررسی این‌که آیا بودجه‌ها و جریان‌ات نقد پیش‌بینی شده منعکس‌کننده موارد زیر می‌باشد (تا آن جایی که به شرکت مربوط می‌شود):
الف) پیش‌بینی‌های بانک مرکزی و نهادهای بین‌المللی در رابطه با مدت‌زمان و شدت همه‌گیری کرونا
ب) تقاضا و تأمین مربوط به محصولات و خدمات شرکت
ج) کاهش فعالیت‌های اقتصادی

د) تأثیر محدودیت‌ها بر سفرها و حمل‌ونقل

ه) تأثیر نرخ واحد پولی و قیمت کالاها
و) محرک‌های مالی، تأمین نقدینگی و حمایت‌های مالی صورت گرفته توسط دولت‌ها و نهادهای بین‌الملل

ز) بررسی این‌که آیا نرخ تنزیل استفاده شده در جدیدترین ارزیابی‌ها به‌منظور انعکاس تغییری در ریسک محیط در تاریخ گزارشگری مالی به‌روز شده است؟

ح) ارزیابی افشای موارد مربوط به مفروضات و قضاوت‌های مدیریت و حساسیت آن‌ها.

در این خصوص نمونه یادداشت زیان کاهش ارزش دارایی‌ها که شرکت‌ها مورد استفاده قرار دادند، به شرح زیر پیشنهاد شده است:

در طول سال منتهی به ... در نتیجه‌ی محدودیت‌های وضع‌شده بر تولید یکی از سایت‌های شرکت فعال در بخش ...، شرکت تصمیم به ارزیابی کاهش ارزش خط تولید مذکور نمود و مبلغ ... ریال در ارتباط با ماشین‌آلات و تجهیزات مربوطه زیان کاهش ارزش شناسایی نموده است. از آن جا که مواد اولیه‌ی موردنیاز کارخانه از کشور ایتالیا تأمین می‌شود و کشور مذکور محدودیت‌های عمده‌ای در فعالیت‌های اقتصادی با توجه به شیوع همه‌گیری کرونا اعمال نموده است، زنجیره‌ی تأمین شرکت مختل شده است. از سوی دیگر با توجه به فاصله‌گذاری اجتماعی ظرفیت تولید محصولات نیز کاهش عمده‌ای پیدا کرده است. بنابراین مدیریت تصمیم به برآورد ارزش بازیافتنی واحد مولد وجه نقد (خط تولید) گرفت. ارزش بازیافتنی بر مبنای ارزش اقتصادی (استفاده) با فرض احیای مجدد تولید در ظرفیت عادی از شهریورماه سال و رفع محدودیت‌های ناشی از همه‌گیری کرونا برآورد شده است. برای برآورد ارزش اقتصادی (استفاده) از نرخ تنزیل قبل از

مالیات استفاده شده است.

۲- تداوم فعالیت

واحد‌های تجاری که تحت تأثیر منفی کرونا قرار گرفتند، به‌عنوان مثال کسب‌وکارهای کوچک یا کسانی که در زمینه ارائه خدمات مسافرتی، تفریحی، مهمانداری و حمل‌ونقل هوایی فعالیت می‌کنند، می‌بایست پیامدهای آن بر تداوم فعالیت^۲ خود را در نظر بگیرند. در این راستا این واحدها ملزم شدند تجزیه و تحلیل‌های حساسیت انجام

مورد تأثیر کرونا بر کسب‌وکار آینده خود را برای بازه‌ی زمانی حداقل دوازده ماه پس از تاریخ صورت وضعیت مالی، یا بعد از تاریخ تصویب صورت‌های مالی در نظر بگیرند. حتی پیشنهاد می‌شود یک بازه‌ی زمانی طولانی‌تر در نظر گرفته‌شود. این ارزیابی از تداوم فعالیت باید تا تاریخ تصویب صورت‌های مالی به‌طور مستمر به‌روز شود.

۳- آیا دارایی‌ها در چرخه‌ی درآمد قابل بازیافت هستند؟

دهند تا مشخص شود که آیا عدم اطمینان بااهمیتی در توانایی آنان برای ادامه فعالیت وجود دارد یا خیر. این کار می‌توانست به افشای اضافی در صورت‌های مالی منجر شود، به‌خصوص اگر عدم اطمینان بااهمیتی وجود داشته باشد. در برخی شرایط نیز ممکن است لازم باشد به این موضوع که اساساً آیا تهیه‌ی صورت‌های مالی براساس فرض تداوم فعالیت در چنین شرایطی مناسب است یا خیر، توجه کنیم. به این منظور، افراد باید کلیه‌ی اطلاعات موجود در

با شیوع همه‌گیری کرونا، تقاضا برای کالاها و خدمات شرکت‌ها کاهش یافته و مشتریان در پرداخت بدهی خود در سررسید دچار مشکل شده‌اند. همچنین شرکت‌ها در ارائه‌ی کالاها و خدمات خود به مشتریان به دلیل اختلال در زنجیره‌ی تأمین و محدودیت‌های اعمال‌شده دچار مشکل هستند. شرکت‌ها بایستی دارایی‌های مربوط به چرخه درآمدی خود را ارزیابی کنند تا ببینند که آیا موارد فوق در آن‌ها منعکس شده است یا خیر؟ برای مثال

مالی، گزارش‌های هیأت‌مدیره و پیش‌بینی‌های جریان‌ات نقدی و غیره، زیان کاهش ارزش را محاسبه نمایند.

• در قسمت مدیریت ریسک اعتباری حتماً به تغییرات ایجادشده در نتیجه‌ی همه‌گیری کرونا در مدیریت ریسک اعتباری واحد تجاری ارائه شود. برای مثال کاهش یا افزایش مدت دوره‌ی اعتبار برای مشتریان آسیب‌دیده از این همه‌گیری، رصد بیش‌تر وضعیت مالی و نقدینگی مشتریان و اخذ تضمین بیش‌تر و غیره.

۴-۱- افشای ریسک اعتباری

علاوه بر سایر موارد افشا طبق صورت‌های مالی نمونه و جدول سررسید، پیشنهاد شد حساب‌های دریافتی حتماً به تفکیک هر متغیری که ریسک آن‌ها را جداگانه نشان می‌دهد، افشا شوند. برای مثال: صنعت، منطقه جغرافیایی، رتبه‌ی اعتباری (برون‌سازمانی و درون‌سازمانی مثل سال‌های مرادده تجاری)، طرف حساب و غیره.

۴-۲- افشای ریسک نقدینگی

با توجه به تغییر فراوان محیط کسب‌وکار، واحد تجاری ممکن است در معرض ریسک جدید نقدینگی یا تمرکز ریسک قرار گرفته باشد یا ریسک‌های شرکت افزایش یافته باشد. برای مثال در رابطه با ریسک نقدینگی بایستی توضیحات کامل در رابطه با این‌که چرا واحد تجاری در معرض این ریسک قرار گرفته است و چگونه آن را مدیریت می‌کند، ارائه کند.

در این خصوص نمونه یادداشت ریسک نقدینگی (مدیریت ریسک نقدینگی) که شرکت‌ها مورد استفاده قرار دادند، به شرح زیر پیشنهاد شده است:

با توجه به تعطیلی‌های گسترده جهت کنترل شیوع کرونا و کاهش قابل‌ملاحظه‌ی حجم فروش شرکت

را در صورت‌های مالی خود افشا کنند. همچنین واحدهای تجاری که تعهدات قراردادی دارند و با توجه به مشکل نقدینگی، توان بازپرداخت دیون خود را ندارند، می‌بایست ریسک نقدینگی واحد تجاری خود و روش‌های مدیریت آن را افشا نمایند. برای تعیین ارزش بازیافتی حساب‌های دریافتی بایستی شرایط مشتریان بعد از تاریخ ترازنامه نیز در نظر گرفته شود. به‌هرحال چه این موضوع یک رویداد تعدیلی باشد و چه نباشد، افشای تمامی موارد مربوط به

این سؤال‌ها مطرح می‌شود:

الف) آیا حساب‌های دریافتی و دارایی‌های مربوط به قراردادهای دچار زیان کاهش ارزش شده‌اند؟

ب) آیا نیاز به در نظر گرفتن زیان کاهش ارزش برای موجودی کالا وجود دارد؟

ج) آیا مخارج قراردادی سرمایه‌ای شده قابل بازیافت است؟

این برآوردها مستلزم اعمال قضاوت قابل توجهی در شرایط عدم اطمینان است.

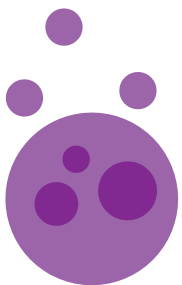

این شرایط توصیه شده و می‌شود.

• توضیحات کامل در رابطه با نحوه محاسبه کاهش ارزش ارائه شود. برای مثال: واحد تجاری برای محاسبه زیان کاهش ارزش دریافتی‌ها از ماتریس دریافتی‌های تجاری به تفکیک صنعت استفاده کرده و با توجه به تجربه‌ی سنی و رتبه اعتباری آن‌ها و با در نظر گرفتن عملکرد گذشته‌ی مشتریان و برآورد شرایط آن‌ها در بحران کنونی و کلیه‌ی اطلاعات منتشرشده عمومی در دسترس واحد تجاری مانند صورت‌های

۴-۳ ابزارهای مالی

مشکلات اقتصادی و نقدینگی مشتریان بایستی در محاسبه زیان کاهش ارزش حساب‌های دریافتی در نظر گرفته شود و همچنین مطابق استاندارد شماره‌ی ۳۷ بایستی ریسک‌های مربوط به ابزارهای مالی^۲ نیز افشا گردد. با توجه به همه‌گیری کرونا و تعطیلی بسیاری از کسب‌وکارها، ریسک اعتباری شرکت‌ها افزایش یافت و واحدهای تجاری ملزم شدند این ریسک

و ناتوانی شرکت در وصول طلب خود از مشتریان در سررسید مقرر، شرکت در پرداخت به موقع دیون خود دچار مشکل شده است. واحد تجاری در حال انجام مذاکره با اعتباردهندگان برای تعویق زمان سررسید بدهی‌ها می‌باشد و تاکنون موافقت طلبکاران خود را در این خصوص جلب نموده است. همچنین واحد تجاری درخواست تمدید تسهیلات خود را به بانک مربوطه ارائه کرده است که تا تاریخ تهیه این گزارش نتیجه‌ی آن نامشخص است. در ادامه جدول سررسید پرداخت های قراردادی ارائه شده است.

۵- موجودی مواد و کالا

زیان کاهش ارزش موجودی مواد و کالا ممکن است به دلیل کاهش خالص ارزش بازیافتنی موجودی مواد و کالا و همچنین افزایش بهای تمام شده محصولات ناشی از افزایش دستمزدهای کارگران و اختلال در زنجیره‌ی تأمین، ایجاد شود. به طور کلی محصولات شرکت ممکن است در نتیجه‌ی آسیب دیدن کالاها، کهنه شدن و تغییر در سطح قیمت‌ها و کاهش تقاضا، در معرض ریسک کاهش ارزش قرار بگیرند. کالاهای فصلی و فاسدشدنی بیش تر در معرض ریسک کاهش ارزش هستند. واحد تجاری می‌بایست هزینه‌های جذب نشده^۵ تولید را که به دلیل کاهش غیرعادی در سطح تولید رخ داده است، به هزینه‌ی دوره انتقال دهد و به بهای تمام شده محصول منظور نکند.

در این خصوص نمونه یادداشت موجودی مواد و کالا - زیان کاهش ارزش که شرکت‌ها مورد استفاده قرار دادند، به شرح زیر پیشنهاد شده است: در طول سال منتهی به ... به دلیل محدودیت‌های وضع شده برای جلوگیری از شیوع همه‌گیری کرونا، فعالیت یکی از سایت‌های شرکت فعال در بخش ... متوقف گردیده است، در نتیجه شرکت

قادر به بسته‌بندی و ارسال به موقع سفارش‌های مشتریان نبوده و به درخواست مشتریان، قراردادهای آن‌ها فسخ شده است. با توجه به سفارشی و فصلی بودن محصولات شرکت احتمال کمی برای فروش مجدد آن‌ها به مشتریان جایگزین وجود دارد. شرکت با مقایسه مبلغ خالص ارزش بازیافتنی محصولات با بهای تمام شده آن‌ها مبلغ ... ریال هزینه‌ی کاهش ارزش موجودی‌ها در دفاتر شناسایی کرده است.

۶- سرمایه‌ای منظور نمودن مخارج تأمین مالی

مطابق استاندارد حسابداری شماره‌ی ۱۳ ایران مخارج تأمین مالی که مستقیماً قابل انتساب به دارایی واجد شرایط است می‌تواند سرمایه‌ای شود. همه‌گیری کرونا ممکن است منجر به تعلیق برخی از پروژه‌های اجرایی شده باشد. در این شرایط با مخارج تأمین مالی رخ داده چه برخوردی می‌شود؟

استاندارد بیان می‌کند که هر زمان که عملیات ساخت فعالانه دارایی برای مدت طولانی متوقف شود، سرمایه‌ای کردن مخارج تأمین مالی نیز بایستی متوقف شود. اگرچه استاندارد مدت‌زمان طولانی را تعریف نمی‌کند، اما معمولاً شرکت‌ها سرمایه‌ای کردن مخارج تأمین مالی را در زمانی که فعالیت‌های فنی و اداری قابل توجهی انجام می‌شود یا توقف موقتی که جزئی از فرایند ساخت است رخ دهد، متوقف نمی‌کنند. معمولاً دولت‌ها برای جلوگیری از شیوع همه‌گیری کرونا فعالیت‌های عمرانی را متوقف کرده‌اند تا کارگران در خانه بمانند. واحدهای تجاری بایستی با استفاده از قضاوت حرفه‌ای تعیین کنند که ماهیت و مدت‌زمان این توقف چگونه است و آیا نیازی به توقف سرمایه‌ای کردن مخارج تأمین مالی هست یا خیر. ممکن است واحد تجاری امتیازاتی

در خصوص بدهی‌های تأمین مالی خود دریافت کرده باشد. این موضوع چگونه باید به حساب گرفته شود؟ در صورت مذاکره با اعتباردهندگان و تغییر در مفاد قرارداد وام، مخارج تأمین مالی که بایستی سرمایه‌ای شود (هزینه‌های تأمین مالی واقعی یا نرخ جذب) هم باید اصلاح شود.

۷- کمک‌های دولتی

واحد تجاری که قبلاً مشمول کمک‌های دولتی نبوده‌اند، ممکن است در زمان همه‌گیری کرونا مشمول کمک‌های دولتی شود. واحد تجاری بایستی این کمک‌ها را مطابق با استاندارد حسابداری شماره ۱۰ به کار گیرد. ممکن است بخشی از این کمک‌ها مربوط به تعویق یا چشم‌پوشی از مالیات باشد، توجه شود که این موارد بایستی با توجه به استاندارد حسابداری شماره‌ی ۳۵ به حساب گرفته شود.

کمک‌های بلاعوض^۶ دولت از لحاظ ماهیت و اهداف دارای اشکال متفاوتی است که عمدتاً به شرح زیر می‌باشد:

الف. کمک‌هایی که جهت حمایت مالی واحد تجاری در شرایط اضطراری یا جبران مخارج تحمل شده قبلی آن بدون هرگونه پیش‌شرطی در ارتباط با عملیات آتی واحد تجاری یا الزام آن به انجام مخارج بیش تر، اعطا می‌شود. برای مثال، می‌توان از کمک‌های بلاعوض دولت جهت جبران خسارات ناشی از حوادث طبیعی و جنگ یا جلوگیری از تعطیلی واحدهای تجاری نام برد.

ب. کمک‌هایی که جهت تأمین مالی فعالیت‌های واحدهای تجاری طی مدتی مشخص یا جبران زیان، هزینه‌ها یا کاهش درآمد واحد تجاری و با پیش‌بینی قبلی اعطا می‌شود. در برخی موارد، این کمک‌های بلاعوض منبع عمده درآمد واحد تجاری را تشکیل می‌دهد. برای نمونه می‌توان از یارانه‌های پرداختی در رابطه با بهای خرید مواد یا فروش

محصول یا جبران زیان شرکت‌های دولتی ارائه‌کننده‌ی خدمات عمومی نام برد.

ج. کمک‌هایی که شرط اساسی اعطای آن الزام واحدهای تجاری دریافت‌کننده‌ی کمک، به خرید یا ساخت دارایی‌های غیر جاری یا تحصیل آن به هر شکل دیگر است. در رابطه با این کمک‌ها شرایط فرعی دیگری نیز ممکن است در نظر گرفته شود که نوع یا محل استفاده از دارایی‌های مزبور یا دوره‌هایی را که طی آن دارایی‌ها باید تحصیل یا نگهداری شود محدود سازد. در برخی موارد، در صورت عدم دریافت این کمک‌ها، واحد تجاری اساساً قادر به شروع یا ادامه‌ی فعالیت خود نیست. از جمله‌ی این کمک‌ها می‌توان به کمک از محل دارایی‌های ایجادشده طرح‌های عمرانی و اهدای دارایی‌های ثابت مشهود اشاره کرد.

د. کمک‌هایی که در قالب بخشش مطالبات دولت از واحد تجاری (از قبیل بخشودگی اصل و سود تضمین‌شده تسهیلات دریافتی) اعطا می‌گردد و نیز کمک‌هایی که جمعاً و خرجاً در بودجه دولت منظور می‌شود (یعنی از یک طرف به‌عنوان درآمد دولت و از طرف دیگر به‌عنوان هزینه‌ی دولت در بودجه شناسایی می‌شود) از قبیل معافیت‌های گمرکی اعطایی به وزارت نیرو و شرکت‌های تابعه‌ی موضوع ماده واحده‌ی مصوب ۱۳۶۵/۴/۱۵ مجلس شورای اسلامی و یا تأمین غیرمستقیم مابه‌التفاوت مابه‌ازای ریالی ارز تخصیصی به واحدهای تجاری طبق قانون بودجه و موافقت‌نامه‌های مربوط.

۷-۱- شناسایی کمک بلاعوض

قاعده‌ی کلی برای شناسایی کمک بلاعوض (اعم از این‌که در رابطه با مخارج جاری یا سرمایه‌ای اعطا شده باشد) به‌عنوان درآمد دوره یا بدهی، این است که تعهدات مرتبط با این کمک‌ها

تا پایان دوره موردنظر ایفا شده باشد یا به‌تدریج طی سال‌های بعد ایفا گردد.

الف. در مواردی که کمک بلاعوض به‌منظور جبران زیان، هزینه‌ها یا کاهش درآمد واحد تجاری یا پیش‌بینی قبلی یا برای حمایت مالی واحد تجاری در شرایط اضطراری و جبران مخارج تحمل‌شده قبلی آن اعطا می‌شود، این کمک‌ها را باید در صورت سود و زیان دوره‌ای که در آن دوره قابل وصول می‌گردد، شناسایی کرد.

ب. کمک بلاعوضی که جهت تأمین مالی فعالیت‌های عمومی واحد تجاری طی یک دوره‌ی بلندمدت مشخص یا به‌منظور جبران کاهش درآمد جاری و یا آتی واحد تجاری اعطا می‌شود، باید در صورت سود و زیان دوره‌ای که در ارتباط با آن دوره دریافت می‌گردد و در صورت مشخص نبودن دوره‌ی مربوط، در صورت سود و زیان دوره‌ای که در آن قابل وصول می‌شود، شناسایی گردد.

ج. هرگاه، کمک بلاعوض به‌منظور تأمین مخارج ایجاد یا تحصیل دارایی‌های غیر جاری اعطا گردد، این کمک‌ها را باید به‌موازات ایفای تعهدات مستتر در کمک بلاعوض که عموماً متناسب با عمر مفید اقتصادی دارایی‌های مربوط است، در صورت سود و زیان شناسایی کرد. کمک‌هایی که به‌عنوان جبران خسارات وارده قبلی به دارایی‌های ثابت به واحد تجاری اعطا می‌گردد و نیز کمک‌هایی که تعهدات مربوط به آن‌ها ایفا شده یا دیگر وجود نداشته باشد، در چارچوب نحوه عمل حسابداری مندرج در بند (الف) قرار می‌گیرد.

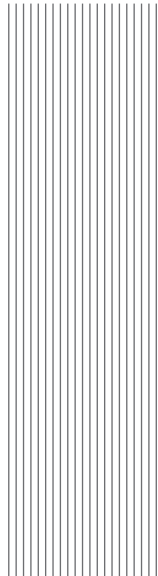
۷-۲- افشای کمک بلاعوض

آن گروه از کمک‌های بلاعوض دولت که به‌موجب مقررات استاندارد ۱۰ مستلزم شناسایی به‌عنوان درآمد دوره است، با توجه به هدف کمک و

ارتباط یا عدم ارتباط آن با فعالیت اصلی واحد تجاری حسب مورد، به‌عنوان درآمد عملیاتی یا غیرعملیاتی و در صورت اهمیت به‌طور جداگانه در صورت سود و زیان ارائه می‌شود. به علت تنوع ماهیت کمک‌های مزبور، این استاندارد نحوه‌ی طبقه‌بندی تفصیلی کمک‌های دریافتی را مشخص نمی‌کند، زیرا این امر مستلزم بررسی و قضاوت در مورد شرایط و نوع کمک دریافتی است. باین‌حال در مواردی که کمک بلاعوض دریافتی در قالب یارانه جهت جبران بخشی از بهای تمام‌شده محصول و یا جبران عدم‌النفع ناشی از فروش محصول به قیمت‌های معین پرداخت گردد، این کمک‌ها به ترتیب به‌صورت کسر از بهای تمام‌شده کالای تولیدشده و افزایش مبلغ فروش در صورت سود و زیان یا در یادداشت‌های توضیحی منعکس می‌شود.

۸- دارایی‌های غیر جاری نگهداری شده برای فروش و بدهی‌های مرتبط

با توجه به شرایط سخت اقتصادی، برخی واحدهای تجاری اقدام به فروش، تعطیلی و یا کاهش فعالیت‌های خود کرده‌اند. مدیریت بایستی ارزیابی خود مبنی بر این‌که آیا دارایی‌ها و بخشی از فعالیت‌های واحد تجاری مشمول استاندارد شماره‌ی ۳۱ دارایی‌های غیر جاری نگهداری شده برای فروش و عملیات متوقف‌شده می‌شود یا خیر انجام دهد. دارایی‌های غیر جاری نگهداری شده برای فروش به گروهی از دارایی‌ها و بدهی‌های مرتبط با آن‌ها اطلاق می‌شود که در قالب یک معامله‌ی مجزا، واگذار یا برکنار خواهد شد. این طبقه، دربردارنده‌ی دارایی‌های غیر جاری یا مجموعه‌هایی است که مبلغ دفتری آن‌ها از طریق فروش (و نه استفاده مستمر) بازیافت می‌شود. برای اندازه‌گیری دارایی‌های غیر جاری

نگهداری شده برای فروش نیز باید از مبنای اقل مبلغ دفتری و خالص ارزش فروش استفاده شود. واحد تجاری باید دارایی‌های غیر جاری نگهداری شده برای فروش را جدا از سایر دارایی‌ها در صورت وضعیت مالی ارائه کند. بدهی‌های مجموعه واحد طبقه‌بندی شده به عنوان نگهداری شده برای فروش نیز باید جدا از سایر بدهی‌ها در صورت وضعیت مالی ارائه گردد. این دارایی‌ها و بدهی‌ها نباید با یکدیگر تهاتر شوند.

۹- بازپرداخت بدهی‌ها و تغییر طبقه‌بندی

برخی از مؤسسات مالی و اعتباری، بازپرداخت اصل بدهی بدهکاران را به تعویق انداخته‌اند. واحد تجاری بایستی ارزیابی کند که این اصلاح قرارداد اولیه بوده یا تسویه بدهی قبلی و ایجاد یک بدهی جدید و مجدداً حصه جاری و بلندمدت بدهی را تعیین کنند. اگر تا تاریخ گزارشگری مالی، واحد تجاری توافق اعتباردهنده را برای تعویق بدهی به بیش از دوازده ماه از تاریخ گزارشگری مالی گرفته باشد، بدهی را غیر جاری طبقه‌بندی می‌کند. اما در صورتی که توافق بعد از تاریخ گزارشگری مالی انجام شود، این یک رویداد غیرتعدیلی است و بایستی طبقه‌بندی بدهی تغییر کند. به‌طور کلی هرگونه تأمین مالی مجدد، اصلاح یا بخشش بدهی‌ها که بعد از تاریخ گزارشگری مالی توافق شود غیر تعدیلی بوده و تنها بایستی افشا شود. برخی از بندهای قرارداد وام‌ها وجود دارد که وام‌گیرنده را ملزم به پرداخت مبلغ بدهی زودتر از موعد در صورت وقوع شرایط خاصی می‌کنند. ممکن است که وام‌گیرنده مفاد این قراردادها را در تاریخ ترازنامه نقض نکرده باشد اما واحد تجاری بایستی شرایط آینده‌ی خودش را هم در این رابطه ارزیابی کند. در صورت وجود چنین بندهایی و نقض آن توسط وام‌گیرنده ممکن است بدهی

بلندمدت شرکت به کوتاه‌مدت تغییر کند.

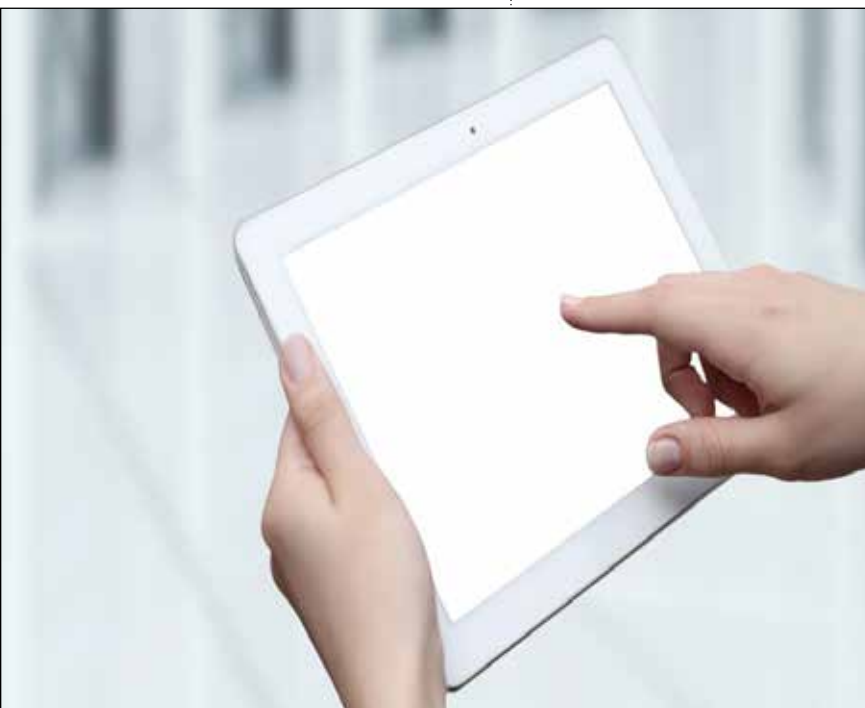
۱۰- تغییرات در شرایط بدهی‌ها

اثرات مالی همه‌گیری کرونا بر شرکت‌ها منجر شده است تا آن‌ها شروع به مذاکره با اعتباردهندگان کنند تا امتیازاتی مانند تعویق بازپرداخت بدهی و سود آن، کاهش نرخ بهره و سایر موارد دریافت کنند. دولت‌ها نیز بانک‌ها را تشویق به دادن امتیازاتی به مشتریان و صنایع خاصی کرده‌اند. واحد تجاری

حذف و یک بدهی جدید ایجاد شود و هرگونه تفاوت به سود و زیان دوره منظور شود.

۱۱- طرح‌های تجدید ساختار

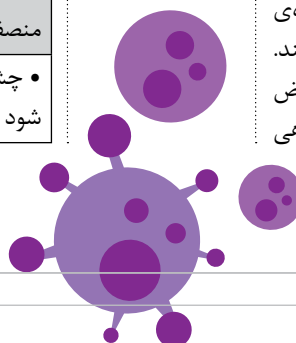
با توجه به شیوع و گستردگی کرونا، بسیاری از شرکت‌ها نیاز به تعدیل عملیات خود دارند و برخی دیگر تغییرات بلندمدت‌تری را در نظر دارند. مدیریت ممکن است کاهش یا توقف فعالیت‌های مشخصی را در نظر داشته باشد، همچنین برخی

بایستی به‌دقت ماهیت این امتیازها را بررسی تا آن‌ها را به‌درستی به حساب بگیرد. اگر اصلاح شرایط وام اساسی و قابل توجه باشد، باید بدهی قبلی از دفاتر

از شرکت‌ها ممکن است طرح‌هایی به‌منظور استفاده از فرصت‌های جدید داشته باشند. تمامی این‌ها ممکن است منجر به در نظر گرفتن ذخیره‌ی

• دریافت سود تسهیلات و تمدید آن - تأثیر بر طبقه‌بندی
• ایجاد فرصت تنفس - باید هزینه‌ی مالی شناسایی شود.
• تسویه‌ی بدهی با انتشار ابزارهای مالکانه خود واحد تجاری - تفاوت بین ارزش منصفانه ابزار مالکانه و ارزش دفتری بدهی به حساب سود و زیان دوره منظور می‌شود
• چشم‌پوشی از طلب و بخشش جرائم - اگر بعد از تاریخ گزارشگری مالی انجام شود رویداد غیر تعدیلی است.

تجدید ساختار^۷ بشود. البته باید در نظر داشت که تصمیم مدیریت به تنهایی منجر به ایجاد ذخیره تجدید ساختار نمی‌گردد و تمامی هزینه‌ها هم واجد شرایط برای منظور شدن به این ذخیره نیستند. نمونه‌هایی از رویدادهای مشمول تعریف تجدید ساختار:

الف. فروش یا توقف یک فعالیت تجاری،
ب. بستن مکان فعالیت تجاری در یک کشور یا منطقه یا تغییر مکان

موارد زیر در آن مشخص شده باشد:

۱. فعالیت تجاری موردنظر،
۲. مکان‌های اصلی متأثر از تجدید ساختار،
۳. مکان، کارکرد و تعداد تقریبی کارکنانی که برای خاتمه‌ی خدمت آن‌ها مزایایی پرداخت خواهد شد،
۴. مخارجی که تحمل خواهد شد، و
۵. زمان اجرای طرح، و

ب. با شروع اجرای طرح یا اعلام ویژگی‌های اصلی آن به اشخاصی که از آن متأثر می‌شوند، در آن‌ها انتظاری به

فعالیت‌های تجاری از یک کشور یا منطقه به کشور یا منطقه دیگر،
ج. تغییر ساختار مدیریت، برای نمونه، حذف یک لایه از مدیریت، و
د. تجدید سازمان اساسی که اثر بااهمیتی بر ماهیت و محور عملیات واحد تجاری دارد.
ذخیره‌ی تجدید ساختار تنها زمانی می‌تواند در دفاتر اعمال شود که موارد زیر وجود داشته باشد:

الف. طرح تفصیلی مصوب برای تجدید ساختار داشته باشد که حداقل

جا ایجاد کند که تجدید ساختار انجام خواهد شد.

۱۱-۱- تعدیلی یا غیر تعدیلی بودن تجدید ساختار

تصمیم ارکان صلاحیت‌دار واحد تجاری برای تجدید ساختار قبل از پایان دوره‌ی مالی، موجب تعهد عرفی در تاریخ ترازنامه نمی‌شود، مگر این‌که واحد تجاری قبل از تاریخ ترازنامه:

الف. طرح تجدید ساختار را شروع کرده باشد، یا

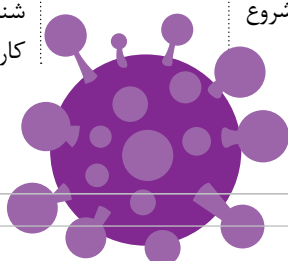
ب. ویژگی‌های اصلی طرح را به اشخاص متأثر از آن به‌گونه‌ای اعلام کرده باشد که در آن‌ها انتظاری به جا مبنی بر انجام تجدید ساختار توسط واحد تجاری به وجود آید.
چنانچه واحد تجاری تنها بعد از تاریخ ترازنامه اجرای طرح تجدید ساختار را آغاز کند یا ویژگی‌های اصلی آن را برای اشخاص متأثر از آن اعلام نماید، در این شرایط اگر تجدید ساختار بااهمیت باشد و عدم افشای آن بر تصمیمات اقتصادی استفاده‌کنندگان بر مبنای صورت‌های مالی تأثیر گذارد، افشای آن ضروری است.

۱۱-۲- مخارج واجد شرایط برای ذخیره‌ی تجدید ساختار

ذخیره‌ی تجدید ساختار باید تنها شامل مخارج مستقیم ناشی از تجدید ساختار باشد یعنی آن مخارجی که هم برای تجدید ساختار ضروری است و هم به فعالیت‌های جاری واحد تجاری مربوط نباشد. ذخیره‌ی تجدید ساختار شامل مخارجی نظیر موارد زیر نیست:

الف. بازآموزی یا جابه‌جایی کارکنان دائم،

ب. بازاریابی، یا
ج. سرمایه‌گذاری در سیستم‌ها و شبکه‌های توزیعی جدید.
این مخارج با اداره‌ی فعالیت‌های تجاری در آینده مرتبط است و بدهی ناشی از تجدید ساختار در تاریخ ترازنامه نیست. چنین مخارجی مستقل از تجدید ساختار شناسایی می‌شود. شرکتی را فرض کنید که در نتیجه‌ی همه‌گیری کرونا تصمیم به تعطیلی یکی از سایت‌های تولیدی خود می‌گیرد. اگر واحد تجاری طرح خود را اعلام عمومی کرده باشد و در آن مکان سایت مربوطه، تاریخ تقریبی تعطیلی سایت و کارکنانی که تعدیل می‌شوند را مشخص کرده باشد، می‌تواند ذخیره‌ی تجدید ساختار شناسایی کند. مخارج بازخرید خدمت کارکنان، هزینه‌های حقوقی و مشاوره‌ای

و سایر مخارج مورد انتظار از زمان توقف فعالیت تا واگذاری سایت می‌تواند جز مخارج ذخیره‌ی تجدید ساختار قرار بگیرد.

در این خصوص نمونه یادداشت ذخیره‌ی تجدید ساختار که شرکت‌ها مورد استفاده قرار دادند، به شرح زیر پیشنهاد شده است:

در طول سال منتهی به ... شرکت ذخیره تجدید ساختاری به مبلغ ... ریال مربوط به خط تولید شرکت واقع در که به دلیل کاهش شدید تقاضای محصولات شرکت در نتیجه همه‌گیری کرونا متوقف کرده است، در دفاتر منظور نموده است. مخارج برآوردی تجدید ساختار عمدتاً مربوط به خاتمه قرارداد کارکنان و بازخرید آن‌ها می‌باشد و مبتنی بر طرح تفصیلی توافق شده بین شرکت و نمایندگان کارکنان می‌باشد. تجدید ساختار و واگذاری این خط تولید انتظار می‌رود تا پایان شهریورماه سال ... تکمیل گردد.

۱۲- ذخیره‌ی قراردادهای سخت و زیان‌بار و بدهی احتمالی

در نتیجه‌ی تعطیلی‌های فراگیر و کاهش سطح تقاضا و مشکلات زنجیره‌ی تأمین، واحدهای تجاری ممکن است زیان‌های آتی پیش‌بینی کنند. این زیان‌های آتی نمی‌تواند به‌عنوان بدهی در دفاتر واحدهای تجاری ثبت شود به استثنای زمانی که تحت عنوان قراردادهای سخت و زیان‌بار قرار گیرد. محدودیت‌های ناشی از همه‌گیری کرونا منجر به کمبود نیروی کار و تعطیلی مغازه‌ها و سایت‌های تولیدی شده است. این بدان معنا است که برخی از قراردادهای کنونی خریدوفروش زیان‌آور شده و مستلزم در نظر گرفتن ذخیره‌ی می‌باشند. علاوه بر این برخی از شرکت‌ها برای ایفای تعهدات قانونی و عرفی خود دچار مشکل شده و در معرض جرائم تأخیر قرار گرفته‌اند که نیازمند شناسایی

ذخیره در دفاتر است.

البته در نظر داشته باشید که یک ذخیره تنها برای تعهدات فعلی و نه زیان‌های عملیاتی آتی می‌بایست در نظر گرفته شود. هر زمان که مخارج غیرقابل اجتناب ایفای تعهدات یک قرارداد از منافع آن فزونی یابد، ذخیره‌ی قراردادهای سخت و زیان‌بار بایستی در نظر گرفته شود. یک قرارداد فروش ممکن است زیان‌بار شود در صورتی که هزینه‌ها افزایش یابد یا انتظار افزایش آن‌ها در نتیجه توقف فعالیت، جایگزین کردن تأمین‌کنندگان یا استخدام کارکنان اضافی، وجود داشته باشد یا قیمت فروش به دلیل کاهش تقاضا کاهش یابد. فراموش نکنید که قبل از شناسایی ذخیره قراردادهای زیان‌بار همه دارایی‌های مربوط به آن را برای آزمون کاهش ارزش در نظر بگیرید. بایستی تمامی قراردادهای و قوانین و مقررات بررسی شود تا مشخص گردد که شرکت در معرض جرائم ناشی از تأخیر در تحویل خدمات کالا هست یا خیر. در این بررسی بایستی به بند شرایط اضطراری توجه شود در برخی کشورها ممکن است شیوع همه‌گیری کرونا به‌عنوان شرایط اضطراری در نظر گرفته شود و جرائم مربوط قابل چشم پوشی باشد.

در صورتی که واحد تجاری مبلغی را به نفع شخص دیگری ضمانت کرده باشد، بایستی وضعیت آن شخص را بررسی کند تا ببیند آیا نیاز به در نظر گرفتن بدهی برای آن مبلغ وجود دارد یا خیر. در واقع شرکت بایستی ارزیابی کند که بدهی‌های احتمالی پیشین آن همچنان تعریف بدهی احتمالی را احراز می‌کند یا تبدیل به بدهی شده‌اند.

۱۳- درآمد

شیوع همه‌گیری کرونا، پابندی بسیاری از شرکت‌ها و مشتریان را به مفاد قراردادهای با تردیدهای جدی

روبه‌رو کرد. این موضوع شناسایی درآمد و زمان‌بندی آن را تحت تأثیر قرار می‌دهد. برای مثال: حقوق نسبت به دریافت وجوه ممکن است به دلیل بندهای شرایط اضطراری و بندهای مشابه آن دیگر لازم‌الاجرا نباشد. آیا واحد تجاری همچنان بایستی درآمد را با گذر زمان شناسایی کند؟ شرکت‌ها برای شناسایی درآمد حتماً بایستی معیارهای وجود قرارداد را احراز کنند. زمانی که حقوق و تعهدات لازم‌الاجرا وجود نداشته باشد شرکت‌ها نمی‌توانند درآمد شناسایی کنند. زمانی که محصولات و خدمات (عملکرد) شرکت‌ها دارایی‌هایی با استفاده جایگزین، ایجاد نمی‌کند و محق به دریافت وجوه تا تاریخ ارائه‌ی خدمات هستند، درآمد را با گذر زمان شناسایی می‌کنند. این موضوع در صنایع ساختمانی، پیمانکاری، مهندسی، هوانوردی و دفاعی مرسوم است. زمانی که به هر دلیلی دیگر حقی نسبت به دریافت وجوه وجود نداشته باشد، اجازه‌ی شناسایی درآمد وجود ندارد. زمانی که معیارهای شناسایی درآمد با گذر زمان وجود ندارد، شرکت بایستی درآمد را در یک نقطه شناسایی کند. برای مثال شرکت ساختمانی که در حال ساخت یک مجموعه در طی دو سال می‌باشد، حق شناسایی درآمد قبل از تکمیل ساختمان‌ها را ندارد. شرکت‌ها و مشتریان‌شان ممکن است تصمیم به تغییر و اصلاح قراردادهایشان بگیرند زیرا می‌بایست این تغییرات را به حساب بگیرند.

اگر قرارداد واحد تجاری با مشتریان دارای بخش متغیری باشد (مثلاً تخفیفات، اعتبار، امتیاز و مشوق‌های قیمتی، پاداش‌های عملکردی، مرجوع کردن و بازپرداخت، جرائم و پورسانت) ممکن است به دلیل شیوع کرونا تجدیدنظر در برآوردها ضروری باشد. برای مثال به دلیل اختلال زنجیره تأمین و کمبود کارگر ممکن است

واحد تجاری نتواند در موعد مقرر محصولات و خدمات خود را ارائه دهد و مشمول جرائم شود و بنابراین بایستی مبلغ درآمد را کاهش دهد. شرکت‌ها حق برگشت و مرجوعی کالا را فقط به اندازه‌ای که احتمالاً بالایی به برگشت درآمد است لحاظ می‌کنند، برای مثال شرکت‌های حمل‌ونقل و هواپیمایی نیازمند به‌روزرسانی برآوردشان از درآمد به خاطر افزایش در پرداخت خسارت برای کنسلی یا تأخیر در مسافرت‌ها هستند. یا به دلیل کاهش شدید تقاضا ممکن است مشتریان دیگر واجد شرایط برای دریافت تخفیف حجم نباشند و بنابراین بایستی ارزیابی واحد تجاری از درآمد به‌روزرسانی شود.

برخی از واحدهای تجاری مشوق‌هایی برای مشتریان‌شان در نظر می‌گیرند. برای مثال برخی باشگاه‌های ورزشی برای رفع مشکل نقدینگی ممکن است از مشتریان‌شان درخواست کنند که مقداری وجه برای استفاده آتی از مجموعه پیش‌پرداخت کنند. برخی از واحدهای تجاری نیز ممکن است برای مشتریان‌شان، از بابت کالاها و خدماتی که در این دوران نمی‌توانند استفاده کنند اعتبار در نظر بگیرند.

اگر واحد تجاری محصولات و خدماتی را به افراد تحت تأثیر این همه‌گیری ارائه داده باشد یا در حال ارائه آن‌ها باشند بایستی توانایی افراد در پرداخت را ارزیابی کند. اگر وصول وجوه محتمل نباشد بایستی درآمد شناسایی گردد. در صورت‌های مالی، شرکت‌ها بایستی اطلاعاتی برای روش، داده‌ها و ورودی‌ها و مفروضات مورد استفاده برای برآورد جزو متغیر درآمد افشا کنند.

۱۴- درخواست جبران خسارت ناشی از توقف فعالیت از بیمه
برخی از واحدهای تجاری زیان‌های

ناشی از اختلاف در فعالیت خود یا ادعاهای اشخاص ثالث شامل درخواست پرداخت جریمه به دلیل تأخیر در ارائه خدمات و محصولات را تحت پوشش بیمه قرار داده‌اند و با توجه به خسارت وارده درخواست جبران خسارت از بیمه‌گر کرده‌اند. برای بسیاری از شرکت‌ها این یک موضوع جدید حسابداری است. سؤال مهم این است که چه زمانی بایستی این موضوع را شناسایی و به حساب بگیریم؟

برای مثال ممکن است به دلیل شیوع کرونا، شرکت متعهد به پرداخت جریمه‌ی تأخیر در ارائه‌ی کالا و خدمات شود و بایستی برای آن در دفاتر ذخیره در نظر بگیرد همچنین در مقابل این ذخیره پوشش بیمه‌ای به‌منظور جبران خسارت وارده داشته باشد. این یک حق بازپرداخت ذخیره (جبران خسارت مبلغ پرداختی) است و طبق استاندارد شماره ۴ در زمانی که دریافت وجوه مذکور مطمئن است چنین پوشش بیمه‌ای بایستی به‌عنوان یک دارایی جداگانه حداکثر تا سقف ذخیره جریمه شناسایی کند.

ممکن است واحد تجاری قرارداد بیمه‌ای داشته باشد که حق به دریافت وجوه برای زیان عملیاتی باشد. مثلاً رستورانی که به دستور دولت تعطیل شده باشد ممکن است در شمول این بیمه قرار بگیرد. این یک حق بازپرداخت ذخیره (جبران خسارت مبلغ پرداختی) نیست چراکه در دفاتر برای زیان‌های عملیاتی آتی ذخیره در نظر گرفته نمی‌شود. این یک جبران خسارت است و تنها زمانی می‌تواند در دفاتر شناسایی شود که کسب منافع آن مطمئن باشد و این زمانی است که بیمه‌گر درخواست جبران خسارت را پذیرفته باشد، در غیر این صورت اجازه شناسایی آن در دفاتر وجود ندارد.

۱۵- اجاره
در نتیجه تعطیلی برخی از فعالیت‌ها، ممکن است موجر و مستأجر برخی

اصلاحات را در قرارداد اجاره خود انجام دهند. در چنین شرایطی طرفین قرارداد اجاره بایستی مشخص نمایند که آیا این یک اصلاح قرارداد اجاره است یا یک قرارداد جدید و طبق استاندارد مربوطه خود این موضوع را به حساب بگیرند. مستاجرینی که مشکلات زیادی در درآمدهای خود دارند، ممکن است از موجرین تقاضای کاهش اجاره، تعویق در پرداخت اجاره یا چشم‌پوشی از اجاره ماه‌هایی را داشته باشند که در آن فعالیت نداشته‌اند. واحد تجاری نیازمند اعمال قضاوت برای تعیین نحوه عمل حسابداری این موضوعات است.

۱۶- مالیات بر درآمد
طبق استاندارد حسابداری شماره ۳۵، واحدهای تجاری که دارایی مالیات انتقالی (اعتبارهای مالیاتی، زیان تأییدشده مالیاتی) در دفاتر شناسایی کرده‌اند بایستی ارزیابی کنند که آیا در آینده درآمد مشمول مالیات خواهند داشت یا خیر. آن‌ها تنها به اندازه‌ای که درآمد مشمول مالیات دارند اجازه شناسایی دارایی مالیات انتقالی را دارند. در برخی از حوزه‌های قانونی، ممکن است دولت‌ها مشوق‌های مالیاتی مانند چشم‌پوشی از مالیات برخی از درآمدها یا تعویق آن ارائه دهند، واحد تجاری بایستی بررسی کند که آیا این موضوع ایجاد مالیات انتقالی می‌کند یا خیر.

۱۷- رویدادهای بعد از تاریخ ترازنامه
رویدادهای بعد از تاریخ ترازنامه به دو دسته تعدیلی^۸ و غیرتعدیلی^۹ طبقه‌بندی می‌شوند. رویدادهای تعدیلی منجر به اصلاح مبالغ صورت وضعیت مالی می‌شوند؛ که شامل کلیه رویدادها تا تاریخ تأیید صورت‌های مالی است. مهم است که یک بررسی جامع از تأثیر کرونا بر کسب‌وکار انجام شده و افشای مناسب از این بابت نیز در یادداشت‌های

توضیحی صورت‌های مالی صورت پذیرد. به عقیده‌ی ما آثار شیوع کرونا برای دوره‌های مالی منتهی به ۱۳۹۸/۱۰/۱۰ و قبل از آن غیر تعدیلی بوده، چراکه تا ژانویه ۲۰۲۰ اطلاعات مخابره شده از ووهان چین به سازمان بهداشت جهانی، نشانه‌هایی از یک همه‌گیری گسترده نمی‌داد. اما برای دوره‌های مالی منتهی به ۱۳۹۸/۱۲/۲۹ رویداد تعدیلی است.

در رابطه با رویدادهای غیر تعدیلی واحد تجاری بایستی ارزیابی خود از رویداد را مبنی بر افشای آن یا عدم افشای آن انجام دهد. به‌طور کلی واحدهای تجاری بایستی ماهیت و اثر مالی رویدادهای غیر تعدیلی مهم را افشا کنند یا اعلام نمایند که چنین برآوردی مقدور نیست. علاوه بر این بایستی تداوم فعالیت واحد تجاری نیز ارزیابی گردد و برخورد مناسب با آن صورت پذیرد.

در این خصوص نمونه‌هایی از افشاهای مربوط به رویدادهای غیر تعدیلی که شرکت‌ها مورد استفاده قرار دادند، به شرح زیر پیشنهاد شده است:

الف) ریسک کلی مربوط به عملیات شیوع کرونا به شکل مخربی بسیار از اقتصادهای محلی در سراسر دنیا را تحت تأثیر قرار داده است. در بسیاری از کشورها، کسب‌وکارها مجبور به توقف یا محدود کردن فعالیت خود برای مدت طولانی یا نامعلومی شده‌اند. راه‌حل‌های مقابله با شیوع کرونا شامل ممنوعیت سفر، قرنطینه، فاصله‌گذاری اجتماعی و توقف فعالیت‌های غیر ضروری اثر فراگیری بر کسب‌وکارها در سراسر دنیا داشته است و اقتصاد را به شدت تحت تأثیر قرار داده است. بازارهای سرمایه سراسر دنیا نوسانات قابل ملاحظه‌ای داشته و بخش زیادی از ارزش خود را از دست داده است. دولت‌ها و بانک‌های مرکزی با استفاده از سیاست‌های پولی و مالی سعی در باثبات کردن شرایط اقتصادی دارند.

واحد تجاری این رویدادها را غیر تعدیلی تشخیص داده است. بنابراین، صورت وضعیت مالی و سود و زیان برای سال مالی منتهی به ۱۳۹۸/۱۰/۱۰ به‌منظور انعکاس رویدادهای پیش گفته تعدیل نشده است. طول دوران و تأثیر همه‌گیری کرونا و همچنین اثربخشی اقدامات دولت‌ها و بانک‌های مرکزی در این زمان نامشخص است. برآورد قابل اتکا اثرات موارد پیش گفته بر صورت وضعیت مالی و سود و زیان‌های آتی واحد تجاری ممکن نیست.

حقوق و مزایای کارکنان به میزان..... در ماه گردد.

ج) تعطیلی و توقف فعالیت از ابتدای اسفندماه ۱۳۹۸، در پاسخ به کاهش تقاضا در نتیجه‌ی اجرای طرح فاصله‌گذاری اجتماعی، قرنطینه و تعطیلی‌های گسترده ناشی از شیوع همه‌گیری کرونا، واحد تجاری اعلام کرد که موقتاً ۳۰ شعبه از ۱۰۰ شعبه خود را با فروش متوسط ماهانه تقریباً ریال خواهد بست. انتظار می‌رود این تعطیلی هزینه‌های زیر را به مبلغ

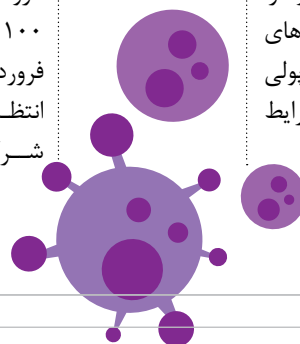

متوسط ماهانه ریال کاهش دهد..... همچنین شرکت قصد دارد حقوق و مزایای کارکنان واحدهای تعطیل شده را برای دو نوبت کاری و به مدت دو هفته از ابتدای اسفندماه پرداخت نماید. مخارج مربوطه تقریباً مبلغ ریال می‌باشد. همچنین نمونه‌ای از افشای مربوط به رویدادهای تعدیلی که شرکت‌ها مورد استفاده قرار دادند، به شرح زیر پیشنهاد شده است:

از پایان دوره مالی، اثرات شیوع و همه‌گیری کرونا به شکل نامطلوبی

گفتنی است، این افشا فرض می‌کند که تردید قابل ملاحظه‌ای بر توانایی واحد تجاری برای ادامه‌ی فعالیت وجود ندارد.

ب) خاتمه‌ی قراردادهای کار در اسفندماه، شرکت در پاسخ به کاهش سنگین تقاضا به دلیل شیوع کرونا، قصد خود برای تعدیل موقت ۱۰۰ نفر از کارکنان خود از ابتدای فروردین ماه را اعلام کرده است. شرکت انتظار دارد کاهش در تعداد کارکنان شرکت منجر به کاهش در هزینه‌های

تأمین و تقاضا محصولات اصلی و اولیهی شرکت را تحت تأثیر قرار داده است و بنابراین اثرات منفی خود را بر نتایج عملیات شرکت گذاشته است. تعدیل کارکنان به دلیل بیماری و قرنطینه در انبارهای شرکت به آدرس و مشکلات جدی در توزیع کالاهای شرکت ایجاد کرده است. همچنین اختلالات ایجادشده در زنجیره تأمین شرکت به دلیل تعطیلیهای گسترده، تأخیرهای قابل توجهی در دریافت محصولات شرکت ایجاد کرده است. شرکت در دورهی پس از پایان سال مالی لغایت دارای زیان عملیاتی به مبلغ، جریان نقد منفی به مبلغ و کسری سرمایه در گردش به مبلغ ریال می باشد. تعیین این که چه زمانی و چگونه شرکت مجدداً دارای سود عملیاتی و جریان نقدی مثبت خواهد بود نامطمئن است. این عدم اطمینانها تردید جدی در تداوم فعالیت واحد تجاری ایجاد می کند. واحد تجاری نیازمند تزریق سرمایهی جدید برای ادامه فعالیت خود است. به همین منظور واحد تجاری تأمین مالی از طریق بدهی، سرمایه و فروش داراییها را در نظر دارد. نتایج این موارد در حال حاضر برای شرکت قابل تعیین نمی باشد.

نتیجه گیری

ارزیابی و پیش بینی اثرات فعلی و

بالقوهی شیوع کرونا دشوار است، اما راهها و روشهایی را که شرکتها برای رویارویی با ابهامات و پاسخگویی به این رویداد، برنامه ریزی می کنند، غالباً توسط بازارهای مالی رصد می شود. رئیس کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا، آقای جی کلیتون^۱، از کارکنان این سازمان درخواست نمود تا بر افشاهای شرکتها نظارت و در صورت نیاز، کمکها و رهنمودهای لازم را به آنها در این حوزه ارائه دهند. با آشکار شدن پیامهای رویداد کرونا، شرکتها طبق الزام افشائیات زیر را در نظر گرفتند:

• تأثیرات مستقیم بر نتایج عملیات شرکت و همچنین اثرات جانبی (به عنوان مثال، تقاضا برای محصولات یا خدمات در مناطق آسیب دیده و همچنین آثار این رویداد بر زنجیرههای تأمین، ارائه دهندگان خدمات، شرکای تجاری و اقتصادهای جهانی).

• ریسکها و ابهامات مرتبط با تأثیرات احتمالی رویداد کرونا بر دورههای آتی، با توجه به این که چگونه رویداد اخیر ممکن است بر قضاوتها و برآوردهای ذاتی فعلی و آینده گزارشگری مالی تأثیر بگذارد (به عنوان مثال، از رده خارج شدن و منسوخ شدن موجودیها، قابلیت وصول مطالبات، بدهیهای تعهد شده و کاهش ارزش

داراییها).

• اثرات فعلی و آتی این رویداد بر نتایج عملیات، نقدینگی و منابع سرمایه ای (از جمله ملاحظات مربوط به روندها و ابهامات).

درباره افشای اطلاعات بیش تر در گزارش تفسیری مدیریت نیز، هنگامی که واحدهای تجاری ریسکهای اصلی را بیان می کنند، باید به آثار احتمالی کرونا نیز بپردازند. در اصل، واحدهای تجاری باید این موضوع را هنگامی گزارش کنند که به موجب اطلاعات اضافی احتمالی، به این نکته برسند که انحراف منفی از پیش بینیهای آنها به وقوع خواهد پیوست.

باید توجه داشت آثار پیامدهای ناشی از ویروس همه گیر کرونا بر هر شخص حقیقی یا حقوقی متفاوت بوده و این موضوع ادامه دارد. لذا حسابرسان آنها نیز باید به چگونگی تأثیر این پیامدها بر کسب و کار اشخاص توجه کرده و به طور مستمر آنها را بررسی کنند. هنوز پیش بینی قابل اتکایی از مدت و تأثیر کرونا ارائه نشده است. در هر صورت، حسابداران و حسابرسان باید از آثار این ویروس بر حوزههای مرتبط با آنها مطلع شده و آثار آن را بر گزارشگری مالی واحدهای تجاری، تا رفع کامل آثار این ویروس بعد از پایان پاندمی، در نظر بگیرند.

منابع:

1- COVID-19: Financial Reporting and Disclosures, (2020), Grant Thornton, grantthornton.global.

۲- وفادار، عباس. (۱۳۹۸، ۱۸ اسفند). بحران کرونا؛ تأثیر آن بر گزارشگری مالی و حسابرسی. دنیای اقتصاد، شماره ۴۸۵۶.

۳- کثیری، زهرا. (۱۳۹۸، ۲۸ اسفند). ملاحظات COVID-19 درخصوص گزارشگری مالی. برگرفته از سایت www.hma.ir.

۴- داوری، علی. (۱۳۹۹، ۱۲ دی). گزارش ریسکهای جهانی و استراتژیهای کسب و کار تا سال ۲۰۲۲. دیده بان کسب و کار، شماره ۶.

پی نوشتها:

- 1- Impairment of Assets
- 2- Continuity Assumption
- 3- Financial Instruments
- 4- Inventory
- 5- Unabsorbed Costs

- 6- Government Grants
- 7- Restructuring
- 8- Adjusting Events
- 9- Non Adjusting Events
- 10- Jay Clayton

مشکلات و راهکارهای ارتقای نظام مالیاتی کشور

عباس کولیوند^۱، سعید صدیق^۲

مقدمه

مالیات در نظام‌های اقتصادی کشورهای توسعه‌یافته، نه تنها ابزار تأمین‌کننده‌ی مصارف بودجه‌ی دولت محسوب می‌شود، بلکه در اجرای سیاست‌ها و راهبردهای اقتصادی تعیین‌شده نیز نقش بارزی ایفا می‌کند.

در اقتصاد ایران به دلیل مشکلات ساختاری که ریشه‌ی آن به مجموعه عوامل اقتصادی، فرهنگی و سیاسی برمی‌گردد، اهمیت و اثربخشی مالیات در نظام اقتصادی به‌ویژه در بودجه‌های سالانه چندان مورد توجه قرار نگرفته است و تأمین مصارف بودجه از محل درآمدهای حاصل از فروش نفت خام، تفکر جدی و کارشناسانه برای ایجاد اصلاحات در نظام مالیاتی را تضعیف و یا در صورت طرح و مطالعه، همواره و در عمل با چالش‌های اساسی مواجه کرده است. البته در راستای توجه به مفاد برخی برنامه‌های توسعه کشور، سیاست‌های معطوف به ایجاد اصلاحات در نظام مالیاتی تا حدودی مورد توجه قرار گرفته است، لیکن تاکنون این گونه اصلاحات به طور مناسب، کارا و اثربخش نبوده است.

همچنین قوانین و مقررات مالیاتی، دستگاه مالیات‌ستان (سازمان امور مالیاتی کشور) و مؤدیان مالیاتی ارکان تشکیل‌دهنده‌ی نظام مالیاتی هستند، کارایی و عدم کارایی یک نظام مالیاتی به ویژگی‌ها و نقاط ضعف و قوت ارکان مذکور باز می‌گردد (نظری و فدایی، ۱۳۹۶).

در نظام مالیاتی ایران به دلیل ناکارآمدی ارکان مورد اشاره و اتکا به درآمدهای نفتی، منجر به پدید آمدن شکاف بین ظرفیت بالقوه‌ی مالیاتی اقتصاد ایران و ظرفیت بالفعل آن و محروم ماندن از درآمدهای مالیاتی بالاتر شده که به برخی از آثار این ناکارآمدی‌ها که بر روی شاخص‌های اقتصادی تبلور یافته، در بخش اول این مقاله پرداخته می‌شود. همچنین در بخش دوم به عمده‌ترین دلایل به وجود آمدن مشکلات نظام مالیاتی کشور اشاره خواهد شد و در نهایت در بخش سوم، راهکارها و پیشنهادهای لازم در جهت بهبود عملکرد نظام مالیاتی ایران که می‌باید در برنامه‌ی دولت‌های ایران ملحوظ نظر قرار گیرد، ارائه می‌گردد.

بخش اول:

۱- سهم پایین درآمدهای مالیاتی نسبت به تولید

ناخالص داخلی

بررسی شاخص نسبت درآمدهای مالیاتی به تولید ناخالص داخلی نشان می‌دهد که پوشش مالیاتی از گذشته تا کنون بر اساس مقیاس‌های جهانی در سطح مطلوب قرار ندارد، به‌طوری که میانگین نسبت مذکور در دوره قبل از شوک نفتی (دهه ۱۹۷۰ میلادی)، ۷/۷ درصد بوده، که میزان آن در دوره‌ی بین شوک نفتی تا انقلاب اسلامی به ۷/۸ درصد افزایش یافته است. میانگین این نسبت در برنامه‌های دوم، سوم و چهارم توسعه به ترتیب ۵/۳، ۶/۱ و ۷/۹ درصد گزارش شده است و

این نسبت درآمدهای مالیاتی به تولید ناخالص داخلی برای برنامه‌ی پنجم توسعه حداقل ۱۰ درصد در نظر گرفته شده بود، که علی‌رغم بالا رفتن درآمدهای مالیاتی محقق نشد. همچنین پیش‌بینی شده است این شاخص تا پایان قانون برنامه‌ی ششم توسعه (سال ۱۴۰۰) به ۱۱ درصد برسد (سایت سازمان امور مالیاتی کشور، ۱۳۹۸). پایین بودن نسبت درآمد مالیاتی به تولید ناخالص داخلی در ایران حتی در مقایسه با متوسط رقم سالانه این نسبت برای کشورهای منتخب جهان به شرح جدول (۱)، نشان می‌دهد که کشور از ظرفیت مالیاتی خود، استفاده‌ی مناسب نکرده و نیز تلاش کمتری برای اخذ مالیات به کار می‌برد.

جدول (۱) - نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی

در سال ۲۰۱۷ اعداد به درصد

ردیف	نام	نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی
۱	متوسط کشورهای OECD ^۲	۲۵/۱
۲	متوسط کشورهای آمریکای لاتین	۱۹/۲
۳	متوسط کشورهای آفریقایی	۱۶/۷
۴	متوسط کشورهای آسیایی	۱۹
۵	ایران	۹/۲

منبع: OECD

۲- شاخص پرداخت مالیات

بانک جهانی با استفاده از شاخص سهولت انجام کسب‌وکار، محیط کسب‌وکار ۱۹۰ کشور جهان را رصد می‌نماید و ضمن رتبه‌بندی کشورها، با استفاده از تجارب آن‌ها، راهکارهایی برای بهبود محیط کسب‌وکار ارائه می‌دهد. این شاخص ۱۰ شاخص فرعی از جمله شاخص پرداخت مالیات را اندازه‌گیری می‌کند. شاخص پرداخت مالیات بعنوان یکی از شاخص‌های فرعی، دارای چهار مؤلفه‌ی زمان پرداخت مالیات، نرخ مالیات، تعداد پرداخت مالیات و فرآیند پس از پرداخت مالیات است و بر اساس امتیاز هریک از این شاخص‌های فرعی، رتبه کلی شاخص پرداخت مالیات هر کشور تعیین می‌شود. بنابراین در تعیین رتبه‌ی شاخص پرداخت، بهبود هر کدام از مؤلفه‌های فرعی زمان، نرخ، تعداد پرداخت و فرآیند پس از پرداخت مالیات، اهمیت بسزایی دارد. رتبه ایران در گزارش سال ۲۰۱۸ در بین بیش از ۱۹۰ کشور جهان، ۱۵۰ بوده است. علت کاهش رتبه‌ی ایران به عملکرد کشورمان و عملکرد بهتر سایر کشورها بستگی دارد. ایران در بین ۲۰ کشور خاورمیانه و شمال آفریقا جایگاه ۱۸ را دارد. این رتبه علاوه بر این که نقش نامناسب

مالیات را در محیط کسب‌وکار ایران نشان می‌دهد، تأثیر منفی بر روی شاخص اصلی سهولت کسب‌وکار نیز داشته است به طوریکه طبق گزارشات بانک جهانی سال ۲۰۱۸، رتبه ایران در شاخص کسب‌وکار ۱۲۴ جهان می‌باشد (علیزاده و محمدی، ۱۳۹۸).

۳- سهم پایین درآمدهای مالیاتی در بودجه‌ی عمومی به‌ویژه تأمین هزینه‌های جاری دولت

منابع بودجه‌ی عمومی دولت متشکل از درآمدهای مالیاتی، سایر درآمدها، واگذاری دارایی سرمایه‌ای و واگذاری دارایی مالی است. وضعیت ایران در ترکیب و نحوه‌ی تأمین درآمدهای بودجه مناسب نیست. وابستگی بیش از حد بودجه به منابع حاصل از فروش نفت، همواره بودجه کشور را آسیب‌پذیر نموده است.

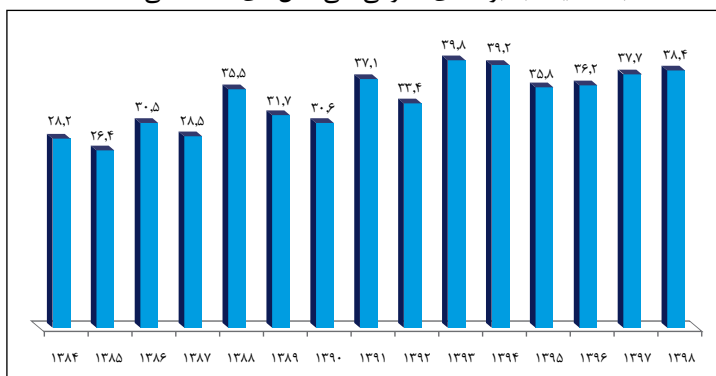
هر چند میزان سهم درآمدهای مالیاتی از بودجه طی سال‌های اخیر افزایش یافته، اما کماکان با میانگین جهانی فاصله زیادی دارد. میانگین سهم مالیات از کل درآمدهای دولت در کشورهای منتخب (از قبیل استرالیا، کانادا، هند، ژاپن و غیره) در سال‌های ۲۰۰۴ الی ۲۰۱۲ میلادی معادل ۶۴ درصد بوده که در این میان هند با متوسط ۸۴ درصد بیش‌ترین و ژاپن با متوسط ۳۹ درصد پایین‌ترین سهم مالیات از منابع بودجه‌ی عمومی دولت را دارا هستند (زمانیان و همکاران، ۱۳۹۵).

متوسط سهم درآمدهای مالیاتی در بودجه‌ی عمومی در ایران طبق نمودار (۱) طی سال‌های ۱۳۸۴ الی ۱۳۹۸ معادل ۳۳ درصد است.

همچنین تأمین هزینه‌های جاری دولت از طریق مالیات همواره از اهداف دولت‌ها بوده است. لیکن بررسی‌های به عمل آمده نشانگر آن است که دولت بخش عمده هزینه‌های مذکور را از درآمدهای نفتی که ثروت بین نسلی است تأمین کرده است.

نمودار (۱) - اعداد به درصد

نسبت مالیات به بودجه‌ی عمومی طی سال‌های ۱۳۸۴ الی ۱۳۹۸

منبع: وزارت امور اقتصادی و دارایی

۴- بالا بودن نسبت هزینه‌های جمع‌آوری مالیات نسبت به درآمدهای وصولی از این حوزه

هزینه‌ی وصول مالیات نشان می‌دهد که در ازای وصول هر ریال درآمد مالیاتی چه میزان هزینه انجام می‌شود. میزان هزینه‌ی وصول مالیات نسبت به مالیات‌های وصول شده طی دهه اخیر علیرغم تغییرات اندکی که داشته معمولاً بیش از ۲ درصد بوده است.

مقایسه نسبت هزینه‌ی وصول مالیات در ایران با سایر کشورها نشان می‌دهد که هزینه‌ی وصول مالیات در ایران در سطح بالایی قرار دارد و وصول هر ریال مالیات هزینه بالایی را می‌طلبد. این در حالی است که این هزینه در کشورهایی که دارای سیستم مالیاتی کارآمدی است از جمله ایرلند، اتریش، آمریکا، اسپانیا و کره جنوبی به یک درصد نمی‌رسد (نظری و فدایی، ۱۳۹۲).

۵- عدم کارایی مناسب سیاست‌های مالیاتی در ایجاد ثبات اقتصاد کلان کشور به‌ویژه در زمینه‌ی بازتوزیع ثروت و رفع عدم تعادل‌ها در بازارهای مختلف

مهم‌ترین ابزار توزیع ثروت در جامعه از منظر درآمدی، درآمدهای مالیاتی است. اصولاً مالیات به عنوان سهم هر فرد حقیقی از هزینه‌ی امکانات و کالاهای عمومی جامعه به عنوان ابزار مناسب توزیع ثروت مورد تأیید قرار گرفته و همواره به‌عنوان اصلی بدیهی پذیرفته شده است. مالیات‌ها بر اساس قانون و مبتنی بر سیاست‌های مالی هر کشور به گونه‌ی عام از طبقات فرادست اخذ و در جهت بهبود ارائه کالاهای عمومی- توزیع درآمد- در میان اقشار جامعه توزیع می‌شود. این در حالی است که در ایران ابزار مالیاتی جهت توزیع ثروت کمتر مورد استفاده قرار گرفته است و به جای آن از سیاست‌های یارانه ای و کنترل قیمت‌ها استفاده شده که نتایج آن را می‌توان در شاخص ضریب جینی حدود ۴۰ درصد به شرح جدول (۲) مشاهده کرد. این در حالی است که طبق گزارش سال ۲۰۱۸ مجمع جهانی اقتصاد، ضریب جینی^۴ کشورهایی از قبیل ایسلند، سوئد، آمریکا، نیجریه و ترکیه به ترتیب ۰/۲۵۷، ۰/۳۷۸، ۰/۳۹۰ و ۰/۳۹۸ می‌باشد.

جدول (۲) - ضریب جینی ایران سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

شرح	سال	
	۱۳۹۷	۱۳۹۸
کل کشور	۰/۴۰۹۳	۰/۳۹۹۲
شهری	۰/۳۹۴۰	۰/۳۸۲۸
روستایی	۰/۳۵۹۵	۰/۳۵۳۹

منبع: مرکز آمار ایران

در ایران عدم بهره‌گیری از ظرفیت‌های مالیات برای توزیع برابر ثروت زمینه‌های تاریخی دارد. یکی از این مسائل اتکا به درآمدهای نفتی است و چون درآمدهای حاصل از نفت به صورت ارز پرداخت می‌شود و حساب جاری تراز پرداخت‌ها را به صورت مجازی مثبت می‌کند این مسئله باعث شده است که دولت‌ها به ظرفیت‌های نظام مالیات در این خصوص کمتر توجه نمایند.

همچنین یکی از کارکردهای مالیات رفع عدم تعادل‌ها در بازارهایی از قبیل مسکن، ارز، طلا، سرمایه، پول و غیره می‌باشد که در ایران به جهت نبود قوانین و مقررات مرتبط با مالیات بر عایدی سرمایه^۵، بانک‌های اطلاعاتی و شرایط اقتصادی- سیاسی کشور، این کارکرد مالیات مورد غفلت واقع شده است.

بخش دوم:

با توجه به مطالب مطرح شده در بخش اول، عمده‌ترین دلایل به وجود آمدن مشکلات نظام مالیاتی کشور به قرار زیر می‌باشد:

۱- توهم مالی

ادبیات توهم مالی^۶ بیان می‌کند که ویژگی‌های خاص ساختار مالیاتی، بر ادراک رأی‌دهندگان اثر دارد به گونه‌ای که ممکن است رأی‌دهندگان مقدار پرداختی بابت کالاهای عمومی را کمتر از حد برآورد کنند (جمل و همکاران، ۲۰۰۲). توهم مالی منبع بی‌اعتمادی بین دولت و مردم است که

می‌تواند بر عملکرد اقتصادی کشور در بخش رسمی اثر بگذارد و میزان متغیرهای اقتصادی کلان نظیر بودجه دولت و درآمدهای مالیاتی را تحت تأثیر قرار دهد. توهّم مالی به درک نادرست از پارامترهای مالی و برآورد بیش از حد و کمتر از حد مخارج و بدهی‌های مالیاتی اشاره دارد و موجب سوگیری در تصمیم‌گیری بودجه‌ای در تمام سطوح دولت می‌شود به نحوی که وجود توهّم مالی در مؤدیان مالیاتی، ساختاری از انگیزه‌ها را در مقابل سیاستمداران و تصمیم‌گیرندگان قرار می‌دهد که ضمن اتخاذ برنامه‌های مصارف عمومی به افزایش مخارج، بزرگ‌تر شدن اندازه دولت و در نتیجه به افزایش کسری بودجه منجر می‌شود (حکیم آبادی و همکاران، ۱۳۹۸). در ایران به علت بر خورداری از منابع طبیعی چون نفت، نیاز به درآمدهای مالیاتی برای دولت از طرف جامعه شناخته شده نیست.

به نظر می‌رسد نظریه توهّم مالی در ایران صادق است. بر این اساس دولت بر اساس تقاضای مالیات‌دهندگان مخارج خود را بدون در نظر گرفتن ظرفیت دولت افزایش داده است و این به بزرگ شدن دولت دامن زده است. از طرفی این موضوع ابزاری برای احزاب مختلف به منظور جلب نظر مردم و به‌دست آوردن رأی بیش‌تر شده است (جلیلی و خوشدلی، ۱۳۹۷).

۲- وجود ضعف و نارسایی در قوانین و مقررات مالیاتی

نظام اقتصادی، مالی و مالیاتی و عملکرد مرتبط با آن، ریشه در سیاست‌گذاری بنیادین و اولیه موجود در قانون اساسی دارد. بدین لحاظ، عدم پیش‌بینی و وضع قواعد اقتصادی و مالیاتی در قانون اساسی به لحاظ مطابقت قوانین عمومی با این قانون به عنوان چالش و مشکل جدی در روند اجرای سیاست‌های مالیاتی محسوب می‌گردد. قانون اساسی ج.ا.ا در اصل پنجاه و یکم خود «اصل قانونی بودن مالیات» را مورد توجه قرار داده است. مطابق این اصل «هیچ نوع مالیات وضع نمی‌گردد مگر به موجب قانون. موارد معافیت، بخشودگی و تخفیف مالیات به موجب قانون». بنابراین در قانون اساسی، اصل قانونی بودن مالیات‌ها مورد پذیرش قرار گرفته است. حال آنکه پرداختن به اصول دیگر نظیر «اصل عدم تبعیض مالیاتی» و «اصل عدم ابهام در قوانین مالیاتی» نه در قانون اساسی و نه در قوانین دیگر مورد توجه قرار نگرفته‌اند. بنابراین بی‌جهت نیست که گفته می‌شود ابهامات و نارسایی‌های نظام مالیاتی و قوانین و مقررات مرتبط با آن، ریشه در مشکلات، نارسایی‌ها و نقایض بنیادین دارد.

نظام مالیاتی ایران در بعد قانون‌گذاری و تنظیم مقررات به دو نهاد قانون‌گذار و نهاد اجرایی وابسته است. بنابراین منابع الزام‌آور و اجرایی در نظام مالیاتی توسط دو نهاد قانون‌گذار و دولت تهیه و تنظیم می‌گردد. تعدد و تورم ناروای قوانین و مقررات مالیاتی از یک سو و ابهام و عدم شفافیت قوانین مالیاتی از سوی دیگر، بعد قانونی و هنجاری نظام مالیاتی را دچار چالش نموده است (موسوی و همکاران، ۱۳۹۵).

انبوه مقررات مرتبط با مالیات‌ها در قالب آیین نامه‌ها، بخشنامه‌ها و تصویب نامه‌ها به عنوان مقررات تفویضی در حوزه مالیاتی خودنمایی می‌کند به طوریکه تعدد قوانین و مقررات مالیاتی از نشانه‌های پیچیدگی قانون محسوب گردیده که اثرات منفی چون عدم تمکین مالیاتی و قانون‌گریزی مالیاتی را به دنبال داشته است.

علاوه بر این وجود ابهامات متعدد در قوانین و عدم ثبات آن‌ها نیز در کیفیت قوانین و مقررات مالیاتی از منظر پیچیدگی مالیاتی و تفسیرهای مختلف آن تأثیر مستقیم داشته است. همچنین تغییرات بنیادین در سیاست‌های مالیاتی از جمله حذف ناروای مالیات بر مجموع درآمد یا کم‌توجهی به پایه‌های مهم مالیاتی همچون مالیات‌های سبز از نمودهای مهم عدم ثبات و تغییرات بنیادین در سیاست‌تقنینی مالیاتی محسوب می‌شود.

۳- حرکت کند در راستای استفاده از فناوری

اطلاعات در جهت مالیات‌ستانی

فناوری اطلاعات^۷، ترکیبی از سخت‌افزار و نرم‌افزاری است که اطلاعات را دریافت، ذخیره، نمایش و انتقال می‌دهد. موفقیت در تکنولوژی اطلاعات، به توان کارایی و بهره‌وری که محصول معماری یک سیستم و ارتباط آن با سازمان‌ها، انسان‌ها و محیط‌های خارجی است، بستگی دارد.

دستگاه مالیات‌ستان (سازمان امور مالیاتی کشور) می‌بایست فعالیت‌های مالیاتی خود را به صورت اقتصاد دیجیتال و مبتنی بر استفاده از فناوری‌های الکترونیکی پایه ریزی و اجرا کند،

به طوریکه تلاش سازمان مذکور منتهی به ارائه خدمات بهتر به مؤدیان، عدم فرار مالیاتی و کاهش هزینه‌ی وصول گردد. استفاده از فناوری اطلاعات در توسعه نظام مالیاتی کشور و مهاجرت از فرایندهای سنتی در قالب بخشی از طرح جامع امور مالیاتی کشور، سال‌هاست در حال اجراسازی است لیکن به دلیل شرایط تحریمی و عدم همراهی شرکت‌های خارجی خدمت‌دهنده در این حوزه متأسفانه منجر به حرکت کند استفاده از فناوری اطلاعات در جهت مالیات‌ستانی گردیده است.

۴- فرار مالیاتی

فرار مالیاتی^۸ به امر غیر قانونی گفته می‌شود که طی آن افراد یا شرکت‌های مشمول از پرداخت مالیات سر باز زده و از آن فرار می‌کنند (الینگهام و ساندمو، ۱۹۷۲). فرار مالیاتی از منظر نظام مالیاتی در جامعه نامطلوب است، چون افراد در یک عمل خلاف قانون و مجرمانه موجب کاهش درآمد بالقوه دولت و عدم تحقق عدالت مالیاتی می‌شوند.

اقتصاد ایران هم به دلیل وابستگی به درآمدهای نفتی، پیچیدگی قوانین و مقررات، پایین بودن سرمایه اجتماعی، تورم بالا، پایین بودن تولید ناخالص داخلی سرانه و غیره با پدیده فرار مالیاتی طی سال‌های متمادی دست به گریبان بوده است. به‌طوری‌که با توجه به حجم اقتصاد زیرزمینی به میزان ۵۵۸ هزار میلیارد تومانی کشور مبلغی معادل ۵۱ هزار میلیارد تومان در سال ۱۳۹۶ به شرح جدول (۳) فرار مالیاتی در ایران برآورد شده است. از این رو این حجم از فرار مالیاتی آثار مخربی از جمله ناعدالتی اجتماعی و کاهش رفاه عمومی بر کشور داشته است (امیدی پور و محسنی، ۱۳۹۶).

۵- گستردگی معافیت‌ها و مشوق‌ها در قوانین مالیاتی کشور

معافیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی نوعی سیاست مالیاتی است که از طریق آن می‌توان به طیف وسیعی از اهداف توسعه‌ی منطقه‌ای، انتقال دانش و فناوری، افزایش صادرات و اشتغال و حمایت از سرمایه‌گذاری در صنایع بخش‌های خاص رسید. از نظر اقتصادی، می‌بایست منطق اقتصادی اعطای هر معافیت و مشوقی به درستی تبیین و هزینه-فایده آن برای

جدول (۳) - توصیف حجم اقتصاد زیرزمینی و متغیر فرار مالیاتی برآوردی ایران در سال ۱۳۹۶ (ارقام به میلیارد تومان و درصد)

مقدار	متغیر
۵۵۸,۴۲۱	حجم اقتصاد زیرزمینی برآوردی (میلیارد تومان)
۵۱,۵۴۹	فرار مالیاتی برآوردی در بخش غیررسمی (میلیارد تومان)
۱۴,۸۰۷,۰۰	تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری GDP (میلیارد تومان)
۳۷/۷	نسبت حجم اقتصاد زیرزمینی برآوردی به GDP (به درصد)
۳/۵	نسبت فرار مالیاتی برآوردی در بخش غیررسمی به GDP (به درصد)

منبع: معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و امور بین‌الملل سازمان امور مالیاتی کشور

سیاست‌گذاران روشن شود. از نظر حقوقی، یک چارچوب قانونی محکم برای اعطای معافیت و مشوق‌های مالیاتی لازم است و در نهایت از نظر اداری و اجرایی، معافیت و مشوق باید تا حد امکان ساده و شفاف باشد تا امکان هرگونه سوءاستفاده، فساد، انحراف و تبعیض از سوی مقامات مربوطه که مسئول نظارت بر حسن اجرا قوانین مرتبط هستند، به حداقل برسد. این در حالی است که نظام مالیاتی ایران یکی از معدود نظام‌های مالی جهان است که در آن تمامی اشکال معافیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی برای طیف وسیعی از مخاطبان اعطا می‌شود، به طوریکه این معافیت‌ها و مشوق‌ها علاوه بر هزینه‌های فراوان منجر به از دست رفتن درآمد برای دولت‌ها شده است.

گفتنی است مطالعات و واقعیت‌های علمی در حوزه اقتصاد ایران حاکی از نبود اثرات مثبت و یا وجود حداقل اثرات مثبت اقتصادی این معافیت‌ها و مشوق‌ها می‌باشد.

شایان ذکر است به نقل از معاون درآمدهای مالیاتی سازمان امور مالیاتی کشور، چیزی در حدود ۶۰ درصد اقتصاد کشور از معافیت یا شبه‌معافیت برخوردار است (دنیای اقتصاد، ۱۳۹۹).

۶- پایین بودن فرهنگ مالیاتی جامعه

فرهنگ مالیاتی عبارت است از بررسی جریان فرهیختگی و عناصر مادی و معنوی پرداخت مالیات از سوی شهروندان و دریافت آن از سوی دولت و هزینه‌کرد آن (ثاقب فرد، ۱۳۸۶). به عبارتی دیگر مجموعه‌ای از طرز تلقی، بینش، برداشت، آرمان‌ها، ارزش‌های اجتماعی، قوانین جاری و میزان آگاهی مردم از مالیات، فرهنگ مالیاتی را می‌سازد (جلال آبادی و

جدول (۴) - خلاصه‌ی تجربه‌ی کشورها در تعداد مراجع دادرسی

ردیف	نام کشور	اداری	شبه قضایی	قضایی
۱	بریتانیا	یک مرحله	-	دو مرحله
۲	چین	دو مرحله	یک مرحله	یک مرحله
۳	کره جنوبی	سه مرحله	-	یک مرحله
۴	استرالیا	دو مرحله	یک مرحله	سه مرحله
۵	پاکستان	یک مرحله	یک مرحله	یک مرحله
۶	ژاپن	یک مرحله	دو مرحله	یک مرحله
۷	هند	یک مرحله	-	دو مرحله
۸	ترکیه	یک مرحله	-	سه مرحله
۹	آذربایجان	یک مرحله	-	یک مرحله
۱۰	فنلاند	-	یک مرحله	دو مرحله

منبع: معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و امور بین‌الملل سازمان امور مالیاتی کشور

عزیزخانی، ۱۳۸۴).

عملکرد نظام مالیاتی ایران در بعد فرهنگی، بیش از هر عامل به میزان قدرت آن در نظام اقتصادی کشور برمی گردد. مالیات از جمله حلقه‌های زنجیر اقتصادی است که فاقد اثرگذاری قابل ملاحظه است. با این حال مهم‌ترین دلیل بروز این وضع، چسبندگی اقتصاد ایران به درآمدهای نفتی است که هم به دلیل خاصیت جانشینی با درآمدهای مالیاتی، آن را در موضع ضعف قرار داده است و هم منجر به تولید رانت در اقتصاد شده است. همچنین اقتصاد دولت‌محور در ایران، اخذ مالیات را از لحاظ اقتصادی بی‌تأثیر می‌نماید و جز تأثیر حسابداری، فاقد آثار مؤثر سیاست‌گذاری می‌شود. این وضع در بلندمدت به لایه‌های اجتماعی هم نفوذ می‌کند و آنان نیز بعنوان کارگزاران اقتصادی می‌آموزند که مالیات ندهند و سعی کنند از معافیت‌های مالیاتی بیش‌ترین بهره را ببرند و سهم بیش‌تری از درآمدهای نفتی را از آن خود سازند. ادامه این وضع، بیش از هر چیز به فرهنگ مالیاتی آسیب می‌زند و واپسماندگی فرهنگی را سرعت می‌بخشد.

دلیل دیگر واپسماندگی فرهنگ مالیاتی، نداشتن استراتژی مدون رفاهی است. اگر چه دولت در ایران به استناد اصل ۲۹ قانون اساسی یک دولت رفاهی شناخته می‌شود و موظف است با برقراری نظام فراگیر رفاه اجتماعی، فرصت‌های برابر در اختیار شهروندان قرار دهد، می‌بایست قبول نماییم زمانیکه حضور مالیات در تأمین هزینه معمول زندگی مردم کمرنگ می‌شود، فرهنگ مالیاتی رشد نمی‌کند.

۷- وجود ضعف و نارسایی در مراجع دادرسی مالیاتی

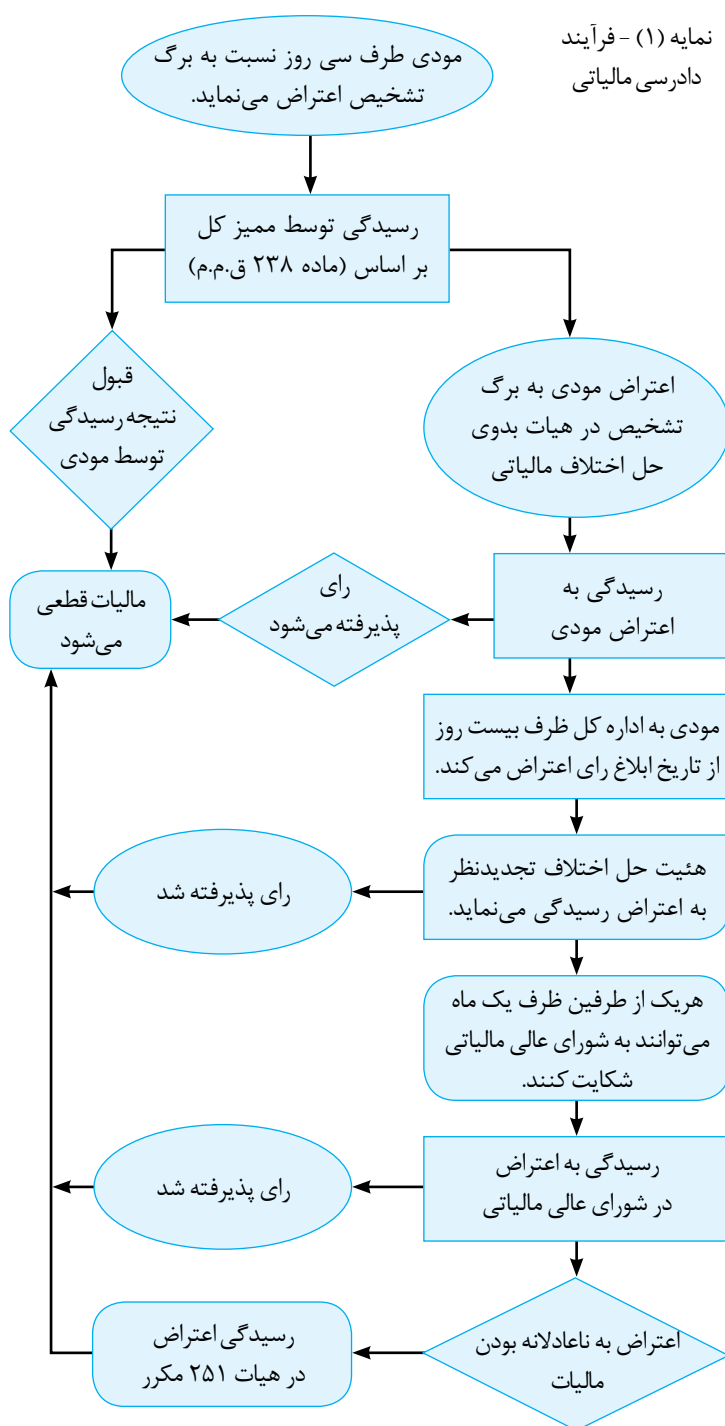
دادرسی مالیاتی به عنوان یکی از جنبه‌های حقوقی مالی در اکثر کشورهای جهان از جایگاه ویژه‌ای برخوردار بوده است و در ایران نیز دارای سابقه نسبتاً طولانی می‌باشد و به سبب اهمیت آن در رابطه دوسویه مؤدیان مالیاتی و سازمان امور مالیاتی کشور و تأثیرپذیری میزان رضایتمندی مؤدیان از آن، همواره یکی از موضوعات مهم در نظام مالیاتی ایران بوده است. نظام دادرسی مالیاتی ایران به دلیل طولانی بودن فرآیند دادرسی و تعدد مراجع مختلف به شرح نمایه (۱)، حجم بالای پرونده‌های مالیاتی مطرح شده در هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی، عدم استقلال هیئت‌های مذکور و به تبع آن وجود تضاد منافع و عدم بی طرفی در آرای صادره دچار ناکارآمدی مؤثری شده است (موسوی و همکاران، ۱۳۹۷).

در همین راستا خلاصه‌ی تجربه‌ی کشورها در تعداد مراجع دادرسی مالیاتی به شرح جدول (۴) ارائه می‌گردد (آیت و همکاران، ۱۳۹۷).

بخش سوم:

با توجه به مشکلات نظام مالیاتی کشور و دلایل ایجاد

نمایه (۱) - فرآیند دادرسی مالیاتی

مودیان می‌توانند در هر مرحله از رسیدگی در هیات‌های حل اختلاف مالیاتی که برگ قطعی برای آنان صادر گردیده ظرف مدت ۳ ماه از تاریخ ابلاغ برگ قطعی به دیوان عدالت اداری کشور اعتراض نمایند.

مودیان می‌توانند به منظور رسیدگی به شکایات ناشی از اقدامات اجرایی راجع به مطالبات دولت از اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی که طبق مقررات اجرایی مالیات‌ها قابل مطالبه و وصول می‌باشد، به هیات حل اختلاف موضوع ماده ۲۱۶ ق.م.م. اعتراض نمایند.

آن، راهکارهای ذیل در جهت ارتقای کارایی نظام مالیاتی با مد نظر قرار دادن شرایط ویژه اقتصادی کشور و اسناد و قوانین بالادستی از قبیل سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، برنامه‌ی ششم توسعه، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و همچنین اصل ۴۴ قانون اساسی، به شرح زیر پیشنهاد می‌گردد:

۱- اصلاح سریع و اثر بخش قوانین و مقررات مالیاتی متناسب با فضای کسب‌وکار و سیاست‌های کلی نظام با محوریت ایجاد فرآیند مالیات‌ستانی شخص‌محور و برقراری سیستم مالیات بر مجموع درآمد اشخاص حقیقی با محوریت مالیات بر دوگانه درآمد اشخاص حقیقی^۹ (به تفکیک درآمد حاصل از نیروی کار از قبیل حقوق و دستمزد و درآمد حاصل از سرمایه از قبیل بهره و اجاره) و ارتقای جایگاه مالیات به عنوان ابزاری جهت مقابله با فعالیت‌های سفته‌بازی و سوداگری

۲- پیاده‌سازی به‌موقع قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان به منظور ارتقای شفافیت مالی و اقتصادی، قطع ارتباط مستقیم مؤدی و مأمورین مالیاتی، پیشگیری از قاچاق و فرار مالیاتی و ایجاد کلان‌داده^{۱۰} برای سیاست‌گذاری‌های اقتصادی کشور

۳- کاهش نرخ مالیات بر درآمد شرکت‌ها در جهت بهبود فضای کسب‌وکار و کاهش فرار مالیاتی با اجراسازی توأم مالیات بر مجموع درآمد اشخاص حقیقی و بازنگری معافیت‌های معاف مالیاتی موضوع ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم و محدود نمودن معافیت‌های مالیاتی در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به واحدهای تولیدی و صادراتی

۴- ضرورت اصلاح ماده ۱۶ قانون مالیات بر ارزش افزوده و باب سوم قانون مالیات‌های مستقیم با هدف بهره‌مندی از نرخ‌های مالیاتی شناور با در نظر گرفتن شرایط رونق و رکود اقتصادی کشور

۵- ایجاد پایه‌های مالیاتی از قبیل محیط زیست، عایدی بر سرمایه با ملحوظ نظر قرار دادن اصابت این نوع مالیات به طور گسترده بر عواید حاصل از دارایی‌های از قبیل مسکن (به جزء ملک تحت سکونت مالک)، ارز، طلا، خودرو (مازاد بر نیاز شخصی) و سهام (البته با نرخ پایین‌تر) و مالیات بر دارایی‌های لوکس مانند خودرو، مسکن و غیره و حرکت به سوی مالیات بر نقل و انتقالات پول پس از توسعه‌ی همه‌جانبه‌ی بانکداری الکترونیک

۶- اصلاح شکلی و محتوایی ساختار مراجع دادرسی مالیاتی (از قبیل هیئت‌های حل اختلاف) و استفاده از مراجع مستقل برون سازمانی (قوه قضاییه) و بازنگری در مواد ۲۴۴ الی ۲۵۹ قانون مالیات‌های مستقیم به‌منظور ارتقای فرایند دادرسی مالیاتی.

۷- برقراری ضمانت اجرایی مناسب و شفاف در خصوص عدم انجام تکالیف قانونی توسط مؤدیان و ممیزان و اطلاع رسانی این موضوعات به جامعه هدف بویژه مواد ۲۷۴ الی ۲۷۹ قانون مالیات‌های مستقیم

۸- اشاعه‌ی فرهنگ مالیات‌دهی بین اقشار جامعه با استفاده

از ظرفیت‌های آموزشی و پرورشی کشور و رسانه ملی
۹- توسعه‌ی سیستم‌های اطلاعات مالیاتی و هم‌افزایی دستگاه‌های اجرایی و به‌ویژه بانک‌ها و شرکت‌های بیمه در جهت ایجاد بانک اطلاعاتی کارا و اثربخش و اتخاذ جرایم سنگین از نوع مالی و حقوقی برای عدم همکاری بانک‌ها و شرکت‌های بیمه و دستگاه‌های اجرایی

۱۰- شفافیت در جهت چگونگی هزینه‌کردن مالیات در اقتصاد کشور و اطلاع رسانی مناسب و به موقع به آحاد جامعه
۱۱- استفاده از ظرفیت شرکت‌های ایرانی معتمد ارائه‌دهنده‌ی خدمات مالیاتی در جهت مکانیزه نمودن فرآیندهای سازمان امور مالیاتی کشور، فراهم نمودن زیرساخت ارتباطی مناسب، ارائه مشاوره و آموزش‌های لازم به مؤدیان

۱۲- جداسازی بودجه‌ی ریالی (با رویکرد درآمدهای مالیاتی) و ارزی از یکدیگر در راستای اختصاص منابع بودجه‌ی ارزی به پروژه‌های عمرانی با مخارج کاملاً ارزی و منابع بودجه ریالی به هزینه‌های جاری و عمرانی ریالی به منظور جلوگیری از افزایش بی رویه پایه پولی و به‌دنبال آن بروز بیماری هلندی

۱۳- استفاده از مؤلفه‌های مطرح شده در اقتصاد رفتاری از قبیل مطلوبیت غیر انتظاری (یعنی در نظر گرفتن این حالت که در مدل‌های مطلوبیت فرار مالیاتی، مالیات‌دهندگان می‌توانند احتمال شناسایی و جریمه را بیش‌تر از حد برآورد نمایند این در حالی است که در مدل‌های متعارف، فرار از پرداخت مالیات فقط یک انتخاب تحت ریسک با اطلاعات مشخص و

دقیق از احتمال شناسایی جریحه انگاشته می شود) و مدل های ترکیبی با تعاملات اجتماعی از قبیل افزایش هزینه ی روانی فرار مالیاتی، افزایش کیفیت کالاهای عمومی و در نظر گرفتن باورها و ارزش های اجتماعی به منظور سیاست گذاری در راستای ارتقای کارایی نظام مالیاتی کشور

۱۴- پیاده سازی استاندارد حسابداری مالیات بر درآمد (استاندارد شماره ۳۵) و احیای ظرفیت استاندارد مذکور در راستای ایجاد شفافیت در نظام گزارشگری مالی و مالیاتی شرکت ها و بنگاه های کشور از طریق تدوین راهنمای افشای مناسب و کافی وضعیت مالیاتی در صورت های مالی مؤدیان با تفاهم فی مابین سازمان امور مالیاتی کشور و جامعه حسابداران رسمی ایران، آموزش تخصصی حسابداران رسمی، پیش بینی سازوکارهای ضمانت اجرایی آن و ارتقای نرخ خدمات و حق الزحمه ی حسابداران رسمی با تعدیل قیمت های قراردادهای حسابرسی

۱۵- فروش خودرو در بازار سرمایه در راستای بهره مندی از درآمد مالیاتی حاصل از اختلاف قیمت تعیین شده ی شورای رقابت و قیمت معاملاتی فروخته شده در بورس کالا و همچنین اخذ مالیات نسبت اختلاف قیمت فروش با قیمت خرید در بورس کالا در مواقعی که خریدار خودرو قبل از موعد مقرر قانونی اقدام به فروش خودرو نماید در جهت حذف سفته بازی در این بازار

۱۶- تقویت بازار سرمایه از حیث کارکرد اصلی آن و معرفی ابزارهای نوین (بدور از ایجاد هرگونه کژمنشی^{۱۱} در جامعه) در جهت سوق دادن جریانان نقدینگی به این بازار و به دنبال آن تأمین مالی بنگاه ها و کسب مالیات بر نقل و انتقال سهام توسط دولت و ایجاد پایداری در این منبع سهل الوصول و مؤثر گفتنی است نمونه بارز این موضوع تحقق درآمدهای مالیاتی در شش ماهه اول سال ۱۳۹۹ به میزان ۹,۹۲۲ میلیارد تومان (مدرج در جدول شماره ۵) بوده است که حاکی ظرفیت های بالای بازار سرمایه جهت افزایش منابع عمومی بودجه بدون اتکا به درآمد نفتی می باشد.

آنچه که در مجموع از نتایج مطالب مطرح شده نتیجه می شود این است که، توجه بیش تر دولت به درآمدهای مالیاتی می تواند وابستگی بیش از حد اقتصاد به درآمدهای نفتی را کاهش دهد و با جایگزینی درآمدهای مالیاتی از طریق توجه به انواع پایه های مالیاتی، کاهش معافیت های عظیم مالیاتی و فرار

جدول (۵) - جزئیات درآمد مالیاتی دولت در ۶ ماهه اول سال ۱۳۹۹ بالغ به میلیارد تومان

ردیف	عنوان مالیات	مبلغ
۱	مالیات اشخاص حقوقی	۲۲,۷۵۰
۲	مالیات بر درآمد	۱۹,۲۶۵
۳	مالیات بر ثروت (بدون مالیات نقل و انتقال سهام)	۳,۰۱۸
۴	مالیات نقل و انتقال سهام	۹,۹۲۲
۵	مالیات بر ارزش افزوده	۳۰,۲۶۹
جمع		۸۵,۲۲۴

منبع: سازمان امور مالیاتی کشور

مالیاتی، مالیات سستانی درست و بهینه می تواند ثبات درآمدی را در اقتصاد ایران با وجود تحریم و شوک های نفتی تضمین نماید و حتی مشکلاتی چون کسری بودجه، تورم و غیره را تا امکان کاهش دهد.

پی نوشت ها:

- 7- Information technology
- 8- Tax Evasion
- 9- Dual Income Tax
- 10- Big Data
- 11- Moral Hazard

- 3- Organization For Economic Co-operation Development
- 4- Gini Index
- 5- Capital Gains Tax
- 6- Fiscal Illusion

- ۱- دانشجوی دکتری حسابداری، دانشکده مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال
- ۲- کارشناسی ارشد اقتصاد، دانشکده اقتصاد و حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز

- تمرکز بر پاسخ‌های مدیریت به ویروس همه گیر، بدون فراموش کردن اهداف بزرگ‌تر
 - اولویت‌بندی مدیریت سرمایه‌ی انسانی و جانشینی مدیر عامل
 - ترغیب شرکت‌ها برای انجام اقدامات بیش‌تر برای مقابله با انحرافات سیستماتیک و تبعیض نژادی
 - ارزیابی میزان تمرکز شرکت‌ها بر اطلاعات اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی و گزارشگری شرکتی
 - ارزیابی برنامه‌های شرکت برای حفظ تداوم فعالیت
 - اتخاذ رویکرد حاکمیت داده‌ها برای حفظ امنیت سایبری و حریم خصوصی داده‌ها
- www.accountingtoday.com، ۲۳ دسامبر ۲۰۲۰

۵ روش برای اثربخشی بیش‌تر افشای اطلاعات به سرمایه‌گذاران در سال ۲۰۲۱

کمسیون بورس و اوراق بهادار در ماه نوامبر به طور رسمی اصلاحاتی را برای به‌روز رسانی الزامات افشای مالی به منظور کاهش بار انطباق برای ثبت‌نام کنندگان SEC و افشای اطلاعات به شیوه‌ی مفهومی‌تر برای سرمایه‌گذاران، تصویب کرد. این به‌روزرسانی‌ها مربوط به قانون S-K اوراق بهادار فدرال بوده و هدف آن بهبود کیفیت و در دسترس بودن اطلاعاتی است که شرکت‌ها به سرمایه‌گذاران خود ارائه می‌دهند، از جمله مهم‌ترین این به‌روزرسانی‌ها فراهم نمودن بینش بیش‌تر برای سرمایه‌گذاران در راستای استفاده از مدیریت اطلاعات برای نظارت و مدیریت بهتر کسب‌وکارهاست. جی کلایتون رئیس SEC، در آن زمان اظهار داشت، این اصلاحات با اهداف مشابه در آیین‌نامه‌ی S-X اعمال شده است.

تغییرات این قانون در عمل مفید است و برای متناسب سازی افشای اطلاعات مالی، کار ثبت نام کنندگان را با انعطاف‌پذیری بیش‌تری مواجه می‌سازد. با این وجود مدیران مالی همیشه باید به دنبال راه‌هایی فراتر از اقدامات نظارتی باشند تا بتوانند نحوه‌ی ارتباط با سرمایه‌گذاران را بهبود بخشند. برخی از سازمان‌های پیشرو از قوانین SEC استفاده می‌کنند تا شفافیت، تمرکز و بینش بهتر را برای ذی‌نفعان فراهم کنند. بر همین اساس، در سطوح بالا، اقدامات اولیه‌ی وجود دارد که سازمان‌ها می‌توانند در نظر بگیرند:

- به یاد داشته باشید، به‌روزرسانی‌های SEC هم‌گام با به‌روزرسانی‌های هیأت استانداردهای حسابداری مالی برای GAAP ایالات متحده است.
- با توجه به رویکرد مبتنی بر اصول، فشار برای اثربخشی مجدد را ارزیابی کنید. قوانین تجویزی ممکن است محبوب نباشند و گاهی اوقات بی اثر هستند، اما سطح اطمینان را فراهم می‌کنند. اگرچه با قوانین تجویزی خیال نهادهای نظارتی آسوده می‌شود، اما احتمالاً سازمان‌ها مجبور خواهند شد ارزیابی کنند که چگونه می‌خواهند روح هر قانون اساسی را حفظ کنند.
- سرانجام، با در نظر گرفتن کمک‌های داخلی و خارجی، از جمله تیم

ریسک‌های اضافی مورد توجه کمیته‌های حسابرسی برای سال ۲۰۲۱

به نقل از مؤسسه‌ی حسابرسی و خدمات مشاوره‌ی مدیریت کی پی ام جی، کمیته‌های حسابرسی در سال آینده دارای مسئولیت سنگین‌تری نسبت به شرایط عادی خواهند بود. دستور کارهای راهبری شامل مسئولیت‌های جدیدی برای مدیریت ریسک ناشی از ویروس کرونا و سایر بحران‌های سال ۲۰۲۰ است. در گزارش اخیر مرکز راهبری هیأت مدیره‌ی KPMG هفت موضوع اصلی شناسایی شده است که کمیته‌های حسابرسی با آن درگیر خواهند شد. گزارش مذکور نشان می‌دهد بیش از ۶۰ درصد اعضای کمیته‌های حسابرسی مورد بررسی، اذعان داشتند کووید ۱۹ آن‌ها را بر آن داشته است تا دامنه‌ی دستور کار و مسئولیت‌های مدیریت ریسک خود را مجدداً ارزیابی کنند. در این گزارش اشاره شده است که الزام به هوشیاری باید در کانون دستور کار کمیته‌های حسابرسی باشد. تقریباً تمام کسب‌وکارهای تجاری با مشکلات جدی و عدم اطمینان روبرو خواهند شد و سوال این است که آیا کمیته‌های حسابرسی وقت و تخصص لازم را برای نظارت بر ریسک‌های عمده‌ی موجود در دستور کار خود قرار داده‌اند. همچنین نظارت بر تأثیر کووید ۱۹ بر گزارشگری مالی و افشای تأثیرات این بحران، در صدر فهرست اولویت‌ها قرار داشت. پنج موضوع اصلی دیگر برای کمیته‌های حسابرسی عبارتند از:

- حفظ کیفیت حسابرسی و درک تأثیر کووید ۱۹ بر روند حسابرسی مستقل
- مدیریت اطلاعات اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی و گزارشگری پایداری
- درک تأثیر فناوری بر ساختار مالی
- تمرکز حسابرسی داخلی بر روی ریسک‌های بااهمیت
- بهبود برنامه‌های اخلاق، رعایت و افشاگری تخلفات سازمان
- در یک گزارش جداگانه، مرکز راهبری هیأت مدیره‌ی KPMG مهم‌ترین موارد را به طور کلی برای هیأت مدیره‌های شرکت‌ها مشخص کرد. این موارد عبارتند از:

مدیریت، برای پی بردن به آن چه برای شرکت و سرمایه‌گذاران مهم است، استفاده کنید.

چگونه افشای اطلاعات را اثربخش‌تر نماییم؟

اگرچه تلاش برای به‌روز رسانی افشای اطلاعات توسط کمیسیون بورس و اوراق بهادار منجر به تغییر قوانین خاص می‌شود، ولی می‌تواند چالش‌های دیگری را برای تجدیدنظر در مورد چگونگی ثبت و نگه‌داری سوابق فعالیت، افزایش درک مستقیم استفاده‌کنندگان و هماهنگی اطلاعات ارائه شده‌ی شرکت با آن چه سرمایه‌گذاران می‌خواهند، ایجاد نماید. با تأکید بیش‌تر به اهداف افشا و ارائه‌ی اطلاعات، مدیران مالی و سازمان‌های آن‌ها می‌توانند از طریق تمرکز بیش‌تر، بینش سرمایه‌گذاران درباره‌ی چشم‌اندازها و نتایج کسب‌وکار را برآورده سازند.

برای کمک بیش‌تر به مدیران مالی، پنج مرحله‌ی زیر شناسایی شده است که می‌تواند به بهبود اثربخشی افشای اطلاعات کمک نماید:

۱- اهداف افشاگری را ارزیابی کنید

اهداف افشا معمولاً از طریق نحوه‌ی ارتباط شرکت با ذی‌نفعان خود و نیازهای اطلاعاتی آن گروه از ذی‌نفعان، مشخص می‌شود. برخی گزارش‌های دوره‌ای را به عنوان یک الزام نظارتی می‌دانند و در وهله‌ی اول از طرق دیگر با سرمایه‌گذاران ارتباط برقرار می‌کنند، مانند بیانیه‌های مطبوعاتی و اطلاعیه‌های سود. درمقابل برخی دیگر، صورت‌های مالی دوره‌ای را وسیله‌ی اصلی برای توضیح عملکرد مالی به ذی‌نفعان می‌دانند که محتوای مورد نیاز آنان را فراهم می‌کند.

ذی‌نفعان همچنین در مورد نحوه‌ی برقراری ارتباط و اطلاع‌رسانی شرکت‌ها اولویت‌هایی دارند که ممکن است استفاده‌کنندگان را به جنبه‌های مختلف عملکرد فعلی یا چشم‌انداز آتی شرکت علاقه‌مند سازند. به عنوان مثال، سرمایه‌گذاران در سهام ممکن است بیش‌تر نگران فرصت‌های رشد باشند، اما ممکن است اعتباردهندگان، اطلاعات بیش‌تری در مورد توانایی شرکت در مورد بازپرداخت تعهدات را بخواهند. درک نیازهای خاص ذی‌نفعان شرکت و چگونگی جامه‌ی عمل پوشاندن به آن‌ها توسط شرکت، برای پی بردن به اهداف افشاگری مهم است.

۲- افشای اطلاعات مشابه را تحلیل کنید

ابزارهای تحلیل روشی قدرتمند برای حصول اطمینان از اثربخشی افشاگری است. تحلیل می‌تواند نشان دهد که نحوه‌ی ارتباط سرمایه‌گذاران با بخش‌های خاص صورت‌های مالی مثلاً پاورقی صورت‌های مالی و تحلیل‌های مدیریت، انتشار سود، و یا مقایسه با اطلاعات افشا شده‌ی مشابه، چگونه است. نتایجی که دور از ذهن هستند ممکن است به فرصت‌های بهبود اشاره بیش‌تری داشته باشد. اگر یک بخش از معامله بسیار پیچیده‌تر از معاملات مشابه در سایر پرونده‌ها توصیف شده باشد، می‌تواند از قاعده خارج شود. در هر صورت، تحلیل می‌تواند یک عنصر عینی مبتنی بر واقعیت را در یک بررسی مؤثر آگاهی بخش بگنجاند.

۳- تکرار را کاهش دهید

ممکن است فرصت‌های دیگری برای ساده‌سازی اسناد وجود داشته

باشد، حتی برای شرکت‌هایی که از قبل رویکرد معتدل‌تری نسبت به قوانین SEC دارند. افشای اطلاعات پر سر و صدا و تهییج‌کننده نه تنها باعث طولانی‌تر شدن ماجرا می‌شود بلکه می‌تواند سرمایه‌گذاران را از آن چه مهم است، گیج و یا منحرف کند.

برخی از تکنیک‌های ساده‌ی تقسیم اطلاعات اضافی به شکل کم استفاده می‌کنند، مانند کاهش بخشی از متن که اطلاعات را از یک جدول یا نمودار کپی می‌کند، استفاده از پاورقی‌ها تاجایی که مربوط می‌شوند و اگر مناسب باشد استفاده از پیوندها به عنوان ارجاعات در سند یا به به پرونده‌های قبلی.

۴- بروی آن چه مهم است تمرکز کنید

در چارچوب اهداف افشای اطلاعات، در نظر بگیرید چه چیزی برای سرمایه‌گذاران بیش‌ترین اهمیت را دارد، مانند سواالاتیکه مرتباً در ارتباط‌ها با سرمایه‌گذاران از سوی آن‌ها مطرح می‌شوند یا اولویت‌هایی که تحلیلگران در ارزیابی‌های خود به آن‌ها می‌رسند. افشای اطلاعات باید با آن چه ذی‌نفعان انتظار دارند بدانند مطابقت داشته باشد، بنابراین اگر محتوا در زمینه‌های اصلی مورد نیاز کافی نباشد، نیاز به گسترش وجود خواهد داشت. به همین ترتیب، اطلاعاتی که برای مخاطبان شما فاقد اهمیت هستند یا به‌روز نیستند، به هیچ وجه مورد تأکید نیستند.

۵- به جنبه‌های بصری بیش‌تر توجه نمایید

تصاویر می‌توانند به همان اندازه‌ی متن، حتی بیش‌تر، در برقراری ارتباط و اطلاع‌رسانی به سرمایه‌گذاران تأثیرگذار باشند. همان‌طور که گفته می‌شود، ارزش یک تصویر بیش از هزار کلمه است. نمودارها، جداول و سایر تصاویر می‌توانند به سرمایه‌گذاران کمک کنند تا اطلاعات مهم مالی و غیرمالی را به‌دست آورند. به همین ترتیب، متن ساختاریافته، مانند طبقه‌بندی متن با حروف یا شماره یا علامت، می‌تواند اطلاعاتی را که ممکن است برای درک مناسب نباشد، به شیوه‌ای قابل فهم ارائه دهد و در صورت ترکیب با تصاویر می‌تواند به توضیحات و تفاوت‌های بیش‌تری بپردازد.

۲۲ ژانویه ۲۰۲۱، www.accountingtoday.com

اهمیت فرهنگ ایجاد چالش در مؤسسات

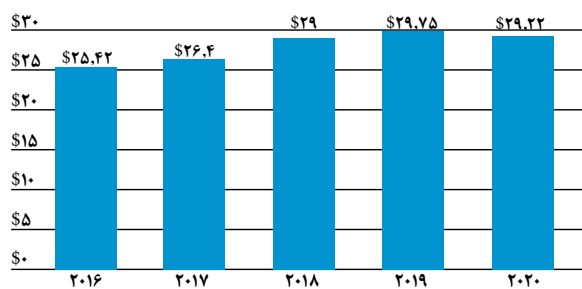
حسابرسی

استانداردهای بین‌المللی حسابرسی (ISA) حساب‌رسان را ملزم می‌کند که تردید حرفه‌ای را در کار خود به کارگیرند. یکی از مهم‌ترین یافته‌های شورای گزارشگری مالی (FRC) در بررسی کیفیت حسابرسی این است که مؤسسات حسابرسی مدیریت واحد مورد رسیدگی را به طور مؤثر در مورد قضاوت‌های قابل ملاحظه‌ای که انجام داده‌اند، به چالش نمی‌کشند. با توجه به یافته‌های کلیدی در این زمینه، FRC تحلیل جدیدی بر روی نتایج بازرسی‌های خود از کیفیت حسابرسی‌ها انجام داده است، تا موارد پرتکرار را که نیاز به توجه ویژه مؤسسات حسابرسی دارند و همچنین بهترین رویه‌ی عمل و ارتباط این نتایج با تحلیل علل اصلی را شناسایی کند. برای بیش از ۸۰ درصد از آن حسابرسی‌هایی که بیش‌تر از سطح

۱ درصد کاهش یافت. کی پی ام جی همچنین اشاره کرد که فروش خالص و ساعات ارائه‌ی خدمات در طول دوره به رشد خود ادامه می‌دهند. منطقه‌ی آمریکا بیش‌ترین کاهش درآمد داشته است و درآمد محلی آن ۳ درصد کاهش یافته است، در حالی که آسیا و اقیانوسیه با رشد ۳ درصدی درآمد، نقطه‌ی عطف بوده است. از نظر حوزه‌ی خدمات ارائه شده نیز، درآمد خدمات حسابرسی تقریباً ثابت بوده است، در حالی که خدمات مالیاتی و حقوقی و خدمات مشاوره‌ای هر دو ۱ درصد کاهش یافته است. خدمات مشاوره‌ای با ۱۱,۶۷ میلیارد دلار به عنوان بزرگ‌ترین منبع درآمد مؤسسات عضو و پس از آن خدمات حسابرسی با ۱۱,۰۷ میلیارد دلار قرار گرفته است. کی پی ام جی از حوزه‌ی خدمات مالیاتی و حقوقی در سال مالی ۲۰۲۰ مبلغ ۶,۴۸ میلیارد دلار درآمد کسب کرده است. بیل توماس، رئیس و مدیرعامل مؤسسه‌ی کی پی ام جی، در بیانیه‌ای اذعان کرد به سازمان جهانی کی پی ام جی و این‌که چگونه در این سال بسیار آشفته از یکدیگر و مشتریان حمایت کرده است، افتخار می‌کند. سلامت و ایمنی کارکنان اولویت اصلی این مؤسسه بوده است و در عین حال، این مؤسسه تمرکز اصلی خود را برای اجرای اهداف و استراتژی‌های خود حفظ کرده است.

اول و مهم‌ترین هدف کی پی ام جی، ارائه‌ی بالاترین سطح کیفیت و شفافیت در تمام زمینه‌های کاری مؤسسه است. در این راستا سرمایه‌گذاری بر روی استعدادها و قابلیت‌های دیجیتالی امکان رشد مؤسسه را تحریک می‌کند. توماس تأیید کرد که کی پی ام جی به سرمایه‌گذاری چند ساله‌ی ۵ میلیارد دلاری خود در زمینه‌های فناوری، نوآوری و کنیروی انسانی ادامه خواهد داد. وی افزود، روند استفاده‌ی فراگیر از فناوری‌های دیجیتال با شیوع ویروس همه گیر سرعت گرفته است و در این میان کی پی ام جی با درآمیختن نوآوری‌ها و استراتژی‌ها به مشتریان کمک می‌کند تا کسب و کار خود را به صورت دیجیتالی تغییر دهند و همچنین به توسعه و گسترش سیستم عامل‌های فناوری محور خود ادامه می‌دهد. علاوه بر این، مؤسسات عضو کی پی ام جی تقاضای زیادی را برای تحول خدمات نظارتی، خدمات امنیت سایبری، خدمات حقوقی و حسابرسی مطرح کردند. مؤسسه‌ی کی پی ام جی اعلام کرده است تا پایان سال ۲۰۳۰ به طور کامل به جریه‌ی حامیان اقتصاد بدون کربن خواهد پیوست.

درآمد مؤسسات عضو کی پی ام جی ۲۰۱۶-۲۰۲۰

۱۷ دسامبر ۲۰۲۰، www.accountingtoday.com

اندک نیاز به بهبود داشتند، ایجاد چالش به شکل مؤثر، یکی از ملاحظات اصلی کیفیت حسابرسی بود. مؤسسات حسابرسی برنامه‌های عملیاتی و استراتژی‌هایی را برای استقرار فرهنگ ایجاد چالش به طور مستمر در تیم‌های حسابرسی خود، طراحی کردند. شواهد به دست آمده در بررسی اخیر شورای گزارشگری مالی از حسابرسی‌های مربوط به تداوم فعالیت پس از بحران کرونا نشان داده است که مؤسسات حسابرسی می‌توانند به خوبی این کار را انجام دهند.

جدایی عملیاتی

شورای گزارشگری مالی اصولی را برای تفکیک عملیاتی بخش حسابرسی از بقیه‌ی فعالیت‌های مؤسسه تعیین کرده است تا اطمینان حاصل کند که مؤسسات حسابرسی بیش از هر چیز به ارائه‌ی حسابرسی با کیفیت بالا برای منافع عمومی متمرکز هستند. بیگ فور در تلاشند تا این تغییر را حداکثر تا ۳۰ ژوئن ۲۰۲۴ اعمال کنند. نظر به اهمیت ایجاد چالش مؤثر توسط حسابرسان است، به ویژه با توجه به افزایش تاثیر عدم اطمینان ناشی از کرونا بر کسب و کارها و اقتصاد، FRC اقدامات جدیدی را برای ترویج فرهنگ ایجاد چالش در نظر گرفته است. در ژوئن ۲۰۲۱، FRC میزبان کنفرانسی در مورد فرهنگ ایجاد چالش، با عنوان فرهنگ مؤسسه‌ی حسابرسی در ایجاد چالش، است. این کنفرانس از گروه‌های مختلفی همچون دانشگاهیان، نهادهای تنظیم کننده و کارشناسان فرهنگ سازمانی از طیف گسترده‌ای از بخش‌ها دعوت به عمل آورده تا تجارب، ایده‌ها و بهترین رویه‌های عمل را به اشتراک بگذارند. با استفاده از نتایج حاصل از این کنفرانس، شورای گزارشگری مالی یک بررسی موضوعی درباره‌ی فرهنگ ایجاد چالش در مؤسسات حسابرسی را انجام خواهد داد. دیوید رول رئیس شورای گزارشگری مالی در این باره اذعان کرد، ایجاد چالش‌های قوی، متمرکز و مستقل برای حسابرسی‌های با کیفیت بالا، به ویژه در زمان عدم اطمینان بلندمدت و چالش‌های عملیاتی، حیاتی است. بررسی اخیر شورای گزارشگری مالی در مورد حسابرسی تداوم فعالیت نشان داده است که مؤسسات حسابرسی می‌توانند به خوبی این کار را انجام دهند اما آن‌ها باید برای استقرار فرهنگ ایجاد چالش و بهبود کیفیت حسابرسی برای منافع عمومی، کارهای بیش‌تری انجام دهند. گفتنی است، بررسی‌های دقیق‌تر بر روی این موضوع پس از برگزاری کنفرانس فرهنگ ایجاد چالش ادامه خواهد داشت.

۹ دسامبر ۲۰۲۰، www.accountancydaily.co

اعلام درآمد مؤسسه‌ی کی پی ام جی در سطح بین‌المللی

مؤسسه‌ی کی پی ام جی اعلام کرد، درآمد کل مؤسسات عضو آن برای سال مالی منتهی به ۳۰ سپتامبر ۲۰۲۰ بالغ بر ۲۹,۲۲ میلیارد دلار است که به دلیل تأثیر جهانی ویروس کرونا، اندکی از ۲۹,۷۵ میلیارد دلار گزارش شده در سال مالی ۲۰۱۹، افت کرده است. پیش از همه‌گیری، مؤسسات عضو در حال دستیابی به نرخ رشد کل ۵ درصدی برای سال ۲۰۲۰ بودند، اما در پایان ماه سپتامبر، این میزان به منفی

کنترل کار دفترداران، خدمات برون سپاری جدیدی که توسط مؤسسات ارائه می شود

هنگام آغاز کار، متوجه شده است همسر صاحبکار که دفتردار شرکت بوده است، دهها هزار دلار از شرکت ربوده است. این موضوع مدت ها پنهان مانده بود زیرا هیچ نظارتی بر کاری که توسط وی ایفا می شد، صورت نمی گرفت. بیش تر مشتریان اعتماد بیش از حدی به دفتردار خود دارند. اما هنگامی که شما نمونه های واقعی را مشاهده می کنید، به روشنی مشخص است که تقلب می تواند برای هر کسی اتفاق بیفتد. البته نمی توان به طور کامل جلوی تقلب را گرفت، بنابراین شما باید در قرارداد همکاری خود به مشتری تأکید نمایید که این خدمات باعث حذف تقلب نمی شود. اما با افزودن لایه ای حفاظتی دیگری، به جلوگیری از تقلب و کسب اطمینان از دقیق و به موقع بودن منابع مالی کمک می کند. ارائه ی یک خدمت جدید می تواند دلهره آور باشد، بنابراین با مشتری شروع کنید که وی را به خوبی می شناسید. آگاه باشید که این نوع خدمات جدید هستند و اگر برخی مشتریان علاقه ای به آن ندارند، به سراغ مشتری بعدی بروید. فراهم کردن چنین خدماتی توسط مؤسسات حسابرسی هر قدر سریع تر باشد، به رمز موفقیت آن مؤسسه تبدیل خواهد شد.

۲۰۲۰ دسامبر www.accountingtoday.com، ۱۷

حسابداران در جایگاه مربی

حسابداران بیش تر وقت خود را صرف آموزش مشتریان می کنند که چرا رویکرد خاصی اتخاذ شده است و نتایج در واقع به چه معناست. شما ممکن است به عنوان یک مربی وارد سیستم نشده باشید، اما اغلب این کار را انجام می دهید. این مطلب توسط یکی از حسابداران با تجربه نگاشته شده است که شرح آن در این نوشتار ارائه شده است. وی اذعان می کند برای مدت زمان طولانی مجبور بوده است رویکرد حسابداری برای بررسی و تحلیل معاملات مالی یا این که چرا روش خاصی را برای ثبت یا گزارش یک معامله انتخاب کرده است، توضیح دهد. وی به طور ویژه به یکی از مشتریان خود اشاره می کند که در درک مفهوم درآمد در مقابل وجه نقد در بانک مشکل داشته است. برای نمونه یکی از سوالات پرتکرار این مشتری از این حسابدار مبنی بر این بوده است که چرا شما نشان می دهید که من

از سال ها قبل ارائه ی خدمات مشاوره ای و حسابداری به مشتریان یکی از موضوعات داغ حرفه ی حسابداری بوده است، اما در مورد کنترل مسئولیت حسابداران یا برون سپاری کنترل کار دفترداران، بحث های اندکی صورت گرفته است. برون سپاری کنترل کار حسابداری به یک مؤسسه ی CPA می تواند فرصت های زیادی را برای مؤسسات ایجاد کند زیرا بیش تر کسب و کارهای کوچک و متوسط فقط یک نفر را دارد که تمام وظایف حسابداری را انجام می دهد. همه ی ما می دانیم که تفکیک وظایف یکی از بهترین راه ها برای جلوگیری از تقلب است. دفترداران نیز به مالکان گزارش می دهند و تحت تاثیر فشار زمانی از سوی مالکانی قرار می گیرند که بسیاری از آن ها دانش حسابداری کمی دارند. بنابراین، خدمات برون سپاری کنترل کار حسابداری می تواند کمک مناسبی در این شرایط باشد. بیش تر مؤسسات حسابرسی اذعان می کنند ما نمی دانیم از کجا شروع کنیم. ما به آن ها توصیه می کنیم آن چه را که قرار است به مشتری ارائه دهند، به خوبی ترسیم کنند. بیش تر مؤسسات از قبل خدمات مختلفی را ارائه می دهند. خدمات برون سپاری کنترل کار حسابداری به تازگی تعریف نشده است و مدت ها است به طور فعال به مشتریان مختلف فروخته می شود. در این مطلب چند ایده برای افزایش دامنه ی این خدمات ارائه شده است:

- ارزیابی فرآیند حسابداری و ارائه ی پیشنهاد
- مغایرت گیری بانکی و کارت های اعتباری
- بررسی حقوق و دستمزد
- هدایت و راهنمایی دفتردار
- تهیه ی بودجه و

• پاسخ گو نگه داشتن دفتر داران به مهلت زمانی مقرر
این کار، حسابرسی نیست که نیاز به بررسی هم پیشگان داشته باشد. گام بعدی برگزاری جلسات با مشتری است. در جلسات با مشتری، اطمینان حاصل کنید که چرا نظارت مهم است؟ ارائه ی نمونه های واقعی بهترین راه برای انتقال ارزش این خدمات به مشتریان است. به عنوان نمونه، یکی از مؤسساتی که این خدمات را به مشتری ارائه داده است

ماه گذشته ۱۰۰,۰۰۰ دلار درآمد کسب کردم ولی فقط ۲۵,۰۰۰ دلار در حساب بانکی خود دارم؟ پاسخ این است که اگر بدانید که یک ترازنامه چگونه کار می‌کند، این موضوع کاملاً واضح به نظر می‌رسد، اما بسیاری از مشتریان، حتی مشتریان بسیار موفق، در جریان کارکرد ترازنامه نیستند. بسیاری از ما فراموش می‌کنیم که نحوه، طبقه‌بندی و ثبت یک معامله یا آن‌چه در گزارش ارائه شده است، شهودی نیست. شما به عنوان یک حسابدار سال‌ها دوره‌های تخصصی گذرانده‌اید و سال‌ها تجربه کسب کرده‌اید، تا به جایی برسید که بسیاری از این مفاهیم را درک نمایید. در بیش‌تر موارد، مشتریان شما دانش حسابداری کافی ندارند (البته مگر این‌که با یک مدیر مالی یا کارمند دیگری با سابقه‌ی مالی روبرو شوید). در چنین مواردی متوجه خواهید شد که نحوه‌ی انجام معامله در یک روز با روز دیگر متفاوت باشد و اگر گاهی اوقات شرایط به نظر شما گیج‌کننده است، فکر کنید که تا چه میزان می‌تواند برای مشتری گیج‌کننده‌تر باشد. شما به عنوان یک حسابدار وقت و تلاش زیادی را صرف می‌کنید تا در جریان چگونگی تعیین اهداف پویای سیستم حسابداری و گزارشگری قرار بگیرید، اما این محصول نهایی نیست. ارائه‌ی گزارش، صورت‌های مالی یا جدول استهلاک دارایی‌های مشهود و نامشهود، نقطه‌ی پایانی قرارداد شما با مشتری نیست. اطمینان از این‌که مشتری در واقع می‌فهمد که این ارقام نشان‌دهنده‌ی چیست، چگونه شما به این ارقام رسیده‌اید و این‌که خود گزارش برای کسب و کار آن‌ها چه مفهومی دارد، هدف واقعی است. نتیجه‌ی نهایی این است که ارائه‌ی گزارش، هر قدر هم از نظر گرافیکی تأثیرگذار باشد، به اندازه‌ی توضیح کاربردی نیست. اگر مشتری متوجه محتوای ارائه شده در نمودارها و جداول نشود یا نتواند از آن‌چه که ارائه شده است در تصمیم‌گیری‌های خود استفاده نماید، تمام تلاش‌ها فاقد ارزش خواهد بود. صفحه گسترده‌ای که فروش، و درآمد پیش‌بینی شده‌ی پروژه طی پنج سال آینده را نشان می‌دهد ممکن است چشمگیر به نظر برسد، اما تا زمانی که مشتری شما از نظر دانش مالی در سطح مناسبی قرار نداشته باشد، ممکن است بیش‌تر گیج‌کننده باشد تا مفید، و بسیار ساده است که به جای تأثیر بر مشتری و کسب و کار وی، تنها درگیر روند کار می‌شوید. هیچ رویکردی برای حل این مشکل، به طور کلی وجود ندارد. بسیاری از متغیرها برای دستکاری وجود دارند، از جمله درک خود شما نه فقط از آن‌چه اتفاق می‌افتد، بلکه دلیل وقوع آن نیز مهم هست. شما به سادگی نمی‌توانید چیزی را که کاملاً درک نمی‌کنید برای مشتری که از تخصص و سابقه‌ی کاری شما برخوردار نیست، توضیح دهید و گاهی اوقات نحوه‌ی انجام کارها به سادگی معنی‌چندانی ندارد. روشی که به نظر می‌رسد مفید باشد این است که از نتیجه‌ی کار شروع کنید و سپس توضیح دهید که چگونه به آن‌جا رسیده‌اید و مراحل مختلف به چه معناست و نه تنها گزارش را تحت تأثیر قرار می‌دهد، بلکه تأثیر آن را بر کسب‌وکار و تصمیماتی که گرفته شده نیز شفاف نمایید. این رویکرد اغلب باعث می‌شود که فهم این‌که شما چگونه به نتیجه رسیدید، آسان‌تر شود. صرف نظر از رویکردی که در پیش می‌گیرید، باید به طور ویژه مراقب باشید تا در توضیحات خود مهربان نباشید. بسیاری اوقات شما باید به سادگی بیان کنید که رسیدن به یک شکل خاص یا مجموعه‌ای از ارقام، نیازمند فرآیند پیچیده‌ای بوده است و اگر درک این فرآیند برای شما

ساده نبوده، برای مشتری نیز ساده نخواهد بود. البته سعی کنید این روش به روش استاندارد شما تبدیل نشود، و آن را بهانه نکنید. به‌خاطر داشته باشید که نقش شما فقط توضیح دادن آن‌چه که ارقام نشان می‌دهند و نحوه‌ی رسیدن شما به آن ارقام نیست، بلکه اطمینان از درک دقیق مشتری از توضیحات شما و تأثیر گزارش و نقش آن در موفقیت کسب و کار مهم است. مشتریان شما برای درک توانایی و درک روش‌ها و مقررات پیچیده، شما را درگیر کسب و کار خود می‌کنند. اگر مشتری به شما بگوید که فقط به نتیجه‌ی کار علاقه دارد و نه این‌که چگونه به آن‌جا رسیده‌اید و معنی آن چیست، تصور نکنید که آن‌ها علاقه ندارند. بین ارائه‌ی حجم بالایی از اطلاعات و آگاهی بخشی آن مرز باریکی وجود دارد. متأسفانه، هیچ راه ساده‌ای برای حل مسئله‌ی قابل فهم بودن اطلاعات وجود ندارد. اما اگر مدتی وقت بگذارید تا نکات مهم گزارشی که ارائه می‌دهید را شناسایی کنید، می‌توانید برخی از رویکردها را که ممکن است به مشتری شما در درک آن‌ها کمک کند، پیش‌بینی نمایید. در گزارش یا گزارش‌ها مواردی را که ممکن است گیج‌کننده یا برای فهمیدن دشوار باشد، برجسته کنید. یک فهرست نشان‌دار از این موارد ایجاد کنید، برخی از روش‌ها را برای توضیح آن‌ها خلاصه کنید تا برای ارائه به مشتری قابل درک و مفید باشد. این روش عمومیت ندارد و همیشه قابل اجرا نخواهد بود، اما اگر می‌توانید ناهمواری‌های بالقوه‌ی موجود در راه را مشاهده کنید، می‌توانید تمام تلاش خود را برای جلوگیری از آن‌ها انجام دهید.

۲۴ دسامبر ۲۰۲۰ www.accountingtoday.com

قانون مت‌کالف (Metcalf) برای حسابداران رسمی

این مطلب برداشتی آزاد از است از کتاب مهره‌ی حیاتی: آیا شما ضروری هستید؟ کتابی که امروزه نیز از کتاب‌های مطرحی است که در سال ۲۰۱۰ معرفی شد. گادین در این کتاب معتقد است که «مهره‌های حیاتی» ستاره‌های پنهان هر سازمانی هستند. آن‌ها در اتاق مدیریت یا در صدر رتبه‌بندی فروش حضور ندارند، در عوض، آن‌ها چرخ‌دنده‌های غیرقابل جایگزین در هر سازمانی هستند که می‌دانند چگونه کارها را انجام دهند. آن‌ها حتی وقتی هیچ قانونی برای دنبال کردن وجود ندارد، همه چیز را کشف می‌کنند و توانایی ایجاد روابط بین بخش‌های مختلف سازمان را دارند. همه تمایل دارند با آن‌ها کار کنند و به آن‌ها کمک کنند تا موفق شوند. شما به‌عنوان یک حسابدار رسمی، مهره‌ی حیاتی زندگی مالی مشتری خود محسوب می‌شوید. هیچ کس بیش‌تر از شما درباره‌ی وضعیت وی مطلع نیست. به همین دلیل است که حسابداران رسمی، مدت‌هاست به عنوان قابل اعتمادترین مشاور مشتری خود شناخته می‌شوند. هر چند این رابطه حتی از این هم فراتر می‌رود. شما در ایجاد ارتباط تخصص دارید. یعنی لزوماً شخصی نیستید که چالش یا مشکل مالی مشتری را حل می‌کنند، ولی کسی هستید که مشتری خود را به متخصص حل آن مسئله متصل می‌کند. این شما هستید که به‌جای مشتری، مطمئن می‌شوید تمامی کارها به درستی انجام شود.

اجازه ندهید کسی کار شما را به عنوان رابط زیر سوال ببرد. زیرا این کار بسیار مهم و تأثیرگذار است.

قانون مت کالف

گادین اغلب به قانون مت کالف اشاره می کند (این قانون در رابطه با ارزش شبکه است و بر طبق آن ارزش یک شبکه با مجذور کاربران⁽ⁿ²⁾ افزایش می یابد). طبق این قانون، با هر گره جدیدی که به شبکه می پیوندد، ارزش شبکه به طور تصاعدی رشد می کند. یک گره می تواند یک کامپیوتر باشد، یا یک شخص.

به عنوان یک حسابدار رسمی، شما در مورد طیف گسترده ای از موضوعات مالی معلومات دارید. ممکن است در تمام زمینه ها متخصص نباشید، اما می توانید برای مشتری خود پشتیبان خوبی باشید و با متخصص مورد نظر در شبکه ای خود، همچون مشاور مالی، متخصص تفکیک هزینه ها، وکیل معاملات ادغام و تحصیل، و سایر متخصصان مورد نظر که برای حل مسائل چالش برانگیز مشتری خود تعیین کرده اید، هوشمندانه کار کنید. مشتری شما وقت و تخصص لازم برای مدیریت همه ی این متخصصان (به عبارتی دیگر، گره ها) در شبکه ی شما را ندارند. چه کسی بیش از شما صلاحیت مدیریت آن ها را دارد؟

باید توجه داشته باشید، اهمیت این کار را به هیچ وجه زیر سوال نبرید. این روزها همه می توانند کار مالیاتی مشتری را انجام بدهند. اما وقتی مشتری در مورد مسائل پیچیده، چالش ها و گرفتاری ها، با شما مشورت می کند، بدین معناست که به شما اعتماد کرده است و به دنبال دریافت مشاوره ی تخصصی شما است. البته همان طور که قبلاً هم اشاره شد، آن ها انتظار ندارند که شما تمام مسائل مالی شان را مستقیماً حل کنید. اما آن ها اعتماد دارند که شما شخصی را می شناسید که بتواند به جای شما و به خوبی شما این مسائل را حل کند.

اگر به این موضوع می اندیشید که نظارت بر همه ی این افراد وظیفه ی من نیست، ولی حقیقت ماجرا این است که دقیقاً وظیفه ی شما به عنوان رابط متخصصان و قابل اعتمادترین مشاور برای مشتری محسوب می شود. همان طور که افراد و مؤسسات دیگری هستند که می توانند کار مالیاتی مشتری شما را انجام دهند، افراد با ارتباط های زیادی نیز حضور دارند که ترجیح می دهند مشتری شما را به مشاوران شبکه ی خود ارجاع دهند. مشکل این است که این ارجاع دهندگان به خوبی شما از وضعیت مالی مشتریان تان مطلع نیستند.

شبکه ی خود را ایجاد نمایید، نه اظهارنامه مالیاتی

به عنوان یک حسابدار رسمی، باید بیش تر وقت خود را صرف تأیید متخصصان مستعد کنید و آن ها را به شبکه ی خود اضافه کنید. شما باید یک مشاور بیمه ی عالی در شبکه ی خود داشته باشید، یک مشاور سرمایه گذاری عالی، یک وکیل برنامه ریزی املاک و یک متخصص امور بانکی عالی. شما برای هر تخصص به سه یا چهار نفر نیاز ندارید. بلکه فقط نیاز دارید که برای هر موضوعی، به شخصی باصلاحیت که به او اعتماد دارید، مراجعه کنید.

همانند یک شبکه ی اجتماعی یا شبکه ی رایانه ای، هرچه ارتباطات شما قوی تر و گسترده تر باشد، اهمیت شما به عنوان یک حسابدار رسمی

بیش تر نمود پیدا می کند. همان طور که برای مشتریان تان به شخصی بیش از یک متخصص تبدیل می شوید، در حل معماهای مالی آن ها بهتر و بهتر می شوید. کاری که ماشین ها نمی توانند آن را انجام دهند، ولی شما می توانید.

این جا جایی است که اوضاع برای یک حسابدار رسمی بهتر هم می شود. وقتی افراد بیش تر و بیش تری را به رابط های خود ارجاع می دهید، آن ها نیز شروع به ارجاع بیش تر و بیش تر افراد به شما می کنند. هر متخصص نیز به حسابداران رسمی عالی نیاز دارد که بتواند مشتری خود را با اطمینان به آن ها ارجاع دهد و این گونه شبکه ی شما به یک شبکه ی قدرتمند تبدیل خواهد شد.

این آینده ی حرفه ی ماست. نه این که صرفاً تنظیم کننده ی بهتر اظهارنامه ی مالیاتی شوید. اگر مایل نیستید که یک رابط شوید و ترجیح می دهید فقط در مسیر خودتان بمانید، اشکالی ندارد. در عوض، در یک تخصص بسیار حساس (به عنوان مثال، ارزیابی کسب و کار یا تفکیک هزینه) به متخصص برتر تبدیل شوید، بنابراین می توانید یکی از رابط هایی باشید که یک ارجاع دهنده ی دیگر برای حل مشکلات مشتری خود به شما اعتماد می کند. به این ترتیب، اگر مشتری درخواست یک تخصص خاص (مثلاً تفکیک هزینه) را می کند و شما در شبکه ی خود چنین متخصصی را ندارید، شروع به ایجاد روابط با متخصصان تفکیک هزینه کرده و بهترین مورد را به شبکه ی خود اضافه کنید.

همان طور که سث گادین می گوید، اگر افرادی وجود داشته باشند که بیش از حد معمول برای شما تلاش می کنند و شما نیز فراتر از حد معمول خود برای آن ها تلاش می کنید، شبکه ی شما یک شبکه ی حقیقی خواهد بود. حال چرا شما یکی از این افراد برای مشتری خود نباشید؟

۲۹ دسامبر ۲۰۲۰، www.accountingtoday.com

آیا مدل های حاکمیتی و عملیاتی مؤسسه ی شما اثربخش هستند؟

مؤسسات حسابدار رسمی کوچک و متوسط که در تلاش هستند استقلال خود را حفظ کنند باید از گلوگاه های بالقوه ای که می تواند رشد آن ها را متوقف کند و در نهایت استقلال آن ها را تهدید کند، دوری کنند. صرف نظر از اندازه ی مؤسسه، کاملاً ضروری است که از مدل های حاکمیتی و عملیاتی غیراثربخشی که مانع دستیابی به رشد با سرعت قابل قبول ۶ تا ۸ درصد در سال می شوند و استقلال را به خطر می اندازد، اجتناب شود. اگر در این گلوگاه ها بیفتید، مؤسسه ی شما از حرکت می ایستد و در نهایت بقای آن پایان می یابد یا باید با یک مؤسسه ی بزرگ تر ادغام شوید. امروزه، مؤسسات بزرگ تر و مؤسساتی که آرزو دارند بزرگ تر باشند به ترکیبی از یک گروه از شرکا برای راهبری (معمولاً به عنوان هیأت اجرایی، هیأت شرکا یا کمیته ی اجرایی نامیده می شوند) و گروه دوم از شرکا (تیم عملیاتی مدیران ارشد) برای هدایت استراتژی ها و نظارت بر عملیات روزمره، نیاز دارند. برای تأثیرگذاری بیش تر، این دو گروه باید مکمل یکدیگر باشند. در بسیاری از مؤسسات معتبر و دارای

به اشتراک گذاری بهترین رویه‌ها می‌شود. در بین جلسات حضوری، تیم عملیاتی نیز معمولاً کنفرانس ویدیویی برگزار می‌کند (معمولاً در شرایطی که نیاز به همکاری سریع وجود دارد برگزار می‌شود). مسئولیت‌های تیم عملیاتی معمولاً شامل بررسی ابزارهای کلیدی مدیریت است که مؤسسه را قادر می‌سازد به موفقیت دست یابد. تلاش برای رشد و حفظ استقلال مستلزم این است که از بسیاری از گلوگاه‌های احتمالی در مدیریت عملیات جلوگیری بشود. مدیریت مؤثر رمز موفقیت است، اما متأسفانه بسیاری از مؤسسات کوچک و متوسط بهترین رویه‌ها را برای حاکمیت شرکتی و عملیات مؤثر دنبال نمی‌کنند.

www.accountingtoday.com، ۳۰ دسامبر ۲۰۲۰

دستاوردهای هیأت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حسابداران

هیأت استاندارد بین‌المللی اخلاق حسابداران گزارشی از دستاوردهای خود در چهار سال گذشته را در زمینه تدوین استانداردهای اخلاقی در سراسر جهان منتشر کرد. این گزارش که به تازگی منتشر شده است، شامل اطلاعات

به‌روزرسانی شده درباره‌ی پروژه‌ها و نوآوری‌های IESBA و تلاش این هیأت برای ارتقای آگاهی ذی‌نفعان، در زمینه تصویب و اجرای ضوابط بین‌المللی اخلاق برای حسابداران حرفه‌ای و استانداردهای بین‌المللی استقلال است. این گزارش همچنین برخی از فعالیت‌های توسعه یافته‌ی هیأت استاندارد بین‌المللی اخلاق حسابداران برای کسب اطلاعات بیش‌تر از ذی‌نفعان در مورد مسائل پیرامون اخلاق جهانی و اعتماد عمومی به حرفه‌ی حسابداری را خلاصه می‌کند. ستاوروس توماداکیس، رئیس هیأت استاندارد بین‌المللی اخلاق حسابداران در بیانیه‌ای اذعان کرد، اخلاق مبنایی است که اعتماد عمومی به حرفه‌ی حسابداری بر اساس آن ایجاد می‌شود. هیأت استاندارد بین‌المللی اخلاق حسابداران در دوره‌ی تحت پوشش گزارش با وظیفه شناسی فراوان بر تقویت و ارتقای ضوابط اخلاقی متمرکز بوده است. ضوابط اصلاح شده و تجدید ساختار شده که از ژوئن ۲۰۱۹ به اجرا درآمده است، این پیشرفت‌های مهم را منعکس می‌کند. برنامه‌ی کاری این هیأت بر اساس پایه‌ای محکم بنا شده و شامل پروژه‌هایی برای تقویت بیش‌تر استانداردهای بین‌المللی استقلال است. گفتنی است، رئیس هیأت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حسابداران و رئیس هیأت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اطمینان بخشی، توافق‌نامه‌ی همکاری را برای ایجاد کار گروهی در زمینه تدوین استانداردهای اخلاقی حسابداری با هدف حفاظت از منافع عموم امضا کردند.

www.accountingtoday.com، ۳۱ دسامبر ۲۰۲۰

شهرت، این دو گروه از شرکا از طیف متنوعی از افراد تشکیل می‌شوند تا مؤسسه در شرایط متعددی قرار گیرد. متأسفانه اغلب اوقات، در بسیاری از مؤسسات کوچک و متوسط، این دو گروه و مسئولیت‌های آن‌ها فقط با یک کمیته‌ی حاکمیتی و عملیاتی منصوب شده توسط مدیر عامل یا شریک مدیر پوشش داده می‌شود. چنین رویکردی یک راه سالم برای اداره‌ی مؤسسه نیست. چنین محیط ناسالمی که غالباً دچار جهت‌گیری است، رشد درآمد مؤسسه را با مشکل روبرو می‌کند و پرورش رهبران آینده (که برای بقای کسب‌وکار تجاری ضروری است) را دشوار می‌کند. بنابراین باید به دنبال الگویی برای حاکمیت و عملیات مؤثر باشیم.

هیأت اجرایی

حاکمیت مؤثر در مؤسسات با هر اندازه‌ای، با ایجاد یک هیأت اجرایی متشکل از شرکای ارشد و شرکای بالاتر و شاید در کل پنج تا نه نفر، بسته به اندازه و پیچیدگی مؤسسه‌ی شما، قابل دستیابی است. به طور کلی، مدیر عامل یا شریک مدیر یک عضو منصوب است و سایر اعضا توسط شرکا برای دوره‌های سه ساله‌ی چرخشی با محدودیت دو سال انتخاب می‌شوند. هیأت اجرایی معمولاً یک روز در ماه تشکیل جلسه می‌دهد. در این میان، بین جلسات حضوری، هیأت اجرایی کنفرانس‌های ویدیویی برگزار می‌کند تا در مورد موضوعاتی که نمی‌توانند تا جلسه‌ی برنامه‌ریزی شده‌ی بعدی منتظر باشند، صحبت کنند. مسئولیت‌های هیأت اجرایی معمولاً شامل موارد زیر است:

- تصویب برنامه‌ی استراتژیک مؤسسه و پاسخگو نگه داشتن مدیرعامل و سایر رهبران مؤسسه در قبال اجرای برنامه
- تصویب ادغام‌ها، تحصیل‌ها یا تغییر نام مؤسسه
- نظارت بر حل و فصل موفق مسائل مربوط به امور شرکا مانند جبران خدمات و مزایا، جایگزینی و تأیید داخلی فرد جدید

تیم عملیاتی مدیران ارشد

بسته به اندازه‌ی مؤسسه‌ی شما، انجام کارهای روزمره به شکل مؤثر و به بهترین وجه از طریق یک تیم رهبری عملیاتی ارشد شامل مدیر عامل، شرکای مدیر منطقه‌ای، شرکای مدیر در دفاتر، مدیران حسابرسی، مالیاتی و مشاوره و یک مدیر بازار، بهتر انجام می‌شود. البته برخی از این سمت‌ها ممکن است به دلایلی همچون تعداد خطوط خدمات و یا تعداد دفاتر، مناسب مؤسسه‌ی شما نباشند. با این وجود، صرف نظر از اندازه، علاوه بر مدیر عامل، هر مؤسسه حداقل باید یک شریک مدیر در دفتر، سه مدیر عملیاتی (در امور حسابرسی، مالیات و خدمات مشاوره‌ای) و یک مدیر بازار داشته باشد (امروزه بسیاری از مؤسسات این سمت‌ها را ندارند). در حالی که همه‌ی سمت‌ها مهم هستند، تأکید بر اهمیت وجود یک رهبر بازار ضروری است، که معمولاً مسئول هدایت در صنعت و استراتژی‌ها، هم در سطح تیم رهبری عملیاتی و هم در سطوح فردی است. وجود چنین شریکی با مهارت‌های استراتژیکی که برای مؤسسه به ارمغان می‌آورد، بسیار حیاتی است و اگر در حال حاضر چنین شریکی در مؤسسه‌ی خود ندارید، حتماً چنین فردی را در نظر بگیرید. تیم عملیاتی مدیران ارشد نیز معمولاً یک روز در ماه مانند هیأت اجرایی تشکیل جلسه می‌دهد. این جلسات رقابت تنگاتنگی میان همکاران ایجاد می‌کند و باعث

آغاز به کار هیأت تأیید استانداردهای حسابداری انگلستان

بر اساس مقررات وضع شده در سال ۲۰۱۹، مسئولیت تأیید و تصویب استانداردهای بین‌المللی حسابداری که پیش از این بر عهده‌ی کمیسیون صنعت، تجارت و انرژی پارلمان قرار داشت پس پایان مهلت مقرر یعنی ۳۱ دسامبر ۲۰۲۰ به هیأت تأیید استانداردهای حسابداری انگلستان منتقل می‌شود. نقش این هیأت شامل تأیید و تصویب استانداردهای بین‌المللی جدید یا استانداردهای تجدیدنظر شده‌ی حسابداری است که از اول ژانویه‌ی ۲۰۲۱ توسط هیأت استانداردهای بین‌المللی حسابداری برای استفاده توسط شرکت‌های انگلستان صادر شده است. البته این هیأت در خصوص مسائل فنی به کمیسیون صنعت، تجارت و انرژی پارلمان و درباره‌ی نحوه‌ی فعالیت و فرآیندهای خود به شورای گزارشگری مالی انگلستان گزارش خواهد داد. وب سایت هیأت تأیید استانداردهای حسابداری انگلستان اکنون راه‌اندازی شده است و تمام اطلاعات مربوط به تحولات کلیدی در زمینه‌ی کاری این هیأت، از جمله پذیرش استانداردهای بین‌المللی حسابداری، ارائه‌ی گزارش از وضعیت مراحل مختلف پذیرش و تصویب استانداردها، دستور و صورت جلسات هیأت و برنامه‌های کاری آن در این وب سایت ارائه می‌شود. شریک سابق پرایس واترهایوس کوپرز که به عنوان اولین عضو این هیأت منصوب شده است اذعان کرد، هیأت تأیید استانداردهای حسابداری انگلستان برای انجام مسئولیت‌های خود در راستای تأثیرگذاری بر تدوین استانداردهای بین‌المللی حسابداری و متعاقباً تصویب آن‌ها برای اجرا در انگلستان، با رعایت اصول خاصی هدایت می‌شود. این اصول شامل پاسخگویی، استقلال، شفافیت و رهبری فکری است. وی افزود، راه‌اندازی وب سایت این هیأت جای خرسندی دارد، زیرا اولاً یک سکوی مهم برای هیأت‌مدیره خواهد بود که فعالیت‌های خود را به طور شفاف نشان دهد و همچنین ذی‌نفعان را در جریان همه‌ی اخبار و رویدادها قرار دهد. این وب سایت از طیف وسیعی از دستگاه‌ها از جمله تلفن همراه پشتیبانی می‌کند و به مشترکان امکان می‌دهد ایمیل‌های مربوط به فعالیت‌های هیأت تأیید استانداردهای حسابداری انگلستان را دریافت نمایند. گفتنی است، علاقه‌مندان می‌توانند از طریق ایمیل درخواست، عضو خبرنامه‌ی این هیأت شوند.

از طریق ایمیل درخواست، عضو خبرنامه‌ی این هیأت شوند.
www.accountancydaily.co ۷ ژانویه ۲۰۲۱

چالش حقوقی ۲۰۰ میلیون پوندی در انتظار گرننت تورنتون

مؤسسه‌ی حسابرسی و خدمات مشاوره‌ای گرننت تورنتون در پی حسابرسی کافه قنادی زنجیره‌ای پاتیسیری والری با چالش حقوقی ۲۰۰ میلیون پوندی روبرو شده است. گرننت تورنتون اعلام کرده است به طور جدی ادعای قصور مطرح شده بر علیه این مؤسسه را پیگیری و از خود دفاع خواهد کرد. پرونده‌ی پاتیسیری والری شامل تقلب‌های مستمر، تبانی و فریب گسترده‌ی حساب‌رسان است، در حالی که ادعای حقوقی مطرح شده از خطاهای هیأت‌مدیره و مدیریت چشم پوشی کرده است. موضوع

نیازمند انجام بازرسی و تحقیقات بیش‌تری از سوی شورای گزارشگری مالی است، به همین دلیل توضیحات بیش‌تر ارائه نشده است. گرننت تورنتون از سال ۲۰۱۴ به عنوان حساب‌رس پاتیسیری والری منصوب شد. این شرکت زنجیره‌ای در اوایل سال ۲۰۱۹ در پی کشف تقلب حسابداری ۴۰ میلیون پوندی شامل فاکتورهای نادرست و جعلی، سقوط کرد. در تحقیقات بعدی که توسط کی پی ام جی انجام شد شواهدی از تقلب‌های گسترده و دستکاری عمدی حساب‌ها، از جمله دستکاری‌های بسیار قابل ملاحظه در ترازنامه و حساب‌های سود و زیانی را پیدا کرده است. پس از آن که انتصاب مؤسسه‌ی حسابرسی کی پی ام جی برای حسابرسی پاتیسیری والری به دلیل وضع مقررات جدید در بازار حسابرسی انگلستان با هدف کاهش تضاد منافع با چالش مواجه شد، مؤسسه‌ی اف آر پی در ژوئیه‌ی ۲۰۱۹ به عنوان حساب‌رس این شرکت زنجیره‌ای به جای گرننت تورنتون انتخاب شد. حسابرسی‌های انجام شده توسط گرننت تورنتون برای سال‌های مالی منتهی به ۳۰ سپتامبر ۲۰۱۵، ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ در حال حاضر تحت بررسی شورای گزارشگری مالی قرار دارد. البته این پرونده تنها چالش نظارتی نیست که این مؤسسه‌ی حسابرسی متوسط با آن روبرو است. گرننت تورنتون سال گذشته درخواست تجدیدنظر خود را در مورد ادعای خسارت ثبت شده توسط یکی از مشتریان سابق خود به شورای گزارشگری مالی ارسال کرده است. این مؤسسه به دلیل سهل‌انگاری در رسیدگی به حساب‌های سود و زیانی این مشتری برای سال‌های مالی منتهی به ۳۱ مارس ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰، ۲۸ میلیون پوند، خسارت پرداخت کرده است.

www.accountancydaily.co ۸ ژانویه ۲۰۲۱

گسترش تقلب‌های مالی به دلیل شناسایی نادرست درآمدها

بر اساس تحلیل‌های جدید، کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا اقدامات اجرایی گسترده‌ای را علیه انواع مختلف برنامه‌های تقلب مالی آغاز کرده است. این در حالی است که شناسایی نادرست درآمدها به عنوان متداول‌ترین نوع تقلب مالی شناخته شده است. در گزارشی که اخیراً با همکاری کمیته‌ی مشترک ضد تقلب مرکز کیفیت حسابرسی، انجمن حساب‌رسان داخلی، انجمن بین‌المللی مدیران مالی و انجمن ملی مدیران شرکت‌ها منتشر شد، بیش از ۵۰۰ اجرای احکام که در سال‌های اخیر توسط کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا ثبت شده است، مورد تحلیل قرار گرفته و نتایج نشان می‌دهد رایج‌ترین انواع تقلب‌های مالی به ترتیب، شناسایی نادرست درآمدها (۴۳ درصد) و به دنبال آن دستکاری حساب ذخایر (۲۴ درصد)، سواستفاده از موجودی‌ها (۱۱ درصد) و مسائل مربوط به کاهش ارزش استقراض‌ها (۱۱ درصد) است. این مطالعه بر اساس تعداد ۵۳۱ اجرای احکام حسابداری و حسابرسی است که بین سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۹ ثبت شده است و ۱۴۰ مورد تقلب در صورت‌های مالی که در ۲۰۴ مورد اجرای احکام یافته شده است. برخی از صنایع بیش‌تر مشمول احکام اجرایی کمیسیون بورس و اوراق بهادار شدند. شرکت‌های خدمات

در حال انجام است، مطابق رویه‌ی موقت، اعضای انجمن باید مطابق با ضوابط زیر اقدام نمایند:

- اجرا و مطابقت با اصلاحات کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا
 - مطابقت با ضوابط جاری
- گفتنی است، اجرای رویه‌ی موقت تا زمانی که کمیته‌ی اجرایی اخلاق حرفه‌ای انجمن حسابداران رسمی آمریکا، اجرای آن را لغو نکند، ادامه خواهد داشت.

www.journalofaccountancy.com، ۱۲ ژانویه ۲۰۲۱

استراتژی خوب، استراتژی بد یا اصلاً استراتژی ندارید؟

جک ولش، رئیس اسطوره‌ای جنرال الکتریک معتقد بود، اولین قدم برای ایجاد یک استراتژی واقعی، پی بردن به موضوع شگفت‌آوری است که به شما یک مزیت رقابتی پایدار می‌دهد. برطبق این منطق، ولش اعتقاد داشت اگر مزیت رقابتی پایدار ندارید، پس سعی نکنید رقابت کنید.

ممکن است با خود فکر کنید مؤسسه‌ی ما خوب عمل می‌کند، اما من نمی‌دانم که آیا واقعاً از یک مزیت رقابتی پایدار برخوردار هستیم یا خیر. در واقع، شما یک مزیت رقابتی دارید و آن رابطه‌ی شما با مشتریان تان است. از سوی دیگر اگر با خود فکر می‌کنید خدایا! حالا مجبورم علاوه بر گذراندن فصل شلوغ کاری یک استراتژی هم تدوین کنم، در واقع در نقطه‌ی خوبی قرار دارید. این شما را از بیش‌تر مؤسسات دیگر، جلو می‌اندازد.

وی اذعان می‌کند، بسیاری از افراد با انگیزه، اهداف را با استراتژی اشتباه می‌گیرند. اما تفاوت بزرگی وجود دارد. کتاب خارق‌العاده‌ای از ریچارد روملت به نام استراتژی خوب، استراتژی بد وجود دارد. روملت معتقد است که سه عنصر اصلی در هسته‌ی هر استراتژی خوب وجود دارد:

۱. تشخیص؛
۲. سیاست راهنما
۳. اقدامات منسجم.

روملت این سه عنصر را هسته‌ی یک استراتژی می‌نامد. در این مطلب به بررسی آن‌ها می‌پردازیم.

مرحله‌ی ۱: تشخیص. مانند بسیاری از افراد، برای بسیاری از CPAها دشوار است که تمام پیچیدگی‌های کار خود را ساده کنند. این پیچیدگی‌ها می‌تواند درک چگونگی به کار گرفتن افراد بزرگ در مؤسسه، بهبود سیستم‌ها و فرایندها یا بهتر شدن در بازاریابی باشد. بنابراین، شما نمی‌توانید مشکلات دشوار را حل کنید، مگر این‌که آن‌ها را به درستی تشخیص دهید.

چارلز کترینگ رئیس برجسته‌ی سابق تحقیقات جنرال موتورز معتقد بود، مشکلی که به خوبی بیان شد تا نیمه حل شده است. استفاده از "فیلتر تاثیر"، که بعداً در این مقاله به آن پرداخته می‌شود، می‌تواند ابزاری ساده و عالی برای کمک به شما در پرسیدن سوالات صحیح باشد. مرحله‌ی ۲: سیاست راهنما. بعد از تشخیص مشکل، گام بعدی این است که بدانید چگونه می‌خواهید با آن کنار بیایید. رویکرد کلی شما

فناوری (۱۷ درصد) متداول‌ترین صنعت هستند و پس از آن امور مالی (۱۳ درصد)، انرژی (۱۱ درصد) و تولید (۹ درصد) قرار دارند. جولی بل لیندسی رئیس مرکز کیفیت حسابرسی در این باره اذعان کرد، ریسک تقلب در صورت‌های مالی در شرکت‌های دارای منافع عام واقعی است و این ریسک با شیوع وپروس همه گیر کووید ۱۹ افزایش یافته است. جلوگیری و کشف تقلب به هوشیاری شدید کلیه‌ی شرکت‌کنندگان در سیستم گزارشگری مالی احتیاج دارد، نهادهای تنظیم‌کننده، حساب‌رسان داخلی و مستقل، کمیته‌های حسابرسی و به ویژه مدیریت شرکت‌های سهامی عام. مطالعه‌ی اخیر نشان داد که اعضای تیم مدیریتی بیش‌تر از سایر افراد در اجرای احکام متهم می‌شوند، مدیران مالی (۵۴ درصد) و به دنبال آن‌ها مدیران عامل (۳۱ درصد). کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا اعلام کرد اقدامات اجرایی علیه شرکت‌ها در هر اندازه‌ای انجام می‌شود. ۳۹ درصد علیه شرکت‌هایی با سرمایه‌ی کم‌تر از ۲۵۰ میلیون دلار، ۲۲ درصد علیه شرکت‌های کوچک و ۱۱ درصد علیه شرکت‌های بزرگ و متوسط انجام شده است. در این مطالعه همچنین شرایطی که می‌تواند در تقلب مؤثر باشد بررسی شده است. در گزارش‌های احکام اجرایی، SEC چندین عامل مؤثر را ذکر کرده است، از جمله جو اخلاقی بالای سازمان توسط مدیران ارشد، فضای تحت فشار و کمبود پرسنل باتجربه. شرکت‌ها می‌توانند با استفاده از تردید حرفه‌ای، به صفر رساندن حوزه‌های دارای ریسک بالا در شرکت‌ها و ریسک‌های خاص شرکت، و انجام ارزیابی‌های کمی و کیفی منظم، با تقلب مقابله کنند. ریچارد چمبرز رئیس پیشین انجمن حسابرسان داخلی نیز اذعان کرد، اعضای زنجیره‌ی تأمین گزارشگری مالی می‌توانند از گزارش‌های احکام اجرایی کمیسیون متوجه شوند که چگونه کنترل‌ها دور زده شده‌اند. از ارزیابی مستمر و بهبود قدرت و کارایی کنترل‌های داخلی گرفته تا کسب اطمینان از قرار گرفتن جو اخلاقی و استانداردهای شرکت در سطح بالا، همه‌ی بازیگران می‌توانند برای جلوگیری از تقلب در صورت‌های مالی با یکدیگر همکاری کنند.

www.accountingtoday.com، ۱۲ ژانویه ۲۰۲۱

به‌روزرسانی ضوابط اخلاق حرفه‌ای انجمن حسابداران رسمی آمریکا، در پاسخ به قوانین جدید استقلال کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا

کمیته‌ی اجرایی اخلاق حرفه‌ای انجمن حسابداران رسمی آمریکا، اعلام کرد در نظر دارد با هدف حصول اطمینان از این‌که آیین نامه رفتار حرفه‌ای AICPA (ضوابط) در نتیجه‌ی اصلاحات اخیر قوانین SEC الزامات استقلال حسابرسان را ارزیابی می‌کند یا خیر، این ضوابط را به‌روزرسانی می‌نماید. به این ترتیب این کمیته، رویه‌ی موقتی را برای مطابقت با این اصلاحات منتشر نمود. اصلاحات SEC از ۹ ژوئن ۲۰۲۱ لازم‌الاجرا خواهد بود و اجرای زودهنگام آن نیز مجاز است. این اصلاحات در اکتبر ۲۰۲۰ برای جلوگیری از نقض قوانین استقلال حسابرسان در شرایطی که لزوماً قضاوت یا بی‌طرفی حسابرسان را مختل نمی‌کند، تصویب شد. در حالی که ارزیابی‌های کمیته‌ی اجرایی اخلاق حرفه‌ای انجمن حسابداران رسمی

چیست؟ برنامه‌ی شما چیست؟ ژانویه زمانی است که اکثر مردم، با امید بسیار، در مورد تمام چیزهایی که می‌خواهند در سال آینده انجام دهند صحبت می‌کنند. متأسفانه، فقط صحبت کردن در مورد آن چه شما می‌خواهید انجام دهید کافی نیست. در عوض، باید در مورد نحوه‌ی استفاده از منابع مؤسسه‌ی خود بسیار دقت داشته باشید.

درست است که شما منابع زیادی همچون وقت، پول و افراد را پیرامون خود دارید. اما یک استراتژی منسجم واقعاً شما را مجبور می‌کند منابع را به سمت مناطقی با بازدهی بالاتر و دور از مناطق با بازده پایین‌تر متمرکز نمایید. نمی‌توانید همه‌ی منابع خود را به هر نوآوری‌هایی که در صدر فهرست خود دارید اختصاص دهید. اگر این کار را انجام دهید خواهید دید که خیلی شکننده خواهید بود و در هیچ موضوعی پیشرفت نمی‌کنید. مرحله‌ی ۳: اقدامات منسجم. به گفته روملت، این مرحله شامل اقدامات روشنی است که باید برای اجرای سیاست راهنمای شما هماهنگ شود (به مرحله‌ی ۲ بالا مراجعه کنید). به عبارت دیگر، مشخص کنید چه کارهایی، توسط چه کسی و چه زمانی باید انجام شود تا استراتژی خود را پیاده‌سازی کنید.

پیتر تیل، سرمایه‌دار مشهور معتقد است که با داشتن یک استراتژی صحیح، فقط در مدت شش ماه می‌توانید به اهداف ۱۰ ساله‌ی خود برسید. برای انجام این کار لازم نیست یک شرکت با تکنولوژی بالا یا یک شرکت داروسازی باشید که واکسن COVID ۱۹ را تولید می‌کند. شما فقط باید زمینه‌های کاری خود را که باید سریع‌تر در آن عمل کنید را تعیین کنید و سپس منابع لازم را برای پشتیبانی از آن مناطق اختصاص دهید.

جک ولش بیان می‌کند، وقتی کسب‌وکار خود را آغاز کردم، پر از انرژی بی حد و اندازه بودم. گمان می‌کردم واقعاً از انرژی کافی برای واکنش به هر فرصتی که پیش روی من قرار داشت برخوردارم. به مرور فهمیدم که استراتژی منسجمی ندارم. همان‌طور که روملت می‌گوید من هسته‌ای نداشتم. من آرزوهایی از قبیل رشد ۱۰ درصدی در هر سال، سه استخدام جدید عالی در سال یا ارائه‌ی بهترین خدمات به مشتری را داشتم. جاه‌طلبی‌های عالی، اما من با دقت به این موضوع فکر نمی‌کردم که چه میزان منابع اضافی برای رسیدن به آن اهداف، لازم دارم. من به این فکر نمی‌کردم که در کجا باید منابع مناطق دیگر را فدا کنم.

منابع و تکنیک‌هایی برای کمک به شما در اولویت بندی

یکی از بهترین روش‌ها برای ایجاد پرسش‌های خوب، استفاده از فیلتر تأثیر ساده است. فیلتر تأثیر، فرم ساده‌ی یک صفحه‌ای است که توسط Dan Sullivan, a.k.a. The Strategic Coach تهیه شده است. فیلتر شما را مجبور می‌کند تفکر خود را درباره‌ی یک ایده یا ابتکار متبلور کنید و به شما کمک می‌کند تا به سرعت به یک تصمیم ملموس برسید. اگر هیچ چیز دیگری هم عاید شما نشود، فیلتر تأثیر از هدر رفتن و اتلاف وقت و منابع گران‌بها جلوگیری می‌کند.

برای اولویت بندی اهداف و منابع و همچنین برای سنجش میزان پیشرفت در دستیابی به اهداف، پنج موضوع اصلی را که می‌توانید طی ۹۰ روز آینده در مؤسسه‌ی خود انجام دهید بنویسید:

۱. داشتن فرآیند پردازش بهتر اطلاعات مشتری

۲. ایجاد یک پورتال مشتری بهتر

۳. اجرای مدیریت روابط با مشتری (CRM) بهتر

۴. کاهش استرس در فصل شلوغ کاری

۵. بهبود برنامه‌ی آموزش مستمر کارکنان خود.

حالا یکی از موارد بالا را انتخاب کنید، فقط یکی و چهار مورد دیگر را خط بزنید. صددرصد متعهد به انجام گزینه‌ای باشید که انتخاب کرده‌اید. اطمینان حاصل کنید که تمام افراد مؤسسه‌ی شما نیز از این تصمیم پشتیبانی می‌کنند.

اغلب سخت‌ترین قسمت ایجاد عادت به گزینه‌ی تازه آغاز شده است. قبل از هر چیزی باید به یک حسابدار رسمی شکست‌ناپذیر تبدیل شوید، یک مشاور قابل اعتماد که به خوبی با شرایط سازگار می‌شود و همیشه در حال تغییر است.

www.accountingtoday.com، ۱۲ ژانویه ۲۰۲۱

پرایس واترهاوس کوپرز از بهبود کیفیت حسابرسی‌های خود گزارش می‌دهد

پرایس واترهاوس کوپرز گزارش کیفیت حسابرسی سالانه‌ی خود را منتشر کرد. این مؤسسه در گزارش اخیر خود به بهبود نتایج بازرسی‌های انجام شده توسط هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام اشاره کرده است. طی بازرسی PCAOB که اخیراً به اتمام رسیده است، PWC پیش‌بینی می‌کند که فقط یکی از ۵۲ کسب و کاری که مورد بازرسی قرار گرفته، در قسمت A.۱ گزارش هیأت نظارت، بخشی که نقایص حسابرسی برجسته در آن ذکر می‌شود، وارد شود. این گزارش همچنین به رویکرد توصیه شده‌ی پرایس واترهاوس کوپرز برای تیم‌های حسابرسی خود در مورد چگونگی کنار آمدن با ویروس همه گیر کرونا می‌پردازد. به عنوان نمونه، راهنمای انجام مشاهده‌ی موجودی‌ها از راه دور، ارزیابی تداوم فعالیت و زبان کاهش ارزش مشتریان، مدیر بخش خدمات اطمینان بخشی پرایس واترهاوس کوپرز ایالات متحده‌ی آمریکا در مصاحبه‌ی اخیر خود با پایگاه اطلاع‌رسانی (اکانتینگ تودی) اذعان کرد، کیفیت همواره اولویت اول ما بوده است و بازتاب این نگاه در نتایج ما منعکس شده است. ما در بهبود نتایج بازرسی‌ها پیشرفت چشمگیری داشته‌ایم. چرخه‌ی بازرسی PCAOB که اخیراً به اتمام رسیده است و چرخه‌ی بازرسی داخلی ما نیز به نتیجه رسیده است، و این پیشرفت بسیار خوشحال کننده است. فقط یک مورد از ۵۲ موردی که تحت بازرسی قرار گرفتند، در قسمت A.۱ گنجانده شده است، که حاکی از گام‌های متعدد ما برای بهبود کار اطمینان بخشی است. نمونه کارهای یکنواخت اجرا شده، واقعاً نشان دهنده‌ی سرمایه‌گذاری‌های مثبت پرایس واترهاوس کوپرز و رهبری درست افراد است. این مؤسسه ضمن تأکید بر مهارت‌های تفکر انتقادی که حسابرسان برای ترکیب با فناوری‌ها لازم دارند، به سرمایه‌گذاری در به‌روزترین فناوری‌های حسابرسی و سیستم‌های خودکار پردازش معاملات معمول ادامه داده است. پرایس واترهاوس کوپرز با دولت جدید بایدن و رئیس جدید کمیسیون بورس و اوراق بهادار، گری جنس‌س‌لر، که احتمالاً اجرای قوانین سخت‌گیرانه‌تر در

SEC را گسترش می‌دهد، سرو کار خواهد داشت. از بریکر، رئیس پرایس واترهاوس کوپرز آمریکا و حسابدار ارشد سابق SEC، درباره‌ی موضع‌گیری SEC و PCAOB برای اجرای سخت‌گیرانه‌تر قوانین سوال شد، وی پاسخ داد، غیرممکن است که تغییر هیأت مدیره‌ی کمیسیون بر عملکرد این نهاد نظارتی بی‌تاثیر باشد اما ما فقط می‌توانیم بر آن چه کنترل آن را داریم متمرکز شویم، یعنی بهبود کیفیت کاری که انجام می‌دهیم. پس از ناآرامی‌ها در پایتخت ایالات متحده‌ی آمریکا، PWC با صدور بیانیه‌ای از کلیه‌ی اقدامات سیاسی خود عقب نشینی کرد. این مؤسسه در توییت خود نوشت، حمله به پایتخت ایالات متحده به شدت نگران‌کننده و برخلاف هر آن چه ما در دموکراسی خود را مدافع آن می‌دانیم، بود. با توجه به این موضوع از این تاریخ، PWC کلیه‌ی مشارکت‌های سیاسی خود را، تعلیق کرده است. وی افزود، ما با در نظر گرفتن هدف و ارزش‌های خود به ارزیابی استراتژی‌های خود ادامه خواهیم داد. PWC مشتاقانه منتظر انجام وظیفه‌ی خود برای کمک به ملت بزرگ ایالات متحده‌ی آمریکا و بهبود شرایط است. دیگر مؤسسات بزرگ حسابرسی ایالات متحده نیز ضمن حمایت از بیانیه‌ی پرایس واترهاوس کوپرز، اعلام کردند به طور گسترده‌تر بر روی اهداف مؤسسه‌ی خود یعنی ایجاد اعتماد در جامعه و حل مسائل، ایجاد ارزش و حمایت از کارکنان با فناوری‌ها و مجموعه مهارت‌هایی است که آن‌ها واقعاً به آن نیاز دارند. یکی از مواردی که پرایس واترهاوس کوپرز قصد دارد برای بهبود عملکرد اطمینان بخشی خود انجام دهد، افزایش اعتبار بخشی به گزارش‌های زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیتی (ESG) است. بریکر اظهار می‌کند، آن چه که امروز بسیار شاهد آن هستیم افزایش مستمر تعداد شرکت‌هایی است که در حال تهیه، تولید و انتشار اطلاعات ESG هستند. همچنین استفاده از این اطلاعات در بازار برای تصمیم‌گیری در مورد سرمایه‌گذاری افزایش یافته است، بنابراین نقش مؤسسات حسابرسی برای اعتبار بخشی و اعتماد بخشی به اطلاعاتی که به طور فزاینده‌ای در بازار ارائه می‌شود، بسیار پررنگ شده است. به طور کلی، بریکر امیدوار است که کیفیت حسابرسی‌ها در پرایس واترهاوس کوپرز، بیش‌تر بهبود یابد.

کیفیت همیشه اولویت شماره‌ی یک ما خواهد بود.

تجدید نظر IIRC (شورای بین‌المللی گزارشگری یکپارچه) در چارچوب گزارشگری یکپارچه

نسخه‌ی جدید چارچوب گزارشگری یکپارچه با هدف شفاف‌سازی مفاهیم و ساده‌سازی راهنمایی‌ها، برای تهیه‌کنندگان گزارش و ایجاد گزارش‌های یکپارچه با کیفیت بهتر، تدوین شده است. گزارش‌های یکپارچه به دنبال تلفیق گزارشگری مالی با گزارشگری در مورد سایر جنبه‌های یک سازمان، از جمله جنبه‌های زیست محیطی، اجتماعی، حاکمیتی، استراتژیک و سرمایه‌ی انسانی است. تقریباً ۲۵۰۰ سازمان در بیش از ۷۰ کشور اکنون از چارچوب گزارشگری یکپارچه‌ی (IR) فعلی استفاده می‌کنند.

انتشار چارچوب تجدیدنظر شده در زمان تغییرات IIRC است، که از پاییز گذشته برای ادغام در هیأت استانداردهای حسابداری پایداری در

سال جاری و تشکیل گروهی به نام بنیاد گزارش ارزش آغاز شده است. آن‌ها همچنین در حال مذاکره با هیأت استانداردهای افشای تغییرات اقلیمی هستند تا با آن‌ها ادغام شوند.

سال گذشته، این سه گروه، با هدف گزارشگری جهانی و اجرای پروژه‌ی افشای کربن و در راستای تأمین نیازهای سرمایه‌گذاران که به طور فزاینده‌ای به دنبال سرمایه‌گذاری در شرکت‌ها هستند، برنامه‌هایی را برای هماهنگی استانداردهای محیط زیست، اجتماعی و حاکمیتی گاه‌متناقض خود، یا معیارهای اندازه‌گیری ESG اعلام کردند. نهادهای تنظیم‌کننده‌ی مالی بین‌المللی این گروه‌ها را تحت فشار قرار داده‌اند تا استانداردهای خود را بهتر تنظیم کنند و امکان افشای اطلاعات مقایسه‌پذیرتر توسط شرکت‌هایی که تصمیم می‌گیرند بر افشای اطلاعات زیست محیطی تأکید کنند، فراهم شود. بنیاد استانداردهای بین‌المللی مالی پیشنهادی را برای ایجاد یک هیأت بین‌المللی استاندارد پایداری ارائه داده است که در کنار هیأت استانداردهای بین‌المللی حسابداری نظارت خواهد کرد و از گروه‌هایی مانند فدراسیون بین‌المللی حسابداران و انجمن حسابداران مدیریت در مورد این پیشنهاد نظرات مثبتی کسب کرده است.

بنابراین چارچوب IR که اخیراً تجدید نظر شده است، ممکن است در نهایت در هر استاندارد پایداری که بنیاد گزارش ارزش یا یک هیأت بالقوه‌ی استاندارد بین‌المللی پایداری اعلام می‌کند، جای گیرد، و احتمالاً برای کمک به ایجاد استانداردهای آتی نیز استفاده خواهد شد.

این بازنگری‌ها بر ساده‌سازی مسئولیت الزام آور گزارشگری یکپارچه متمرکز است و هدف آن ارائه‌ی بینشی بهتر از کیفیت و یکپارچگی فرآیند گزارشگری اساسی است. چارچوب تجدید نظر شده، تمایز واضح‌تری را بین نتایج و دستاوردها نشان می‌دهد و بر گزارشگری متعادل دستاوردها و سناریوهای حفظ ارزش تأکید بیش‌تری دارد.

چارلز تیلی، رئیس شورای گزارشگری یکپارچه در بیانیه‌ای اذعان کرد، از سال ۲۰۱۳، چارچوب باعث بهبود کیفیت گزارشگری در سراسر جهان شده است. این مسئله کسب و کارها را قادر ساخته است تا توانایی خود را در ایجاد ارزش در کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت ارزیابی کنند، ارتباط خود را با سرمایه‌گذاران و ذی‌نفعان اصلی بهبود بخشند و رویکرد منسجم و کارآمدتری را برای گزارشگری ایجاد کند که پاسخگویی و وظیفه‌ی مباشرت را از نظر سرمایه‌ی مالی، طبیعی، سرمایه‌ی تولیدی، سرمایه‌ی انسانی، سرمایه‌ی فکری، اجتماعی افزایش می‌دهد. از آنجایی که در پی همه‌گیری جهانی ویروس کرونا، انعطاف‌پذیری کسب‌وکار به شدت آزمون می‌شود، و به دلیل تغییرات اقلیمی و رشد نابرابری، تاثیر تفکر و گزارشگری یکپارچه از هر زمان دیگری بیش‌تر مورد توجه است. قبل از انتشار چارچوب تجدیدنظر شده، IIRC با ۱۴۷۰ متخصص در ۵۵ کشور مشورت کرد. لیزا فرنچ، مدیر ارشد فنی IIRC، که نظارت بر فرآیند مشورت خواهی و بازنگری بر عهده داشته، در بیانیه‌ای اظهار نمود، به عنوان یک جنبش هدایت شده توسط بازار، ورود کسب و کارها، سرمایه‌گذاران، حرفه‌ی حسابداری و متخصصان در این زمینه ضروری است. در نتیجه، چارچوب IR تجدید نظر شده، اکنون برای پشتیبانی از گزارشگری یکپارچه، وضعیت بهتری نیز دارد.

دوری استعداد های متنوع از حرفه ای حسابداری به دلیل نبود جایگاه های مناسب

بر اساس نظر جمعی از متخصصان حسابداری در کنفرانس مجازی تنوع بخشی حرفه ای حسابداری که اخیراً به همت انجمن حسابداران مدیریت برگزار شد، به بحث پیرامون کاهش حضور تعداد استعداد های متنوع به دلیل نبود جایگاه های مناسب شغلی در حرفه ای حسابداری، پرداخته شد. در این جلسه، به ارزش ویژه ی تنوع بخشی در امور مالی و حسابداری ایالات متحده ی آمریکا اشاره شد و به عنوان مقدمه، گزارشی از انجمن حسابداران رسمی کالیفرنیا و انجمن حسابداران مدیریت در زمینه ی نقش تنوع بخشی، برابری و رویکرد همه شمول در امور مالی و تحول حرفه ای حسابداری مطرح شد که نسخه ی کامل آن در اواسط فوریه منتشر می شود. این گزارش با استفاده از یک نظرسنجی در سطح کشور از ۳,۱۰۰ متخصص حسابداری، برای بررسی دقیق تر روندهای تنوع بخشی در حرفه ای حسابداری تهیه شده است. انجمن حسابداران مدیریت و انجمن حسابداران رسمی کالیفرنیا در تحقیقات خود دریافتند که به طور متوسط ۴۹ درصد از پاسخ دهندگان از نظر حوزه های نژاد و جنسیت، یک شرکت را به دلیل عدم برخورداری از رفتار عادلانه و به دلیل نبود جایگاه های شغلی مناسب، با میانگین ۴۰ درصد ترک کردند. بررسی آن ها همچنین نشان داد که مردان ۷۷ درصد از شرکای مؤسسات حسابداری رسمی ایالات متحده و بیش از ۹۰ درصد اعضای هیأت مدیره را تشکیل می دهند.

طبق آمار AICPA و اداره ی کار ایالات متحده ی آمریکا، این موضوع در حالی است که ۶۲ درصد حرفه ای حسابداری ایالات متحده ی آمریکا، ۹ درصد اسپانیایی و آمریکایی لاتین، ۸,۵ درصد سیاه پوستان آفریقایی-آمریکایی و ۱۲ درصد آسیایی ها از زنان هستند. گردانندگان این جلسه با اشاره به موضوعات اصلی این گزارش که قرار است منتشر شود، اظهار داشتند که این حرفه باید تمرکز خود را از تنوع در سطح کارکنان به تنوع در سمت های ارشد تغییر دهد. پیشرفت ناکافی در زمینه ی ارتقای استعداد های متنوع، به ویژه در سطح رهبری حاصل شده است. به عنوان حسابداری، ما باید فرصتی برای انجام کارهای بزرگ داشته باشیم، افراد جدیدالورود به حرفه وقتی به حرفه نگاه می کنند چه می گویند؟ ما ضمن ایجاد تغییرات پایدار باید از فرصت ها استفاده نماییم. پیروی از وضع موجود مانع انجام این کار است. اگرچه اکثریت نیروی کار حسابداری ایالات متحده را زنان تشکیل می دهند، اما مردان هنوز ۷۷ درصد رهبری مؤسسات ارائه دهنده ی خدمات حسابداری را در اختیار دارند. استعداد های متنوع در حرفه ای ما وجود دارد، اما در سطوح بالای مدیریتی جایی ندارند. یکی از بهترین راهکارها برای تنوع بخشی، تفکر پیرامون چگونگی جذب افراد با استعداد است. نباید فکر کنیم حل مشکل به عهده ی شخص دیگری است، این مسئولیت همه ی اعضای حرفه است. ما باید عامل تغییر باشیم و نباید تغییر را فقط مسئولیت سطوح بالای حرفه تصور کنیم.

۲۶ ژانویه ۲۰۲۱، www.accountingtoday.com

انجمن حسابداران مدیریت خبره مستقر در لندن از این چارچوب تجدید نظر شده استقبال نموده و اعلام کرد، این چارچوب با ایجاد مکانیزم ارزشمندتر موجب بهبود گزارشگری شرکتی، تمرکز بر ایجاد ارزش بلندمدت و افزایش اعتماد ذی نفعان به سازمان های سراسر جهان خواهد شد.

همه گیری ویروس کرونا به طور کامل روشن کرده است که سازمان ها نمی توانند همچون گذشته فقط بر گزارشگری شرکتی بر مبنای عملکرد مالی ادامه دهند.

اندرو هاردینگ، مدیر ارشد حسابداری مدیریت در CIMA، در بیانیه ای اذعان کرد، واحدهای تجاری اکنون باید بر روی طیف گسترده ای از منابع و روابط متمرکز شوند تا یک تصویر جامع و آینده نگر از عملکرد سازمان و پتانسیل ارزش آفرینی آن، به ویژه در یک فضای پر از عدم اطمینان را ارائه دهند. چارچوب IR تجدید نظر شده، استانداردهای با کیفیت بالا را برای ایجاد گزارش های شرکتی مربوط، قابل اتکا و قابل مقایسه در سراسر جهان در اختیار سازمان ها قرار می دهد.

باری ملانکن، رئیس انجمن حسابداران رسمی آمریکا و انجمن حسابداران حرفه ای رسمی و رئیس IIRC، در یک جلسه مجازی با حسابداران سراسر جهان، برخی از تغییرات انجام شده را توضیح داد. وی پیش بینی کرد شورای گزارشگری یکپارچه به زودی در هیأت استانداردهای حسابداری پایداری و هیأت استانداردهای افشای تغییرات اقلیمی، ادغام خواهد شد.

وی گفت، بحث پیرامون چگونگی منطقی سازی استانداردها و معیارها در سطح جهان، نه فقط در ایالات متحده، برای مطابقت کسب و کارها اهمیت دارد. این تصور من است که کسب و کارها، هیأت مدیره ها، کارکنان، سهام داران و سرمایه گذاران، همگی الزام به گزارشگری و یکنواختی بیش تر کسب و کارها در این زمینه ها را درک می کنند. اما حدود ۲۰۰ مدل مختلف در سراسر جهان وجود دارد. این موضوع با نحوه ی تکامل واقعی سازگار نیست. اگر مدیر عامل یک شرکت باشید، ممکن است بگویید، من می خواهم کار درست را انجام دهم. اما تعریف کار درست چیست. پاسخ منطقی رهبران کسب و کارها چه می تواند باشد. در طی چهار یا پنج سال گذشته موارد بسیار زیادی وجود داشته اند که منطقی نبوده اند. تأکید ما در سال ۲۰۲۰ در IIRC این بود که یک روند منطقی سازی انجام دهیم که امیدوارم در سال ۲۰۲۱ به نتیجه برسد.

وی خاطرنشان کرد که استانداردهای حسابداری نیز در قرن ۲۰ از قوانین رقابتی به مجموعه ی اصول عمومی پذیرفته شده حسابداری تبدیل شده است. ملانکن اذعان کرد که ممکن است مدتی طولانی تر طول بکشد تا همه ی گروه های بین المللی در مورد استانداردها دور هم جمع شوند. ایالات متحده نسبت به اروپا، انگلیس و مناطقی از آسیا با سرعت کمتری نسبت به گزارشگری یکپارچه پیش رفته است. اما او معتقد است که دولت بایدن تأکید بیشتری بر الزامات ESG خواهد داشت و ممکن است SEC نیز از این تلاش پشتیبانی کند. وی گفت، من فکر می کنم مهم است که ما یک پاسخ جهانی داشته باشیم.

۲۱ ژانویه ۲۰۲۱، www.accountingtoday.com

رویارویی حسابرسان واحدهای غیرانتفاعی در طی همه‌گیری با چالش‌های جدید

حسابرسی‌های مختلفی برای صورت‌های مالی واحدهای غیرانتفاعی انجام می‌شود که اکنون به دلیل همه‌گیری ویروس کرونا با تغییراتی مواجه شده است. محدودیت‌ها باعث لغو اجتماعات بزرگ شد و مشتریان مجبور شدند به بررسی این موضوع بپردازند که آیا کاهش ارزش سرافلی را در نظریه‌گیری یا خیر. از سوی دیگر قرنطینه‌ها و تعطیلی‌ها، تأثیر منفی بر سود مؤسسات غیر انتفاعی گذاشته است. به این ترتیب، هیچ دلیلی وجود ندارد که باور کنیم پس از پایان همه‌گیری، این وضعیت ادامه پیدا نخواهد کرد. در نهایت، مشتری کاهش ارزش را ثبت می‌کند و مؤسسه‌ی حسابرسی با این تصمیم موافقت می‌کند.

تقریباً همه چیز در حال تعلیق است و یک بازی انتظار وجود دارد و سوال این است که شما چه میزان این بازی انتظار را برای یک سال یا بیش‌تر تحمل می‌کنید؟

این ویروس همه گیر باعث شده است که موارد غیرعادی زیادی برای واحدهای غیر انتفاعی به وجود آید که حسابرسان صورت‌های مالی آن‌ها مجبور به بررسی دقیق‌تر آن‌ها باشند. به عنوان نمونه، به نظر می‌رسد یک باشگاه ورزشی که در سال ۲۰۲۰ هیچ نمایش حضوری برگزار نکرده است، به دلیل کمبود درآمد درخصوص تداوم فعالیت نگرانی داشته باشد. در چنین شرایطی، حسابرسان ممکن است مجبور باشند دو دسته کنترل‌های داخلی (قبل از همه‌گیری در محل کار و همچنین کنترل از راه دور در هنگام شیوع ویروس همه‌گیر) برای واحدهای غیر انتفاعی که در طی همه‌گیری فعالیت‌هایشان را به محیط‌های کار از خانه منتقل کردند، اعمال نمایند و ثقل بالقوه در محیط فعلی را در ارزیابی ریسک خود بگنجانند.

جنیفر هافمن، CPA و رئیس آموزش گرنِت تورتون اذعان کرد، ما در محیطی قرار گرفتیم که هیچ تصور قبلی از آن نداشتیم، بنابراین اکثر مشتریان، به ویژه برخی از سازمان‌های کوچک‌تر، تغییری ایجاد نکردند. اگر عملکرد مالی کم‌تری داشته باشید، احتمالاً روند تأیید و بررسی آن‌ها بسیار خوب پیش می‌رود و از راه دور به خوبی قابل انجام است.

در این مطلب مواردی ذکر شده است که باید هنگام حسابرسی صورت‌های مالی واحدهای غیرانتفاعی که دوره‌های مالی هم‌زمان با همه‌گیری را پوشش می‌دهند، به خاطر بسپارید.

ارتباطات ضروری است

بیش از هر زمان دیگر، باید در طول حسابرسی با کمیته‌های حسابرسی، هیأت مدیره و مدیریت ارتباط برقرار نمود و درک مشترکی از انتظارات را در ابتدای تعامل ایجاد کرد.

سیبی توماس، CPA، و شریک گروه مارکس پامث در این باره اذعان کرد مهم است که در این ارتباطات کمیته‌ی حسابرسی را درگیر کنیم زیرا آن‌ها افرادی هستند که وظیفه‌ی راهبری و نظارت بر حسابرسی را برای تعیین ماهیت، میزان و زمان‌بندی کار و نحوه‌ی تفاوت کار در هر سال بر عهده دارند، به ویژه در شرایط بحرانی کنونی و به این دلیل که بیش‌تر

حسابرسی‌ها تقریباً از راه دور صورت می‌گیرد.

ارتباط یک خیابان دو طرفه است و حسابرسان باید مراقب باشند تا هنگام مکالمه، گوش هم بدهند. بررسی دقیق صورت جلسه‌ی هیأت مدیره اولین قدم در درک چالش‌های واحدهای غیرانتفاعی است.

در بسیاری از موارد، جلسات هیأت‌ها بیش از حد معمول در طول همه‌گیری برگزار شده است تا نظارت بیش‌تری را در مواقع دشوار انجام دهند.

در زمان برگزاری جلسه‌ی هیأت مدیره دقت خود را افزایش دهید و اگر چیزی را متوجه نمی‌شوید یا می‌خواهید چیزی را پیگیری کنید، زمان عالی برای شروع مکالمه است.

حسابرسی از راه دور بهترین رویه‌ی عمل

بسیاری از مؤسسات حسابرسی حداقل برخی از رویه‌های حسابرسی خود را از راه دور انجام می‌دهند، که قاعدتاً ریسک‌های جدیدی را برای مشارکت در بر دارد.

محیط کار از راه دور به طور ویژه ارتباط را به یک چالش تبدیل می‌کند. هنگامی که حسابرسان در محل حضور دارند، در صورت نیاز به پاسخ می‌توانند به راحتی از دفتر مدیر مالی یا سایر پرسنل بازدید کنند. در حسابرسی از راه دور نیز حسابرسان متعهد هستند همان اطلاعات را دنبال کنند اما با روندی آهسته‌تر.

این همان چیزی است که تیم‌های حسابرسی باید به آن توجه نمایند. این‌که اگر در آن‌جا حضور ندارید به این معنی نیست که نمی‌توانید با آن‌ها گفت و گو کنید.

اشتراک اطلاعات و اسناد می‌تواند چالش دیگری باشد که متخصصان حسابرسی برای کار از راه دور با آن روبرو می‌شوند. بعضی از اوقات کارکنان با به اشتراک گذاشتن صفحه‌ی نمایش با مشتری از طریق تماس‌های اینترنتی، رویه‌های حسابرسی را انجام داده‌اند. در مواقع دیگر، از پورتال‌های امن مبتنی بر ابر برای به اشتراک گذاری اسناد استفاده می‌شود. اما ممکن است انجام حسابرسی‌ها برای مؤسسات و مشتریان آن‌ها که این فناوری را ندارند آسان نباشد.

مشاهده‌ی اسناد در حین کنفرانس ویدیویی یا در یک پورتال می‌تواند به حسابرسان کمک کند تا روند کار خود را ساده‌تر طی کنند. اما برای تأیید قانونی بودن اسناد هنوز تلاش بیش‌تری لازم است. برای اطمینان از عدم تغییر اسناد، حسابرسان می‌توانند از فناوری اسکن اسناد توسط مشتری برای ارسال به حسابرس استفاده کنند. البته هنوز هم باید اطمینان حاصل نمود شواهدی که از آن‌ها دریافت می‌شود قابل اعتماد است و دستکاری نشده است.

تغییر ارزیابی ریسک

ریسک تحریفات بااهمیت با تغییر عملیات واحدهای غیرانتفاعی، جریان درآمدها و شاید خدماتی که در دوران همه‌گیری ارائه می‌کنند، تغییر می‌کند.

بعضی از واحدهای غیرانتفاعی، به عنوان مثال، ممکن است قوانینی داشته باشند که آن‌ها را از توزیع وجوه در زمان کاهش ارزش دارایی‌ها، منع کند. اگر چه برخی از آن‌ها ممکن است به طور موقت این دستورالعمل‌ها را در پاسخ به ویروس همه گیر به حالت تعلیق درآورند،

هستند، همه‌گیری ویروس کرونا ریسک‌های تقلب را افزایش می‌دهد. گزارش خالص دارایی‌ها در صورت‌های مالی یکی از زمینه‌هایی است که نیاز به هوشیاری حساب‌رسان در این محیط دارد. مؤسسات غیر انتفاعی ممکن است وسوسه شوند که وجوه محدودشده را قبل از احراز شرایط تعیین شده توسط اهداکنندگان شناسایی کنند. در نتیجه تشخیص زود هنگام این درآمد و عدم تحقق شرایط بیش از شرایط عادی انجام می‌شود. از حوزه‌های دیگر تقلب، که در زمان ویروس همه گیر کرونا ممکن است به طرز چشمگیری افزایش یابد، موجودی کالا است که ممکن است به مشاهده فیلم نیاز داشته باشد یا امکان تأیید نداشته باشد، در این صورت در نظر گرفتن محدودیت در دامنه‌ی رسیدگی ضروری است.

آیا حساب‌رس می‌تواند از طریق حساب‌رسی از راه دور شواهد حساب‌رسی قابل اعتماد کافی را به دست آورد؟ اگر آن‌ها قادر به دریافت شواهد حساب‌رسی کافی نباشند، ممکن است مسئله‌ی محدودیت در دامنه یا مواردی که قبل از صدور نظر حساب‌رسی باید آن‌ها را حل و فصل نمایند، وجود داشته باشد.

تداوم فعالیت و رویدادهای پس از تاریخ ترازنامه

شرایط نابه سامان اقتصادی ناشی از همه‌گیری، بر ارزیابی فرض تداوم فعالیت برای حساب‌رسان و همچنین تهیه کنندگان تأکید بیشتری کرده است. این موضوع همیشه مهم است، اما در چنین زمانی، بسیار بیش‌تر مورد توجه قرار می‌گیرد و به یک چالش بسیار مهم‌تر برای حساب‌رسی تبدیل می‌شود. در چنین شرایطی موضوع تداوم فعالیت در صدر فهرست قرار می‌گیرد، به ویژه هنگامی که افشای نقدینگی و در دسترس بودن وجوه اضافی مطرح می‌شود. رویدادهای پس از تاریخ ترازنامه نیز در هر حساب‌رسی مورد تحلیل قرار می‌گیرند تا اطمینان حاصل شود که تغییرات مهمی که بین پایان دوره‌ی گزارشگری و انتشار صورت‌های مالی رخ می‌دهد، کشف و افشا می‌شود. محیط بی ثبات ناشی از همه‌گیری نیاز به بررسی دقیق‌تر ضررهای قابل توجه یا کاهش ارزش دارایی‌ها دارد.

مهم است که حساب‌رسان هنگام بررسی رویدادهای پس از تاریخ ترازنامه، ریسک بازار مالی و بحرانی را که در آن قرار داریم را در نظر بگیرند. آن‌ها باید تأثیر کووید ۱۹ بر روی نقش‌های خود را لحاظ کنند.

۲۷ ژانویه ۲۰۲۱، www.journalofaccountancy.com

نگرانی کمیته‌های حساب‌رسی درباره‌ی هزینه‌های حساب‌رسی‌های بیش از حد

روسای کمیته‌های حساب‌رسی می‌خواهند به طور منظم از حساب‌رسان بشنوند، اما براساس یافته‌های هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام آن‌ها نگران هزینه‌های حساب‌رسی و مستندسازی بیش از حد هستند. هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام در گزارشی که براساس گفت وگوهای سال گذشته‌ی خود با گروهی از روسای کمیته‌های حساب‌رسی منتشر کرده است، به تأثیر کرونا بر حساب‌رسی، فناوری در حساب‌رسی، امنیت سایبری، استانداردهای حساب‌رسی و

با این وجود این دستورالعمل‌ها ممکن است پرسنل واحدهای غیرانتفاعی را وسوسه کند تا ترازنامه را عمداً تغییر دهند. ریسک شناسایی درآمد نیز وجود دارد که سازمان می‌تواند اعداد را دستکاری کند تا نشان دهد تغییر مثبت، حتی اگر فقط چند دلار باشد صورت گرفته، تا بتواند بودجه‌ی بیش‌تری دریافت کند. همچنین در نظر گرفتن تأثیر بحران بر مانده‌ی هر حساب مهم است.

سوال مهم دیگر این است که آیا هنوز هم حساب‌های دریافتنی به طور کامل قابل وصول هستند؟ به دلیل کرونا چیزی تغییر کرده است؟ کرونا باید به طور کلی در فرآیند ارزیابی ریسک لحاظ شود.

حساب‌رسان همچنان در حال استفاده از فناوری‌های جدید برای کمک به شناسایی بهتر ریسک‌ها هستند، حتی با تغییر ریسک‌ها. بسیاری از مؤسسات دارای فرآیند تحلیل دفتر کل هستند که فعالیت مشتری را برای یک سال کامل تحلیل می‌کنند تا ریسک‌ها با اهمیت را برای بررسی دقیق‌تر شناسایی کنند. این فناوری را می‌توان برای پرچم گذاری رویدادهای غیرمعمولی مانند موارد زیر به کار گرفت:

معاملاتی که خارج از ساعات کاری معمول انجام می‌شود. تراکنش‌هایی که درست زیر آستانه‌ای هستند که نیاز به تأیید مدیریت دارند.

دوره‌های جایگزینی کارکنان اصلی، مانند کارمند جدیدی که جایگزین کنترلر می‌شود.

اعداد گرد موجود در معاملات یا ثبت‌های روزنامه.

بررسی دقیق کنترل‌های داخلی

بسیاری از کنترل‌های داخلی واحدهای غیرانتفاعی ممکن است به دلیل همه‌گیری تغییر کرده باشد.

تأییدیه‌هایی که قبلاً توسط شخصی در دفتر انجام می‌شد اکنون از طریق سیستم‌های مدیریت اسناد یا از طریق ایمیل انجام می‌شود. اگر کنترل‌های قبل از همه‌گیری و از زمان شروع همه‌گیری متفاوت بوده باشد، هر دو مجموعه باید بررسی و تأیید شوند.

از حساب‌رسان خواسته می‌شود که مرحله به مرحله برای بررسی فرآیندهای مربوط به پرداخت وجه نقد، دریافت وجه نقد، حقوق و دستمزد و ثبت در دفتر روزنامه، گام بردارند. حساب‌رسان باید این کنترل‌ها را در محل کار خود مشاهده کنند، شاید از طریق یک کنفرانس ویدیویی. آن‌ها می‌توانند از طریق سیستم حسابداری نیز تأییدیه بگیرند. به این ترتیب بررسی این که چگونه اطلاعات در سیستم تأیید می‌شود؟ چگونه وارد سیستم می‌شوند؟ چه کسی می‌تواند وارد سیستم شود؟ چگونه تأیید انجام می‌شود؟ نیاز به توجه حساب‌رس دارد.

کنترل برای جلوگیری از نقض امنیت سایبری نیز در این زمان مهم است. اخیراً در جلسه‌ی کمیته‌های حساب‌رسی مشتریان زیادی به موارد کلاهبرداری فیشینگ اشاره کرده بودند که قربانی آن شده بودند. البته این مذاکرات زمان بر است و از آن‌جا که همه از یکدیگر دور هستند، حوزه‌های تمرکز افزایش یافته است.

ریسک‌های تقلب

در حالی که بسیاری از سازمان‌ها و افراد با چالش‌های اقتصادی روبرو

افزایش مسئولیت حسابداران در راستای اهداف گزارشگری اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیتی در سال ۲۰۲۱

بر اساس گزارش اخیر انجمن بین‌المللی حسابداران رسمی، مسائل زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیتی (ESG) به طور مستمر در حال تبدیل شدن به بخشی از وظایف متخصصان حسابداری و امور مالی است. این گزارش شامل روندهای اصلی که ESG را برای متخصصان حسابداری و امور مالی در سال ۲۰۲۱ تحت تأثیر قرار می‌دهد، و نکته اصلی یعنی واگذاری مسئولیت امور مربوط ESG از بخش‌های پایداری و بازاریابی به تیم‌های حسابداری و مالی است. یافته‌های انجمن بر اساس بحث و گفت‌وگو با اعضای خود، تنظیم کنندگان استاندارد جهانی و مدیران مؤسسات حسابرسی که مسئولیت گزارشگری و حسابداری مسائل زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیتی را بر عهده دارند، به دست آمده است. حسابداران رسمی به طور منحصر به فردی برای کمک به سازمان‌ها در راستای اهداف افزایش اعتماد و اطمینان بخشی به ذی‌نفعان، واجد شرایط هستند. اعضا انتظار دارند تا سه سال آینده نیاز به خدمات اطمینان بخشی مربوط به اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیتی به طور قابل توجهی افزایش یابد. موضوعات زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیتی در سال ۲۰۲۰ به وضوح توجه زیادی را به خود جلب کرد و هر چه تقاضا برای گزارش مطالب مرتبط با ESG توسط شرکت‌ها افزایش یابد، نیاز به ثبات رویه، دقت و قابلیت اتکای این اطلاعات نیز افزایش می‌یابد. سایر موارد گزارش شده توسط انجمن که پیرامون مسائل زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیت بر حرفه‌ی حسابداری و مشتریان مؤسسات حسابداری تأثیر می‌گذارد، شامل:

- افزایش تقاضا برای گزارش ESG، تحت استانداردهای هیأت استانداردهای حسابداری پایداری
- فراخوان برای سیاست‌گذاری بیش‌تر متمرکز بر محیط زیست، با اهمیت قرار دادن کاهش زباله و پلاستیک در زنجیره‌های تأمین شرکت‌ها و تعیین اهداف بلندمدت برای تسریع در کاهش اثر کربن
- افزایش تنوع بخشی در مسائل مرتبط با ESG، با تأکید بر تنوع بخشی در روش‌های استخدام، در سراسر زنجیره‌ی تأمین خود، حقوق برابر و روش‌های کار منصفانه.

حسابداری و ارتباطات بین حسابرسان و اعضای کمیته‌ی حسابرسی اشاره کرده است. در حالی که آن‌ها به طور مکرر به اهمیت ارتباطات شفاهی و کتبی بسیار اشاره کردند، به نظر می‌رسد در مورد حسابرسی و مستندات بیش از حد، که با تغییر در حق الزحمه‌های حسابرسی همراه است، نگرانی‌هایی دارند. این گزارش در دوره‌ی گذار حرفه‌ی حسابرسی ارائه شده است زیرا در نتیجه‌ی همه‌گیری مؤسسات بیش‌تری مجبور به انجام حسابرسی از راه دور هستند. در این زمان، مؤسسات بیش‌تر به نرم‌افزارها و تحلیل داده‌ها متکی هستند تا وظیفه‌ی همیشه طاق‌ت فرسای حسابرسی دفاتر مشتری را انجام دهند، همچنین سیستم‌های مشتری‌ان در طول این مدت بیش‌تر در معرض ریسک امنیت سایبری قرار دارد. نوآوری و چرخش شریک از جمله حوزه‌هایی است که برخی از روسای کمیته‌های حسابرسی از حسابرسان خود تعریف می‌کردند، اما برخی دیگر از حوزه‌ها که به بهبود نیاز دارند پرچم‌گذاری شده‌اند. سایر زمینه‌های بالقوه‌ی بهبود که شناسایی شده‌اند عبارتند از مدیریت عملیات حسابرسی در سطح بین‌المللی، کمک بیش‌تر به اعضای تیم حسابرسی ارشد برای یادگیری کسب و کار، روابط استقلال، حسابرسی برخی از کنترل‌های ناظر بر معاملات بر اشخاص وابسته، حسابرسی بیش از حد یا مستندات بیش از حد و ایجاد بینش در مورد تغییرات حق الزحمه. از نگاه مثبت، اکثر روسای کمیته‌های حسابرسی مورد مصاحبه در گزارش، ارتباطات با حسابرسان خود را تحسین کردند و اذعان کردند کار حسابرسان آن‌ها دقیق، به موقع و در سطح مناسبی از جزئیات بوده است. از نظر بسیاری از روسای کمیته‌های حسابرسی پرداختن به استانداردهای جدید حسابداری شناسایی درآمدها، حسابداری اجاره‌ها و زیان‌های مورد انتظار اعتباری، برای حسابرسان چالش برانگیز و وقت گیر تلقی شده است. در مقابل، اجرای الزامات هیأت نظارت یا موارد خاص حسابرسی توسط حسابرسان نسبتاً روان انجام شده است که باعث شگفتی شده است. روسای کمیته‌های حسابرسی احساسات متفاوتی نسبت به فناوری داشتند. در حالی که آن‌ها مزایای بالقوه‌ی استفاده از فناوری‌های نوظهور مانند تحلیل داده‌ها و اتوماسیون سازی فرآیند برای بهبود کیفیت حسابرسی و کیفیت کلی گزارشگری مالی، و همچنین شکاف بین ظرفیت‌های فناوری شرکت و مؤسسه‌ی حسابرسی را تأیید کردند. در این گزارش آمده است، برخی از روسای کمیته‌های حسابرسی خاطرنشان کردند که شرکت‌های آن‌ها از فناوری پیشرفته‌تری نسبت به حسابرسان خود برخوردار بوده‌اند، اما برخی دیگر خلاف این را گفته‌اند. در هر صورت، روسای کمیته‌های حسابرسی تا حد زیادی موافق بودند که شرکت‌ها و حسابرسان برای تحقق کامل مزایای استفاده از فناوری‌های نوظهور، به سطوح مشابهی از توانایی‌های فناوری محور نیاز دارند. بسیاری از آن‌ها اظهار داشتند تنظیم شرکت‌های‌شان برای کار از راه دور در زمان شیوع پاندمی، باعث ایجاد ریسک‌های ناشی فناوری‌های نوظهور شده است. با تغییر محل کار و انتقال آن به خانه، ریسک امنیت سایبری به عنوان موضوع بسیار نگران‌کننده‌ای، پرچم‌گذاری شده است. آن‌ها همچنین اتکای بیش از حد به فناوری را منجر به کم‌توجهی، یا عامل تعدیل‌کننده‌ی قضاوت یا تردید حرفه‌ای حسابرس دانستند.

• فراخوان تدوین مجموعه‌ای جهانی از استانداردهای گزارشگری پایداری.

این انجمن موارد زیر را نیز برای افزایش آمادگی در راستای گزارشگری و اطمینان بخشی به اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیتی در سال ۲۰۲۱ پیشنهاد می‌کند:

• مدیریت ریسک‌های مرتبط با ESG را در فرآیندهای وسیع‌تر مدیریت ریسک شرکت بگنجانید.

• مشخص کنید که شاخص‌های کلیدی ارزیابی عملکرد بیش‌تر برای ذینفعان مربوط است و استاندارد یا چارچوب گزارشگری پایداری برای گزارشگری استفاده خواهد شد.

• انواع منابع داده را ارزیابی کرده و تعیین کنید آیا سیاست‌هایی وجود دارد که از منطق و دقت داده‌ها اطمینان حاصل شود، آیا داده‌ها به روشی به موقع و قابل اتکا ارائه می‌شوند و آیا داده‌ها به روشی به دست می‌آید که نتایج یکنواخت و قابل مقایسه‌ای ایجاد می‌نماید.

• تنظیم سیاست‌های نظارت مناسب هیأت مدیره بر موارد مهم ESG و کنترل‌های داخلی حاکم بر فرآیندهای جمع‌آوری داده‌ها، تهیه‌ی گزارش و مستندسازی، با هدف کسب اطمینان از دقیق و کامل بودن داده‌های گزارش شده.

• در نظر گرفتن یک مؤسسه‌ی حسابدار رسمی برای انجام ارزیابی آمادگی و کمک به آماده شدن در راستای اطمینان بخشی به اطلاعات گزارش شده‌ی ESG.

www.accountingtoday.com، ۲۸ ژانویه ۲۰۲۱

تسهیلات مالی موجود و منابع تامین مالی بالقوه مربوط می‌شوند. در شرایط اقتصادی تحت فشار فعلی، واحد اقتصادی ممکن است نسبت به گذشته تحت تأثیر طیف وسیعی از عوامل قرار گیرد. استاندارد بین‌المللی حسابداری شماره‌ی ۱ مدیریت را ملزم می‌کند تا تمام اطلاعات موجود درباره‌ی آینده را در نظر بگیرد. بنابراین، ممکن است لازم باشد مدیریت قبل از این که نتیجه‌گیری کند آیا تهی‌ی صورت‌های مالی باید بر اساس فرض تداوم فعالیت باشد یا خیر، این طیف گسترده از عوامل را در نظر بگیرد. به عنوان نمونه، از جمله عواملی که ممکن است مدیریت مورد توجه قرار دهد عبارتند از، تأثیرات هرگونه تعطیلی موقت یا محدود کردن فعالیت‌های واحد تجاری، محدودیت‌های احتمالی فعالیت‌هایی که ممکن است توسط دولت‌ها در آینده اعمال شود، تداوم در جریان بودن هرگونه حمایت دولت و اثرات تغییرات ساختاری بلندمدت در بازار (مانند تغییر در رفتار مشتری). هنگام ارزیابی این که آیا باید صورت‌های مالی را بر اساس فرض تداوم فعالیت تهیه نمود یا خیر، IAS شماره‌ی ۱ مدیریت می‌خواهد که حداقل ۱۲ ماه از پایان دوره‌ی گزارشگری را بررسی کند اما تأکید می‌کند که چشم انداز به ۱۲ ماه محدود نمی‌شود. بر اساس مقررات ملی برخی کشورها واحدهای تجاری ملزم به در نظر گرفتن فرض تداوم فعالیت به مدت ۱۲ ماه از تاریخ مجاز بودن انتشار صورت‌های مالی هستند. در نظر گرفتن دوره‌های زمانی بیش‌تر از ۱۲ ماه با الزامات IAS شماره‌ی ۱ که حداقل یک دوره را تعیین می‌کند تناقض ندارد.

www.accountancydaily.co، ۴ فوریه ۲۰۲۱

پیشنهاد تغییر استانداردهای مدیریت کیفیت حسابرسی توسط انجمن حسابداران رسمی آمریکا

انجمن حسابداران رسمی آمریکا پیشنهاد کرده است در استانداردهای مدیریت کیفیت بازنگری شود تا قراردادهای همکاری مؤسسات حسابداری رسمی بیش‌تر با اتخاذ رویکرد مبتنی بر ریسک دنبال شوند. هیأت استانداردهای حسابرسی انجمن حسابداران رسمی آمریکا روز پنجشنبه پیش نویس پیشنهادی از سه استاندارد مرتبط به هم را با هدف بهبود مدیریت مؤسسات حسابداری رسمی از طریق افزایش کیفیت رویه‌های حسابداری و حسابرسی صادر کرد. AICPA اعلام کرد، این تغییرات مقیاس‌پذیری استانداردها را بهبود می‌بخشد و سیستم متناسب مؤسسات و همکاری‌های آن‌ها را ارتقا می‌دهد. این تغییرات پیشنهادی در حالی صورت می‌گیرد که هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام نیز تغییراتی در استانداردهای مدیریت کیفیت خود برای مؤسسات حسابرسی ارائه داده است. در پیشنهادهای PCAOB، از استانداردهای مدیریت کیفیت که سال گذشته توسط هیأت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اطمینان بخشی صادر شده است، به عنوان نقطه‌ی شروع استفاده شده است. در حالی که استانداردهای هیأت نظارت در مورد شرکت‌های دارای منافع عام اعمال می‌شود، استانداردهای AICPA می‌تواند برای شرکت‌های خصوصی که به دنبال اطمینان بخشی در مورد

انتشار راهنمای گزارشگری تداوم فعالیت توسط هیأت استانداردهای بین‌المللی حسابداری

در شرایط اقتصادی تحت فشار فعلی ناشی از همه‌گیری ویروس کرونا، بسیاری از کسب و کارهای تجاری افت قابل ملاحظه‌ای در درآمد، سودآوری و نقدینگی خود داشته‌اند که ممکن است در مورد توانایی آن‌ها برای ادامه‌ی فعالیت‌شان ابهام ایجاد کند. بنابراین برای چنین واحدهای تجاری تصمیم‌گیری در مورد این که آیا صورت‌های مالی بر مبنای فرض تداوم فعالیت تنظیم شوند یا خیر، ضروری است. در چنین شرایطی قضاوت بیش‌تری از حد معمول نیاز است. هنگام تهیه‌ی صورت‌های مالی، چه سالانه و چه میان دوره، IAS شماره‌ی ۱ (نحوه‌ی ارائه‌ی صورت‌های مالی)، مدیریت را ملزم به ارزیابی توانایی واحد تجاری برای تداوم فعالیت، می‌کند. استاندارد با توضیح این که صورت‌های مالی بر مبنای فرض تداوم فعالیت تنظیم می‌شوند، مفهوم تداوم فعالیت را تعریف می‌کند، مگر این که مدیریت قصد انحلال واحد تجاری یا توقف معاملات را داشته باشد، یا هیچ جایگزین واقعی دیگری برای انجام این کار نداشته باشد. بند ۲۶ استاندارد بین‌المللی حسابداری شماره‌ی ۱ بیان می‌کند که عواملی که ممکن است لازم باشد مدیریت در هنگام ارزیابی مناسب بودن فرض تداوم فعالیت واحد تجاری مورد بررسی قرار دهد، عواملی هستند که به سود جاری و پیش‌بینی شده‌ی واحد تجاری، زمان بازپرداخت

مالیات بر حقوق و دستمزد باشد. دانستن آن چه مورد نیاز است و تکمیل به موقع اسناد، فرصت دریافت پاداش تشویقی را برای شرکت به حداکثر می‌رساند. به این ترتیب، عدم ارائه گزارش‌های رعایت (انطباق) می‌تواند منجر به بازگرداندن بودجه و کاهش پیشنهادهای تشویقی یا حذف کامل آن‌ها شود، که هرگز نشانه‌ی خوبی برای استفاده از فرصت‌های آتی و رشد نیست.

چرا گزارش رعایت (انطباق) بسیار بااهمیت است؟

بیش‌تر اعتبارات اقتصادی و طرح‌های تشویقی بر اساس عملکرد است، به این معنی که یا شرکت متعهد شده است شغل‌هایی را به جامعه اضافه کند و یا سرمایه‌گذاری را انجام دهد. در ازای آن سرمایه‌گذاری در آینده، مشوق‌هایی برای آن شرکت تعیین می‌شود. سپس شرکت باید از طریق گزارش انطباق ثابت کند که به تعهد خود عمل کرده است. به عنوان نمونه، یک شرکت در حال توسعه ممکن است به دنبال اضافه کردن شغل و گسترش کارخانه‌ی فعلی خود یا خطوط تجهیزات اضافی باشد. اگر این شرکت متقاضی دریافت مشوق ایجاد اشتغال است، باید تا زمان مشخصی (اغلب یک یا دو ماه قبل از موعد مقرر برای تهیه‌ی اظهارنامه‌ی مالیات) لیست حقوق و دستمزد خود را به نهاد توسعه‌ی اقتصادی ایالتی ارائه دهد تا نشان دهد که شرایط توافق را دارد. پس از آن، مشاغل باید فرم مالیاتی رسمی را با ادعای برخورداری از هرگونه اعتبار یا طرح تشویقی به اداره‌ی مالیات ایالت ارسال کنند تا این کسر مالیات را تأیید کند. اما سوال این جاست در شرایط متأثر از عدم اطمینان بسیار، همچون سال ۲۰۲۰ که موجب تغییر برنامه‌های آتی شده است، چه اتفاقی رخ می‌دهد؟ در بیش‌تر موارد، جوامع حرفه‌ای هنگام تغییرات پیش‌بینی نشده یا تغییر در برنامه‌ها همچنان مایل به همکاری با شرکت‌ها هستند. انجمن‌ها، سازمان‌ها یا جوامع حرفه‌ای می‌توانند برنامه‌های تشویقی را تمدید یا به‌گونه‌ای تنظیم کنند تا شرکت‌های در حال رشد همچنان بتوانند به طور کامل از مشوق‌های مذاکره شده، بهره‌مند باشند. داشتن ارتباط از پیش و صادقانه با تصمیم‌گیرندگان توسعه‌ی اقتصادی برای دیدن نتیجه‌ی مثبت در این سناریوها مهم است. ارتباط کم یا نداشتن هیچ ارتباطی می‌تواند توانایی آن سازمان یا جامعه‌ی حرفه‌ای را برای کمک به شرکت در مواقع دشوار مختل کند. داشتن یک مشاور معتمد برای کمک به بررسی این روند می‌تواند ارزش فوق‌العاده‌ای داشته باشد. گزارش انطباق ممکن است یک گام زمان‌بر و کم‌تر هیجان‌انگیز برای کسب ارزش از طریق مشوق‌ها باشد، اما بدون شک یکی از مهم‌ترین کارها است. مطمئن باشید که رویکردی دقیق را در پیش می‌گیرید، از کاغذ بازی‌ها اجتناب کنید و ارتباطات با سازمان‌های ارائه‌دهنده‌ی اعتبارها و مشوق را در اولویت قرار دهید. همچنین، مطمئن شوید حسابرس شما تمام گزینه‌ها را بررسی می‌کند. با برخورداری از یک استراتژی فعال، کسب‌وکارهای تجاری می‌توانند اطمینان حاصل کنند که این دارایی مهم یعنی صرفه جویی مالیاتی و تأثیر آن را روی خط اصلی عملیات خود از دست ندهند.

۵ فوریه ۲۰۲۱، www.accountingtoday.com

صورت‌های مالی خود هستند، استفاده شود. این استانداردها به طور فزاینده‌ای رویکرد مبتنی بر ریسک را هدف قرار می‌دهد و امکان استفاده‌ی مؤثرتر را فراهم می‌کند. تریسی هاردینگ رئیس هیأت استانداردهای حسابرسی AICPA در بیانیه‌ای اذعان کرد، همان‌طور که در محیط فعلی خدمات متنوع‌تری توسط متخصصان حسابداری ارائه می‌شود، بیش از هر زمان دیگری برای مؤسسات حسابداری رسمی مهم است که فرآیندهای مدیریت کیفیت خود را متناسب با شرایط روز حفظ کرده و کیفیت حسابرسی‌ها را نیز حفظ و ارتقا دهند. تجدیدنظرهای پیشنهادی در استانداردهای مدیریت کیفیت، چارچوبی را برای تدوین سیستم مدیریت کیفیت مؤسسات حسابداری رسمی ارائه می‌دهد که متناسب با عملکرد هر مؤسسه پاسخ می‌دهد. این چارچوب با استانداردهای بین‌المللی همگرایی دارد تا مؤسسه‌ای که تحت این استانداردها و استانداردهای پذیرفته شده‌ی حسابرسی (GAAS) فعالیت می‌کنند، از یک رویکرد یکنواخت در مدیریت کیفیت برخوردار باشند. پیش‌نویس این استانداردها مطابق با استانداردهای مدیریت کیفیت هیأت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اطمینان بخشی است. تغییرات پیشنهادی شامل استفاده از اصطلاح مدیریت کیفیت به جای کنترل کیفیت و بررسی کیفیت کار حسابرسی به جای بررسی کنترل کیفیت کار حسابرسی، در استانداردهای فعلی است.

استانداردهای پیشنهادی، بیانیه‌ی استانداردهای کنترل کیفیت شماره‌ی ۸ را جایگزین می‌کند، همچنین بخش جدید مدیریت کیفیت را در استاندارد حرفه‌ای AICPA ایجاد می‌کند، SAS شماره‌ی ۱۲۲ را جایگزین می‌کند و بخش ۲۲۰ استانداردهای کنترل کیفیت را مطابق با استانداردهای پذیرفته شده‌ی حسابرسی، اصلاح می‌کند. گفتنی است، انجمن حسابداری رسمی آمریکا تا ۱۱ ژوئن در مورد استانداردهای پیشنهادی بازخوردها را جمع‌آوری می‌کند.

۵ فوریه ۲۰۲۱، www.accountingtoday.com

مزایای گزارشگری رعایت (انطباق) برای دریافت اعتبارات و طرح‌های تشویقی

شرکت‌های آمریکایی ۵۰ درصد از طرح‌های تشویقی اقتصادی ارائه شده را به دلیل عدم ارائه‌ی گزارش رعایت (انطباق) از دست می‌دهند. مشتریان مؤسسات حسابرسی ممکن است هزاران دلار را به دلیل درک نکردن نحوه‌ی کارکرد اعتبارات اقتصادی و طرح‌های تشویقی را روی میز بگذارند و اسناد مناسب را برای تحقق این مزایا ارائه دهند. شاید گزارش و مستندات رعایت به‌اندازه‌ی اطلاعیه‌های مطبوعاتی یا بازدید شهردار هیجان‌انگیز نباشد. اما، بخش مهمی از فرآیند دستیابی به مشوق‌های اقتصادی است که نشان می‌دهد چگونه شرکت‌ها در نهایت سود مالی را که برای آن سخت تلاش کرده‌اند، دریافت می‌کنند. گزارش رعایت (انطباق) در هر ایالت و شهرداری متفاوت است. گزارش‌های انطباق ارائه شده توسط یک شرکت می‌تواند شامل توافق نامه‌های تشویقی منعقد شده قبل از تأسیس، کمک‌های مالی بلاعوض گرفته شده یا کاهش

تقاضا برای شهادت دهی حسابرسان ارنست اند یانگ در پرونده‌ی رسوایی مالی وایرکارد آلمان

دادگاه آلمان از دو حسابرس ارنست و یانگ تقاضا کرده است در مورد کارهای حسابداری خود در پرونده‌ی رسوایی مالی شرکت وایرکارد آلمان در برابر کمیته‌ی پارلمان شهادت دهند. این مؤسسه‌ی حسابداری و خدمات مشاوره در بیانیه‌ای اعلام کرد، این حکم به اطلاعاتی که تحت قوانین حرفه‌ای افشا می‌شود، شفافیت می‌بخشد. دادگاه فدرال فعلاً جریمه‌های اعمال شده علیه این دو حسابرس را لغو کرده است. ارنست اند یانگ حساب‌های وایرکارد را تا زمان سقوط آن در سال گذشته مورد حسابرسی قرار داده است و به دلیل عدم تشخیص این که ۱,۹ میلیارد یورو (۲,۳ میلیارد دلار) از حساب‌های پرداختی شرکت مفقود شده است، مورد انتقاد قرار گرفت.

شرکای فعلی و سابق ارنست اند یانگ با استناد به قانون حرفه‌ای محرمانه بودن اطلاعات از پاسخ به ابهاماتی که برای کمیته‌ی تحقیق پارلمان به وجود آمده است، امتناع ورزیدند که این موضوع موجب ناراحتی نهاد قانون‌گذار و تعیین جریمه برای این مؤسسه شده است. ارنست اند یانگ اعلام کرده است این مؤسسه همواره برای شفافیت پرونده‌ی وایرکارد همکاری می‌کند اما برای پاسخگویی نیاز به لغو قوانین حرفه‌ای محرمانه بودن اطلاعات دارد. قضات در حکم خود در تاریخ ۲۷ ژانویه اذعان کردند که پس از آن که مدیران تصفیه از الزامات محرمانه بودن چشم‌پوشی کردند، لازم نیست حسابرس از اعضای قبلی هیأت‌مدیره شرکت مجوز اضافی دریافت نماید. از آن‌جا که دادگاه‌های بدوی نظرات متفاوتی را صادر کردند، اعمال جریمه علیه این دو حسابرس لغو شده است. این مؤسسه در ماه دسامبر پرونده‌هایی را به پارلمان تحویل داد که تا زمان صدور رای دادگاه عالی پلمپ شده است. کمیته از جریمه‌ی دو حسابرس EY خودداری کرده است زیرا پرونده در حال تحقیق و بررسی است.

۱۱ فوریه ۲۰۲۱ www.accountingtoday.com

همکاری شرکت نرم‌افزاری پاناسیر و پرایس واترهاوس کوپرز انگلستان برای نظارت بر ریسک امنیت سایبری

شرکت نرم‌افزاری پاناسیر اعلام کرده است که با مؤسسه‌ی حسابرسی و خدمات مشاوره‌ی پرایس واترهاوس کوپرز متحد شده است تا نظارت مستمر بر ریسک‌های امنیت سایبری برای مشتریان، تسهیل شود. به نظر می‌رسد مشارکت میان پلتفرم نظارت مستمر شرکت پاناسیر و مؤسسه‌ی PWC در انگلیس زمینه را برای اندازه‌گیری دقیق، نظارت و گزارش ریسک‌های امنیت سایبری فراهم می‌کند. ترکیبی از تخصص گزارشگری استراتژیک پرایس واترهاوس کوپرز و داده‌های امنیتی پلتفرم پاناسیر، می‌تواند نظارت مستمر بر ریسک امنیتی را تسهیل کند. با استفاده از این قابلیت‌ها، مشتریان می‌توانند ریسک‌های امنیت سایبری و جریمه‌ها را کاهش دهند، در حالی که در وقت و منابع صرفه‌جویی می‌شود و این زمان و منابع صرف گزارشگری و انطباق با استانداردهای امنیت سایبری می‌شوند. با ارائه‌ی یک دید کلی و کمی در مجموعه‌ی فضای امنیت فنی، مشتریان می‌توانند مدل‌سازی و امتیازدهی قوی را برای شناسایی و تصمیم‌گیری مبتنی بر ریسک انجام دهند. علاوه بر این، سرمایه‌گذاری‌ها را می‌توان بر اساس ریسک‌هایی انجام داد که بیشترین اهمیت را دارند، و بازده آن سرمایه‌گذاری‌ها را از طریق کاهش ریسک را به حداکثر رساند. یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های امنیت سایبری قابلیت مشاهده است. با گسترش چشم‌انداز تهدیدها و افزایش فشارهای نظارتی، برخورداری از اندازه‌گیری مستمر و دقیق، نظارت و گزارش ریسک امنیت سایبری از اهمیت بیش‌تری برخوردار می‌شود. این شرکت فناوری محور اذعان کرد، همکاری ما با پرایس واترهاوس کوپرز آن‌ها را یک قدم جلوتر می‌برد. با ترکیب فناوری‌های روز و خدمات مشاوره‌ای، مدل‌های ریسک و گزارشگری استراتژیک، مشتریان را قادر می‌سازیم بر اساس امتیازدهی مناسب به ریسک‌ها و حوزه‌های مختلف تجاری، تصمیمات اساسی بگیرند. فیلیپ کورور، سرپرست پلتفرم گزارشگری ریسک امنیت سایبری در PWC انگلستان اظهار داشت، تیم سایبری ما علاقه‌ی زیادی به ایجاد ارزش مشهود برای مشتریان خود از طریق نوآوری و عمل‌گرایی دارد. این همکاری با فراهم کردن امکان ارائه‌ی خدمات مشاوره‌ای در زمینه‌ی ریسک‌های امنیت سایبری و گزارشگری ریسک، مشتریان ما را قادر می‌سازد از بهترین ارزش و محافظت برخوردار شوند.

۱۰ فوریه ۲۰۲۱ www.information-age.com

مجمع عمومی سالانه‌ی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران برگزار شد

در ادامه‌ی جلسه، گزارش شورای عالی توسط آقای دکتر سعید جمشیدی فرد و گزارش هیأت عالی نظارت توسط آقای محمد حجتی، عضو هیأت عالی نظارت، قرائت شد. سپس در مورد دستور جلسه رأی‌گیری به عمل آمد. براساس آرای حاصله:

گزارش شورای عالی به اتفاق آرا تصویب شد

روزنامه‌ی دنیای اقتصاد به عنوان روزنامه کثیرالانتشار جامعه انتخاب شد. در مورد حق حضور اعضای شورای عالی نظر به این که هیچ یک از پیشنهادها جدید مورد تصویب مجمع قرار نگرفت، لذا همان حق حضور قبلی کماکان ملاک اقدام خواهد بود.

در پی درج آگهی دعوت در روزنامه‌ی دنیای اقتصاد و انعکاس آن در سایت جامعه، مجمع عمومی سالانه‌ی اعضای جامعه در تاریخ چهاردهم بهمن‌ماه در محل ساختمان میرداماد جامعه حسابداران رسمی ایران برگزار شد.

در ابتدای جلسه و پس از تلاوت آیاتی از کلام‌الله مجید و خوشامدگویی دبیرکل جامعه، آقای اسماعیل غلامی رئیس هیأت بدوی انتظامی به عنوان رئیس مجمع، رسمیت جلسه را اعلام کرد و برای انتخاب سایر اعضای هیأت رئیسه (شامل دو نفر ناظر و یک نفر منشی) رأی‌گیری به عمل آمد. براین اساس آقایان مصطفی جهانبانی و محسن فتاحیان به سمت ناظر و آقای محمدسعید خلیلی به‌عنوان منشی مجمع انتخاب شدند.

گزارش بیست‌وششمین و بیست‌وهفتمین جلسات شورای عالی

کارکنان حرفه‌ای شاغل در مؤسسات حسابرسی را به طور منظم پایش و در این زمینه گزارش‌های ادواری تهیه و به شورای عالی ارایه کند. دستور جلسه‌ی بعدی طرح اصلاحات پیشنهادی وزارت امور اقتصادی و دارایی در خصوص ضوابط نحوه‌ی حضور و اعمال حق رأی به صورت الکترونیکی، الحاقی به دستورالعمل مربوط به نحوه‌ی برگزاری مجمع عمومی و انتخابات اعضای شورای عالی جامعه، بود. در این زمینه، پس از تبادل نظر نسخه نهایی به تصویب شورای عالی رسید و مقرر شد جهت تأیید وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی ارسال شود. دستور جلسه‌ی پایانی، انتخاب اعضای شورای مدیریت مرکز آموزش و تحقیقات حسابداران رسمی بود. در این زمینه، با تبادل نظر در خصوص معیارهای ارزیابی داوطلبان مورد نظر، مقرر شد موضوع در جلسه‌ی آتی تصمیم‌گیری شود.

سه‌شنبه شانزدهم دی‌ماه جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران میزبان برگزاری بیست‌وششمین جلسه‌ی شورای عالی هفتم بود. در ابتدای جلسه، دکتر سعید جمشیدی فرد، رئیس شورا، ضمن خیرمقدم و اعلام رسمیت جلسه، درگذشت شادروان ابوالفضل اسلامی از اعضای گرانقدر جامعه را با قرائت فاتحه‌ای تسلیت گفتند. ایشان در ادامه در زمینه‌ی استعلام صورت گرفته از معاونت حقوقی رئیس‌جمهور در خصوص تداوم عضویت یا جایگزینی احدی از اعضای شورای عالی گزارشی ارایه کرد.

دستور این جلسه‌ی شورای عالی طرح نهایی نحوه‌ی تعیین حق الزحمه‌ی حسابرسی بود که با توجه به گزارش کمیته‌ی منتخب و اصلاحات صورت‌گرفته، به تصویب شورای عالی رسید و مقرر شد هیأت مدیره تدابیر و اقدامات لازم را برای اجرای این مصوبه به اجرا درآورد و تأثیر آن بر ارتقای کیفیت حسابرسی، آموزش حرفه‌ای مستمر و تأمین حقوق و مزایای مکفی

بیست و هفتمین جلسه‌ی شورای عالی

سه‌شنبه هفتم بهمن‌ماه جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران میزبان برگزاری بیست‌وهفتمین جلسه‌ی شورای عالی هفتم بود. در ابتدای جلسه، دکتر سعید جمشیدی‌فرد، رئیس شورا، ضمن خیرمقدم و اعلام رسمیت جلسه، درگذشت آقای حسین شرفخانی از اعضای گرانقدر جامعه را تسلیت گفتند و با قرائت فاتحه‌ای یاد ایشان را گرامی داشتند. ایشان در ادامه در خصوص برگزاری آزمون انتخاب حسابدار رسمی در هفته‌ی گذشته ضمن تشکر از زحمات دست‌اندرکاران، مشکلات داوطلبان در این زمینه را بیان کردند. در همین زمینه، دکتر سیدرحمت‌اله اکرمی، رئیس هیات تشخیص صلاحیت حسابداران رسمی، ضمن ارایه‌ی گزارشی از برگزاری آزمون عنوان کردند بازخوردهای آزمون در هیات تشخیص مطرح و براساس آن تصمیمات مقتضی اتخاذ خواهد شد. رئیس شورای عالی در ادامه در خصوص برگزاری جلسه مجمع عمومی سالیانه

جامعه در روز سه‌شنبه ۱۳۹۹/۱۱/۱۴ ساعت ۱۴ خواستار حضور مجازی اعضای جامعه شدند. نخستین دستورجلسه، پیرو مصوبه پیشین تدوین و تصویب دستورالعمل حق الزحمه حسابرسی بود. در این ارتباط نامه‌ی رئیس هیأت عالی نظارت مبنی بر ضرورت تصویب دستورالعمل توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی مطرح شد و همچنین نماینده وزارت اقتصاد بر لزوم تأیید مقام وزارت تاکید کردند. در این خصوص، اعضای شورای عالی نیز نکاتی در ضرورت تدوین و تسریع ابلاغ دستورالعمل بیان نمودند و در نهایت مقرر شد کمیته‌ی منتخب با رایزنی با هیأت عالی نظارت راهکارهای عملیاتی دستورالعمل را بررسی و به شورای عالی ارایه کنند. دستورجلسه‌ی بعدی طرح صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای حسابرسی‌شده‌ی جامعه برای دوره‌ی منتهی به ۱۳۹۹/۶/۳۱ بود. در این زمینه،

هریک از اعضای شورای عالی نکاتی پیرامون گزارش ارایه شده بیان و از زحمات هیأت مدیره و هیأت عالی نظارت در این زمینه تشکر کردند. سومین دستورجلسه، طرح دستورالعمل رتبه‌بندی حساب‌رسان بود که در اجرای تبصره ۲ ماده ۱۳ آیین‌نامه پیشگیری از انباشت مطالبات غیرجاری بانکی توسط سازمان حسابرسی تهیه و به وزارت امور اقتصادی ارایه شده است. در این زمینه، هریک از اعضای شورای عالی مطالبی بیان کردند و مقرر شد پاسخ مشترکی توسط جامعه و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی ارسال شود. دستورجلسه‌ی پایانی، انتخاب اعضای شورای مدیریت «مرکز آموزش و تحقیقات حسابداران رسمی» بود که از میان داوطلبان، آقایان غلامحسین دوانی و محمد حسن فامیلی با اکثریت آرا به عضویت در این شورا برگزیده شدند.

انعقاد تفاهم‌نامه‌ی همکاری میان جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

معاونت امور تعاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران تفاهم‌نامه‌ای با هدف اجرای بهینه‌ی برنامه‌ها و اقدامات نظارتی براساس نیازها و ضرورت‌ها در راستای وظایف قانونی طرفین با بهره‌برداری مناسب و هدفمند از ظرفیت‌های موجود و مبتنی بر همکاری‌های دوجانبه در چارچوب برنامه‌ها و موضوعات مستقل مورد تأیید طرفین منعقد کردند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران موضوع این تفاهم‌نامه که استفاده از ظرفیت کاری مؤسسات حسابرسی عضو جامعه در راستای پیشبرد اهداف نظارتی

معاونت تعاون وزارتخانه است، علاوه بر آن شامل تبادل آمار و اطلاعات در حوزه‌های مشترک، بهره‌مندی از ظرفیت‌های قانونی طرفین جهت امور نظارتی، تشکیل کمیته‌های مشترک به‌منظور اصلاح و بهبود قوانین و مقررات و دستورالعمل‌های موردنیاز، برگزاری آموزش‌های حرفه‌ای و موارد دیگر می‌شود. براساس این تفاهم‌نامه معاونت توسعه‌ی وزارت تعاون متعهد به فراهم آوردن شرایط استفاده‌ی هرچه بیش‌تر فعالیت بخش تعاونی از خدمات جامعه، تشویق و ترغیب تعاونی‌ها، اتحادیه‌ها و اتاق‌ها به استفاده از اعضای جامعه در جایگاه بازرسی، کمک به شناسایی آن دسته از فعالین

بخش تعاونی که مشمول استفاده از خدمات جامعه‌ی حسابداران رسمی هستند، همکاری در برگزاری آموزش‌های حرفه‌ای جهت ارتقای دانش حرفه‌ای و تخصصی، و همکاری در تبادل اطلاعات در چارچوب اهداف تفاهم‌نامه است. جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران نیز متقابلاً متعهد به همکاری با معاونت توسعه‌ی وزارتخانه در تمامی موارد بالا است. براساس این تفاهم‌نامه که برای یک دوره‌ی دوساله منعقد شده است کمیته‌ی راهبری مشترک این تفاهم‌نامه به منظور اجرایی کردن مفاد آن و تحقق آن به طور مشترک توسط طرفین تشکیل می‌شود.

ویژه‌نامه‌ی سالانه‌ی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران منتشر شد

ویژه‌نامه‌ی سالانه‌ی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، امروز سه‌شنبه سی‌ام دی‌ماه به ضمیمه‌ی روزنامه‌ی دنیای اقتصاد منتشر و در سرتاسر کشور توزیع شد. در این ویژه‌نامه علاوه بر معرفی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران و ارائه‌ی متن برخی مقررات کلیدی حاکم بر فعالیت جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران و ضرورت بهره‌برداری از خدمات حرفه‌ای حسابداران رسمی، اسامی کلیه‌ی اعضای جامعه منتشر شده است.

در ویژه‌نامه‌ی سال جدید، اسامی مؤسسات حسابرسی عضو جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، حسابداران رسمی شاغل انفرادی، حسابداران رسمی تحت استخدام سازمان حسابرسی، و اسامی حسابداران رسمی غیرشاغل ارائه شده است.

شورای فرهنگ عمومی با اعلام پانزدهم آذرماه به‌عنوان روز حسابدار موافقت کرد

کشور، پس از پیگیری‌های متعدد و متوالی و تشریح اهمیت حرفه‌ی حسابداری در سرنوشت اقتصادی و اجتماعی کشور نهایتاً این شورا، در جلسه‌ی بیست و یکم بهمن‌ماه سال جاری، با درخواست جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران برای درج روز حسابدار در تقویم رسمی موافقت به عمل آمد.

جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران ضمن شادباش به تمامی اهالی حرفه‌ی حسابداری و حسابرسی کشور، امیدوار است این گام با گام‌های بزرگ‌تری در جهت آگاهی‌بخشی، اطلاع‌رسانی عمومی درباره‌ی اهمیت حرفه‌ی حسابداری در توسعه‌ی اجتماعی - اقتصادی، فرهنگ سازی و پاسخ‌گویی تکمیل شود.

از همان سال جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران ضمن برگزاری آئین‌های بزرگداشت روز حسابدار برای تعیین روزی مشخص با عنوان روز حسابدار طی نشست و تفاهم با نهادهای حسابداری و حسابرسی کشور، روز ۱۵ آذر هر سال به عنوان روز حسابدار نام‌گذاری شد.

با این همه، این نام‌گذاری نه در تقویم رسمی کشور بلکه صرفاً در میان تشکلهای حرفه‌ای حسابداری در ایران انجام شده بود. تلاش برای ثبت این روز در تقویم رسمی کشور از سال ۱۳۹۵ و طی مکاتباتی رسمی جامعه با شورای فرهنگ عمومی کشور با همراهی بی‌بدیل معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور وزارت امور اقتصادی و دارایی و معاونت نظارت و حسابرسی دفتر مقام معظم رهبری آغاز شد. به دنبال رد اولیه‌ی این درخواست در شورای فرهنگ عمومی

در پی پنج سال پیگیری مستمر جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، شورای فرهنگ عمومی کشور با اعلام پانزدهم آذرماه هر سال به‌عنوان روز حسابدار و درج آن در تقویم رسمی ایران موافقت کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، شورای فرهنگ عمومی کشور در آخرین جلسه‌ی خود به تاریخ بیست و یکم بهمن‌ماه با پیشنهاد درج روز حسابدار در تقویم رسمی کشور موافقت کرد و از سال آتی پانزدهم آذرماه در تمامی تقویم‌های کشور به عنوان روز حسابدار درج خواهد شد.

گفتنی است نخستین بار در سال ۱۳۸۶ و در پی درخواست فدراسیون بین‌المللی حسابداران (آیفک)، یازدهم تا هفدهم آذرماه آن سال به‌عنوان هفته‌ی جهانی حسابداری اعلام شد.

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران (۶ اسفند ماه ۱۳۹۹)

آئین تدبیر سهند	
محمد سمائی، منصور عطائی، نادر فخورنژاد	
۰۴۱-۳۳۳۷۰۸۰۱	
۰۴۱-۳۳۳۶۷۱۳۰	
تبریز- خیابان فارابی (خیابان چایکنار)-نرسیده به پل سنگی- مجتمع کوثر- طبقه سوم- واحد ۱	

آئین تراز آریا	
اصغر حمصیان اتفاق، اکبر هاشمیان، محمد علی جعفری	
مهرداد پور قدیری اصفهانی، احسان کچوئی، رضا مکاری	
۰۳۱-۳۷۸۶۶۲۹۲	
۰۳۱-۳۷۸۶۶۲۹۲	
اصفهان- خیابان رودکی- نیش فرعی ۶۰- ساختمان ستایش- طبقه دوم	

آئین ابرار آریا	
ناصر شکاری وانقی، محمد عسکری انارکی، محمد جواد معصومی، بهرام حشمتی	
مهدی ابادری گوشکی	
۸۸۹۳۸۳۴۰-۸۶۰۳۷۳۹۶	
۸۸۹۴۷۳۳۱	
تهران- میدان ولیعصر- ابتدای بلوار کریم خان زند- پلاک ۳۰۸- طبقه ۷- واحد ۷۴	

آئین بهروش	
علی پاژکی، بابک دورگلی، نادر فرهنگدینا	
۸۸۴۴۴۶۶۸-۸۸۴۴۳۴۲۳	
۸۸۴۵۲۸۶۲	
تهران- خیابان مطهری- خیابان شهید محسن وزوایی- پلاک ۲۸- طبقه ۹ واحد جنوبی	

براساس مفاد ماده‌ی ۲۵ اساسنامه جامعه، مؤسسات حسابرسی توسط حداقل سه نفر حسابدار رسمی دارای دست کم سه سال سابقه‌ی مدیریت حسابرسی، پس از صدور مجوز توسط جامعه در اداره‌ی ثبت شرکت‌ها به عنوان مؤسسه غیرانتفاعی غیرتجاری ثبت می‌شوند.

علاوه بر وجود دست کم سه نفر شریک حسابدار رسمی با شرایط مزبور برای تشکیل مؤسسه حسابرسی، ارائه‌ی خدمات تخصصی و حرفه‌ای با استفاده از کارکنان حرفه‌ای در رتبه‌های حسابرس، حسابرس ارشد، سرپرست، سرپرست ارشد و مدیر حسابرسی صورت می‌گیرد.

برای هریک از شرکا و مدیران حسابدار رسمی با کمتر از ۶ سال سابقه شراکت یا مدیریت حسابرسی و نیز بیش از ۶ سال سابقه شراکت یا مدیریت حسابرسی به ترتیب حداکثر ۱۲ و ۱۸ نفر کارکنان حرفه‌ای تحت پوشش پیش‌بینی شده است.

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه طبق مفاد ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی تبصره ۴ قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذی صلاح، به عنوان حسابدار رسمی مصوب هیأت وزیران، مجاز به انجام حسابرسی و بازرسی قانونی یا حسابرسی (حسب مورد) در واحدهای زیر هستند:

الف) شرکت‌های پذیرفته شده یا متقاضی پذیرش در بورس اوراق بهادار و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن‌ها

ب) شرکت‌های سهامی عام و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن‌ها
ج) شرکت‌های (دولتی) موضوع بندهای الف و ب ماده (۷) قانون اساسنامه سازمان حسابرسی با رعایت ترتیبات مقرر در تبصره یک ماده (۱۳۲) قانون محاسبات عمومی
د) شعب و دفاتر نمایندگی شرکت‌های خارجی که با اجرای قانون اجازه ثبت شعبه و نمایندگی شرکت‌های خارجی- مصوب ۱۳۷۶- در ایران ثبت شده‌اند

ه) مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات تابعه و وابسته به آن‌ها

ز) سایر اشخاص حقوقی و حقیقی که بر اساس آخرین اظهارنامه مالیاتی تسلیمی خود جمع درآمد (فروش یا خدمات) آن‌ها بیش از مبلغ ۸۰ میلیارد ریال (در مورد شرکت‌های پیمانکاری جمع دریافتی آن‌ها بابت پیمان منعقد شده بیش از مبلغ ۵۰ میلیارد ریال) یا جمع ارزش دارایی‌های آن‌ها بیش از مبلغ ۱۵۰ میلیارد ریال است.

جامعه به طور سالیانه مؤسسات حسابرسی عضو را به لحاظ کیفیت حسابرسی (در سطح کار و مؤسسه حسابرسی) در چهار گروه (الف، ب، ج، د) طبقه‌بندی و در پایگاه اطلاع‌رسانی جامعه به نشانی www.iacpa.ir منتشر می‌کند.

حسابداران رسمی شریک

حسابداران رسمی تحت استخدام مؤسسه

آئین بهرنگ صادق	
کریم بزرگری مولان، غلامحسین کشاورز محمدیان، فرهاد شاه‌ویسی	
۴۴۲۷۶۲۳۳-۴۴۲۷۶۱۳۳	
تهران- خیابان اشرفی اصفهانی- بعد از جلال آل احمد- خیابان طالقانی- ساختمان گلشن- طبقه ۳- واحد ۱۳	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آبان ارقام پارس
شجاع ابراهیمی توانی، رضا مظاهری کلهرودی، علی ظریف گلزار
جواد کاظمی کرباسدهی
۸۸۶۰۵۶۷۴-۸۸۶۰۵۶۷۵-۸۸۰۶۱۹۹۱-۸۸۰۶۱۹۹۰
۸۸۶۰۵۶۷۴-۸۸۰۶۱۹۹۰
تهران- خیابان سیدجمال الدین اسدآبادی- بالاتر از میدان فرهنگ- نبش خیابان ۳۷- پلاک ۳۰۱- ط ۲- واحد ۶

آئین پژوهان ایرانیان
حجت ثابتي بيلندی، براتعلی دارابی، طاهره کمالی مقدم
جواد رضایی
۰۵۱۳۷۶۶۳۷۷۳-۰۵۱۳۷۶۶۲۱۲۱
۰۵۱۳۷۶۶۲۶۷۶۲
مشهد- بلوار فردوسی- خیابان مهدی- بین مهدی ۵ و ۷- پلاک ۱۷- طبقه اول

آبان روش
زیداله مشکوتی، محمدجواد معتمدی مهر، آرش رجبی
مهدی درودی، سیدوحید نقیبی
۴۴۲۴۱۴۲۲-۴۴۲۶۱۷۱۰-۴۴۲۶۱۷۲۰-۴۴۲۲۳۰۴۲
۸۹۷۸۷۶۹۷
تهران- فلکه دوم صادقیه- بلوار اشرفی اصفهانی- بن بست ۱۲ متری بهار- پلاک ۴- واحد دوم

آئین محاسب و همکاران
محمد رضا شورورزی، محمد شهر آبادی
مهدی درودی، سیدوحید نقیبی
۰۵۱-۳۷۶۸۵۲۰۳-۰۵۱-۳۸۹۴۰۴۵۰
۰۵۱-۳۷۶۸۵۲۰۳-۰۵۱-۳۸۹۴۰۴۵۰
مشهد- بلوار معلم- بین معلم پنجاه و پنجاه و دو- پلاک ۱۲۵۲- طبقه ۲- واحد ۴

آبتین روش آریا
موسی حسینی، حسین طالبی، ناصر عسگری نائینی، سید مجید مختارنژاد، همایون شیخ الاسلامی
مریم عرشیان، سید عبدالله بلادی، امیررضا رهبری مقدم
۸۸۱۰۹۴۱۸-۹
۸۸۱۰۹۴۲۱
تهران- خیابان ولیعصر- بالاتر از خیابان بهشتی- کوچه نادر- پلاک ۶- طبقه ۵- واحد ۱۸

آباد نوین تهران
مجید اسدی صفا، علی اصغر متقی، احمد محمدی، فرهاد مصفا
مرتضی حشمتی
۰۴۱-۳۳۸۵۳۰۵۷-۳۴۷۸۱۳۲۱
۰۴۱-۳۳۸۴۵۱۷۶
تبریز- گلشهر- تقاطع گلشهر- پرواز- بلوار گلشهر- پلاک ۴۷

آبتین محاسب پارس
مسعود بیات مختاری، مهدی فخریان، سعید تاتاری
مجید ارژنگی
۵۱۳۸۴۷۳۴۱۱
۵۱۳۸۴۷۳۴۱۳
مشهد- بلوار ناصر خسرو- ناصر خسرو ۱۵- بعد از چهار راه اول- سمت راست- پلاک ۹- طبقه ۲

آبادیس نگار آرون
علاء الدین محمدی سربند، سیدمحمد رضا دهدشتی
۸۸۶۱۱۹۷۱-۲
۸۸۶۱۱۹۷۱-۲
تهران- میدان ونک- خیابان شهید حجت الاسلام عباس شیرازی- خیابان برزیل غربی- پلاک ۵۹- طبقه ۴- واحد ۱۹

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آتیه نگر	
سعيد وطنی، هادی يوسف زاده، مجتبی ثقفی، سيدعطاء احمدیان حسینی	
سحر سپاسی، مرتضی حسن زاده، امیر دادار	
۲-۸۸۱۷۶۱۰۱-۸۸۵۲۰۶۷۹-۸۸۵۲۸۱۹۵	
۸۸۵۲۸۱۹۵	
تهران- خیابان سهروردی شمالی- خیابان قرقاول- پلاک ۱۶- طبقه دوم- واحد ۵	

آبتین آرمان نامدار	
خسرو عارفی، محمد عطایی جعفری، سید علی مهرآور	
۲۶۱۲۲۴۷۸	
۲۶۱۵۵۲۲۹	
تهران- اقدسیه- خیابان برادران موحد دانش- بن بست یاسمن- بن بست گلستان- پلاک ۶- مجتمع صاحبقرانیه- طبقه ۵- واحد ۵۶	

آداک آئین	
داریوش حسن زاده، بهمن اصغری	
مهدی همایون فر	
۷-۴۴۷۶۲۰۲۵	
۴۴۹۲۴۸۳۴	
تهران- شهرک گلستان (راه آهن سابق)- بلوار اقا قیا- خیابان رز- پلاک ۹- واحد یک	

آبادانا	
یوسف امیری، جبرائیل بهاری، محمد صفری کوپائی	
۸۸۵۴۲۸۴۴	
۸۸۵۴۲۸۴۵	
تهران- خیابان شهید بهشتی- خیابان سهروردی شمالی- خیابان کورش- پلاک ۴۵- طبقه ۵- واحد ۱۴	

آذرین حساب	
پژمان معتمدیان دهکردی، ابوالقاسم معماری، حسن درجانی، محمدرضا خالقی	
حامد مختاری تودشکی	
۰۳۱-۳۶۶۴۱۹۱۷	
۰۳۱-۳۶۶۲۷۹۰۷	
اصفهان- خیابان شیخ صدوق شمالی- جنب بانک تجارت- بن بست اسلامی- پلاک ۳۱۷- طبقه دوم- زنگ ۳	

آتیه اندیش نمودگر	
سیامک اعتمادی نژاد، شاهین پورکاند، خیراله گلناریان، فرهاد نژادفلاطوری مقدم، موسی محسنی، عبدالوهاب بریمانی، حسن رضا زارعی	
کاوه حسین پور، منیژه خزایی، علیرضا علیپور فرازنده کسمایی، ابوالفضل محمودی	
۷-۸۸۵۲۲۰۹۶	
۸۸۷۵۲۲۰۸	
تهران- خیابان شهید مطهری- خیابان میرعماد- کوچه چهارم- پلاک ۱۲- طبقه ۵- واحد ۱۹	

آذین تراز ارقام	
پرویز شایسته شجاعی، باقر کریوند، حمید چراغی گازرونی	
بابک سالم دزفولی	
۸۸۰۱۵۳۳۸-۸۸۰۱۵۳۳۷-۸۸۳۳۲۷۱۱-۸۸۰۲۳۵۰۷	
۸۸۳۳۳۶۹۴	
تهران- خیابان فتحی شقایق- بعد از خیابان کاج- پلاک ۱۳۴- طبقه اول شرقی	

آتیه حساب ارقام	
مجتبی اسدی، مرتضی صنعتی، موسی تورانی	
۰۲۶-۳۲۵۴۵۱۷۰	
۰۲۶-۳۲۵۴۵۱۶۸	
کرج- عظیمیه- بلوار کاج- بین ندا و پامال- پلاک ۲۵۷- طبقه ۵- واحد ۷	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آذین ارقام پیام	آرتین پرگاس
محمد خالقی، علی اصغر جان نثاری، محمد عابدینی	میرشجاع حسینی شیوانی، حمید سلیمی، شهرام طاهری
اصغر حسینی، رضا فخیم ممقانی، صمد کرباسی	
۸۸۹۷۲۲۷۵-۸۸۹۶۷۸۲۰	۴۴۲۷۵۷۷۰-۱
۸۸۹۷۴۶۵۴	۴۴۲۴۰۶۷۳
تهران- میدان فاطمی- خیابان فلسطین شمالی - انتهای کوچه مهشاد- پلاک ۱۳	تهران- خیابان ستارخان- روبروی برق آلستوم- پلاک ۷۹۸- طبقه ۲- واحد ۵
آراء	آرشین حساب
راضیه بهفروزی، امیر شهلائی مقدم	عباس ابراهیمی، عبدا.. هانی، عیسی آهنگری، جواد محمدنژاد
	فریبرز محمدی
۸۸۹۰۵۳۱۶-۸۸۸۰۲۹۳۲	۸۸۴۸۰۹۶۶
۸۸۹۰۳۹۴۹	۸۸۴۸۰۸۵۴
تهران- خیابان فلسطین شمالی - پلاک ۴۶۳ - ساختمان ۵۵ - طبقه ۲ - شماره ۱۰	تهران- خیابان ولیعصر- بالاتر از خیابان بهشتی- کوچه نادر- پلاک ۶ - طبقه دوم - واحد ۶
آذین پندار راستین	آرمان اصول
محمد زادحیدر، محسن کریمی، احمد باقری	علیرضا فاضلی، علیرضا قیداری، احمد ناصری جورشری
محمد مهدی ریاحین	بهرام بهرامی
۶۶۵۷۲۲۱۷	۶۶۹۰۲۴۷۶-۶۶۹۰۲۱۵۴
۶۶۵۷۲۲۱۷	۶۶۱۲۱۸۶۳
تهران- توحید - خیابان ستایش - خیابان ستارخان - پلاک ۸۲- طبقه اول - واحد ۶	تهران- خیابان اسکندری شمالی- خیابان طوسی شرقی- پلاک ۱۰۰- طبقه ۴- واحد ۹
آراد تراز پیشرو	آرمان اندیش آگاه
مسعود دادگر، حسن وارسته پور	رامین جهانگیری، قادر صادقیان آژیری، محمد ایمانی برندق، یوسف قیاسوند، حسین مشهوری
۲۲۰۷۲۱۳۷-۲۲۳۶۹۷۰۴	۰۴۴۳۲۲۲۸۲۲۲
۲۲۳۶۹۷۰۴	۸۹۷۸۳۶۱۵
تهران- سعادت آباد - بلوار سرو غربی- خیابان صدف- نبش خیابان استاد مطهری- پلاک ۸	ارومیه- خیابان جهاد- کوی اول- کوچه سوم- پلاک ۲۵

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آرمان روش	
 محمدرضا حاجتی، محمود مروج، مجید طلایی پاشیری، جعفر باقری	
 احسان رایگان	
 ۸-۴۴۰۳۰۳۶۷	
 ۴۴۰۳۰۳۶۷	
 تهران- بلوار اشرفی اصفهانی- خیابان گلستان چهاردهم- پلاک ۳- برج نگین رضا- طبقه ۱۳- واحد ۱۳۱۲	

آرمان اندیشان آینده نگر ایلیا	
 مرتضی قندچی مازندرانی، گیتی مرعشی، محمد روحانی، مصطفی ردانی پورردانی	
	
 ۲۲۳۳۳۵۶۸-۷۱	
 ۲۲۳۳۳۵۷۱	
 تهران، مجیدیه شمالی، خیابان شهید برادران محمدی، کوچه شهید ابوالقاسم سعیدی، پلاک ۱، ساختمان پاسارگاد، طبقه ۵	

آرمان نوین رسیدگی	
 علیرضا فخرشفائی، مرتضی کردمدانلو، محسن گنجی، داراب ناظمی، داود معرفتی طارانی، محمود بابایی رهنی، محمد مهدی امیدوار	
 رضا شهبازی مرید، سعید عزیزی بصیر، مجید احمدی	
 ۸۸۴۴۷۱۰۷-۸۸۴۲۶۸۹۳	
 ۸۸۴۴۷۱۰۷-۸۸۴۲۶۸۹۳	
 تهران- خیابان مطهری- خیابان ترکمنستان- اول کوچه سرو- پلاک ۲- واحد ۱	

آرمان بصیر	
 حمیدرضا ملک عسگر، احمد عیسائی خوش، آرشینا منتظری، ابراهیم سعیدی فر	
 میثم مسلمی بلگوری، مهسا الهامی، مهرناز رضایی کلج	
 ۸۸۷۴۶۳۰۴-۵	
 ۸۸۵۳۳۸۳۲	
 تهران- خیابان احمد قصیر (بخارست)- کوچه ششم- پلاک ۲۰- واحد ۶	

آرمون گستران پیشگام	
 امیر هوشنگ دلجو، حبیب سزاوار، محمود شوکت فدائی، خسرو هادوی، محمدعلی اعتمادیان	
 امیر رزبان	
 ۸۸۸۶۷۴۵۱-۸۸۸۲۶۰۶۳-۸۸۸۶۷۴۲۳	
 ۸۸۸۶۷۴۳۷	
 تهران- خیابان مطهری- بعد از مدرسه - روبروی خیابان میرعماد- پلاک ۲۶۲- طبقه ۵- واحد ۱۰	

آرمان پژوهان محاسب	
 یوسف افضل خانی، محمد باباپور، محمدرضا بهاری مهربانی	
	
 ۸۸۵۴۳۹۶۵	
 ۸۸۱۷۱۰۲۵	
 تهران- خیابان پاکستان- کوچه شهید حکیمی (دهم)- پلاک ۲۸- طبقه ۳- واحد ۴	

آرمان آروین پارس	
 سیدمصطفی جان نثاری، محمد بهنام دائی مژدهی، جواد رائی نوجه دهی، سیروس شمسی، محمود رجایی، علی آقا عزیزی برزکی، علی اصغر مسلمی، سید مهدی تیموریان	
 رابعه منظوری علی آبادی، محمد اسمعیلی، شهریار سیفی، جهانگیر کوشکی، محبوبه حسینی	
 ۸۸۹۳۷۳۱۷-۹	
 ۸۸۹۰۱۸۳۴	
 تهران- خیابان استاد نجات الهی (ویلا)- خیابان خسرو- پلاک ۳۱- طبقه ۳	

آرمان پیام جامع	
 بهرروز فریدی راد، سعید شعبانی	
 قدیر حبیبی	
 ۸۸۳۱۶۶۸۰-۸۸۳۱۶۸۹۷	
 ۸۸۳۱۳۷۷۰	
 تهران- کریم خان زند- خردمند جنوبی- کوچه محمد حقانی- پلاک ۱۱- طبقه ۵- واحد ۱۰	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آریا حسابرسان پارسا
حسین خطیبیان، صغری شهراسبی، قدرت اله مشایخی کرهرودی
۸۸۷۷۳۸۲۸-۸۸۷۷۴۲۲۵
۸۸۷۷۳۸۲۸
تهران - خیابان گاندی - خیابان بیست و یکم - پلاک ۲۶ - واحد ۴

آروین باستان محاسب
حسن دانشور، محمود صانع زنگ، نور ا... عبدالحسینی مقدم
۴۴۴۷۸۷۷۰-۴۴۴۷۸۷۷۱
۴۴۴۷۸۷۷۰-۴۴۴۷۸۷۷۱
تهران - جنت آباد مرکزی - خیابان جنت آباد - ساختمان کسری - پلاک ۲۱۶ - طبقه سوم - واحد ۸

آریا روش
سید محمد بزرگ زاده، حبیب جامعی، محمد کاظم ملائک صفت، رضا جامعی
۸۸۶۷۴۷۰۴-۸۸۶۶۰۸۲۴
۸۸۱۹۸۴۰۱
تهران - خیابان ولیعصر - بالاتر از میرداماد - بلوار ستاری - پلاک ۷۴ - طبقه ۴ - واحد ۱۵

آروین خدمات مدیریت رادوین
داریوش فراهانی، محمدرضا خلیفک
۸۸۷۳۱۵۳۴-۸۸۷۳۶۳۱۶
۸۸۷۵۲۱۳۵
تهران - خیابان احمد قصیر - نبش کوچه ششم - پلاک ۹ - طبقه ۳ - واحد ۱۳

آریا نیک روش
احمد حاجی زاده، مجتبی غلامی، محمد همتی، غلامرضا علیمردی
۸۸۷۰۹۳۱۱-۲
۸۸۷۰۹۳۱۳
تهران - خیابان قائم مقام فراهانی - کوچه شهدا - پلاک ۹ - طبقه ۲ - واحد ۱۲

آریا بصیر اندیشه
مصطفی خادم الحسینی، عباس رضائیان، عباسعلی صفائیان پور، رامین امامی
۸۸۶۴۷۹۱۱-۸۸۶۴۷۹۱۰-۸۸۶۴۷۸۴۴
۸۸۶۴۷۸۴۳
تهران - خیابان ولیعصر - بالاتر از پارک ساعی - خیابان سی و ششم - پلاک ۷ - مجتمع ولیعصر (۲) - طبقه ۲ - واحد ۲۲۴

آریا منش امین
ارسلان اسمعیلی کاکرودی، ایرج پروانه، عباس مرصع نشان
محمود ملکی پور غربی
۸۸۳۸۴۷۸۲-۸۸۳۸۴۷۵۹-۸۸۳۸۴۷۹۳
۸۸۳۷۴۷۸۱
تهران - خیابان ولیعصر - بالاتر از خیابان بهشتی - کوچه نادر - پلاک ۶ - طبقه ۴ - واحد ۱۴

آریا بهروش
فرامرزی میرزایی صلحی، رحیم حجت شمامی، مهدی امیری، نادر محمدپور، محمد صالح، فتحعلی ولائی
یعقوب اقدام مزرعه، قاسم شاهمیری
۸۸۷۴۱۸۶-۸۸۰۶۲۶۶۰-۸۸۰۳۴۴۰۶
۸۸۷۸۷۲۵۱-۸۸۰۳۴۴۸۲
تهران - میدان ونک - خیابان ماهتاب - خیابان شیخ بهائی شمالی - ابتدای خیابان سنول - پلاک ۳۱ - واحد ۲

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آزمودگان
مهرداد آل علی، سید مرتضی فاطمی اردستانی، فرهاد فرزاد ۸۸۹۳۹۵۱۳-۸۸۹۲۹۷۰۹-۸۸۹۲۹۷۰۸ ۸۸۹۲۹۶۴۲ تهران- خیابان کریم خان زند- خیابان دکتر عضدی (آبان جنوبی)- شماره ۵۲- طبقه دوم

آریان محاسب پویا
علی ارشدی، پرویز پیری، سعید جلیلی سهی، علیرضا فضل زاده، کریم کهندل مغانلو، جواد هاشمی سید جواد توکلی، عبدالرضا بسطامی، سپیده بابایی درمنی، رسول یاری فرد ۸۸۲۳۰۷۳۴-۶ ۸۸۲۳۰۷۳۵ تهران- گیشا- خیابان چهارم- خیابان بلوچستان - نبش کوچه ۵- پلاک ۱۱- واحد ۴

آزموده کاران
حدیث توکلی کوشا، اسدا... درخشانی، مسعود سورانی، علی اصغر فرخ، مسعود بختیاری، امیرحسین عبدالملکی، مهدی رضایی رسول سعیدی، احسان شیروانی هرنندی، مریم عالیوندی دارانی، حسین شیرین، رقیه وحیدنیا ۲۲۹۲۵۹۱۰-۲۰ ۲۲۹۲۵۹۰۳ تهران- خیابان شریعتی- قلهک- نرسیده به یخچال- کوچه شریف- شماره ۵

آرین حساب شیراز
محمدجعفر امیری، محمدعلی پسران، حسین همایون فرد ۰۷۱۳-۶۲۶۲۸۸۲-۶۲۶۳۳۹۵ ۷۱۳۶۲۸۶۶۷۳ شیراز- خیابان قصرالدشت- نبش کوچه ۵۳- ساختمان نوین- واحد ۶۰۱

آزمون
پروین جعفری ویشکائی، مسعود دیزه ای، حمیدرضا سبزه ئی، فریدون کشانی، ایرج مرحمتی خامنه، غلامرضا فتاحی بافقی محسن تنانی ۸۸۹۳۴۰۵۱-۸۸۰۱۲۳۱۵ ۸۸۰۱۲۳۱۵ تهران- بلوار کشاورز- بین ولیعصر و فلسطین شمالی- پلاک ۲۵- طبقه سوم

آزاد رای امین
سعید امینی، حمید کاظمی، علی علی آبادی محسن تنانی ۸۸۵۱۵۴۶۴-۸۸۵۱۵۱۳۳-۳۴ ۸۸۵۱۵۴۶۴ تهران- ابتدای خیابان سهرودی شمالی- بالاتر از آپادانا- خیابان سراب- شماره ۱۲- واحد ۲

آزمون پرداز
محمد حسن سعادتیان فریور، ناصر سنگسر یزدی، عباس شجاعی، فرزاد شهادت فرد، فریبرز طاهری، خسرو لطفی زاده، فرشید محبی، رضا معصوم زاده، محمود میوند، عباس وفادار، رامین حشمتی، محمدرضا صانعی، محمدرضا طلائی پور، حمید خادم، احسان میلادیان، کبری پور قنبری قره شیران میترا امیری اقدم، حسن عرب جعفری محمد آبادی، دانیال محبوب، اکرم شاهد پور، محسن جهانگیری، ناصر شیخ رودی، همایون خویان عنبران، نفیسه یعقوب پور، سعید اصلانی، فاطمه مهدی، فرزاد مسائلی، محسن زردکوهی، سیده فروزان نبوی نژاد ۸۸۵۰۳۵۲۷-۸۸۷۳۶۸۷۲ ۸۸۵۰۳۵۲۸ تهران- خیابان یخارست- کوچه ششم- شماره ۳۶- واحد ۲

آرما تراز ژرف
احمد یعقوب نژاد، محمدرضا سلیمی نصر، سید علیرضا رضی ۸۸۳۴۲۴۷۶ ۸۸۳۴۲۴۷۶ تهران- هفتم تیر- باغ صبا- سهروردی- خیابان شهید مهندس زیرک زاده- خیابان شهید مسعود ملایری پور- پلاک ۹۷- طبقه ۵

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آگاه اندیشان خردمند
 حبیب آقامحمدپور، محمد برزگر نفری، عباسعلی نیک نفس

 ۸۸۶۶۱۹۷۳ ۸۸۶۵۸۴۰۰ تهران - خیابان وحید دستگردی - پلاک ۲۸۷ - طبقه سوم - واحد ۷

آزمون تراز پارس
 محمودرضا آموزگار حقیقی، حمید لعل پور، میثم نوشادی، عبدالحمید هوشمند

 ۰۷۱۳۸۳۸۴۲۸۵ ۰۷۱۳۸۳۸۴۲۸۵ شیراز - بلوار امیرکبیر - کوچه ۲۴ - بن بست ۲۴/۲ - بلوک B - طبقه ۵ - واحد ۲

آگاه تدبیر
 سعید برهانی، خسرو حجاری زاده، سیامک فتحی دهکردی، مهدی کیانی، محمود عنصری

 ۰۳۱-۹۵۰۱۹۹۸۷-۹۵۰۱۹۹۸۶ ۳۱۹۵۰۱۹۹۸۷ اصفهان - میدان آزادی - بلوار دانشگاه - مجتمع تجاری اداری پردیس ۲ - طبقه ششم - واحد ۲۶۲

آزمون حساب تدبیر
 مرتضی شعبانی، مهدی گنج خانی، بهزاد یزدانی

 ۸۸۶۲۵۹۹۴-۳-۸۸۶۱۲۹۸۲ ۸۸۶۲۶۰۱۷ تهران - میدان ونک - خیابان ملاصدرا - ضلع شمال غربی پل کردستان - بن بست فرشید - پلاک ۴ - طبقه ۳ - واحد ۶

آگاه گر تراز
 غلامرضا ایروانیان، داود عبدالمحمدی سنجانی، محمدتقی لک کمری، مهرداد قنبری

 ۸۸۸۲۵۸۷۰ ۸۸۸۲۶۲۹۵ تهران - میدان هفت تیر - اول مفتاح جنوبی - کوچه شیمی - پلاک ۷۰ - طبقه سوم - واحد ۶

آزمون سامانه
 حسین قاسمی روچی، علی اصغر نجفی مهری، سید عبدالرضا (فرهاد) نوربخش

 ۸۸۶۷۲۴۴۰-۲-۷۷۵۳۷۹۴۴ ۷۷۵۲۷۴۵۸ تهران - خیابان بهار شیراز - تقاطع سهروردی جنوبی - شماره ۱۰۷

آگاهان ارقام
 علی عبدالله شمشیرساز، خلیل گنجه

 ۸۸۷۴۴۲۲۸-۹ ۸۸۷۴۴۲۲۸ تهران، سهروردی شمالی، خیابان حسینی (سورنا)، شماره ۸، طبقه ۳، واحد ۱۴

آفاق کاوشگران
 حمید ابوالحسنی، علی اکبرزاده، مهدی امیدوارفاز

 ۰۵۱-۳۷۲۵۹۷۱۴-۳۷۲۵۹۳۱۷-۳۷۲۵۹۳۱۴-۳۷۲۶۴۷۴۶ ۰۵۱-۳۷۲۵۹۷۱۴-۳۷۲۵۹۳۱۷ مشهد - میدان راهنمایی - ابتدای بلوار سازمان آب - خیابان عطار - عطار غربی - ۱ - پلاک ۸

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آگاهان و همکاران
 محمد جم، فرید ذکائی آشتیانی، اصغر طه‌وری، بهزاد فیضی، حمید ناموری، فرید عزیزی
 سیدرضا سیدی، فریبرز نادرزاده، آزاده نیماوری، خدیجه عبدالملکی، عاطفه نوروزیان، پویا بهادری
 ۸۸۹۰۲۰۴۷
 ۸۸۹۰۳۸۹۹
 تهران - خیابان سپهد قرن - خیابان شاداب - پلاک ۲۸

آگاه نگر
 محمد افسری، محمدرضا تقوایی، محمد نورزاد دولت آبادی
 روح‌اله زارع، مسعود سلامی، سعید صفری بروجردی، مسعود پارسایی
 ۸۸۵۲۱۶۷۷-۸۸۵۲۳۸۱۶-۸۸۷۵۷۵۹۲
 ۸۸۵۰۵۱۱۱
 تهران - خیابان شهید بهشتی (عباس آباد) - کوچه آریا وطنی - خیابان کاوسی فر (میترا) - شماره ۵۰ - واحد ۳

آمارگان
 کیانوش بهلولی، عباس سرلک، حسن زلقی
 سعیده فروزان مهربان، مهدی تقی‌آبادی
 ۶۶۴۸۵۰۶۳
 ۶۶۴۸۵۰۶۴
 تهران - خیابان طالقانی - بین وصال شیرازی و فلسطین - نبش خیابان فریمان - ساختمان اداری ۱۱۸ - پلاک ۵۵۰ - طبقه ۱ - واحد ۲

آگاهان ارقام خبره
 محمدرضا صابونچی، اروجلی سلیمانی آقچای، حسن حسین‌پور فرد

 ۸۸۸۴۰۳۹۲
 ۸۸۸۳۱۷۵۲
 تهران - خیابان شریعتی - خیابان بهار شیراز - پلاک ۵۴ - طبقه سوم

آوا تدبیر تراز
 مجید ترکمان، فریدون رضائی، محمد فتوحی عشین
 مصطفی رمضانی
 ۰۳۱-۳۶۶۱۷۴۵۲-۳-۰۲۱۸۸۰۰۱۸۹۵
 ۰۳۱-۳۶۶۱۳۸۱۷
 اصفهان - خیابان میر - خیابان آب ۲۵۰ - کوچه شماره ۴ - پلاک ۴۶

آگاهان به‌روش پارس
 علی بانوی، سعید قادری، رضا اسدی، هاشم خواجه کرم‌الدین
 محمد مقرونی
 ۰۵۱۳۷۲۳۷۴۶۰-۶۵
 ۰۵۱۳۷۲۷۷۹۸۱
 مشهد - خیابان صاحب الزمان ۱۴ - مولوی ۱۴ - پلاک ۱/۱۱

آویژه ارقام امین
 علی اسماعیلی، محمد علی اکبرخانی، حسین کریمی
 سید قائم حسینی
 ۰۵۱-۳۸۹۳۰۰۴۷-۳۸۹۳۰۰۴۶
 ۰۵۱-۳۸۹۳۰۰۴۷
 مشهد - بلوار دانش‌آموز - دانش‌آموز ۲۰ - پلاک ۷۵

آگاهان تراز توس
 حسن سعیدی بیلندی، حسین محمدجانی، سعید قدکپور، مصطفی سیاحی
 سید کاظم حسینی، هادی سلطانی
 ۰۵۱-۳۷۶۷۳۳۷۰-۳۷۶۱۴۷۷۴-۳۷۶۸۴۴۰۴
 ۰۵۱-۳۷۶۷۳۳۷۰
 مشهد - بلوار فردوسی - بین فردوسی ۲ و ۴ - روبروی آپارتمان‌های مرتفع - شماره ۶۸ - طبقه ۲

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آوند	ادیب
مریم عبدالهی طادی، احمدرضا پاک گوهر، علی نظاری، مهناز آفرند سجاد ظهراپی فرد ۸۸۲۷۳۵۹۵-۸۸۲۷۴۷۴۶-۸۸۲۸۴۰۶۰ ۸۸۲۷۰۸۴۰ تهران- کوی نصر- خیابان چهارم- پلاک ۲۲- طبقه ۱- واحد ۳	عبدالامیر میرآب، حمید محمدنژاد، وحید خردور، رشید بابایی، رضا رجبی، امیر جعفرزاده محمد روحانی ۴۴۰۳۳۱۹۴-۴۴۰۴۳۶۰۸ ۴۶۰۳۰۱۸۴ تهران- ابادر- بزرگراه اشرفی اصفهانی- خیابان گلستان ۱۴- پلاک ۳- مجتمع نگین رضا- طبقه ۶- واحد ۶۰۵
ابتکار حساب آریا	ارژنگ خبره
ابراهیم اسفندیاری، ایوب رستمی سلطان احمدی، نصراله سعادت حمید رهنما ۰۳۱-۳۶۲۵۷۵۷۶-۰۳۱-۳۶۲۶۷۷۳۳ ۰۳۱-۳۶۶۷۷۳۳ اصفهان - خیابان دانشگاه - کوچه ۱۳- پلاک ۲۹- طبقه ۲	ایرج امید الیگر، علی محمد رفعتی، عادل ویسی، محمدحسین گلستان حمید رهنما ۴۴۱۵۱۱۳۵-۶ ۴۴۱۷۰۳۱۸ تهران- آریا شهر- بلوار فردوس - خیابان ورزی جنوبی- خیابان ۱۸ شرقی- پلاک ۲- واحد ۴
ابرار اندیشان	ارقام بهین آرا
حسین جباری، حمید طبائی زاده فشارکی، زادا... فتحی حمید ۶۶۹۰۰۱۷۰-۶۶۹۰۳۸۹۳ ۶۶۹۰۰۱۷۰ تهران- خیابان انقلاب- خیابان فرصت شیرازی- شماره ۱۰۸- واحد ۱۴	علی اسگندری، عباس اعظمی، سید محمود سادات هلبز، هادی نبی پور آهنگر حمید ۴۴۲۱۵۴۱۲-۴۴۲۱۰۱۰۵ ۴۴۲۱۵۳۴۷ تهران- خیابان ستارخان- بین فلکه دوم و اول صادقیه- بلوار شهدای صادقیه شمالی- نبش کوچه ۱۵- پلاک ۴۹- طبقه دوم- واحد ۷
احراز ارقام	ارقام پژوهان دقیق
حبیب جهانگشای رضائی، هوشنگ علی زاده، محمدحسین فرضی، احمد بابائی احمدرضا اسلامپور فاموری ۸۸۱۹۷۵۱۵-۸۸۱۹۷۵۱۱ ۸۸۱۹۷۵۰۸ تهران- بلوار آفریقا - ضلع شمال غربی چهارراه حقانی (جهان کودک)- پلاک ۶۶- طبقه ۴- واحد ۱۶	پرویز آزادپیما، اسماعیل شیخ بابایی، حسین میلانی، مرتضی آزاده علیرضا یدالهی فارسانی، مصطفی رشیدنیا چنار، حسینقلی شولی، مرتضی حیدری ۸۸۵۴۷۰۷۵-۸۸۷۶۴۶۴۸ ۸۸۷۶۴۶۴۸ تهران- خیابان خرمشهر- پلاک ۲۱۸- طبقه دوم- واحد ۱۱

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

اصلاح گستران امین
سیدعباس موسوی سنگسری، مجتبی محمدی، مجید مولایی
مهدی جعفری ابریکوه، دوریتا ریحانیان
۲۲۹۱۲۴۱۸-۱۹
۲۲۹۱۲۴۲۰
تهران- خیابان میرداماد- خیابان شنگرف- خیابان یکم غربی- پلاک ۲۸- طبقه دوم- واحد ۳

ارقام پویا
نیما اخباری، سعید خرمی، محمود نصرتی
آرش خیرخواه، محمدرضا شادانی
۰۵۱۱-۳۸۸۲۳۵۰۱-۳۸۸۲۷۳۳۴-۳۸۸۲۷۳۳۳-۳۸۸۱۶۳۵۹
۰۵۱-۳۸۸۲۳۵۰۱
مشهد- بلواروکیل آباد- بین وکیل آباد ۸ و ۱۰- پلاک ۷۸- طبقه همکف

اصول اندیشه
شهریار آذری سامانی، حسن حدادی، طاهره شمس
قاسم فرهادخانی
۸۸۷۹۹۳۶۵
۸۸۸۷۶۴۴۵
تهران- میدان آرژانتین- خیابان الوند- بن بست کامبیز- پلاک ۶- واحد ۳

ارقام نگر آریا
مصطفی احمدی وسطی کلاتی، مهناز خشنودنیا، محمدتقی رضائی، ابوالفضل رضائی، قاسم شیخانی، سیدمحمد طباطبایی، عباس حیدری کبریتی، اسفندیار گرشناسبی، علی گشتاسب، حسن معلومات، علیرضا زند بابا رئیس، عباس اسماعیلی، محمد حسین ملکیان، ابوالفضل میرزایی، حجت رهبری، احمد علی بزی، محمد سلیمان یگانه خوشحال، حسین اکرمی ثانی، محمد محمودی، مصطفی منصوری خواه
فهیمة ایروانی قلعه سرخ، حمید فرد افشاری، حسین سعادت سعادت آبادی، علی محمدی فر، رضا کمرئی، علیرضا نصرت نظامی، محمد امان الهی، ناهیده باقری، بنفشه سادات ابطی نائینی، سعید انعامی، رضا حسن پور
۶۶۴۳۲۲۱۸-۶۶۹۳۲۰۲۲-۶۶۴۲۰۲۶۳
۶۶۹۲۰۸۷۶
تهران- میدان توحید- خیابان توحید- نبش کوچه پرچم- پلاک ۶۸

اصول پایه فراگیر
حسن صالح آبادی، ابراهیم موسوی، رزا صالح آبادی، پریناز موسوی
سید محمد مهدی یوسفزاده، مهدی معتمدی آذر منابادی، فائزه سخایی
۸۸۷۰۸۱۷۴-۶
۸۸۷۰۴۱۱۲
تهران - میدان آرژانتین - ضلع جنوب غربی - پلاک ۲۲ - ساختمان اداری صحبا - طبقه اول - واحد ۲

ارقام نماد چرتکه
احمد افشاریان، عبدالعزیز مقصودی، فرید رضائی
سیده محبوبه میرفاضلی، حمیدرضا نوروزی
۰۲۶-۳۴۴۷۳۳۳۵
۰۲۶۳۴۴۷۹۰۵۸
کرج- خیابان مطهری- روبروی بلوار نبوت- جنب بانک مسکن- ساختمان دلتا- طبقه ۲- واحد ۴

اصول نگر آریا
فیروز شعبانی، احمد عباسی دینانی، پرویز مقدس، محمد بدراقی نژاد، محمد بهمنی
امیر هوشمند کیوانجاه، محمود آل حبیب، سجاد آقائی سمیرمی
۸۸۸۷۵۳۲۲-۳
۸۸۲۰۸۵۹۸
تهران- میدان ونک- خیابان برزیل شرقی- روبروی دانشکده فنی شهید شمسی پور- پلاک ۲۹- واحد ۳

ارکان سیستم
عبدا... شفاعت، محمد شوقیان، افشین نخبه فلاح، بهروز شیرخانی، عباس لاری دشت بیاض
محمود لاری دشت بیاض، سید حمید التفاتی فاز، عسگر پاک مرام، تقی محمودی
۸۸۸۰۴۹۴۱-۲
۸۸۸۰۴۹۴۰
تهران- بهجت آباد- خیابان لارستان- خیابان شهید حمید صدر- پلاک ۳۵- طبقه ۲- واحد ۱۰

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

اعتماد ارقام امین
سید حسین صحاف رضوی، سعید شرافتمند
روح اله مهربان
۴۴۹۶۸۳۷۲
۴۴۹۶۸۳۵۶
تهران - خیابان آیت الله کاشانی - ساختمان آرمیتا، پلاک ۴۳۰، طبقه اول، واحد ۶

اطمینان فرد
حمید رضا وکیلی فرد، مسعود وکیلی فرد، محسن مهدوی ثابت
مریم سلمانیان
۲۲۱۴۸۲۱۵
۲۲۱۴۸۲۱۵
تهران - شهرک غرب - بلوار فرحزادی - خیابان ۱۸ متری مطهری - خیابان ده متری - پلاک ۴۳ - واحد ۳

افق مهر خاورمیانه
مهدی غلامزاده خادر، کامبیز عسگری، عقیل محمدی
۴۴۰۷۶۱۲۴
۴۴۰۳۰۳۲۶
تهران - بزرگراه اشرفی اصفهانی - گلستان چهاردهم - پلاک ۳ - مجتمع نگین رضا - طبقه ۱۳ - واحد ۱۳۱۱

اطمینان بخش و همکاران
یاسین قاسمی، سعید گل محمدی، مهدی مرادی، اکبر عباسی
رسول یگانه اُمدانی - داود سلمانی
۸۸۱۰۵۴۳۶-۸۸۱۰۵۴۷۲-۸۸۱۰۵۳۶۷
۸۸۱۰۵۳۹۰
تهران - یوسف آباد - خیابان شهید ابوالفضل فراهانی پور - خیابان شهید فتحی شقاقی - پلاک ۱۷ - واحد ۵

الگو حساب
حسن زیوری، سعید سلیمی، عباس زند عباس آبادی
۶۶۵۸۰۴۷۱-۶۶۵۸۰۴۷۵
۶۶۵۸۰۴۷۵
تهران - خیابان ستارخان - خیابان باقرخان - نبش فرزین جنوبی - پلاک ۷ - طبقه سوم - واحد ۴

اطهر
شاهرخ ایرجی، مسعود هادیان جزئی، غلامرضا ایوبی
ندا احمدی کامه علیا، احمد زندی نژاد، علی شیخ علیا لواسانی، نیما خوش اخلاق، اصغر محمدی
۸۸۸۹۶۴۲۵-۸۸۹۶۴۲۸۰
۸۸۹۶۴۲۵۸
تهران - خیابان دکتر فاطمی - بین خیابان ولیعصر و میدان دکتر فاطمی - ساختمان ۳۷ - طبقه ۵

امجد تراز
اصغر بهنیا، محمد حسین واحدی، محمد حسن واحدی، طاهر مراغه پور، کیهان رئیس، مهدی صولتی
۸۸۷۰۵۳۰۷
۸۸۷۰۵۳۰۸
تهران - خیابان ولیعصر - بالاتر از عباس آباد - کوچه دلبسته - جنب هتل سیمرغ - پلاک ۱ - طبقه ۳

اعداد آرا
سالار بابائی، سید حسن رضوی، ابراهیم شاکری، محمد حسین قاضی مرعشی
۷۷۵۱۶۶۳۴-۷
۷۷۵۱۶۶۳۷
تهران - خیابان شریعتی - خیابان بهار شیراز - کوچه شهید مجید مقصودی - پلاک ۶ - طبقه سوم - واحد ۸

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

امین محاسب روش	
بیژن آریائی نژاد، جهانگیر خسرو تبار، نوید زندی مقدم، اصغر سراج	
رضا رحمتی	
۲۲۸۷۰۲۰۸	
۲۲۸۹۲۹۸۱	
تهران - خیابان شریعتی - پل سید خندان - خیابان خواجه عبدالله انصاری - پ ۱۰۳ - طبقه سوم - واحد ۶	

امین آزمون	
علیرضا اکبری امامی، عرفان ذبیحی، محمدرضا ستارزاده	
۲۲۹۰۹۲۷۹	
۲۶۴۲۸۵۵۶	
تهران - میرداماد - خیابان حصاری - خیابان کوشا - کوچه شهره - پلاک ۱ - واحد ۹	

امین مشاور بصیر	
احمد فلاح، عبدالرحیم مایار، محسن نظریان	
۸۸۸۷۴۹۰۰ - ۸۸۸۷۴۹۰۱	
۸۸۷۹۳۷۹۱	
تهران - خیابان ولیعصر - بالاتر از پارک ساعی - نبش کوچه چمن - پلاک ۲۴۱۴ - واحد ۳	

امین تدبیر بصیر	
امیر ناصر دخانی، کیانوش کیانی، فرزاد نوابخش، علی ظهرا بی فر	
محمد نادری، محمد رضانی، مهدی آراسته منش	
۶۶۶۵۶۸۶۵	
۶۶۶۵۶۸۶۷	
تهران - بلوار آیت اله سعیدی - بزرگراه ۶۵ متری فتح - پلاک ۲۰۳ - مجتمع تجاری پارس صنعت - طبقه همکف	

امین نگاه بینا	
رضا عباسی، رضا معصومیان	
علی حسن زاده	
۴۴۷۵۴۶۹۴ - ۴۴۷۵۳۷۸۷	
۴۴۷۲۹۴۴۱	
تهران - بلوار دهکده المپیک - خیابان ۲۴ متری زیبادشت بالا - خیابان گلستان یکم - پلاک ۵۹ - طبقه همکف	

امین حسابرس افق	
کیهان آزادی هیر، مهدی غلامی، مینا فرویدیان، علیرضا گنجی	
محمد اشکیل، احسان قادری، سید محمود میریزدی، محمد طالبی، روح اله خیری	
۶۶۵۹۳۰۷۹	
تهران - خیابان ستارخان - خیابان باقرخان - پلاک ۱۱۷ - واحد ۱	

اهمیت نگر	
حسین صاحب الزمانی، علیرضا هزاره، نادر علی پور	
۷۷۶۸۲۰۵۹ - ۷۷۶۸۲۰۵۷	
۷۷۶۸۲۰۵۷	
تهران - خیابان شریعتی - پائین تر از بهار شیراز - نبش خیابان جباری - پلاک ۴۱۹ - طبقه ۱ - واحد ۱	

امین محاسب پارس	
علی اکبر اصغری، حسن فرنی، همت کریمی کوکنده، بهجت طیبیان	
۸۸۴۹۱۴۱۲ - ۸۸۴۹۱۴۷۰	
۸۸۴۹۱۴۷۰	
تهران - خیابان کریم خان زند - خیابان خردمند جنوبی - کوچه بن بست یکم - پلاک ۸ - طبقه چهارم	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

بخر دیار	
علیرضا پورسروی تهرانی، جواد اسدی، محمد قبول، مسعود استحمامی	
علی احمدی بیداخویدی، محسن جیریائی شراهی، محمدرضا ویژه رستمی، محمودرضا ناظری	
۷-۷۷۵۱۴۵۷۵	
۷۷۵۱۴۵۷۷	
تهران - خیابان شریعتی - سه راه طالقانی - خیابان خواجه نصیرطوسی - پلاک ۲۳۷ - طبقه دوم - واحد ۲	

اندیشه نیکان حساب	
مصطفی پاکدامن، پروین علی نژادی بنائی، نوروز ستار پناهی حقیقی	
محمود رضا ناظری	
۷۹-۸۸۸۵۳-۸۸۸۵۳	
۸۸۹۲۷۵۹۱	
تهران - خیابان ولی عصر - بالاتر از سه راه فاطمی - کوچه افتخاری نیا - ساختمان ۶۳ - طبقه سوم	

بصیر راهبر	
محمود جواد نسب، رهام مصدقی	
میر مجید ذاکر	
۸۵۵۵۶-۲۲۴-۲۲۴۱۸۰۴۹	
۲۲۴۰۸۲۰۲	
تهران - ولنجک - خیابان ساسان - پلاک ۳۷ - طبقه ۵ - واحد ۱۷	

ایستایس محاسب کویر	
غلامحسین رضانیان، محمدعلی معتمدی، علی محمد همتی، ولی خلیفه نیری، رضا قندی	
۱۶۹۶-۳۵۳۸۳-۰۳۵۳۸۳۰۱۶۹۵	
۱۶۹۶-۳۵۳۸۳-۰۳۵۳۸۳۰۱۶۹۶	
یزد - صفائیه - بلوار دانشگاه - بلوار پروفیسور حسابی - حدفاصل میدان عالم و فرهنگ (نعل اسبی) - ساختمان نگین - واحد ۱۰۱	

بصیر محاسب توس	
غلامحسین پورفاطمی جزین، علیرضا رضائی، براتعلی مشکانی، مرتضی دهقانی، سید محمدرضا بنی فاطمی کاشی، عبدالله آزاد	
روح اله زارع بهاری، هادی آزاده، سعید تیمورنژاد	
۷-۵۱۳۸۴۳۵۰۲۶	
۵۱۳۸۴۳۵۰۲۶	
مشهد - خراسان رضوی - بلوار شهید منتظری - مجموعه آپارتمان های آستان قدس رضوی - طبقه اول - واحد ۲۲۱	

ایران مشهود	
علیرضا عطوفی، سید عباس اسمعیل زاده پاکدامن، محمدرضا گلچین پور، محمد صادق حشمتی، نیما جناب، سیاوش مهدی پور روشن، حسین آریان، حسین مهربانی	
عماد دانشور داورانی، یاسین رسولی فر، زینب جباری، محمد جواد مصلح	
۷۶۵-۸۸۷۸۵-۸۸۷۹۱۴۳۷	
۸۸۷۹۱۶۷۰	
تهران - خیابان ظفر - بین اتوبان مدرس و نلسون ماندلا - پلاک ۲۹۰ - طبقه ۴	

بهبود ارقام	
مهرداد شریعت زاده، ابوالفضل یوسفی، سیدحسام الدین قائم مقامی	
نوراله شاه نظری گرگابی، جواد صغری	
۶-۸۸۵۲۰۵۰۵	
۸۸۷۵۴۲۱۸	
تهران - خیابان قائم مقام فراهانی - خیابان دهم - شماره ۱۲ - واحد ۲۰	

برنا اندیشان رایان	
علیرضا خلیلی شنگل، رضا محمدی، یداله تازی وردی	
عباس جهانی، مهدی جعفری نسب	
۶۷-۸۸۳۲۴-۸۸۳۱۱۹۸۸	
۸۸۳۲۴۰۶۸	
تهران - کریم خان زند - قائم مقام - خیابان سنایی - خیابان دهم - کوچه حسینی - پلاک ۶۱ - طبقه ۱ - واحد ۲۰۵	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

بهروش پارسا
 مرضیه پردلی، مرتضی رحمانی یگانه، هوشنگ رهنمائی

 ۸۸۴۲۵۲۰۹
 ۸۸۴۲۵۲۰۹
 تهران - خیابان استاد مطهری - خیابان ترکمنستان - پلاک ۲۰ - طبقه ۳ - واحد ۶

بهداد حساب آریا
 علی رضائی، علی اصغر جعفرزاده هنجی، محسن آمون
 شهرام پور اختیاری ناوی
 ۴۴۲۸۹۱۶۴-۴۴۲۹۹۸۰-۱
 ۴۴۲۸۹۲۳۵
 تهران - خیابان ستارخان - بین فلکه اول و دوم صادقیه - بلوار شهدای صادقیه شمالی - خیابان مرودشت - پلاک ۱ - واحد ۱۲

بهمند
 رضا آتش، محمدرضا آرزومند صومعه سرایی، نادر رستگاری، احمد رضا شریفی قزوینی، علی مشرقی آرانی، هومن هشی، رسول دوازده امامی
 سجاد دل پاک، عبدالاحد عباسی، مهران گنجی، حسن صالحی یزدی
 ۸۸۸۴۳۷۰۸-۸۸۳۰۵۳۹۱-۳
 ۸۸۸۴۴۶۸۵
 تهران - خیابان قائم مقام فراهانی - جنب میدان شعاع - ساختمان ۱۱۴ - طبقه ۴

بهداد روش امین
 سید محسن حسینی، محمود ملائی

 ۸۸۳۹۲۲۱۵
 ۸۸۳۹۲۲۳۴
 تهران - یوسف آباد - خیابان چهلستون - خیابان دوم - پلاک ۱۸ - طبقه ۵ - واحد ۱۰

به بین محتوا
 رامین رضازاده، جواد شیرکوند، مهدی رضا قاسمیان
 نادر داوطلب ثابت
 ۲۶۴۲۱۸۲۸-۲۶۴۱۳۹۰۵
 ۲۶۴۱۳۵۸۰
 تهران - بلوار میرداماد - خیابان البرز - کوچه قبادیان شرقی - پلاک ۲۸ - واحد ۱

بهراد مشار
 مجید رضا بیرجندی، مهربان پروز، فریده شیرازی، رضا یعقوبی، مرتضی حاجی عباسی، محمدرضا عبدی، بهاره همتی
 علی مسعودی، شهرزاد میثمی، بابک عباسقلی زاده، سید مجتبی شوشتری
 ۸۸۴۹۳۱۷۱-۷۶-۸۸۳۴۳۲۳۵-۳۶-۸۸۸۴۹۶۴۰-۴۱
 ۸۸۳۰۹۴۹۰
 تهران - خیابان شهید مطهری - خیابان فجر - پایین تر از کانون زبان - پلاک ۲۷ - صندوق پستی ۱۵۸۷۵-۵۵۵۱

به نام مشار
 مجید اله وردی، سید رضا تقوی تکیار، تقی امینی فر

 ۸۸۷۲۲۴۱۳-۸۸۷۲۴۲۱۷-۸۸۷۲۲۱۴۳
 ۸۸۷۱۱۳۷۷
 تهران - خیابان خالداسلامبولی (وزرا) - کوچه ۱۱ - پلاک ۶ - طبقه ۲

بهروزان حساب
 محمد صدیق امیری، بهرام همتی، فرزاد خالبندی، محمد علی معینی
 رضا عزیزی مقدم
 ۶۵۰۱۰۴۹۳-۶۵۰۱۰۴۹۹-۶۵۰۱۰۴۹۶
 ۶۵۰۱۰۴۸۷
 تهران - خیابان آزادی - بین یزرگراه نواب و اسکندری - پلاک ۱۸۶ - برج سپهر آزادی - طبقه ۸ - واحد ۸۰۳

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

بیان گزارشگر	
عارف شفقت رودسری، مینو فرقاندوست حقیقی، مراد مؤمنی، حبیب رودساز	
۸۸۵۶۱۰۸۹-۸۸۵۶۱۷۰۴	
۲۷۳۶۶۷۳۸	
تهران- سعادت آباد- میدان سردار شهید حسن طهرانی مقدم- خیابان سرو شرقی- پلاک ۷۴- مجتمع پایدار- طبقه هشتم- واحد ۸۰۶	

بهنود حساب	
محمدرضا ابراهیمی، مهران فرجی، محمود واحدی، احمد شهنوازی	
مهدی دهقانی، مرضیه باقری	
۸۸۹۸۰۴۰۲-۸۸۹۸۰۴۴۸	
۸۸۹۸۰۳۷۳	
تهران- خیابان دکتر فاطمی- روبروی خیابان کاج- پلاک ۱۳۶- ساختمان تهران ۶۴- طبقه پنجم جنوبی- واحد ۲۴	

بینا تدبیر	
علیرضا ابراهیمی پویان، مرتضی زنجانی، مزدک کاظم زاده	
۸۶۰۲۵۶۱۸-۸۶۰۲۵۷۸۱-۸۶۰۲۵۷۹۶-۸۸۱۷۵۴۵۰-۴۰	
۸۶۰۲۵۷۹۶	
تهران- سهروردی شمالی- اندیشه سوم- پلاک ۹۶- طبقه دوم- واحد ۳	

بوستان محاسب ایرانیان	
محمد اقوامی پناه، خسرو عسگری، مهدی عباسی	
ولی اله قاسمی	
۲۲۳۵۰۹۶۰-۲۲۳۷۵۱۲۰	
۲۲۳۷۵۱۲۰	
تهران- بلوار فرحزادی- بعد از پل نیایش- نبش گلستان سوم- ساختمان افق- طبقه ۳- واحد ۱۲	

پارس	
فرهمنده امیری جوبنی، محمد مهدی جمشیدی فر، منوچهر عباسیان پیرنیا، بهرام کیانی	
سعید درودی	
۰۲۶۳۲۷۳۶۸۶۲-۳	
۲۶۳۲۷۵۶۸۶۳	
کرج- مهریلا- میدان معلم- ساختمان معلم (شماره ۱۵)- طبقه ۳- واحد ۸	

بیات رایان	
عبدالاحسین رهبری، امیرحسین ظهراپی مزعه شاهی، ابوالقاسم مرآتی	
محمد ابراهیمی، حسن سراجی، محمود عبدلی، مهدی فرزندگان، علیرضا شهریار، سید حسین احسانی امرئی، محمد صالح اهری زاده، محمد داودی فرکوش	
۸۸۵۰۴۵۸۶-۸	
۸۸۵۰۲۰۴۵	
تهران- خیابان مطهری- بین دریای نور و کوه نور- ساختمان هواپیمایی ترکیه- شماره ۲۳۱- طبقه ۳	

پایش گستر حساب	
رضا محمدخانلو، حمید علایی ورکی، سید حسن علائی، نصرت اله اسمعیلی	
عبدالخالق خنکا	
۴۴۰۳۶۷۷۹-۴۴۰۴۷۵۹۰-۴۴۰۲۲۳۷۷	
۴۴۰۴۷۵۹۰	
تهران- فلکه دوم صادقیه- بلوار فردوس- خیابان ولیعصر- کوچه تقدیری- پلاک ۶- طبقه ۳- واحد ۶	

بیداران	
عباس اسرارحقیقی، حسین فرج الهی، بهمن فدوی رودسری	
محمد کاظم ضیاءپور، علیرضا طاری بخش	
۸۸۳۰۶۹۱۱-۸۸۸۳۵۲۰۷-۸۸۸۲۹۷۶۱	
۸۸۸۳۱۶۸۱	
تهران- شمال میدان هفت تیر- خیابان ملایری پور- خیابان مهندس زیرک زاده- شماره ۲۰- طبقه اول	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

پردازش حساب هونام	
منوچهر سرمدی، سیدمصطفی شاه صاحبی، ناصر صلحی، علی سالم، محمد حسین زواریان، مهدی شریتی، سعید صدراایی نوری	
۸۸۹۳۷۳۹۶	☎
۸۸۹۳۸۱۵۸	📠
تهران - خیابان فلسطین شمالی - کوچه آبادیان - پلاک ۸ - طبقه دوم	✉

پارس ارکان تراز	
قاسم قاسمی، علی قریشی طیبی، حسین نوریان	
سمیرا چراغی	☎
۴۴۴۷۰۰۸۴	☎
۴۴۴۳۰۱۸۶	📠
تهران - بزرگراه اشرفی اصفهانی - بالاترزمیدان پونک - خیابان سوم - پلاک ۶۱ - واحد ۴	✉

پرسیان پاد	
رسول نصیری خوبدهی، میثم یاسری، امان کمی	
۲۲۳۴۱۸۸۰	☎
۲۲۳۴۱۸۸۰	📠
تهران - اوین - مجتمع آتی ساز - فازیک - بلوک ۵ - شماره ۵۱۷۳	✉

پارسیان حسابرس افق	
افشین حسن زاده نامقی، پیام محمودی، رضا طهرانی، احمد آقاجانی، علی اکبر پورموسی	
۰۵۱-۳۶۰۳۸۷۹۷-۸	☎
۰۵۱۳۶۰۳۸۷۹۹	📠
مشهد - بلوار دانش آموز - بین دانش آموز ۱۵ و ۱۷ - پلاک ۱۴۹ - ساختمان پزشکان - طبقه دوم - واحد ۶	✉

پرهام مشار	
مهرداد حاجی ابوالحسنی، بیژن نجفی، روح اله امینی مصلح آبادی	
۸۸۴۱۶۹۶۸-۸۸۴۱۹۱۵۲	☎
۸۸۴۰۸۲۲۹	📠
تهران - خیابان مطهری - خیابان یوسفیان - شماره ۱۲۳ - طبقه ۷ - واحد ۲۵	✉

پاسارگاد احرار	
محمدتقی اختیاری، غلامرضا حسین پورمشتاق، اعظم رضائی پورنوجه ده	
۴۴۲۶۴۴۸۶	☎
۴۴۲۶۴۴۸۷	📠
تهران - خیابان ستارخان - روبروی برق آلستوم - پلاک ۷۹۴ - واحد ۴	✉

پویش دقیق تراز	
داود حسینی، سید رسول حسینی، کاظم عامری	
۸۸۱۴۱۷۰۷	☎
۸۸۱۴۱۷۸۷	📠
تهران - خیابان کریم خان زند - خیابان شهید مصطفی حسینی - نبش کوچه دوم غربی - پ ۳ - ط ۳ - واحد ۹	✉

پایش پرگاس کاردان	
معصومه ثابت راسخ، محمد حسین فرخ بخت، کیوان کابه	
۳۶۶۱۱۰۷۱-۰۳۱۳۶۶۱۵۵۰۵	☎
۳۱۳۶۶۱۱۰۷۱	📠
اصفهان - خیابان میر - کوچه ۲۳ - خیابان میرفندرسکی - ساختمان ۸۲ - طبقه اول - واحد یک	✉

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

پیوند ارقام راهبر ایرانیان	
منوچهر احمدی، هاشم حبیبی، غلام شاهری	
۰۱۱۴۴۲۹۱۹۹۲	
۰۱۱۴۴۲۹۱۹۹۳	
آمل - خیابان طالب آملی - روبروی دریای ۲۶ - طبقه دوم فروشگاه کاشی نیلو	

پیوندگان پارس حساب	
جمشید شاهرخی چمن آبادی، محمدحسین ودیعی نوقابی، سیدرضا گلستانی	
حسین عباس طلائی، مجید شاهرخی چمن آبادی	
۰۵۱۳۸۴۲۲۰۱-۴	
۰۵۱۳۸۴۳۰۲۵۸	
مشهد - پنجره سناباد - خیابان دانشسرای جنوبی - خیابان ابن سینا - پلاک ۱۴۵ - طبقه اول - واحد شرقی	

تدبیر محاسب آریا	
عباس حاجی آقا پور، عبدالمحمد غیاث یگانه، سیروس مهربانی، جمشید بیک فلک	
ساسان بابائی، امیرحسین سید صالحی	
۴۴۰۱۲۵۳۶	
۴۴۹۶۱۶۴۵	
تهران - فلکه دوم صادقیه - ابتدای آیت اله کاشانی - خیابان اعتمادیان - پشت بیمارستان ابن سینا - پ ۱۵ - طبقه ۱ - واحد ۳	

پیام محاسب ایرانیان	
محمد کهندل، حسین کهندل، علی تاریخ چی	
۰۵۱۳۸۹۴۶۴۲۱	
۰۵۱۳۸۹۴۶۴۲۱	
مشهد - بلوار دانشجو - کوچه دانشجو ۲۵ (پرورش ۲۸) - پلاک ۵۵۴ - مجتمع آراکس ۲ - طبقه ۷ - واحد ۷۰۲	

تدبیرگران مستقل	
علیرضا رسولی، مرتضی مصدري، علیرضا آقایی قهی، محمود آقا جعفری	
۸۸۹۰۲۹۹۹-۸۸۹۰۹۱۴۴	
۸۸۹۰۸۸۳۷	
تهران - خیابان استاد نجات الهی - خیابان اراک - پلاک ۷۲ - طبقه ۲ - شماره ۴	

پیشداد اندیشه مهرگان	
سعید رضائی قدیم، علی رمضان نژاد، منصور گرکز، ناصر معرفت، مرتضی ادیبی	
بهزاد محمدی، حمیدرضا حاجی اسمعیلی	
۴۴۹۷۶۸۲۲-۴۴۰۱۲۳۸۵	
۴۴۰۸۹۷۰۲	
تهران - بلوار آیت اله کاشانی - روبروی مجتمع یاران - پلاک ۵۵ - طبقه ۲ - واحد ۴	

تدبیر ارقام اسپادانا	
رحمت آقادوست، مجتبی فتحی مقدم بادی، مصطفی حقدوست	
علی شیرازی باصری، لیلا بشیری خصال	
۸۸۷۳۶۴۴۷-۸	
۸۸۷۳۶۴۴۹	
تهران - آرژانتین - خیابان بیهقی - خیابان شانزدهم - پلاک ۱۳ - طبقه ۳ - واحد ۶	

پیشگامان تراز امین	
علی جلوس فعلی، حمیدرضا رستگار طلب، علی اصغر حق شناس چوبری	
۰۱۳۳۳۲۵۲۶۳۸	
رشت - بلوار معلم - کوچه لاله - کوچه ۱۰ متری پنجم طالقانی - ساختمان یاران - طبقه ۳ - واحد ۵	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

تراز محاسب ماندگار
حسن اخوان ماسوله، جواد باروئی، مهدی حسینزاده
محمد آذری
۰۵۱-۳۸۴۳۴۵۱۶-۳۸۴۶۳۸۳۴
۰۵۱۳۸۴۶۵۱۵۹
خراسان رضوی- مشهد- خیابان احمدآباد- بلوار رضا- نبش رضا ۱- پلاک ۴۰- طبقه اول

تراز مشهود محتسب
علی اکبر ناظمزاده، حبیب قوتی
۸۸۲۴۶۳۴۱
۸۶۰۱۴۶۵۱
ستارخان - کوچه میرداماد - بن بست سروناز - پلاک ۲- طبقه سوم

تراز نما همکاران
یدا... اکرمی، مسعود حاجی عبدالحمید، حمید رضا معلم
محمد مرادی
۸۸۷۲۶۳۹۵-۶
۸۸۷۲۶۳۹۷
تهران- خیابان شهید بهشتی- خیابان شهید خالدا سلامبولی- خیابان پنجم- پلاک ۲۳- طبقه ۳- واحد ۳۳

تدبیر تراز نگار
بیژن افشاری علی آباد، علیرضا خلیلیان، مهربان ریحانی
غلامرضا توکلی
۸۸۹۷۷۶۳۵-۶
۸۸۹۷۲۵۸۶-۷
تهران- بین فاطمی و گلها - روبروی مجتمع فرهنگی وزارت کشور - پلاک ۳۵ - طبقه ۳ - واحد ۶

تراز آوران امین
پرویز مرادی حامد، میر مجید وکیلزاده یان، علیرضا صفائی
علیرضا لشگری
۶۶۵۹۵۹۶۹
۶۶۵۶۴۰۲۰
تهران- میدان انقلاب- خیابان کارگر شمالی- خیابان فرصت شیرازی- ساختمان سهند- پلاک ۱۴- واحد ۷

تدبیر محاسبان توانا
روح اله قدیانی، مجید قدیانی، محمد نصراللهی فکجور
علیرضا لشگری
۴۴۶۲۴۱۰۱
۴۴۶۲۲۹۱۷
تهران- جنت آباد- ۳۵ متری گلستان (شهید مخبری)-نرسیده به شاهین شمالی- پلاک ۱۷۹- واحد ۲

تلاش ارقام
فیروز عرب زاده، علیرضا مصطفی زاده، سید سعید ثنائی کرهرودی
سید جواد حبیبزاده بایگی، محمود مصطفی زاده، سینا مهربانی، حیدر محمدزاده سالطه، غلامرضا زاده کفاش
۸۸۸۰۶۸۷۶
۸۸۸۰۶۸۷۶
تهران- خیابان مطهری- خیابان شهید حمید صدر- خیابان لارستان- پلاک ۵- ساختمان سپهر- طبقه سوم- واحد ۳۰۲

تدوین و همکاران
احمد ثابت مظفری، ابوالقاسم فخاریان، محمد کاظم روح اللهی، حامد سیار، مصطفی نوروزی، اصغر حیرانی
ناصر خوبرو، بهنام رضائی آناویز
۸۶۰۸۰۰۷۱-۴
۸۶۰۸۰۰۷۵-۶
تهران- خیابان ولیعصر- بالاتر از میدان ونک- خیابان خدامی- کوچه لیلا- پلاک ۹- طبقه ۳

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

حامیان کاردیده پارس	
حسین آقامحمدی، علی خسروی لرگانی، داریوش کیان‌آسا، پویا مهدوی‌فر	
بهزاد مشعشعی، زانیار ذوالفقاری، سید حمیدرضا حسینی‌نژاد، سید محمد توسلی طبائی	
۸۸۵۸۴۱۶۳-۸۸۶۹۰۸۳۰	
۸۸۶۹۰۸۳۰	
تهران- سعادت‌آباد- خیابان علامه طباطبائی- ساختمان علامه- شماره ۸۰- طبقه ۳- واحد ۴	

تلفیق نگار	
محمدرضا بیات سرمدی، سیدحسن رسول‌زاده کاشانی، میرمحمد موسوی هوجقان	
شیوا حبیب‌زاده	
۲۲۱۴۲۹۴۲-۲۲۱۴۲۹۴۳	
۲۲۱۴۳۱۷۱	
تهران- سعادت‌آباد- بالاتراز میدان کاج- کوچه پنجم- پلاک ۶- طبقه ۳- واحد ۱۴	

حساب گستر پویا	
محمدرضا عزیزی، محمد حسن کریمی، کریم هاتفی، کامران خدائی، بلال محمدزاده، محمد ترامشلو	
مهین شقاقی	
۴۴۹۷۳۱۱۷-۴۴۹۷۱۶۳۹-۴۴۹۷۸۱۴۹-۴۴۹۷۵۵۱۳	
۴۴۹۷۸۱۴۹	
تهران- فلکه دوم صادقیه- خیابان سازمان آب غربی- ابتدای خیابان گلستان یکم- پلاک ۲۳- ساختمان زمرد- طبقه ۴- واحد ۱۵	

توانگر محاسب و همکاران	
حسن ستاری، حمید شاکری، حسین مقدم، محسن فتاحیان، ناصر حیدری رنجنوش	
۶۶۹۴۹۰۷۱-۲	
۶۶۹۱۳۷۳۳	
تهران- میدان توحید- خیابان فرصت شیرازی- پلاک ۸۳- واحد ۶B	

حساب نگر متین	
نجف باقرلو، اسماعیل محمدی کیا، محمدرضا نظریان رستمی	
محمد محمدیان دوغیکایی	
۴۴۴۹۹۴۶۴	
تهران- میدان پونک- پایین تر از بلوار عدل- کوچه علی قلی‌زاده- پلاک ۱۶- واحد ۲	

توسعه مدیریت دانا	
مهران پوریان، فرشته نوروزی، سید محمود تقوی	
محمد محمدیان دوغیکایی	
۲۲۹۰۳۷۵۸-۹	
۲۲۲۷۶۳۳۸	
تهران- بلوار میرداماد- میدان محسنی- خیابان شاه نظری- کوچه چهارم- شماره یک- واحد ۷	

حسابدانان	
رمضانعلی کیوانی، خسرو محمدی رودباری	
قاسم عباسی، وحید اسماعیلی کاخکی، رضا غلامی، مهدی جامه بزرگ، محمد حسین رجبی، مهدی وحیدی شمس، فتح‌اله فاطمیه	
۸۸۷۰۹۳۱۵-۸۸۷۱۲۷۹۲	
۸۸۷۰۹۳۱۵	
تهران- خیابان شهید بهشتی- پلاک ۴۹۰- طبقه دوم	

حافظ گام	
مهدی آقاجانی، سیویل احمدزاده، محمد خمیس آبادی، حسن مرادقلی، محمدرضا غرویان، رضا ابوالفتحی‌زاده، ولی اله کریمی	
قاسم عباسی، وحید اسماعیلی کاخکی، رضا غلامی، مهدی جامه بزرگ، محمد حسین رجبی، مهدی وحیدی شمس، فتح‌اله فاطمیه	
۲۲۲۷۰۹۴۹-۲۲۲۷۰۹۸۱-۲۲۲۹۱۲۱۵۹	
۲۲۲۷۰۹۴۹-۲۲۲۷۰۹۸۱	
تهران- خیابان میرداماد- خیابان نفت جنوبی- کوچه تابان- پلاک ۱۰- واحد ۱۵	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

خبرگان حساب امین	
ارمیا اصفهانی، ناصر شاکری، علیرضا مهدی بابائی، جواد امیر خانلو	
عبدالکریم نوروزیان	
۸-۱۱۴۴۲۲۷۶۳۵	
۱۱۴۴۲۲۷۶۳۸	
آمل- محله طالقانی- بلوار شهید روح اله سلطانی- بن بست شهید حیدری	
۳۰- پلاک ۴۰۳- طبقه چهارم	

حسابرس معتمد پارسین	
علی بخشی، مجید عبداللہی، محمدرضا گل محمدی	
۸۸۷۰۷۶۱۵-۸۸۷۰۸۱۴۸	
۸۸۷۰۸۱۴۸	
تهران- خیابان ولیعصر- بالاتر از مطهری- کوچه ناهید- پلاک ۸۴- واحد ۴	

خبره	
سیاوش سهیلی، نعمت ا... علیخانی زاد، اکبر صیام	
۸۸۹۰۲۳۱۶	
۸۸۹۰۲۳۴۰	
تهران- خیابان ولی عصر- بین فروشگاه قدس و پمپ بنزین کوچه پزشک پور	
- شماره ۲۴	

حسابرسان نواندیش	
منصور خداپرست، فرهاد خلیلی، داود غرقابی	
۸۸۵۴۶۳۰۰-۸۸۵۱۶۷۹۲-۳	
۸۸۷۵۷۴۷۹	
تهران- خیابان مطهری- خیابان علی اکبری- خیابان صحافزاده- پلاک ۵۶- طبقه سوم	

داریا روش	
سیدعلی شیرازی، داریوش امین نژاد، محمد جعفر دهقان طرزجانی	
رضا شاکر سوره	
۸۸۶۰۱۹۸۷-۹۰	
۸۸۶۰۱۹۸۷	
تهران- میدان ونک- ملاصدرا- خیابان شیرازی جنوبی- کوچه اتحاد- پلاک ۱۰	

حسابرسین	
ابوالفضل بسطامی، منوچهر زندی، مجتبی فریدونی، سجاد بسطامی	
ندا احمدی زاد، حمیده اثنی عشری، پویا سیف پناه صومعه سرائی	
۸۸۷۰۹۷۴۳-۸۸۷۰۹۷۴۴-۸۸۷۲۱۲۶۹	
۸۸۷۱۶۵۱۸	
تهران- خیابان قائم مقام فراهانی- بالاتر از بیمارستان تهران کلینیک- ساختمان ۲۱۶- طبقه ۳- واحد ۲۶	

داوران حساب	
شعبان حبیب پورکوچکی، حسین شریفی یزدی، ابراهیم مرادی	
امید افخمی	
۸۸۵۴۵۶۳۸-۸۸۵۴۵۶۲۵-۸۸۵۱۰۵۵۴	
۸۸۵۴۳۷۸۳	
تهران- خیابان قائم مقام فراهانی- بالاتر از خیابان استاد مطهری- خیابان ششم- شماره ۲۳- طبقه اول- ص پ ۱۳۳۶-۱۳۳۵	

خبرگان پارس پویا	
عباس احمدیان، ابراهیم خیبری، حسین نجفی	
۵۱-۳۸۸۳۴۱۸۱-۳	
۵۱-۳۸۸۳۴۱۸۳	
مشهد- بلوار وکیل آباد- بلوار کوثر- کوثر شمالی- پلاک ۸۱- صندوق پستی ۹۱۸۹۵-۱۱۷۵	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

رئوف اندیش امین	
غلامحسین حج فروش، علیرضا دژگامه، اردشیر شهبندیان، سعید شمیرانی	
محمد رضا مرادی	
۸۸۹۲۸۹۸۱	
۸۸۹۲۹۹۲۳	
تهران - میدان ولیعصر - ساختمان تجارت ایرانیان - طبقه سوم - واحد ۶	

دش و همکاران	
منوچهر انوری زاده نائینی، میلتن ایوان کریمیان، بهروز دارش، سعید ربیعی، سید حسین عرب زاده	
مصطفی سامانی، خسرو سجادی، علی اسلامی گنق، مهری ترکمانی پری، مرضیه رئیسی	
۴۴۸۴۶۶۰۱-۳-۴۴۸۴۶۶۰۵-۹	
۴۴۸۴۶۶۱۲	
تهران - بزرگراه نیایش - بعد از چهارراه سردار جنگل - آشناسان - خیابان نشاط - نبش کوچه سوم غربی - پلاک ۲۴	

راده	
توج امجدیان، عاطفه مرادی، یاور حیرانی	
فاطمه فرخی نژاد	
۴۴۹۷۲۵۵۱-۴۴۹۷۲۸۱۷	
۴۴۹۶۵۴۷۹	
تهران - متروصادقیه - خیابان ولی عصر - خیابان اعتمادیان شرقی - پلاک ۱۵ - طبقه دوم - واحد ۸	

دقیق آزما تراز	
بهزاد جعفرپور، مهدی صفرزاده، خسرو فخاریان	
۴۴۲۸۹۴۵۶-۷	
۴۴۲۸۹۴۵۵	
تهران - فلکه دوم صادقیه - ساختمان گل دیس - طبقه ۱۲ - واحد ۱۲	

رازدار	
حمیدرضا المعی، مجید رضازاده، محمدعلی صالحی تجربی، حمیدرضا فروزان، سعید قاسمی، محمود لنگری، محمود محمدزاده، محمدجواد صفار سفلائی، نصراله صالح، حسین یحیوی صائین، علی اسلامی، علی سالاری	
هادی امینی، محمد جعفری انارکولی	
۸۸۷۲۶۸۰۲-۸۸۷۲۶۶۶۵	
۸۹۷۷۴۸۵۳	
تهران - خیابان احمد قصیر (بخارست) - کوچه نوزدهم - پلاک ۱۸ - واحد ۱۴ - طبقه ۷	

دقیق تراز سپاهان	
عبدالعظیم ایزدی، محسن شکری زاده، فریدون مظاهری	
مهدی ماست بند زاده	
۰۳۱-۳۶۲۰۴۷۹۴-۵	
۰۳۱-۳۶۲۰۴۷۹۴	
اصفهان - چهارباغ بالا، مجتمع تجاری کوثر ۲، طبقه ۴، شماره ۶۰۳	

رایان بهروش پارس	
افشین قوی اندام، محسن صحت، ملیحه برادری ازغد	
حمید خسروی زادبند	
۰۵۱-۳۸۶۷۹۹۳۴	
۰۵۱-۳۸۶۹۴۶۸۸	
مشهد - بلوار شهید صارمی - بین صارمی ۲۹ و ۳۱ - بین هنرستان و هفت تیر - پلاک ۲۰۵	

دل آرام	
محمد دل آرام، علی مکنونی، رحیم سلمانپور	
۸۸۸۰۸۴۳۹-۸۸۹۰۱۴۹۶	
۸۸۸۰۸۴۳۹	
تهران - میدان جهاد (دکتر فاطمی) - خیابان کامران - پلاک ۱۵ - واحد ۱ - طبقه همکف	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

رهنمود ارقام پارس	
فرشته بکشلو، بهمن دامنی، فریدون جمشیدی	
۴۴۹۷۸۸۱۹-۲۰-۲۱-۲۳-۲۴	
۴۴۹۷۶۰۴۳	
تهران- فلکه دوم صادقیه- بلوار فردوس شرق- نبش خیابان وفاآذر جنوبی- مجتمع تجاری و اداری آبریک سنتر- طبقه سوم- واحد ۱۱۵	

رایمند امین	
روح اله گلمکانی، سیدعلیرضا یحیائیان بافنده، حمید اصفهانی زاده	
سید یاسر رضوی، یاسر اسدی علی آبادی، سید حسین موسوی زاده، احمد رضا مقدسی	
۵۱-۳۶۰۲۱۷۳۳-۵	
۵۱-۳۶۰۲۱۷۳۶	
مشهد- بلوار فرامرز عباسی- نبش فرامرز عباسی ۹ (رسالت ۸)- پلاک ۱- طبقه ۲	

رهیافت حساب تهران	
عبد... تمدنی جهرمی، موسی حسن زاده تازه قشلاق، غلامعلی خسروی	
محمد حسین قربانی کوهبنانی	
۸۸۹۸۵۷۵۱	
۸۸۹۷۵۷۲۱	
تهران- خیابان سیدجمال الدین اسدآبادی- خیابان ۴- شماره ۵- واحد ۶	

رایمند و همکاران	
فریرز امین، امیرحسین بهرامیان، کریم حسین آبادی، عباسعلی دهدشتی نژاد، همایون مشیرزاده، عباس سالک، مجید محمدی	
محمد خان محمدی، نرگس پولادی، فرشید درویش	
۲۲۱۳۷۷۰۷	
۲۲۱۳۷۷۰۸	
تهران- سعادت آباد- بلوار پاك نژاد- بالاتر از میدان سرو- خیابان حیدریان (آسمان سوم)- پلاک ۱۵- صندوق پستی ۴۷۳-۹۱۸۶۵	

رهیافت و همکاران	
منصور اسدزاده، ایرج جمشیدی فر، احمد حسنی، سید جمیل خباز سرابی، مجید صفاتی، مرتضی عسگری، عبدالحسین فرزنان، کاظم محمدی، فریده محمدی، سنجر مقبلی، حسن منوچهری فرد، نوروزعلی میر، خسرو واشقانی فراهانی، احمد وحیدنیا، سید خضرا... ولی زاده، بهاره حقیقی طلب، محمدپیرهادی، وحید خسروی	
مهدی سوادلو، مهدی غفوری، محمدباقرپور صالحی، محسن شیرخوانی، پروانه خالقی کسبی، محمد هاتفی هلان، محمد علی صابری منش، محمدرضا آسیایی	
۸۸۸۶۶۰۲۲-۵	
۸۸۸۶۷۶۴۰	
تهران- سهروردی جنوبی- پایین تر از مطهری- خیابان برادران نوبخت- شماره ۲۹- طبقه اول	

رمز پویا	
حسن حیاط شاهی، محمدحسین ولی	
۲۲۹۱۲۹۱۷-۲۲۹۱۱۸۸۳	
۲۲۲۲۹۷۵۱	
تهران- بلوار میرداماد- میدان مادر- خیابان شاه نظری- کوچه دوم- پلاک ۳۹- طبقه ۵- واحد ۹	

روشنگر بصیر	
ناصر بیگ، محمد دشت آبادی، جواد صالحی	
۸۸۲۸۸۸۶۲-۳	
۸۸۲۸۸۸۶۵	
تهران- مرزداران- کوچه الوند ۱۳- خیابان شهید بیژن ابراهیمی (الوند)- برج A شمالی- طبقه ۵- واحد ۵۰۵	

رهبین	
محمد حاجی پور، نقی مزرعه فراهانی، حسین شیخ سفلی، سیدحسن میرمحمدمیگونی	
سید تقی حسینی، مجتبی کریمی نژاد، صالح عیسی وند	
۸۸۵۳۲۶۲۸-۸۸۵۲۳۰۵۹	
۸۸۷۶۰۹۲۰	
تهران- خیابان سهروردی شمالی- انتهای خیابان خرمشهر- خیابان شهید عربعلی- شماره ۱- واحد ۶	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

رهنو حساب

عباس خزانه، مجید شهبازی، سعید فاتحی، محمدحسین سراج شیروان، محمدجواد جعفری پارسا

احمد ملک زاده، یوسف باقریان قره تپه، عباس فراهانی

۵۹-۵۶۵۰۳۳۶۲۲

تهران- سعادت آباد- بلوار سرو غربی- نرسیده به میدان کتاب- پلاک ۱۲۸- واحد شمالی (ساختمان بانک انصار)- طبقه ۴

سامان پندار

غلامحسین مولائی، کامران سلیمی، محمدعلی جلالی گلو سنگ، غلامرضا شجری، احمد ظفرپرنده، مصطفی هاشمی، اکبر وقار کاشانی، ناصر ایران نژاد، حمید حسینیان، محمد کاظمی، محمدرضا امیری بهمن بیگلر، مختار موسوی پور، معرفت صالحی، علی حیدری، سید مهدی میرحسینی، محسن آل آقا، مهدی قنبری، مهدی معین پور، علی موسی زاده، رویا دارابی

جواد شیخ غفاری، ابوالفضل قربانی، الهه فتحی، سعید احمدی زاد، حسن حسن زاده قصاب، علی اصغر خلفی

۵-۲۲۱۳۷۳۰۳۲۰

۴۴-۲۲۶۴۱۲۰۲۲

تهران- بلوار آفریقا- نبش عاطفی غربی- پلاک ۱۵۲- برج صبا- طبقه ۷- واحد ۷۱

زین نگار راستین

عباس کوهبر، مهدی زینلی موخر، سید حشمت اله اقبایی نمین، مهدی ابادری گوشکی

محسن حمیدیان، عبدالحسین رجبی

۸۸۵۴۳۸۸۲-۸۸۱۷۲۵۶۰-۸۸۱۷۲۵۶۳

۸۸۵۴۳۸۸۲-۸۸۱۷۲۵۶۰

تهران- خیابان بهشتی (عباس آباد)- خیابان قائم مقام فراهانی- خیابان چهارم- پلاک ۱۰- طبقه همکف

ژرف بین بهبود ارقام

جمشید اسکندری، محمد دلیرانی، علی اصغر شهبازی

حامد احمدیان، احمدرضا عباسی زرمهری

۸۸۹۵۲۲۸۹-۸۸۹۵۲۲۹۰

۸۸۹۵۲۲۸۹

تهران- میدان فاطمی- پلاک ۱۳- ساختمان فاطمی- طبقه هفتم- واحد ۷۳

سخن حق

هوشنگ خستوئی، شهره شهلائی، اسدا... نیلی اصفهانی

۸۸۷۹۴۴۶۶

۸۸۷۹۴۹۲۸

تهران- میدان آرژانتین- اول خیابان آفریقا- شماره ۹- بلوک ب- واحد شماره ۳

سامان اندیشان یکتا

محمد رضا نعمتی، حمیدرضا نقی زاده، حسن رستمی روشن

۸۸۱۹۳۲۰۸-۸۶۰۸۱۴۵۴

۸۹۷۷۸۴۴۷

تهران- خیابان ولیعصر- خیابان شهید وحید دستگردی- پلاک ۲۸۳- طبقه ۵- واحد ۱۹

سنجه حساب

محمدرضا سرافراز، مهران شاکری، پرویز نوبهاری شبستری

۸۸۳۳۴۶۸۱-۸۸۰۰۷۴۹۶-۸۸۶۳۰۲۰۰

۸۸۰۰۷۴۹۶

تهران- انتهای خیابان هفتم کارگرشمالی- جنب بزرگراه کردستان- خیابان اشکان- پلاک ۴- طبقه ۲

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شاخص روش	سنجیده روش آریا
محرم بردبار، محسن حامدی فر، محمد نداف ۲۲۰۴۸۶۲۹-۲۲۰۴۳۶۰۴ ۲۲۰۵۰۸۴۱ تهران - خیابان آفریقا - خیابان طاهری - پلاک ۴۴ - واحد ۲	جواد محمدی، محمدرضا همتی، جواد نعمتی محمود معین الدین ۲۶۱۴۲۶۰۰-۴ ۲۶۱۴۲۶۰۵ تهران - استاد حسن بنا شمالی - ضلع جنوبی میدان ملت - خیابان قلیچ خانی - پلاک ۱۰۸ - طبقه ۶ - واحد ۲۳
شاهدان	سیاق نوین جهان
حسین خمه، منصور شمس احمدی، الهام گودرزی، مهدیه متقی الحق، دیاکو زارعی سید نعت اله موسوی ۸۸۹۶۰۱۷۳-۸۸۹۶۰۱۴۵ ۸۸۹۸۲۱۴۵ تهران - خیابان زرتشت غربی - روبروی بیمارستان مهر - پلاک ۴۵ - طبقه ۳ - واحد غربی	عبدالهادی بحرانی اصل، لیلا رضائی جهقی، محمد تقی منصوری زاد، فاطمه صالحی علیرضا مسعود خورسندی ۴۴۲۹۸۶۲۲-۴۴۲۶۴۹۵۷-۴۴۲۶۴۸۱۲ ۴۴۲۹۸۶۲۲ تهران - بلوار مرزداران - بلوار آریافر - نبش گلدیس - شماره ۲۱ - طبقه اول - واحد ۲
شراکت	سینافکر
محمدعلی اکباتانی، مهسا فرخی، مجید کشورپژوه لنگرودی، سیروس گوهری، ام البنین خوشنام زارع مریم عادل، مسعود ولی پور گودرزی ۸۸۷۱۷۶۵۱-۸۸۷۱۷۶۵۰ ۸۸۷۲۰۱۸۸ تهران - خیابان دکتر بهشتی - خیابان قائم مقام فراهانی - ساختمان ۲۱۶ - طبقه ۴ - واحد ۳۵	سید حسین سجادی، علیرضا سینائی، علیرضا مستوفی مریم عادل، مسعود ولی پور گودرزی ۶۶۹۵۸۰۳۱ ۶۶۹۶۳۹۸۱ تهران - ولیعصر - کوچه شهید عبدالرضا عبدوس - کوچه شهید حسین سخنور - پلاک ۳۷ - طبقه سوم - واحد ۷
شهودامین	شاخص اندیشان
حسن حاجیان، محمدصفا دهقان، حسن روح افشاری، افسر عابدین، ابراهیم تیموری، حسین جعفری، شهرام خسروانی نیمای ابطحی ۴۴۰۰۸۱۷۷-۹-۴۴۰۲۲۶۶۰ ۴۴۰۴۹۰۶۳ تهران - فلکه دوم صادقیه - بلوار آیت اله کاشانی - جنب برج یاران - پلاک ۲۱۰ (ساختمان ماد) طبقه ۴ - واحد ۱۲ - ۱۴ - ۱۵	جهانگیر رضائی، حمیدرضا شایان، علیرضا شایان، ایرج نجفیان بیژن گیاه چائی، مسعود خزائی، هادی مؤیدی آملی ۲۲۹۰۴۲۰۰-۲۲۹۰۲۴۸۴ ۲۲۷۲۲۱۹۰ تهران - خیابان میرداماد - نفت شمالی - نبش خیابان نهم - پلاک ۳۹ - واحد ۲۳

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

فراز حساب	
جهانگیر حاجی میرزابیگی، فیروز خاکپور، عنایت فاروقی	
۸۸۵۱۴۵۳۹	☎
۸۸۵۱۹۵۳۷	📠
تهران - ضلع جنوب غربی پل سیدخندان - خیابان میرمطهری - ساختمان ۳۸ - طبقه ۵ - واحد ۵	✉

صالح اندیشان	
فرهاد بهزادی، سهیل لشگری، حسن صادقی حسن آبادی	
۸۸۸۵۱۶۷۷-۸۸۸۵۱۶۷۵	☎
۸۸۹۴۷۵۴۹	📠
تهران - خیابان فلسطین شمالی - پائین تر از زرتشت - نبش کوچه امینی - پلاک ۲۲ - طبقه ۲ - واحد ۴	✉

فراز مشاور دیلمی پور	
نریمان ایلخانی، فریبرز حیدری بیگوند، سعید خاریابند، پرویز صادقی، اصغر عبداللہی تیرآبادی، مصطفی دیلمی پور، عبدالله قلعه، وحید پور مشرفی	
سید مهدی حسینی، حجت زارعی کبودان، تقی ولی سلطانی، حسن یاسور علی پور، طیبہ جمالی بجستانی	🤝
۲۶۲۱۳۱۳۷	☎
۲۶۲۱۳۱۰۲	📠
تهران - بلوار نلسون ماندلا - شماره ۲۴۴ - مجتمع اداری الهیہ - طبقه ۶ - واحد ۶۰۶	✉

صدر	
هادی باباپور، محمود صدر، علی امیرنظری	
علیرضا تقی زاده فانید، عبدالصمد طهرانچی بلدی	🤝
۸۸۸۴۳۰۱۵	☎
۸۸۳۴۵۷۹۴	📠
تهران - ضلع جنوب شرقی میدان هفت تیر - کوچه شیمی - پلاک ۷۰ - واحد ۲	✉

فراگیر اصول	
مراد جعفرزاده اسلامی، مسعود جعفرزاده اسلامی، علی صدر پناه، احمد جیران زاده	
۸۸۶۷۱۶۸۱-۸۸۶۷۵۷۲۲-۸۸۶۶۱۱۷۵	☎
۸۸۶۶۱۲۶۹	📠
تهران - خیابان گاندی - خیابان ۲۳ - پلاک ۲۱ - واحد ۲	✉

عامر مشاور تهران	
نسرین پاشائی راد، معصومه شعبان، مرتضی نوبخت، فروغ رشتچیان	
۸۸۹۰۵۶۴۷-۸۸۸۹۰۶۱۹	☎
۸۸۹۰۲۳۸۹	📠
تهران - خیابان فلسطین شمالی - بالاتر از بلوار کشاورز - ساختمان ۵۵ - پلاک ۴۶۳ - طبقه ۴ - واحد ۱۸	✉

فرانگر حساب خبره	
اسماعیل اقبال صفت رونقی، مرتضی آشوری فلاح، حمید محمدی	
سید حسین نسل موسوی، مهدی بسحاق	🤝
۸۸۳۴۲۰۶۳-۴	☎
۸۸۳۴۲۰۶۳-۴	📠
تهران - هفت تیر - خیابان کریم خان زند - خیابان ایرانشهر - خیابان آذرشهر - پلاک ۲۲ - طبقه سوم - واحد ۴	✉

فاطر	
مجید بمانی محمدآبادی، آذر صالحی نیک، غلامرضا درباری، بنفشه حمزه میوه رود، علیرضا عیوضلو، مهدی رضایی، محمدرضا نادریان	
محمد قربانی، امیر جهانگیر	🤝
۶۶۴۰۸۲۲۶-۶۶۴۹۸۰۲۵-۶۶۴۹۲۸۷۱	☎
۶۶۴۷۹۱۸۹	📠
تهران - خیابان وصال شیرازی - بزرگمهر غربی - کوی اسکو - پلاک ۱۴ - طبقه ۴	✉

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

کارآمد حساب ایرانیان
رضا ارزیتون، جواد بختیاری، علیرضا شهبازی، حسن علیزاده، سیدمحمد کشاورزین، مهدی مسچی
محمد علی فخرآبادی، محمدرضا هاتفی
۸۸۰۲۰۱۳۷-۸۸۳۳۴۶۵۴
۸۸۳۳۴۶۵۴-۸۸۰۲۰۱۳۷
تهران- خیابان فاطمی- میدان گلها- خیابان کاج جنوبی- خیابان شهید فکوری- پلاک ۹- طبقه اول- واحد ۲

فردا پدید و همکاران
اصغر بختیاری، حسن تنگ عیش، فرانک زنده نوش
۸۸۰۰۷۶۶۴
۸۸۳۳۵۷۶۶
تهران- خیابان کارگر شمالی- جنب پمپ بنزین- خیابان شهید فکوری- پلاک ۱۸۱- طبقه ۲- واحد ۳

کارای پارس
بهزاد کیانی، مجید نیک بخت شببانی، مریم علی شیر، حسین یاراحمدی، جمشید احمدی
مسعود مرادی، رامین ملابابائی پلت کله، رویا شریف نیا، هادی جعفری
۰۷۱۳۶۳۴۰۰۱۶-۱۸
۰۷۱۳۶۳۴۰۲۹۴
شیراز- خیابان معالی آباد- روبروی پارک ملت- ساختمان طوبی- ۸- طبقه ۱- واحد ۲

فریوران راهبرد
محمد سعید اصغریان، مریم بستانیان، کیهان مهم، امیر جمال امیدی، محبوب جلیل پور ثمرین، قهرمان سراج، محمد ستاری
محمد عبادی، فرشید ابراهیمی
۸۸۹۳۴۳۵۰-۳
۸۸۹۱۶۵۲۲
تهران- خیابان سپهبد قرنی- نرسیده به پل کریمخان- کوچه خسرو- پلاک ۲۴- طبقه ۵- واحد ۱۰

کاسپین تراز سماء
سید حسن مرتضوی کیاسری، اسماعیل ستوده
۰۱۱-۳۳۲۰۶۰۲۵
۰۱۱-۳۳۲۰۶۰۲۳
ساری- بلوار طالقانی- ساختمان جم- طبقه ۲- واحد ۶

فهیم مدبر
محمدرضا آرون، بیژن جلالی، محمود محمودی نیا
۸۸۷۳۳۸۹۸
۸۸۷۳۳۸۹۸
تهران- خیابان شهید بهشتی- بعد از خیابان پاکستان- پلاک ۲۳۷- طبقه سوم- واحد ۹

کاربرد تحقیق
منصور اعظم نیا، محمد زمانی، منصور یزدانیان، جمشید دانش شهرکی، مصطفی اعلائی
حمیدرضا قهرائی، علیرضا مستعائی، علیرضا افراز اسفندارانی، محمد محمدی، مهدی مولائی نژاد
۰۳۱-۳۷۷۵۰۱۴۴-۵
۰۳۱-۳۷۷۵۰۱۴۶
اصفهان- پل وحید- ابتدای بلوار وحید- مجتمع اداری امین- طبقه ۳- واحد ۲۰

قواعد
کوروش جمشیدی اوانکی، فرزین حاجی محمد علی، احمد رجب خواه شلمانی
محمد حامد خان محمدی، معصومه اصفهانی
۶۶۵۹۷۶۴۴-۶۶۵۹۷۷۵۳
۶۶۵۹۷۷۰۶
تهران- میدان توحید- ابتدای خیابان ستارخان- خیابان کوثر دوم- پلاک ۱- واحد ۵

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

متین محاسب نوین
(معادل شریک): حمیدرضا شایسته مند، اکبر گیوکی، کیهان قزوینیان مهدی علی حسینی، مهدی یاری ۸۸۶۶۲۵۹۲-۳ ۸۸۷۷۳۰۸۳ تهران- میدان ونک- خیابان برزیل- خیابان شهید عباسپور (توانیر شمالی)- کوچه جهان آرا- پلاک ۱۰

کاشفان
قاسم ضرغامی، شهراد عوض پور، جعفر عوض پور، ایمان نیکوکار لیسه رودی لیلا سلبعلی زاده سیسی ۸۸۸۲۷۵۵۶-۸۸۸۳۵۲۱۳-۸۸۸۴۷۵۲۵ ۸۸۸۲۷۵۵۶ تهران- خیابان میرزای شیرازی- خیابان فریدون نژادکی (کامکارسابق)- روبروی بانک ملت- پلاک ۶- طبقه ۲

مختار و همکاران
حسین حسینی، محمد محقق ریاض، رضا یارمحمدی مریم امیری اقدام، هوشمند بابائی ۸۸۹۰۹۷۱۸ ۸۸۹۰۳۴۹۶ تهران- خیابان ولی عصر- خیابان زرتشت غربی- پلاک ۱۴- طبقه ۵

کوشا منش
احمد موسوی، حمیدرضا عرفی، سیدمصطفی حسینی علیرضا مانیان سودانی، میر وحید حسینی، آرش تقی پور، محمد علی آقاجانی، حسین مؤمنی هرنیدی، قاسم یاحقی ۲۶۲۰۰۴۵۰-۲ ۲۲۰۵۷۸۳۵ تهران- خیابان ولیعصر- بالاتراز چهارراه نیایش- کوچه شهید رحیمی - پلاک ۵۴- طبقه ۳- واحد ۱۲

مدبران امین
علی اسماعیلی شیرازی، محسن جهرمی زاده، سید اصغر رهائی ۳۱۳۲۳۷۳۶۵۳ ۳۱۳۲۳۵۴۳۷۸ اصفهان- خیابان شیخ بهایی- بعد از چهارراه آذر- بن بست صفاری (شماره ۲۵)- مجتمع آئینه- طبقه دوم- واحد ۴

کوشش
امجد استیفائی، محمد هاشم پورمند، هوشنگ خوشروان سعید سیستانی ۸۸۷۳۴۷۰۷-۸ ۸۸۷۳۶۳۶۱ تهران- میدان آرژانتین- خیابان بخارست- شماره ۴۹- طبقه ۴- واحد ۵

مستقل اندیشان پارس
سید سعید صادقی، اسماعیل جانثاری، محمد تقی رستمی ستار سلامت آقباش، محمدباقر صادقیان ۸۸۷۰۶۱۸۶-۷ ۸۸۷۱۲۵۹۹ یوسف آباد- خیابان فتحی شقایق- نبش بیستون- پلاک ۷۱- واحد ۳

گواهان
صابر جلیلی، سودابه رفیعی، فریبرز اطمینان، امین رضایی هدیه احیائی بجستانی، محمد سیرانی، شهاب سلیمانی ایرانشاهی ۴۴۰۵۲۹۰۳ ۴۴۰۳۰۰۸۹ تهران- بزرگراه شهید اشرفی اصفهانی- خیابان گلستان ۱۴- پلاک ۳- مجتمع نگین رضا- طبقه نهم- واحد ۹۱۶

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

مفاهیم حساب جامع	
 حمید رضا نیکخواه، محمد علی دارابی، نادر بسنده، مجتبی الهامی، امیر نعمت اشرفی	
 هومن فتحی یونس، شاهین ترکمندی	
 ۸۸۵۵۹۳۱۶-۸۸۵۵۹۳۷۰	
 ۸۸۵۵۰۸۹۷	
 تهران- خیابان ولیعصر-نرسیده به پارک ساعی-برج سپهر ساعی- واحد ۴۰۶	

مطلب‌زاده و همکاران	
 اکرم علیاری، زهرا مطلب‌زاده، محمدرضا نصر اصفهانی	
 غلامرضا عباسی	
 ۸۸۵۴۹۳۱۴-۵	
 ۸۸۵۴۹۳۱۳	
 تهران- خیابان مطهری- خیابان دکتر مفتاح- کوچه شهید منصور دوست محمدی (ششم)- پلاک ۳- طبقه ۳- واحد ۷	

مفید راهبر	
 (معادل شریک): هوشنگ نادریان، محمد اوج، محمد علی ذهبی، محمود پورپهرامی، حمزه پاک‌نیا، قاسم محبی، علیرضا مهادفر، کیوان اسکندری، محمد تقی شیرخوانی، مجید نجاتزاد اصل، یداله اسلامی، مسعود محمدزاده، علی اکبر عباسی، ابوالفضل دستجردی، حسن اسماعیلی، محمد پاشایی، علی شمس، فریبرز خانی، ایمان پوریا، ایمان چندی جعفری، محمد نوری حسین‌آبادی، علی قلندری، مسلم شاهین، حسین نظیف، رضا ماندی‌زاده کلهرود، سید علی اکبر تیموریان محمد میکائیلی الهاشم، عبدالعلی محسنی، سید مسعود صالحی، محمد حیدری، علیرضا گردون‌زاده، سید یاسر موسوی سارسری، حسین مؤمن‌پور، حامد لواسانی، سعید میرزایی، یاسر گرامی، محسن شیخ محمدی، فرید کریمی، علی شوروزی، مجید نعمتی، حمید کریمی، سعید صادق‌زاده قوی فکر، محمد شوروزی، محسن حاج کریمی خوزانی، حجت جباری	
 ۸۸۱۰۳۰۱۸	
 ۸۸۱۰۱۵۶۰	
 تهران- خیابان احمد قصیر- کوچه ۱۳- پلاک ۹	

معمد رایان باهر	
 جواد صفاپور، کاظم علیزاده لداری، بهروز ابراهیمی	
	
 ۸۸۵۸۳۱۰۸-۸۸۶۸۵۵۴۹	
	
 تهران- سعادت‌آباد- خیابان علامه جنوبی- خیابان ۳۶ شرقی- پلاک ۱۳- طبقه همکف- واحد ۲	

ممیز	
 حسین سیادت خو، محمد نبی‌داهی، سعید سینائی مهربانی	
 ناصر جعفری یوشا نلوئی	
 ۸۸۹۰۷۶۷۹-۸۸۸۰۲۹۰۱-۸۸۹۰۱۵۴۷	
 ۸۹۷۷۱۶۴۱	
 تهران- خیابان کریم خان زند- خیابان آبان جنوبی- خیابان سپند غربی- پلاک ۶۴- طبقه سوم- آپارتمان شرقی	

معمد ارکان	
 محمد امیری صدر، سیمین دخت عامری طبایی، محمد قلی‌زاده	
	
 ۸۸۵۸۳۱۰۸-۸۸۶۸۵۵۴۹	
	
 تهران- سعادت‌آباد- خیابان علامه جنوبی- خیابان سی و ششم شرقی- پلاک ۱۳- طبقه همکف- واحد ۲	

مهر آفرین بصیر	
 رضا دیوان علی، حسین شاهین‌فر، سید جهانگیر میرمیران، حمید طاهرپور	
	
 ۸۸۱۰۵۵۸۹-۸۸۵۵۲۰۸۹	
 ۸۸۵۵۲۰۸۹	
 تهران- خیابان خالد اسلامبولی (وزرا) - خیابان ششم - کوچه دل افروز- پلاک ۱۹ - واحد ۱۶	

معین مشاور مجرب	
 سعید براتی، علی وفازاده، حسن روشن‌زاده	
 محسن بهرامی‌راد، سید مهدی بنی‌هاشمی کهنگی، محمدرضا عبدلی، فرهاد سعیدی ولاشانی، حسین منصوری، فتاح بهزادیان	
 ۷۷۷۳۱۶۵۳	
 ۷۷۷۳۵۲۷۹	
 تهران- تهرانپارس - خیابان شهید محمدمسعود گلشنی (۱۱۷)- بزرگراه رسالت - پلاک ۲۴۹- طبقه همکف- واحد ۱	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

نواندیشان	
سورن آبنوس، غلامعلی رشیدی، گارو هوانسیان فر	
عباس عسگری سامانی، غلامرضا خانبازی، جعفر علی الماسی زفره	
۸۸۸۴۷۹۶۲	
۸۸۸۴۱۲۲۷	
تهران - خیابان میرزای شیرازی - نبش خیابان نژادکی - ساختمان ۸۳ - طبقه ۴ - واحد ۱۶	

مهرگان تراز و همکاران	
حسن جابری، ابراهیم ثنائی فرد، علی توکلی نیا، محمدابراهیم پژمان	
روح اله شورئی	
۰۵۱۳۸۲۸۱۱۵۵	
۰۵۱۳۸۲۸۱۱۵۵	
مشهد - رضاشهر (بزرگراه شهید کلانتری) - حدفاصل کلانتری ۱۲ و ۱۴ - پلاک ۱۴۰ - واحد ۱	

نیک روشن	
خسرو فرهنگی، سردار بارگاهی، امیر حسین عسکری زاده	
۸۸۷۷۹۸۷۸	
۸۸۶۶۲۸۹۴	
تهران - بلوار آفریقا - نبش سپیدار - شماره ۵۹ - طبقه دوم - واحد ۷	

نامی مشارگاه	
محمد فدایی حسینی، جهانبخش فرهادیان بروجردی، حسن پورمحمدی نوشری	
۸۸۰۱۶۶۱۳-۱۵	
۸۸۰۱۶۶۱۲	
تهران - میدان گلها - خیابان گلها - خیابان مرداد - پلاک ۷ - واحد ۲	

نیک روشن تهران	
عبدالحسین تجلی، حسین حیدری، بیژن عبداللہی نمین	
تیرانداز شکبیا	
۷۷۸۷۳۵۱۹-۲۱	
۷۷۸۷۳۵۱۹	
تهران - تهرانپارس - خیابان فرجام - خیابان باغدارنیا (رشید شمالی) - انتهای خیابان ۱/۱۷۴ غربی - ساختمان پارس - پلاک ۲۰ - طبقه ۳	

نکونگرش	
محسن اسدی، آرزو احمدی، مریم پروانه رو	
۸۸۶۵۲۶۱۲-۸۸۶۵۲۶۱۱	
۲۲۸۹۳۶۱۲-۱۴	
تهران - میدان ونک - ساختمان آسمان ونک - پلاک ۶ - طبقه اول - واحد ۱۰۷	

وانیا نیک تدبیر	
حمیدرضا افسرکازرونی، بهزاد افشارهور، علی اکبر پارسا منش، احمد خالقی بایگی، حسین مقیمی اسفند آبادی، سعید نوری	
فرامرز رضائی، ایوب ساقی، محمد علیزاده گیاشی، فرشاد کریمی حصاری، هادی محمد حسینی، محمدرضا سیدآبادی، پژمان روحی، محسن رضایی، سعید رضایی معینی، علیرضا نجار اسدزاده، الهه صنعت پیشه، مرتضی سیدآبادی، سیده معصومه حسینی چهارده، مرتضی قره داشی، سید مهدی علمی، اسمعیل ملکی	
۲۲۰۳۱۴۷۶-۷	
۲۲۰۳۱۴۸۷	
تهران - بلوار آفریقا - پایین تر از مدرسه - خیابان گلدان - پلاک ۸ - واحد ۳	

نهان نیک نگر	
یوسف حسن زاده، بهمن ظهراپی، علی شیبانی	
۸۶۰۸۷۰۵۳-۸۶۰۸۷۱۹۱	
۸۸۸۹۱۶۳۰-۱	
تهران - خیابان گاندی - کوچه هجدهم - پلاک ۱۵ - واحد ۲	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

هادی حساب تهران	همیار حساب
عباس جباری، اکبر دادگرنمینی، محمدحسین (بهروز) سربی، حمید رضا کیهانی، علی کیهانی	عبدالمهدی امینی، محمدتقی سلیمان نیا، مسعود مبارک، منصوره منصفی
مجید محرابی جیره‌نده، حسین پور نظری، مسعود نصراله‌زاده مهرآبادی	زهرا خزایی
۸۸۴۴۳۶۳۴ خط ویژه ۸۸۴۷۲۶۶۰	۶۶۵۶۵۲۹۰-۱ ۶۶۹۰۰۹۴۰
تهران- خیابان مطهری- خیابان ترکمنستان- نبش کوچه سرو- پلاک ۲- طبقه ۶- واحد ۱۵	تهران- خیابان کارگرشمالی- خیابان میرخانی (نصرت شرقی)- پلاک ۵۴- طبقه ۲- واحد ۴
هدف نوین نگر	هوشیار ممیز
محمدعلی رادمان، غلامحسین سمیعی تبریزی، مرجان سیفی، پیام صادقی جزی، نیره خداپرست چوردهی، کامیار سمیعی تبریزی، محمد شریعتی، مهدی شلیله، مجتبی علیمیزایی، ابراهیم نعمت پروژه	محمد حسینی منش، محسن رضائی، مظفر شفیعی، محمد صابره‌شجین، امیر حسین نریمانی خمسه، محمد جواد هدایتی املشی، مهدی قره‌باغی، رسول انگبینی، هاشم مقدمیان، سیدمحمد نوریان رامشه، منصور شهلائی
انیس فتالی‌پور، آناهیتا برفره، شاهرخ فتحی	محمد تکبیری، عزت مهاجری
۲۶۴۲۲۰۴۱-۲۶۴۲۲۰۵۱ ۲۶۴۲۲۰۵۴	۸۸۲۰۹۸۱۷-۱۸ ۸۸۲۰۹۸۱۹
تهران- خیابان شریعتی - خیابان وحید دستگردی (ظفر)- مقابل خیابان عمرانی- پلاک ۱۴۸- طبقه ۳- واحد ۲	تهران- انتهای گاندی شمالی- پلاک ۸- طبقه ۵- واحد ۱۹
هژیران	یکتا تدبیر
فرخ اربابی وحدت، ساسان عماد دادرسی، بهروز عمو هاشم، اصغر پارسایی، مسیح سالاریان، سیدمسعود حسینی	سید احمد استاد، جابر علیزاده، علی افشار رضایی
حسین ولی‌پور اهرنجان	
۲۲۰۱۵۲۲۹-۳۰ ۲۲۰۱۹۹۵۲	۲۲۸۸۸۹۳۷-۸-۲۲۸۸۷۹۰۳-۵ ۲۲۸۸۷۹۰۳
تهران- خیابان نلسون ماندلا (افریقا)- خیابان ارمن‌خان شرقی- پلاک ۱۳ (مجمع اداری ارمن‌خان)- طبقه ۴- آپارتمان A	تهران- ابتدای پاسداران- سه راه ضرابخانه- دشتستان دوم- پلاک ۲۱
هشیار- بهمند	یکتا اندیشان بهمن
محمد سخایی فر، رؤیا مهدی‌زاده، محمد علی ناظری، عباس هشی، حمید یزدان پرستی، جواد باغبان	مهناز پرافکنده حقیقی، نوشین شاپورزاده، محمدعلی صابری افتخار
مصطفی فضلی، مرضیه لاسمی ایمن	
۸۸۸۴۳۷۰۴-۵ ۸۸۸۴۳۷۰۴	۴۴۲۸۸۸۱۶ ۴۴۲۸۸۸۱۶
تهران- خیابان قائم مقام فراهانی- بالاتر از میدان شعاع- پلاک ۱۱۴- طبقه ۴- واحد ۲۰	تهران- فلکه دوم صادقیه - مجتمع گل‌دیس - طبقه ۹ - واحد ۹۱۴
هشت	یکتا روش امین
صالح ضیائی شه‌میری، غلامرضا جهانگیریان، رامین معانی، هادی نجاری، فرخ حیدری نوری	حسین امینی، سلام زینالی، امید سیری، حسین عزیزی
محمد جواد دلبار	سعید بدری، کریم حمیدی درخت بید، فرزانه فلاح، علیرضا گردون‌زاده
تهران- خیابان آیت‌اله کاشانی- بلوار ابادز- نبش فهیمی- پلاک ۲/۲- طبقه اول- واحد ۴	۸۸۴۸۲۹۰۵-۸۸۷۱۹۲۴۵ ۸۸۷۱۹۲۴۵
	تهران- میدان آرژانتین- خیابان خالد اسلامبولی- کوچه دوازدهم- پلاک ۸- واحد ۱

مؤسسات ادغام شده

ردیف	موسسه حسابرسي ادغام شونده	موسسه حسابرسي ادغام كننده	تاريخ ادغام	نام موسسه حسابرسي پس از ادغام
۱	دایارایان	رهیافت و همکاران	۱۳۹۴/۰۲/۱۶	دایارهیافت
۲	ایران مشهود	آزمون پرداز	۱۳۹۴/۰۶/۰۱	آزمون پرداز ایران مشهود
۳	آریان فراز	دایا رهیافت	۱۳۹۴/۰۸/۰۲	دایارهیافت
۴	اندیشگران پویا	آزمون پرداز ایران مشهود	۱۳۹۴/۱۰/۰۱	آزمون پرداز ایران مشهود
۵	دانشگر محاسب خبره	ارقام نگر آریا	۱۳۹۴/۱۱/۰۳	ارقام نگر آریا
۶	دانشگر محاسب	ارقام نگر آریا	۱۳۹۴/۱۱/۰۳	ارقام نگر آریا
۷	آگاه حساب	ارقام نگر آریا	۱۳۹۵/۰۵/۲۴	ارقام نگر آریا
۸	تدبیرگران شاخص اندیش	ارقام نگر آریا	۱۳۹۵/۰۷/۲۵	ارقام نگر آریا
۹	امین مشهود پارس	کارای فارس	۱۳۹۵/۰۸/۰۱	کارای فارس
۱۰	فرازمند	بهنود حساب	۱۳۹۵/۱۲/۰۱	بهنود حساب
۱۱	متین خردمند	رازدار	۱۳۹۵/۱۲/۰۵	رازدار
۱۲	آرمان راه برد	آروین ارقام پارس	۱۳۹۵/۱۲/۱۵	آرمان آروین پارس
۱۳	آیین محاسبان امین	حساب گستر پویا	۱۳۹۶/۴/۲۴	حساب گستر پویا
۱۴	آیین ارقام	حساب گستر پویا	۱۳۹۶/۴/۲۴	حساب گستر پویا
۱۵	راهبرد پیام	فریوران	۱۳۹۶/۰۴/۳۱	فریوران راهبرد
۱۶	آب دیده محاسبان امین	هژیران	۱۳۹۶/۰۵/۳۱	هژیران
۱۷	آبان حساب	سامان پندار	۱۳۹۶/۱۱/۰۷	سامان پندار
۱۸	رهنمودگران کردان	هوشیار ممیز	۱۳۹۶/۱۱/۰۹	هوشیار ممیز
۱۹	آروین حساب رسا	رهنمود ارقام پارس	۱۳۹۶/۱۱/۲۸	رهنمود ارقام پارس
۲۰	ایمان پردازش اعداد	احراز ارقام	۱۳۹۶/۱۱/۰۱	احراز ارقام
۲۱	نمودگر روش	آتیه اندیش ارقام	۱۳۹۷/۰۲/۰۴	آتیه اندیش نمودگر
۲۲	تدبیر امید خاورمیانه	راده	۱۳۹۷/۰۴/۱۰	راده
۲۳	آرنیکا ارقام پارس	مهرگان تراز و همکاران	۱۳۹۷/۰۵/۰۱	مهرگان تراز و همکاران
۲۴	مدبران مستقل	رازدار	۱۳۹۷/۰۸/۱۲	رازدار
۲۵	رایان بهروش پارس	آئین محاسب و همکاران	۱۳۹۷/۹/۱۲	آئین محاسب و همکاران
۲۶	مهرگان تراز و همکاران	بصیر محاسب توس	۱۳۹۷/۱۲/۰۱	بصیر محاسب توس
۲۷	دیلمی پور و همکاران	فراز مشاور	۱۳۹۸/۲/۷	فراز مشاور دیلمی پور
۲۸	نوین نگر مانا	هدف همکاران	۱۳۹۹/۳/۱۰	هدف نوین نگر
۲۹	کاربرگ سامان	آئین ابرار آریا	۱۳۹۹/۴/۱۳	آئین ابرار آریا
۳۰	همپیشگان روش	آرمان نوین رسیدگی	۱۳۹۹/۶/۰۱	آرمان نوین رسیدگی

مؤسسات منفک از ادغام

ردیف	موسسه حسابرسي پس از ادغام	موسسه حسابرسي منفک از ادغام	تاريخ خروج از ادغام
۱	آزمون پرداز ایران مشهود	ایران مشهود	۱۳۹۸/۰۸/۰۲
۲	بصیر محاسب توس	مهرگان تراز و همکاران	۱۳۹۸/۰۹/۲۱
۳	آئین محاسب و همکاران	رایان بهروش پارس	۱۳۹۹/۱۰/۱۶

برگ اشتراک فصلنامه حسابدار رسمی

در صورت تمایل به اشتراک نشریه نکات زیر را در نظر داشته باشید:

- فرم اشتراک را که شامل: کدپستی و شماره تلفن است، کامل و خوانا تکمیل فرمایید.
- حق اشتراک را به شماره حساب ۴۴۰۰۴۳۰۰۷۷ بانک ملت به نام جامعه حسابداران رسمی (قابل پرداخت در کلیه شعب بانک ملت) با شناسه واریز ۲۲۰۰۰۱۲۲ و یا از طریق شماره کارت ۶۱۰۴۳۳۷۹۹۵۴۸۴۵۹۷ با همان شماره شناسه واریز کرده و اصل فیش بانکی را همراه با فرم‌های اشتراک تکمیل شده به آدرس: خیابان سپهبد قرنی- نرسیده به پل کریمخان - خیابان شهید امانی- پلاک ۴ - کدپستی ۱۵۹۸۸-۶۶۴۱۶ یا صندوق پستی ۷۵۴۳-۱۵۸۷۵ جامعه حسابداران رسمی ایران (نشریه حسابدار رسمی) ارسال فرمایید.
- نشریه برای حسابداران رسمی شاغل در مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل انفرادی رایگان ارسال می‌گردد.
- نشریه برای سایر حسابداران رسمی با ۵۰ درصد تخفیف و با تکمیل و آرایه فرم اشتراک و پرداخت حق اشتراک ارسال می‌شود.
- نشریه برای اعضای هیأت علمی گروه حسابداری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و دانشجویان دوره دکترای حسابداری ۵۰ درصد تخفیف اعمال می‌گردد. (ارائه کپی حکم کارگزینی یا کارت دانشجویی الزامی است).
- از کلیه مشترکین محترم درخواست می‌شود هر گونه تغییر در آدرس خود را به اطلاع نشریه برسانند.

مشترک حقیقی	مشترک حقوقی
نام:	نام مشترک:
نام خانوادگی:	وابسته به:
نام پدر:	نام شخص دریافت‌کننده:
سال تولد:	سمت:
شغل:	اشتراک از شماره تا
محل کار:	
میزان تحصیلات:	
اشتراک از شماره تا	
تعداد درخواست از هر شماره	

مشخصات فیش واریزی پیوست: شماره تاریخ مبلغ	بانک استان شهر امضاء
---	--

شهر تلفن:	استان:
کدپستی:	پست الکترونیک:
صندوق پستی:	آدرس:

خواهشمند است با انعکاس نظرات خود در مورد فصلنامه حسابدار رسمی در سایت جامعه به آدرس www.iacpa.ir ما را در هرچه پربارتر آن یاری فرمایید.